

ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ:
«ΖΗΤΩ Η ΚΛΙΚΑ
ΚΑΤΩ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ»!

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 26° ♦ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007 ♦ ΑΡ. 305

Καθ.
ΕΛΛ. Γ.
3187

€6

«ΑΛΛΑΞΟ- ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΕΣ»

Κάστες ιεραρχών ξωπετούσαν
πατριάρχες ἐν ᾧρᾳ λειτουργίας!

ISSN 1105-9486

9 771105 948009

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ
ΣΕ ΛΟΦΟ ΤΗΣ ΔΥΤ. ΛΕΣΒΟΥ

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (καί Σάββατο).

Διευθυντής Συντάξεως
ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ

Τεχνική Επιμέλεια
ΝΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΡΥΡΗΣ

Γλωσσική Επιμέλεια
ΑΡΤΕΜΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

- Τιμή αντίτυπου: €6.
 - 12μηνη συνδρομή: €53.
 - Όργανισμών κ.λπ.: €80.
 - Φοιτητών: €43.
 - Έξωτερικού: €80.
 - Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
 - Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματως
μετά τη λήξη του 12μήνου.
- Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σε συνέχειες των προσφερομένων
συνεργασιών.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή άναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 26°, Σεπτέμβριος 2007, Άριθ. 305

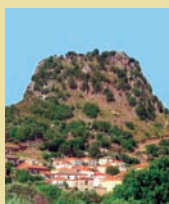
ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Οί άδειες στέρνες 21206

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΗΠΑ: Τεράστια ή διάδοση
του Ίουδαιοχριστιανισμού 21208

ΕΡΕΥΝΕΣ

Άλλαξοπατριαρχίες στο Φανάρι . 21213

Το «δίδυμο» έξουσίας
σουλτάνου - πατριάρχη 21221

Το Λεξικό πρωτόθετων
λέξεων της Άγγλικής 21227

Ή Ίερά Έξέταση του Γρηγορίου Ε' 21265

Τίμιος Σταυρός:
Ή ταφόπλακα του Έλληνισμού..... 21273

Ή ποιητή της σταύρωσης στη Ρωμαϊκή Νομοθεσία . 21273

Ή Κόλαση του πάπα Βενέδικτου. 21285

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Νέα Μεσαιωνική Κληρικοκρατία; 21226

Ποιός θα φωτίσει τις συνειδήσεις της Ρωμοσύνης; . 21239

Έλλάδα: Ή τελευταία θεοκρατία της Εύρώπης. 21247

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ 21251

Γ. Πέρρος: Άναρχικός και άθεος. 21258

Ποιμένες Ίουδαίοι και «ποιμένες» χριστιανοί 21281

«Τίποτε δέν έτάραξε την ίερή σιγή»..... 21284

ΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ 21289

Ρωμοσύνη: «Ζήτω ή κλικά, κάτω το πρόσωπο»..... 21291

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 21305

Ή πραγματεία του Μ. Onfray 21305

ΓΕΤΟΝΟΤΑ

Ρωμιός πατριάρχης έφευρε το Άγιο Φώς 21224

Οί 700 Θεσπιείς στη Μάχη των Θερμοπυλών 21243

Προϊστορική Άκρόπολη στην Λέσβο. 21254

Εύρεία χρήση μπετόν στις Μυκήνες και την Κνωσό. 21302

Πένθη του «Δαυλού»: Παναγιώτης Σαράντος. 21304

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Άλέξανδρος Βέλλιος..... 21247

Γιώργος Πέρρος..... 21258

Ό «Δ» έχει την εύθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στις
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού», από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ό «Δ» δέν εύθύνεται.

ΟΙ ΑΔΕΙΕΣ ΣΤΕΡΝΕΣ

ἐ αὐτὴ τὴ χώρα δὲν ἔχουμε πηγὰδια, δὲν ἔχουμε πηγές, μόνο λίγες στέρνες, ἄδειες κι αὐτές, ποὺ ἤχουν καὶ ποὺ τὶς προσκυνᾶμε. Ἔτσι ἔβλεπε τὴν Ἑλλάδα ὁ Σεφέρης. Κι «ὅπου τὴν κοίταζε, τὸν πλήγωνε».

Φυσικοὶ «παραγωγοί» τοῦ ὕδατος, τοῦ ἀέναα ρέοντος καὶ ἀεὶ ζῶντος, εἶναι τὰ πηγὰδια καὶ οἱ πηγές, ἀντλοῦν τὸ ρευστὸ ἀγαθὸ τους ἀπὸ τὴ μάννα γῆ, τὴν παμμήτειρα καὶ ἀνεξάντλητη καὶ ἀστείρευτη. Φυσικοὶ «παραγωγοί» τοῦ Λόγου εἶναι καὶ οἱ δημιουργοί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐκπηγάζει, ὅπως ἡ ρύση τοῦ νεροῦ ἀπὸ τὴν Φύση, ἡ ρύση τοῦ Λόγου ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχή, τοῦ Λόγου τῆς Ἐπιστήμης, τοῦ Στοχασμοῦ, τῆς Τέχνης. Ρήματα εἶναι ὁ Πολιτισμός, ἡ ἄνθηση τοῦ Ἀνθρώπου, ποὺ ἐξορμᾷ ἐπέκεινα τοῦ ζῶου καὶ μπαίνει σὰν θεὸς στὴ δημιουργικὴ δραστηριότητα τοῦ Συμπαντικοῦ Νόμου, γιὰ νὰ συμμετάσχη σ' αὐτὴν καὶ νὰ προσφέρει τὴ συμβολή του μὲ τὴ μορφή τῶν δικῶν του δημιουργημάτων δημιουργημάτων γεωργίας, τεχνικῆς, βιομηχανίας, ἔρευνας, γνώσης..., ποὺ ὅλα μαζὶ μοιάζουν μὲ τὴν κορυφαία ἔκφραση τῶν δημιουργημάτων τοῦ Σύμπαντος, ποὺ εἶναι τὸ Ἄνθος τοῦ Πολιτισμοῦ. Αὐτὴ ἡ πρωτογενὴς καὶ πρωταρχικὴ καὶ πρωτόφαντη ρύση-ρήση, τὰ λᾶλα πηγὰδια καὶ οἱ λαλέουσες πηγές, στέρεψαν, στράγγισαν καὶ σιώπησαν στὴ σημερινὴ Ἑλλάδα.

Τεχνητοὶ ἀποταμιευτῆρες ὕδατος, ποὺ δὲν πηγάζει ἀπ' αὐτές, εἶναι οἱ στέρνες καὶ ἀποκτοῦν λόγο ὑπαρξῆς ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχουν φυσικὲς ὑδάτινες ροές. Συγκεντρώνουν «ξένα» νερά, ἐκεῖνα

ποὺ ἄλλες «φλέβες» παράγουν, καὶ χρησιμεύουν, γιὰ νὰ ξεδιψοῦν οἱ στεῖροι τόποι –καὶ οἱ στεῖροι ἄνθρωποι χρησιμεύουν γιὰ νὰ ἐπιβιώνουν κάποιοι ποὺ δὲν ἔχουν αὐτοδυναμία ζωῆς, αὐτάρκεια ὑπαρξῆς, αὐτοτέλεια δράσης. Χρησιμοποιοῦνται ὡς ἄλλοθι ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν παραιτηθῇ ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ στὴ δημιουργικὴ κίνηση, ποὺ δὲν γεννοῦν ρύσεις οὔτε ρήσεις, ρήσεις Ἐπιστήμης, ρήσεις Στοχασμοῦ, ρήσεις Τέχνης. Καὶ ὑποκλέπτονται ἀπ’ αὐτοὺς ποὺ δὲν παράγουν δικά τους δημιουργήματα, γιὰ νὰ ἐπιδεικνύωνται ὡς ἔργα δικά τους, ὡς προσωπίδες ποὺ καλύπτουν πρόσωπα ζωώδη, ποὺ μιμοῦνται τὴν ἀνθρώπινη μορφή.

* * *

τὴν Ἑλλάδα πιά δὲν ἀκούεται Λόγος, οἱ λαλέουσες πηγές του βουβάθηκαν. Στὴν Ἑλλάδα πιά ἐξαντλήθηκαν καὶ τὰ ξένα νερά, τὰ παλαιὰ ἀλλὰ ἀεὶ ζῶντα καὶ ἀειλάλα νερά, αὐτὰ ποὺ ἦταν ἀποταμιευμένα στὶς στέρνες τῆς Ἱστορίας, τῆς Μνήμης, τῆς Γλώσσας. Ἡ Ἱστορία σβήστηκε ἀπὸ τὶς συνειδήσεις, ἡ Μνήμη ἀπωθήθηκε στὰ ἔγκατα τῆς ζωώδους ψυχῆς, ἡ Γλῶσσα ἔγινε παραλήρημα κι ὁ Λόγος παρα-λογισμός. Ἄδειες συνειδήσεις, κούφιες μνήμες καὶ ἡχηρὲς κραυγὲς ἔγιναν κενοτάφια τῆς Ἑλληνικῆς Ψυχῆς. Εἶναι οἱ στέρνες, ποὺ δὲν λαλοῦν πιά. Μόνον ἡχοῦν ὡς ἄδαιοι τενεκέδες. Γι’ αὐτὸ ὁ ἦχος τους εἶναι πιά ὅπως κυμβάλου ἀλαλάζοντος τῆς Ἀσί-ας. Καὶ αὐτοὶ ποὺ τὶς ἀκοῦνε τὶς προσκυνοῦν ὡς Ἀσιᾶτες.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

«Μετὰ κτηνῶν καὶ νηπίων φωνῇ...»!

Κύριε διευθυντά,

Δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κατέβαλε προσπάθεια νὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνες νὰ τινάξουν τὸν τουρκικὸ ζυγὸ. Μοῦ εἶναι εὐκολώτερο νὰ δεχθῶ, ὅτι λένε ψέματα οἱ τὰ ἀντίθετα διδάσκοντες, γιὰ τὴν παρακοὴ σὲ καθαρὰς ἐντολὰς τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν, Παύλου, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία Μας, τὴν θεωρῶ ἀδύνατη. Δὲν ἐπετρέπετο στὴν Ἐκκλησία τῶν χριστιανῶν νὰ ἐπαναστατήσῃ. Ρητὰ ὁ Παῦλος προστάζει: «Πᾶσα ψυχὴ, ἐξουσίαις ὑπερέχουσες ὑποτασσέσθω, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ. Καὶ ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇσιν ἀνθεστῆκε...»

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐντολῶν αὐτῶν, ὑπακούσαντες οἱ «ποιναῖοι» μὲ πρῶτο τὸν Γρηγόριο τὸν Ε' στὶς ἐντολὰς Παύλου, ὁρθῶς ποιοῦντες, ἀφώρισαν τοὺς ἐπαναστατήσαντας κατὰ διαφόρους ἐποχὰς Ἕλληνες, διότι εἶχαν καθῆκον οἱ «πατριάρχαι» πρὸς τοῦτο. Ἀπορῶ ὅχι γιὰ τὴν στάση τους ἀλλὰ γιὰ τὴν προσπάθειά τους νὰ ἀποδείξουν καὶ πείσουν οἱ «ποιμένες» μας, ὅτι

ὄχι μόνο βοήθησαν στὸν ξεσηκωμὸ (τοῦ 1821 κυρίως), ἀλλὰ καὶ πρωτοστάτησαν!! Αὐτὸ δὲν ἔγινε –εὐτυχῶς γι' αὐτοὺς– γιὰτὶ θὰ εἶχαν ὑποχρέωση νὰ δώσουν λόγῳ γιὰ τὴν παρακοή, τὴν ἐπανάσταση δηλαδή, κατὰ τῆς ἐλέφθ θεοῦ τουρκικῆς ἐξουσίας. Ὁρθὰ ἐνήργησαν, σύμφωνα μὲ τὰ δόγματά τους. Ἄφεση λοιπὸν ἂς δώσουμε στὸν Γρηγόριο τὸν Ε' γιὰ τοὺς ἀφορισμοὺς του. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ὑπακούουσα στὴν ἄνωθεν Ἐξουσία (ἐλέφθ θεοῦ ποὺ λέμε) ὄχι τὴν Ἐπανάσταση (1821) δὲν ἔπρεπε νὰ ἀφήσῃ χωρὶς ἀφορισμὸ, ἀλλὰ καὶ ὅποιαδήποτε ἀντίδραση στὴν τουρκικὴ ἐξουσία, γιὰτὶ «οὐκ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ».

Πολὺ ὀρθὰ καὶ πολὺ χριστιανικὰ πρέπει τὸ ποίμνιο νὰ ἀφορίζεται, ὅταν ἀντιδρᾷ στὴν ἐξουσία. Ἔτσι, πολὺ σωστά, ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι, ὅταν γύρω στὸ 1694 ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ μετανάστευσαν στὴν Πελοπόννησο (κυρίως Ναύπλιο καὶ Πάτρα) ἀκολουθώντας τοὺς Βενετούς, γιὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν τουρκικὴ ἐξουσία (καὶ μαζί μὲ αὐτοὺς οἱ Ἀρβανίτες τῆς περιοχῆς

ΗΠΑ: ΤΕΡΑΣΤΙΑ Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Μὲ λένε Ἀλέξανδρο καὶ εἶμαι φοιτητὴς ἐπὶ πτυχίῳ στὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στὴν Πολυτεχνικὴ Σχολή, στὸ Τμῆμα Ἀρχιτεκτόνων. Πάντα μὲ ἐνδιέφεραν καὶ μὲ προβληματίζαν θεολογικὰ ζητήματα ἀπὸ πολὺ μικρὴ ἡλικία. Τὸν τελευταῖο χρόνο, ὅσο σχεδίαζα τὴν διπλωματικὴ μου ἐργασία, ἄκουγα τὸ ραδιόφωνο τῆς Ἐλευθέρας Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Πεντηκοστῆς, ἀπλὰ καὶ μόνο ἐπειδὴ εἶχα ἤδη κουρασθῇ ἀπὸ τὴν πολλὴ μουσικὴ καὶ ἐπειδὴ τὸ ἔβρισκα ψυχαγωγικό. Ἦμουν ἤδη ἐξοικειωμένος μὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, ἀφοῦ ἡ γιὰγιά μου εἶναι πεντηκοστιανὴ καὶ ὅταν ἤμουν μικρὸς μὲ πῆγαινε στὴν ἐκκλησία τους.

Γιὰ νὰ μὴν σᾶς κουράζω ἄλλο, θὰ μῶ στὸ κυρίως θέμα. Ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὶς ἱστορίες διείσδυσης σὲ παλάτια βασιλιάδων μέσα ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, μῆκα στὸν εὐαγγελικὸ κύκλο τοῦ myspace στὸ Διαδίκτυο, προσποιούμενος ἄρκετὰ καλὰ, ὅπως καταλαβαίνετε, τὸν πιστὸ στὸν Θεὸ τοῦ Δανὶδ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Χρήστης τοῦ myspace ἤμουν ἤδη, ἀφοῦ εἶναι δημοφιλὴς τόπος γιὰ μουσικούς, καὶ ἔχω καὶ ἐγὼ τὸ δικό μου συγκρότημα. Ἀλλάξα λοιπὸν τὸ προφίλ μου κάνοντάς το ἄρκετὰ εὐλαβὲς καὶ ἄρχισα νὰ γνωρίζω εὐαγγελιστὲς

τῆς Ἀθήνας) ἀφωρίσθηκαν.

Ἐπειδὴ οἱ δυστυχεῖς δὲν περνοῦσαν καλύτερα μὲ τοὺς Βενετούς, ἀποφάσισαν μετὰ λίγα ἔτη νὰ γυρίσουν πίσω στὴν Ἀθήνα, γιατί πίστευαν οἱ «χριστιανοί», ὅτι κάθε κακὸ ποὺ τοὺς ἔβρισκε στὴν Πελοπόννησο ὠφείλετο στὸν ἀφορισμό τους ἀπὸ τὸν πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Σ' αὐτὸν ἔστειλαν ἐπιστολὴ μὲ παρακλήσεις καὶ τὸν ἐκλιπαροῦσαν νὰ «λύσῃ» αὐτοὺς ἀπὸ τὸν ἀφορισμό, γιὰ νὰ σταματήσουν τὰ ἄπειρα βάσανα ἐξ αἰτίας τοῦ ἀφορισμοῦ, ποὺ τοὺς εἶχε ρίξει γιὰ τὴν μετανάστευσή τους στὴν ἐνετοκρατούμενη Πελοπόννησο ἀπὸ τὴν τουρκοκρατούμενη Ἀττικὴ ὁ Γαχβέ!!

Ἐξευτελιστικώτερο κείμενο γιὰ ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν μακροσκελὴ ἐπιστολὴ τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν πατριάρχη δὲν μπορεῖ νὰ ἐπινοήσῃ ἀνθρώπινος νοῦς. Διαλαμβάνει καὶ τὸ ἐξῆς ἀμίμητο: «Ἴδὸν καὶ πόρρωθεν πάντες, γόνυ σοι κλίναντες, καὶ τῆς κεφαλῆς κόνιν καταχεάμενοι, ὥς ποτὲ Νινευίται, μετὰ κτηνῶν καὶ νηπίων λα-

οῦ φωνῇ ὀλολύζοντες ἴλαθι, βοῶμεν, Παναγιώτατε πάτερ!!, ἴλαθι καὶ δὸς ἀπολαῦσαι εὐλογίας τῆς σῆς, ἧς διὰ τύχης φανόσητα οἱ τάλαινες ἐκπεπτώκαμεν...». Αὐτὰ γιὰ νὰ μὴν ξεχνᾶμε τὰ καὶ γιὰ τὴ Νινευί διδασκόμενα ἀπὸ τὴς θεόπνευστες γραφές, κατὰ τὴς ὁποῖες οἱ Νινευῖτες μετὰ κτηνῶν ὀλολύζανε. Τελικῶς μακροθύμος καὶ πολυέλεος ὁ Παναγιώτατος, «ἔλυσε τὸν ἀφορισμό» καὶ μποροῦσαν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἐπανέλθουν στὴν πατρίδα, δοθέντος ὅτι ὁ Μέγας αὐθέντης (σουλτάνος) εἰδοποίησε, ὅτι «Ἐπειδὴ κύριος ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς χεῖρας μας τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν», διέταξε νὰ ἐπανέλθουν προνομακᾶ οἱ Ἀθηναῖοι. Συνεπῶς καὶ ὁ σουλτάνος συμπορευόνταν ὁ πονηρὸς μὲ τὸ ἱερατεῖο στὴν ἄποψη, ὅτι «ἦταν θέλημα Θεοῦ ἡ Ἀθήνα νὰ τουρκεψῇ, ὅπως παλαιότερα ἡ Πόλις».

Μιχάλης Βάθης

Δικηγόρος, τ. βουλευτῆς Ἀττικῆς

Πῶς ὁ Εὐκλείδης γίνεται «Ἀλῆ-πασᾶς»!

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,

Φοιτῶ στὸ 14ο ἐσπερινὸ ΤΕΕ Θεσσαλονίκης, στὸ τμήμα Ἡλεκτρολογίας, τὸ ὁποῖο στεγάζεται στὸ γνωστὸ σὲ ὅλους στὴν πόλιν μας σχολικὸ συγκρότημα «ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ».

Θέλησα νὰ παρατηρήσω ἐρευνητικὰ τὸ τεράστιο αὐτὸ σχολικὸ κτήριο ἐλπίζοντας, ὅτι θὰ βρῶ κάτι, ποὺ νὰ θυμίσῃ τὸ βαρὺ του ὄνο-

μα. Μάταια ὅμως! Περπάτησα στοὺς διαδρόμους καὶ τῶν τριῶν ὀρόφων, μπήκα σὲ ὅλες τὶς αἰθουσες διδασκαλίας, σὲ ὅλα τὰ ἐργαστήρια καὶ σὲ ὅλα τὰ γραφεῖα (καθηγητῶν, διευθυντῆς, Γραμματείας), ἀκόμα καὶ στὸ ὑπόγειο. Ὅλες οἱ αἰθουσες διδασκαλίας εἶναι διακοσμημένες μὲ εἰκόνες τοῦ Ἰησοῦ ἢ τῆς Παναγίας καὶ στοὺς ἀτελείωτους διαδρόμους ὑπάρχει μία συλ-

ἀπὸ τὴς Ἠνωμένες Πολιτεῖες. Τὸ ἔκανα, γιὰ νὰ διασκεδάσω στὴν ἀρχή, ἀλλὰ σύντομα σταμάτησε νὰ εἶναι ἀστεῖο, ὅταν κατάλαβα τὶς διαστάσεις ποὺ ἔχει λάβει ἡ ἐξάπλωση τοῦ ἰουδαϊοχριστιανικοῦ σκοταδισμοῦ στὴν Ἀμερική. Σοκαρίστηκα, ὅταν ἄρχισαν νὰ μοῦ στέλνουν πάμπολλα ντοκυμανταὶρ καὶ βίντεο, στὰ ὁποῖα ἐπιστήμονες «ἀποδεικνύουν» πράγματα, ποὺ μὲ ἔκαναν νὰ ἀνατριχιάσω. Ἀποφάσισα νὰ σᾶς γράψω, ὅταν σὲ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ὑποστήριζαν ὅτι ἡ Ἐπιστήμη ἔχει παραστρατήσῃ τὰ τελευταῖα 150 χρόνια, μὲ κύριο ἐκπρόσωπο τῆς διολίσθησης αὐτῆς φυσικὰ τὸν Δαρβίνο. Ξέρω ὅτι ὁ «Δαυλός» ἀσχολήθηκε μὲ τὸ θέμα τῆς ἐξέλιξης σὲ πρόσφατο τεῦχος, ἀλλὰ αὐτὴ τὴν φορὰ δὲν διάβαζα –συγγνώμη– ἓνα «ἀντιχριστιανικὸ περιοδικό», μοῦ ἔστειλαν τὶς πληροφορίες οἱ ἴδιοι! Λοιπὸν ὡς ρίζα τοῦ λάθος δρόμου ποὺ ἔχει πάρει ἡ ἐπιστημονικὴ κοινότητα ἀναφέρονταν οἱ Ἕλληνες ὑλιστὲς φιλόσοφοι, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων ἡ κοινὴ γνώμη παραπλανεῖται τὸν τελευταῖο ἐνάμιον αἰῶνα! Αὐτοὺς διάβαξε ὁ Δαρβίνος καὶ ἐπηρεάστηκε τόσο ἀρνητικὰ, τοὺς ὑλιστὲς μελετητὲς τῶν στοιχείων τῆς φύσης. Αὐτοὺς δηλαδὴ ποὺ ὑπολόγισαν τὴν περίμετρο τῆς γῆς καὶ μίλησαν γιὰ τὴν Ἀτομικὴ Θεωρία 2.600 χρόνια πρὶν!

Οἱ φόβοι μου γιὰ τὸ μέλλον εἶναι, ὅτι ὅλα αὐτὰ ποὺ συμβαίνουν στὴν μακρινή μας ἡπειρο δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖα. Δὲν ξέρω τί ἐτοιμάζουν, ἀλλὰ μπορῶ νὰ τὸ φανταστώ. Οἱ τύποι

λογή φωτογραφιών όλων των χριστιανικών ναών της Θεσσαλονίκης τοποθετημένων πάνω σε χαρτόνι κατά χρονολογική περίοδο με «λεξάντα» μερικές ψευδείς πληροφορίες. Τέλος ανάκαλυψα το μοναδικό αντικείμενο που θύμιζε το όνομα του μεγάλου αρχαίου μαθηματικού: ήταν ένας ζωγραφικός πίνακας που απεικόνιζε τον ίδιο, στο τέλος του διαδρόμου του ισόγειου σε μία δεξιά έσοχη, δηλαδή σε ένα μέρος που δεν πατούσε ψυχή! Όταν άρχισα να φωτογραφίζω το συγκεκριμένο μέρος, με διέκοψε ο φύλακας του σχολείου, ρωτώντας με: «Τί φωτο-

γραφίζεις, τὸν Ἀλῆ-Πασᾶ, τί νὰ τὸν κάνης;» Ἡ ἀγανάκτησή μου μὲ ὠδήγησε στὴν διευθύντρια, στὴν ὁποία ἐξιστόρησα τὸ συμβάν, ρωτώντας τὴν ἐπίσης, γιατί δὲν ἔχει ἐνημερώσει κανεὶς γιὰ τὸν πίνακα αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἐργάζεται ἐκεῖ καὶ τὸ μόνο ποὺ εἰσέπραξε ὡς ἀπάντηση ἦταν ἓνα χαμόγελο, χαρακτηριστικὸ τῆς «ὠχαιοδερφιστικῆς» πνευματικῆς κατάστασης τῶν Νεοελλήνων καθηγητῶν.

Μὲ ἐκτίμηση
Ὅρθιος
Θεσσαλονίκη

Τὸ ἱερατεῖο διχάζει τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς Αὐστραλίας

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου καὶ ἐκλεκτοὶ συνεργάτες,

Τὸ ἱερατεῖο ἔπαιξε καὶ παίζει καὶ ἐδῶ, στὴν Αὐστραλία, τὸ γνωστὸ ρόλο του, προσπαθώντας νὰ μετατρέψῃ σὲ ποιμνίῳ του τὸν Ἑλληνισμό. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος κ. Στυλιανὸς Χαρκιανᾶκης, ὅσους δὲν δέχονται νὰ μποῦν στὴ «στρουγκα» του, ἀμφισβητεῖ τὴν... ἑλληνικότητά τους: «Ὅσοι δὲν εἶναι καλοὶ χριστιανοὶ δὲν εἶναι οὐτε καλοὶ Ἕλληνες», αὕτῃ εἶναι ἡ «φιλοσοφία» του. Οἱ παλαιᾶς κοινότητες τοῦ Σύδνεϋ, τῆς Μελβούρνης καὶ τῆς Ἀδελαΐδος εἶναι τὰ «μαῦρα πρόβατα» γι' αὐτόν -πρὸ πάντων ἡ Ἀδελαΐδα. Ἔτσι διαιωνίζεται μία διαμάχη, ποὺ διαρκεῖ μι-

σὸ σχεδὸν αἰῶνα. Ἐδῶ, στὴν Ἀδελαΐδα, ἡ κοινότητα διαθέτει περιουσία 35 ἑκατομ. δολλαρίων, μὲ ἓνα γηροκομεῖο, ποὺ ὅσοι πολιτικοὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ εἶδαν, τὸ χαρακτηρίσαν ὡς πολυτελὲς ξενοδοχεῖο 5 ἀστέρων. Οἱ κοινοτικοί, ἐπειδὴ δὲν ὑποτάσσονται στὸ ἱερατεῖο, χαρακτηρίζονται σχισματικοί... Ἐχουν δημιουργηθῇ κοινωνικὰ προβλήματα: διαιρέθηκαν οἰκογένειες, συμπεθεριὰ ψυχράνθηκαν κ.π.ᾶ. Τώρα ὁ κ. Στυλιανὸς ἔκανε στόχο του τὸ EKEME καὶ τὸν διευθυντὴ του κ. Α. Τάμη καθὼς καὶ τὸν πρῶν πρῦταν τοῦ Πανεπιστημίου Μελβούρνης, ἕναν μεγάλο φιλέλληνα, τὸν Μ. Osborne, μὲ ἓνα μίσος ποὺ μόνο μιά... χριστιανικὴ καρδιά μποροῦσε

αὐτοὶ δὲν πιστεύουν στὸ φαινόμενο τοῦ θερμοκηπίου, πιστεύουν ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ἡλικίας 6.000 ἐτῶν, ὅτι τὰ ἀπολιθώματα τὰ βρίσκουμε σὲ στρώσεις στὴν Γῆ ἐξ αἰτίας τοῦ κατακλυσμοῦ (οὔτε ἐγὼ τὸ κατάλαβα αὐτό) καὶ ἄλλα πολλὰ ἀπίστευτα. Αὐτὰ τὰ ντοκμανταίρ-μαργαριτάρια μὲ τὴν πολὺ καλὴ τους παραγωγὴ εἶναι φτιαγμένα, γιὰ νὰ σακατεῦνουν μυαλὰ μικρῶν παιδιῶν, προκαλώντας ἀνεπανόρθωτες βλάβες. Ὁ πληθυσμὸς τῶν εὐαγγελιστῶν στὴν Ἀμερικὴ εἶναι 80.000.000 καὶ αὐξάνονται μὲ πολὺν γρήγορους ρυθμούς. Πρόσφατα ἔμαθα, ὅτι στὴν Λατινικὴ Ἀμερικὴ οἱ καθολικοὶ μειώνονται κατὰ 1% κάθε χρόνο, ἀφοῦ προσηλυτίζονται ἀπὸ τοὺς εὐαγγελιστές. Ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ μὲ τὸ τατουάζ τοῦ σταυροῦ στὸ στήθος ἔσφαξαν γυναικόπαιδα στὴν Φαλούτζα.

Μακάρι ὅμως τὰ ἐγκλήματά τους νὰ περιορίζονταν μόνο στὴν αἵματοχυσία. Τὰ ἐγκλήματά εἰς βάρος τῆς ἀνθρωπότητας ἀπὸ τὸν Ἰουδαιοχριστιανισμὸ δὲν σταματᾶνε, ἀλλὰ σχεδιάζονται καὶ μελετῶνται καὶ ἐφαρμόζονται μὲ χρονικὸ ὀρίζοντα, ποὺ ἕνας ἀπλὸς ἄνθρωπος δύσκολα μπορεῖ νὰ κατανοήσῃ. Ὅπως τὸ καταλαβαίνω ἐγὼ, αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ κλειδί τοῦ μηχανισμοῦ, μὲ τὸν ὁποῖο ἐκπληρώνονται οἱ προφητείες καὶ καταναγκάζονται τὰ πλήθη νὰ ὑποκύψουν στὸν τρόμο καὶ στὸν φόβο. Μὲ τὴν ἐλπίδα φυσικὰ ὅτι τούτῃ ἡ μάταιη ζωὴ θὰ λήξῃ σύντομα, κάτι ποὺ εἶναι κέρδος γιὰ ἕναν ἀληθινὸ πιστό, ἀφοῦ θὰ βρεθῇ συντομώτερα κοντὰ στὸν «Σωτῆρα» Ἰησοῦ.

Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸν χρόνο σας

Μὲ τιμὴ
Ἀλέξανδρος

νά ἔχη. Σᾶς στέλνω ἀποκόμιματα ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Νέος Κόσμος» τῆς Μελβούρνης, γιὰ νὰ πάρετε μία γεύση ἀπὸ τὴν ἐδῶ κατάσταση. Τὸ λυπηρὸ ὅμως εἶναι, ὅτι ὅλοι οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος, μὲν πατήσουν τὸ πόδι τους στὴν Αὐστραλία, τρέχουν νά... λάβουν τὶς εὐλογίες του. Κι αὐτοὺς τοὺς ἀντιμετωπίζει σὰν ὑποτακτικούς του. Ὑποτίμησε τὸν πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας Σαρτζετάκη, ἀπαγόρευσε τὴν εἴσοδο σὲ ναὸ στὸν πρῶτον πρόξενον στὴ Μελβούρνη Γ. Βέη καὶ πολλὰ ἄλλα Σᾶς τὰ γράφω αὐτὰ γιὰ ἐνημέρωσή σας, γιὰ νὰ δῆτε σὲ τί κατάσταση ἔφεραν τὸν Ἑλληνισμό, ὁ ὁποῖος, ἂν δὲν ὑπῆρ-

χε αὐτὴ ἡ ἀπαράδεκτη κατάσταση, θὰ μπορούσε νὰ μεγαλουργήσει.

Υ.Γ.: Ἡ 25ῃ Μαρτίου καπελλώθηκε ἀπὸ τὸ ἱερατεῖο, ποὺ τὴν ἔφερε στὰ δικὰ του μέτρα. Ὁ Γενικὸς Πρόξενος ἔκανε προσπάθειες ἐφέτος νὰ γίνῃ κοινὴ ἐθνικὴ ἑορτὴ. Ἡ κοινότητα συνεργάσθηκε μαζί του. Τὸ ἱερατεῖο ἔκανε ξεχωριστὴ γιορτὴ.

Μὲ ἐγκάρδιους χαιρετισμοὺς

Γ. Τσαμαντάνης

Ἀδελαΐδα, Αὐστραλία

Χριστιανικὴ ἀστυνόμευση τῶν Δελφῶν!

Κύριε διευθυντά,

Τὴν 21/22 Ἰουνίου 2007, ἡμέρα τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου, βρέθηκα στοὺς Δελφοὺς μὲ φίλους ἀπὸ ΗΠΑ, Ρώμη, Βρυξέλλες, Παρίσι καὶ Ἑλλάδα, περίπου ἑκατὸ ἄτομα, γιὰ νὰ δειπνήσουμε μαζί καὶ νὰ συζητήσουμε.

Τὸ ἀπόγευμα γύρω στὶς ἑννιά ὅλοι μαζί σὲ παρές πήγαμε πρὸς τὴν Κασταλία πηγὴ, στὴν ὁποία ὑπάρχει ἓνα χαμηλὸ κιγκλίδωμα μὲ μία ἐπιγραφή, ποὺ προειδοποιεῖ γιὰ τὴν πτώση βράχων, χωρὶς νὰ ἀναφέρει ὅτι πρόκειται γιὰ ἀρχαιολογικὸ ὡρὸ. Τὸ πρῶτὸ τῆς 21.6.2007 ἓνας ἱερέας γυρόφερνε στὴν Κασταλία πηγὴ καὶ ἔδειχνε ἀρκετὰ ἐκνευρισμένος, διότι πιδ κάτω, στὴν Προναία Ἀθηνᾶ, ἐτελεῖτο ἓνας ἀρχαιοελληνικὸς γάμος.

Καθὼς ἤμαστε συγκεντρωμένοι καὶ μιλούσαμε, κατέφθασε ἓνας φύλακας, ὁ ὁποῖος διέταξε νὰ ἀπομακρυνθοῦν ὅλοι, «γιατὶ τὸν πῆρε ὁ παπᾶς(!) καὶ τοῦ εἶπε ὅτι θὰ γίνουν σατανιστικὲς τελετὲς στὸν ὡρὸ». Τὸν ἀγνοήσαμε, ὅπως ἦταν φυσικὸ, γιὰ λόγους ἀξιοπρεπείας καὶ αὐτοσεβασμοῦ. Ὑπ ὅψιν ὅτι οἱ παριστάμενοι «σατανιστές» ἦταν πανεπιστημιακοὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ, γιατροί, καθηγητές, ἀνώτεροι καὶ ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ ἐ.ἑ καὶ ἐ.ἂ. καὶ ἐπιτυχημένοι ἐπιχειρηματίες.

Ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν πειθάρχησε σὺν ἐντολῆς τοῦ φύλακα νὰ ἀπομακρυνθοῦν, ἀπειλοῦσε νὰ φέρῃ τὸν εἰσαγγελέα, τηλεφώνησε ὅμως στὴν Ἀστυνομία, ἡ ὁποία ἔστειλε ἓνα περιπολικὸ μὲ δύο ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἀμήχανα προσπαθοῦσαν νὰ ἐντοπίσουν τὸ ἀνύπαρκτο ἀδίκημα ποὺ εἶχε διαπραχθῇ. Ἐνῶ ὑπῆρχε σχετι-

κὴ ἔνταση, ἀκούστηκε ἓνα μαγνητόφωνο στὸ διαπασών, ποὺ ἔλεγε «Εἶπατε τῷ βασιλεῖ...» κ.λπ., κατόπιν ἀκούστηκε ψαλμωδιὰ μὲ τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ» καὶ τέλος ἀκολούθησε τὸ «Πιστεύω».

Κυριολεκτικὰ νοιώσαμε ἀηδία. Ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν στιγμὴ κατέφθασε ἓνας ὑπάλληλος τοῦ Μουσείου, ὁ ὁποῖος φαινόταν ἀμήχανος καὶ μὲ ἀρκετὴ δόση εἰλικρινείας καὶ εὐγενείας μᾶς εἶπε τὰ ἑξῆς: «Κύριοι ντρέπομαι γι' αὐτὴ τὴν κατάσταση, πρώτη φορὰ ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια βλέπω αὐτὸ τὸ χάλι, κάνετε μὴνυση καὶ καλέστε με μάρτυρα ὑπερασπίσεως. Οἱ πιέσεις ἦταν τόσο μεγάλες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ποὺ δὲν μπορούσαμε νὰ κάνουμε ἄλλιως. Εἰλικρινὰ λυπᾶμαι πολὺ γιὰ ὅ,τι ἔγινε.»

Περίπου ἔντεκα ἡ ὥρα φύγαμε καὶ πήγαμε γιὰ φαγητό. Δυστυχῶς κάποιοι «προβοκάτορες» τὴν νύχτα πρέπει νὰ πῆραν τὶς εἰκόνες ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσι, ποὺ εἶναι στὴν εἴσοδο τῆς Κασταλίας, καὶ τὴν ἐπομένῃ τὸ πρῶτὸ ὁ ἱερωμένος πῆγε καὶ πάλι στὴν περιοχὴ καὶ φώναζε ὅτι οἱ «σατανιστές» πῆραν τὶς «ἄγιες εἰκόνες» καὶ ἐξαπέλυε κατάρες ἐναντίον τους.

Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἀπὸ μόνον του δείχνει τὸ κατάντημα καὶ τὸν ἡθικὸ ξεπεσμό τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Τὸ πιδ ἀποκαρδιωτικὸ εἶναι, ὅτι οἱ συκοφαντίες ἐνδὸς ἱερωμένου μποροῦν νὰ κινητοποιήσουν τὸν κρατικὸ μηχανισμό. Ἕνα τεράστιο αἶσχος.

Μὲ τιμὴ

Γεράσιμος Καλογεράκης

Ὑποστράτηγος ἐ.ἂ.- Συγγραφεὺς
Θεσσαλονίκη

Μαύρη προπαγάνδα κατὰ τῆς ἐλληνικότητος τῆς Κρήτης

Κύριε διευθυντά,

Διάβασα τὴν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Κωνσταντίνου σχετικὰ μὲ τὸ ἄστρο τοῦ Δαυὶδ στὴ σημαία τῆς Κρητικῆς Πολιτείας στὸ τεῦχος 299 τοῦ «Δαυλοῦ».

Εἶναι γεγονός, ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ὁ Σιωνισμὸς προσπαθεῖ ἀκόμη περισσότερο νὰ μᾶς πείσῃ, ὅτι ἐμεῖς οἱ Κρητεῖς-Ἕλληνες δὲν ἔχομε καμμία σχέση μὲ τοὺς προγόνους μας, ἀλλὰ ὅτι εἴμεθα ἀπόγονοι Ἑβραίων! Πρὸς τούτοις προωθεῖται ἔξυπνα ἡ ἰδέα τὴν αὐτονομίας τῆς Κρήτης ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ αὐτεπαρκοῦς κράτους (ὑπὸ τὴν κηδεμονία βέβαια τοῦ διεθνοῦς Σιωνισμοῦ). Πέρυσι ὑψώθηκε ἡ σημαία τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, τὴν 1.12.2006, στὸ φρούριο τοῦ Φιρκᾶ στὰ Χανιά. Τὸ Ναυτικὸ Μουσεῖο Κρήτης, στὸ ὁποῖο εἶμαι μέλος, θεωρεῖ τὴν σημαία τῆς Αὐτόνομης Κρητικῆς Πολιτείας ἐπαναστατική.

Τὴν ὑψώνει ὅπου μπορεῖ μαζί μὲ τὶς ἐπαναστατικὲς σημαῖες τοῦ 1821 τῶν Ὑδρας-Σπετσῶν-Ψαλῶν. Ἔτσι κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς ἐνώσεως τῆς Κρήτης μὲ τὴ μητέρα Ἑλλάδα στὸ Φρούριο τοῦ Φιρκᾶ ὑψώθηκε ἡ σημαία τῆς Κρητικῆς Πολιτείας ἀπὸ τὸ Ναυτικὸ Μουσεῖο Κρήτης. Καὶ ἐνῶ μὲ ἐπιστολές μου, ἄλλες δημοσιευθεῖσες, ἄλλες πρὸς τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, τοὺς ἔχω διαφωτίζει γιὰ τὴ σημασία καὶ συμβολισμό τῆς σημαίας τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, αὐτοὶ κάνουν ὅτι δὲν καταλαβαίνουν. Σκοπιμότητα ἢ ἀδιαφορία;

Μὲ μαχητικοὺς χαιρετισμοὺς
Κωνσταντῖνος Κνιθάκης

Διδάκτωρ Φιλοσοφίας
Πανεπιστημίου Βιέννης

«Θαύματα» ἀξίας 5.000 πολύτιμων λίθων...

Κύριε διευθυντά,

Τυχαῖα ἔπεσε στὰ χέρια μου τὸ διαφημιστικὸ φυλλάδιο τοῦ Ὁρθόδοξου Ἱδρυματός «Ἀπόστολος Βαρνάβας», ποὺ σὰς ἀποστέλλω. Ὁ τίτλος του εἶναι: «Ἡ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τριχερούσης». Ξεκινᾷ μὲ τὴν ἱστορία τῆς εἰκόνας καὶ ἀκολουθεῖ πλήρης κατάλογος τῶν θαυμάτων, ποὺ ἔκανε.

Ὅχι μόνον ἡ εἰκόνα αὐτὴ καθ' αὐτὴ κάνει θαύματα, ἀλλὰ καὶ τὰ... ἀντίγραφα τῆς. Λογικώτατο, πῶς ἀλλιῶς ὁ κάθε ἀφελὴς θὰ τρέξῃ στὸ Ἅγιο Ὄρος νὰ ἀγοράσῃ τὴν εἰκόνα; Τὸ μεγαλύτερο ὅμως θαῦμα ποὺ κάνει ἡ εἰκόνα, ὅπως ἀναγράφεται στὸ φυλλάδιο, εἶναι στὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων. Μπορεῖ κάποιος νὰ κἀνῃ ὅσες ἁμαρτίες θέλει, ἀρκεῖ μετὰ νὰ ἀγοράσῃ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τριχερούσης, γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὸ δρόμο τῆς μεταμέλειας καὶ τῆς συγχώρεσης.

Στὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου ὑπάρχει καὶ κατάλογος ὁγδόντα ταινιῶν, ποὺ μπορεῖ κάποιος νὰ ἀγοράσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴ του.

Τάσος Σαββίδης
Καβάλα

Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τριχερούσης στὴ Μονὴ Χελανδαρίου στὸ Ἅγιο Ὄρος φέρει «χρυσοὺν ἐπικάλυμμα -κοινῶς πονκάμισο- μὲ ἐπικολλημένους ἐπ' αὐτοῦ 5.000 πολύτιμους λίθους, καθὼς καὶ ἄλλα ἀφιερῶματα, ἅπαντα προερχόμενα ἐξ εὐλαβῶν προσκυνητῶν ἢ ἐξ εὐεργετηθέντων θαυματουργικῶς ὑπὸ τῆς Θεοτόκου».

«ΕΣΩΚΑΤΑΚΟΙΛΟΣ» ΖΩΗ ΣΤΟ ΦΑΝΑΡΙ ΚΑΙ ΑΛΛΑΞΟ- ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑ

**Μαινόμενοι ἄρχιερεῖς καθαιροῦν
πατριάρχες, ἐνῶ ἱερουροῦν...**

ρχίζομε μὲ ἓνα χτυπητὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖο ἐπισυνέβη στὸν πατριαρχικὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, κτισμένον στὴν πατριαρχικὴ αὐλὴ, ἐκεῖ ὅπου μπαινοβγαίνουν «ἐσωκατάκοιλοι». Καὶ γιὰ νὰ εἶναι πειστικώτερο τὸ παράδειγμά μας, τὸ παραθέτουμε αὐτούσιον, ὅπως τὸ διασώζει ὁ τέως μέγας πρωτοδιάκονος τῶν Πατριαρχείων Δημ. Μαυρόπουλος στὸ ἀνεπανάληπτο ἔργο του μὲ τὸν σεμνὸ τίτλο «Πατριαρχικαὶ Σελίδες», ἐν Ἀθήναις 1960. Βεβαίως δημοσιογραφικῶς παρεμβαίνοντες μεταδίδουμε τὰ διαδραματισθέντα ἀλλαξοπατριαρχικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν στὴν ἀλλαξοπατριαρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ε΄ καὶ τὴν ἄνοδο στὸ θρόνον τοῦ Ἰωακείμ Γ΄ «ἐπιστρέψαντος τοῦ δευτέρου εἰς τὸν θρόνον ἐκ τῆς ἐξορίας του εἰς Μυλοποτάμον τοῦ Ἁγίου Ὁρους». Καὶ συγκλονίζει ὁ διασώσας τὰ γεγονότα ἱστορικὸς Δημ. Μαυρόπουλος. «Ἡ διήγησις ἱστορικὴ κατὰ πάντα καὶ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, ἡ ὁποία θ' ἀκολουθήσῃ, ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς θλιβερωτέρας σελίδας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, γεννῶσα αἰσθήματα ἀπαξιώσεως τοῦ μακραίωνος πατριαρχικοῦ θεσμοῦ.»

Διέκοψαν στὴ μέση τὴν ἀκοῦουθία...

εγ. Πέμπτη τοῦ «σωτηρίου ἔτους 1901», μπροστὰ σὲ μιὰ ἄγραφη ἑκατονταετία, στὸ κατώφλι τοῦ πολυπλάγκτου 20οῦ αἰῶνα, ἀλλὰ γιὰ τοὺς Κωνσταντινουπολίτες πατριαρχικοὶ χρόνοι δὲν ὑπάρχουν: Δέκα ὀκτὼ ἄρχιερεῖς, μέλη τακτικὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁργανώνουν συνωμοτικὴ παρασυναγωγὴ ἐναντίον τοῦ προΐσταμένου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντίνου τοῦ Ε΄ ὅχι βέβαια γιὰ ἰδεολογικοθεολογικοὺς λόγους ἀλλὰ ἰδιοτελεῖς.

Οἱ συνοδικοὶ αὐτοί, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν ἀρχιγραμματέα τῆς Συνόδου, κάνουν ὀλονύκτια συνεδρίαση. Καὶ τί «κοσμοϊστορικὲς φεῦ ἀποφάσεις ἔλαβε ἡ συνοδικὴ παρασυναγωγή;»

«Ὁμολογοῦμεν καὶ διαβεβαιοῦμεν ὑμᾶς πάντας ἐν συνειδήσει ὅτι οὐδεὶς σκοπὸς πλάγιος, οὐδεὶς χθαμαλός, οὐδεὶς ὑλόφρων, οὐδεὶς φιλέκδικος, οὐδεὶς μνησίκακος ἐπηρεάσει ἡμᾶς εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν τῆς Ἐκκλησίας», ἐξεφωνοῦσε στὸν ἐνθρονιστήριο τῆς πρώτης πατριαρχίας τὸν λόγῳ ὁ εἰκονιζόμενος πατριάρχης Ἰωακείμ Γ'. Μὲ μηχανορραφίες «ἐξωπετάχθηκε» σύντομα ἀπὸ τὸ θρόνον καὶ ἀπὸ τὸ παρασκήνιο κατάφερε λίγα χρόνια ἀργότερα νὰ παύσῃ τὸν Κωνσταντῖνο Ε' ἄνευ τυπικῆς οἰκειοθελοῦς παραιτήσεώς του καὶ νὰ ἀναρριχηθῇ γιὰ δευτέρη φορὰ στὸν πατριαρχικὸ θρόνον. «Ἐλαβε χώραν τοῦτο τὸ πρωτοφανὲς εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ἱστορίας τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου γεγονός, τὴν πρωίαν μὲν κατὰ τὰς Βασιλικὰς Ὁρας καὶ τὸν Ἑσπερινὸν νὰ προΐσταται ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, τὸ δὲ ἐσπέρας, πανθέντος ἐν τῷ μεταξὺν τούτου, ὁ Τοποτηρητής.» (Β. Σταυρίδης, «Οἱ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι 1860-σήμερον».)

α) Τὴ διακοπὴ τοῦ «πατριαρχικοῦ μνημοσύνου».

β) Νὰ ὑποδειχθῇ «τῇ ἐπαύριον, ἥτις ἔστι Μ. Παρασκευή», ἡ «αὐτοπροαίρετη» πατριαρχικὴ παραίτηση.»

γ) «Ἡ τάχιση ἐγκατάλειψις» τῶν πατριαρχικῶν δωμάτων καὶ ἡ ἐγκατάστασις τοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης.»

Χωρὶς λοιπὸν νὰ κοιμηθοῦν οἱ 18 συνοδικοὶ κατέρχονται εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, στὸν ὁποῖο φόρτωσαν καὶ ἓνα ἐπὶ πλέον μαρτύριον, τὴν ἀνήθικη καὶ πρὸ παντὸς ἀντικανονικὴ ἀλλαξοπατριαρχία. Ἡ ἀκολουθία τῶν μεγάλων βασιλικῶν ὥρων τῆς Μ. Παρασκευῆς ἄρχισε κατὰ τὸ τυπικὸ στὶς 8 π.μ. Ἀπὸ ἐκεῖνη τὴν ὥρα μέχρι τὴν ἀπόλυση τῆς ἀκολουθίας οἱ συνοδικοὶ εἶχαν στείλει τὰ 30 ἀργύρια στὴν Βασιδὲ σουλτάνα, τὴν «ἀγρία εἰσπρακτόρισσα», καὶ ἔδωσε στὸ χέρι τοῦ ἀπεσταλμένου τοὺς τὸν περιπόθητο μαζβατὰ «διὰ χειρὸς τοῦ Καποῦ Κεχαγιά», γιὰ νὰ τὸν ἐγχειρίσουν στὸν Οἰκουμενικὸ πατριάρχη, ὁ ὁποῖος βρισκόταν στὸν ἄμβωνα καὶ ἐκήρυττε περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ.

Ὅταν ὅμως ἀπὸ ἐκεῖ ψηλὰ μὲς στοῦ ἄμβωνα τὰ ἀεροκύματα μυρίσθηκε τί διαβουλεύσεις ἐγίνοντο στὸ «ιερὸ βῆμα μέσα», ἔστρεψε τὸ λόγο του κι ἐκραύγασε «Σήμερον ὁ Ἰούδας ἀντὶ τριάκοντα ἀργυρίων προδίδει τὸν διδάσκαλον καὶ παραλαμβάνει τὸν διάβολον.» Ἀλλὰ «ἄφες, Κύριε, αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ἐποίησαν.» Καὶ φωνὴ μεγάλη ἀφῆκε ὁ πατριάρχης. Ἐγὼ ἄρχισα τὴν ἀκολουθία αὐτὴ τῆς Ἀποκαθηλώσεως, ἐγὼ καὶ θὰ τὴν περατώσω καὶ μέχρι τότε δὲν πάω πουθενά. Καὶ μετὰ τὴν ἀκολουθία «γαῖα πυρὶ μυχθήτω».

ΑΛΛΑΞΟΠΑΤΡΙΑΡΧΙΕΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

(Με πεζὰ ἐντὸς παρενθέσεως στοιχεῖα σημειώνονται ἡ πρώτη, δεύτερη κ.λπ. πατριαρχίης ἐνδὸς ἐκάστου τῶν πατριαρχῶν ἀπὸ τὸ 1453 μέχρι τὸ 1821.)

Γεννάδιος Β' ὁ Σχολάριος (α)	1453-1456	Μαθαῖος Β' (α)	1596
Ἰσίδωρος Β'	1456-1462	Γαβριὴλ Α'	1596
Γεννάδιος Β' (β)	1462	Θεοφάνης Α'	1597
Σωφρόνιος Α'	1463-1464	Μελέτιος Α' ὁ Πηγᾶς (ἐπιτηρητής)	1597-1598
Γεννάδιος Β' (γ)	1464	Μαθαῖος Β' (β)	1598-1602
Ἰωάσαφ Α'	1465-1466	Νεόφυτος Β' (α)	1602-1603
Μᾶρκος Β'	1466	Μαθαῖος Β' (γ)	1603 (λίγες ἡμέρες)
Συμεὼν Α' (α)	1466	Ραφαὴλ Β'	1603-1607
Διονύσιος Α'	1467-1471	Νεόφυτος Β' (β)	1607-1612
Συμεὼν Α' (β)	1471-1475	Κύριλλος Α' Λούκαρις (ἐπιτηρητής)	1612
Ραφαὴλ Α'	1475-1476	Τιμόθεος Β'	1613-1620
Μάξιμος Γ'	1476-1481	Κύριλλος Α' (β)	1620-1623
Συμεὼν Α' (γ)	1482-1486	Γρηγόριος Δ'	1623
Νήφων Β' (α)	1486-1488	Ἄνθιμος Β'	1623
Διονύσιος Α' (β)	1488-1490	Κύριλλος Α' (γ)	1623-1633
Μάξιμος Δ'	1491-1497	Κύριλλος Β' (α)	1633
Νήφων Β' (β)	1497-1498	Κύριλλος Α' (δ)	1633-1634
Ἰωακείμ Α' (α)	1498-1502	Ἀθανάσιος Γ' (α)	1634
Νήφων Β' (γ)	1502	Κύριλλος Α' (ε)	1634-1635
Παχώμιος Α' (α)	1503-1504	Κύριλλος Β' (β)	1635-1636
Ἰωακείμ Α' (β)	1504	Νεόφυτος Γ'	1636-1637
Παχώμιος Α' (β)	1504-1513	Κύριλλος Α' (στ)	1637-1638
Θεόκλητος Α'	1513-1522	Κύριλλος Β' (γ)	1638-1639
Ἱερεμίας Α'	1522-1545	Παρθένιος Α'	1639-1644
Ἰωαννίκιος Α'	1526	Παρθένιος Β' (α)	1644-1646
Διονύσιος Β'	1546-1556	Ἰωαννίκιος Β' (α)	1646-1648
Ἰωάσαφ Β'	1556-1565	Παρθένιος Β' (β)	1648-1651
Μητροφάνης Γ' (α)	1565-1572	Ἰωαννίκιος Β' (β)	1651-1652
Ἱερεμίας Β' (α)	1572-1579	Κύριλλος Γ' (α)	1652
Μητροφάνης Γ' (β)	1579-1580	Ἀθανάσιος Γ' (β)	1652 (15 ἡμέρες)
Ἱερεμίας Β' (β)	1580-1584	Παΐσιος Α' (α)	1652-1653
Παχώμιος Β'	1584-1585	Ἰωαννίκιος Β' (γ)	1653-1654
Θεόκλητος Β'	1585-1586	Κύριλλος Γ' (β)	1654 (14 ἡμέρες)
Ἱερεμίας Β' (γ)	1587-1595		

Παΐσιος Α' (β)	1654-1655	Κοσμάς Γ'	1714-1716
Ίωαννίκιος Β' (δ)	1655-1656	Ίερεμίας Γ' (α)	1716-1726
Παρθένιος Γ'	1656-1657	Παΐσιος Β' (α)	1726-1732
Γαβριήλ Β'	1657 (8 ημέρες)	Ίερεμίας Γ' (β)	1732-1733
Παρθένιος Δ' (α)	1657-1662	Σεραφείμ Α'	1733-1734
Διονύσιος Γ'	1662-1665	Νεόφυτος Στ' (α)	1734-1740
Παρθένιος Δ' (β)	1665-1667	Παΐσιος Β' (β)	1740-1743
Κλήμης	1667	Νεόφυτος Στ' (β)	1743-1744
Μεθόδιος Γ'	1668-1671	Παΐσιος Β' (γ)	1744-1748
Παρθένιος Δ' (γ)	1671-1673	Κύριλλος Ε' (α)	1748-1751
Διονύσιος Δ' (α)	1671-1673	Παΐσιος Β' (δ)	1751-1752
Γεράσιμος Β'	1673-1674	Κύριλλος Ε' (β)	1752-1757
Παρθένιος Δ' (δ)	1675-1676	Καλλίνικος Γ'	1757
Διονύσιος Δ' (β)	1676-1679	Σεραφείμ Β'	1757-1761
Άθανάσιος Δ'	1679 (12 ημέρες)	Ίωαννίκιος Γ'	1761-1763
Ίάκωβος (α)	1679-1682	Σαμουήλ Α' (α)	1763-1768
Διονύσιος Δ' (γ)	1682-1684	Μελέτιος Β'	1768-1769
Παρθένιος Δ' (ε)	1684-1685	Θεοδόσιος Β'	1769-1773
Ίάκωβος (β)	1685-1686	Σαμουήλ Α' (β)	1773-1774
Διονύσιος Δ' (δ)	1686-1687	Σωφρόνιος Β'	1774-1780
Ίάκωβος (γ)	1687-1688	Γαβριήλ Δ'	1780-1785
Καλλίνικος Β' (α)	1688	Προκόπιος	1785-1789
Νεόφυτος Δ'	1688-1689	Νεόφυτος Ζ' (α)	1789-1794
Καλλίνικος Β' (β)	1689-1693	Γεράσιμος Γ'	1794-1797
Διονύσιος Δ' (ε)	1693-1694	Γρηγόριος Ε' (α)	1797-1798
Καλλίνικος Β' (γ)	1694-1702	Νεόφυτος Ζ' (β)	1798-1801
Γαβριήλ Γ'	1702-1707	Καλλίνικος Δ' (α)	1801-1806
Νεόφυτος Ε'	1707	Γρηγόριος Ε' (β)	1806-1808
Κυπριανός Α' (α)	1707-1709	Καλλίνικος Δ' (β)	1808-1809
Άθανάσιος Ε'	1709-1711	Ίερεμίας Δ'	1809-1813
Κύριλλος Δ'	1711-1713	Κύριλλος Στ'	1813-1818
Κυπριανός Α' (β)	1713-1714	Γρηγόριος Ε' (γ)	1818-1821

Έκατον τριάντα άλλαξοπατριαρχίες έγιναν κατά την περίοδο των τετρακοσίων χρόνων της Τουρκοκρατίας. Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα, υπήρξαν περιπτώσεις πατριαρχών, που πατριάρχησαν τέσσερις, πέντε, ακόμα κι έξι φορές. Οί πατριάρχες εκλέγονταν από τὸ σουλτάνο κι έτσι βεζύρηδες και σουλτάνοι έθεσαν ὡς ἀπαράβατο ὅρο τὸ «ὅποιος δώση τὰ περισσότερα, ἐκείνος θὰ γίνη πατριάρχης κι ὅ,τι θέλει ἄς εἶναι». Οί δωροδοκίες, οί μηχανορραφίες κι οί συγκοφαντίες ἦταν καθιερωμένες πρακτικὲς στὸ Φανάρι. (Βλ. «Οί πραγματικὲς συνθήκες θανάτου τοῦ Γρηγορίου Ε', «Δ», τ. 300.)

Σε λίγες ημέρες επανέφεραν για δεύτερη φορά τὸν Ἰωακεῖμ Γ΄ ἀπὸ τὴν ἀγιορείτικη ἐξορία του. Δηλαδή τὰ πράγματα καὶ τὰ γεγονότα εἶναι σήμερα λίγο καλύτερα ἀπὸ τότε. Γίνονται μὲ κάποιες προφυλάξεις. Ὁ νομάρχης Κωνσταντινουπόλεως χωρὶς λεφτὰ βέβαια ὑποδεικνύει τοὺς ὑποψήφιους τῆς ἀρεσκείας του τοῦ τουρκικοῦ στρατικοβιομηχανικοῦ συμπλέγματος, ἀπ' τὸν Ἀθηναγόρα μέχρι τὸν σημερινὸ πολυπράγμονα Βαρθολομαῖο Α΄.

Δηλαδή ἡ κλεφτοφαναριωτική «ἱερὰ παράδοση» συνεχίζεται:

Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἡ περιάλητος πατριαρχία τοῦ Ἰωακεῖμ Γ΄.

Τὸ ζήτημα τῶν 11 συνοδικῶν μητροπολιτῶν.

Καὶ τοῦτο τὸ ζήτημα καὶ ἡ κρίση ποὺ προκάλεσε ὑπῆρξε καὶ ἐνέκλειε ἐλατήρια καθαρώς προσωπικά.

Κατὰ τὴν συνοδικὴν περίοδον τοῦ 1911-1912 ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωακεῖμ ὁ Γ΄ ἐπάλαψε μὲ ὅλες του τὶς πνευματικὲς δυνάμεις γιὰ τὸν ἀποκλεισμὸ ἀπὸ τὰ κανονικὰ συνοδικὰ του καθήκοντα τοῦ δυναμικοῦ μητροπολίτη Χαλκηδόνος Γερμανοῦ ὡς ἀντιδρῶντος εἰς τὰ μεγαλεπήβολα σχέδια τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ προκαθήμενος τῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ μεγάλου πείσματος ὑποστήριξε. Ἀντὶ τοῦ Χαλκηδόνος ὁ Ἰωακεῖμ ἐπίεξε γιὰ τὴν ἐπιλογὴ ὡς συνοδικοῦ τοῦ Δράμας Χρυσοστόμου Καλαφάτη, τοῦ μετέπειτα ἱερομάρτυρα Σμύρνης.

Ὁ Ἰωακεῖμ αὐτο-φανατισθεὶς κατὰ τοῦ Χαλκηδόνος ἐπέμενε φορτικῶς καὶ ἐπέλεξε τοὺς συνοδικοὺς μητροπολίτες μὲ ἀποτελέσματα τὸν διχασμὸ τοῦ Συνοδικοῦ σώματος.

«Ματαίως ἐπενέβη πρὸς κατευνασμὸν τοῦ προκαθημένου ὁ ἐλλογιμώτατος θεολόγος καὶ μουσικοδιδάσκαλος Κωνσταντῖνος Ψάχος, πρωτοψάλτης τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ, πλὴν ματαίως. Οἱ Οἰκουμενικὸς ἐπέμενε στὴν συνοδικὴ ἀποπομπὴ καὶ τὸν ἀποκλεισμὸ τοῦ Χαλκηδόνος.»

Ἀλλὰ ἡ ὑπόθεση δὲν ἔκλεισε. Ἴδου τί διασώζει ὁ Δημ. Μαυρόπουλος:

«Εἰς μίαν ἀπὸ τὶς συνοδικὰς συνεδριάσεις ὁ Χαλκηδόνος Γερμανὸς καταγγέλλθηκε ἐνυπογράφως ἀπὸ μία δεκάδα ἀρχιερατικῶν ἐπιτρόπων τῶν δέκα μεγαλυντέρων ἐνοριῶν τῆς Παλαιφάτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκηδόνος, ὅτι κάνοντας χρῆσιν ἢ μᾶλλον κατάχρησιν τῶν ἐμβατικῶν ἀρχιερατικῶν οἰκονομικῶν δικαιωμάτων (τυχηρὰ τὰ ὀνομάζουν σήμερα οἱ Ἑλλαδίτες μητροπολίτες) καταλήσεται μὲ ἐγκάθετους ἱερεῖς τὰ παγκάρια τῶν ναῶν τῆς Μητροπόλεώς του. Ἡ ὑπόθεση αὕτη μεγιστοποιηθεῖσα ἀπὸ τὸν Οἰκ. πατριάρχη, πρόεδρο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Πρωτοβάθμιου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, παρέπεμψε καὶ κατεδίκασε “εἰς ἀμετάκλητον ἔκπτωσιν” τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος τὸν ἀντιπρόεδρο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μητροπολίτη Χαλκηδόνος Γερμανό, ἐπαναφέροντάς τον ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ἐξεκίνησε, δηλαδή στὴν τάξιν τῶν μοναχῶν...»

Ὁ νομάρχης
Κωνσταντινουπόλεως
ὑποδεικνύει τοὺς
ὑποψήφιους τῆς
ἀρεσκείας του
τοῦ τουρκικοῦ
στρατικοβιομηχανικοῦ
συμπλέγματος ἀπ'
τὸν Ἀθηναγόρα
μέχρι τὸν σημερινὸ
πολυπράγμονα
Βαρθολομαῖο Α΄.

Ἡ τρικυμιώδης ἐκλογὴ τοῦ Μελετίου Δ΄

αὐτὰ τὴν θορυβώδη καὶ γεμάτη καταγγελίες γιὰ τὴν θρυλούμενη ὑποψηφιότητα στὸν πατριαρχικὸ θρόνον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Μελετίου Μεταξάκη τοῦ Κρητὸς καὶ τὴν ἀποχώρηση τοῦ 1/3 τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Συνόδου ἡ πατριαρχικὴ ἐκλογὴ ὠρίσθη νὰ γίνη ἀπὸ τὸ ἐθνοπατριαρχικὸ μεικτὸ ἀπὸ ἀρχιερεῖς καὶ λαϊκοὺς συμβούλιο γιὰ τὴν 25ῃ Νοεμβρίου 1921.

«Τὴν προτεραιάν τῆς πατριαρχικῆς ἐκλογῆς καὶ πολὺ ἀργὰ τὸ βράδυ μία μαύρη λιμουζίνα κατέφθασε στὰ Πατριαρχεῖα. Ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου βρισκόταν ὁ μητροπολίτης Μετρῶν Ἰωάννης μετὰ τοῦ Κωνσταντινουπολίτη δημοσιογράφου

“Εἰς τὴν κομματικὴν
ἐκείνην ἐκλογὴν
οὔτε Ἀρχιερεῖς
ἐπρωτοστάτησαν, ὥς
ἔδει, οὔτε οἱ νόμιμοι
καὶ ἐκλεγμένοι
ἀντιπρόσωποι
τοῦ λαοῦ ἀλλὰ
ξένα πολιτικὰ καὶ
στρατιωτικὰ ἄτομα
ἐλθόντα εἰς τὴν
Βασιλεύουσαν χωρὶς
ἐκκλησιαστικὴν
ἔγκρισιν, ὑβρίζοντες,
ἀπειλοῦντες καὶ
προφυλακίζοντες.”

Κωνσταντίνου Σπανούδη, πατέρα τῆς ἐπίσης δημοσιογράφου Σοφίας Σπανούδη. Οἱ δύο ἐκκλησιαστικοὶ παράγοντες ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὶς μεταμεσονύκτιες ὥρες τὸν Μέγα Πρωτοσύγκελλο τοῦ Πατριαρχείου Νεοκαισαρείας, στὸν ὁποῖο ἀνεκοίνωσαν ὅτι τηλεγράφημα τοῦ Πρωθυπουργοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου σταλὲν πρὸ ὀλίγων ὥρῶν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ζητοῦσε πιεστικῶς ἀπὸ τὸν Μέγα Πρωτοσύγκελλο καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο νὰ ἐκλέξουν ὥς Οἰκουμενικὸ πατριάρχη τὸν ἐκλεκτό του Μελέτιο Μεταξάκη εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀποπεμφθέντος Ἰωακείμ Γ΄ τοῦ αὐτοεξορίστου γιὰ τρίτῃ συναπτὴ περίοδο στὸν Μυλοπόταμο τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

» Οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους πρόβαλλε ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ προστατευόμενου του στὸν κορυφαῖο θρόνο τῆς Ὁρθοδοξίας ἦταν “ἐθνικοί”, δηλαδή «Οἱ δύσκολες ἐκκλησιοπολιτικὲς ὥρες, τὶς ὁποῖες περνοῦσε τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων ἔνεκα τοῦ Ἐθνικοῦ διχασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐγκαινιάσθηκε μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ πετροανάθεμα κατὰ τοῦ “Φραγκοσενεγαλέξου δαίμονα”, λόγῳ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γάλλων στὸν Πειραιᾶ ἐπὶ κυβερνήσεως Ε. Βενιζέλου.

» Στὴ συνέχεια ὁ Μέγας πρωτοσύγκελλος, μητροπολίτης Νεοκαισαρείας Πολύκαρπος, σχηματίζει ἑκτακτὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἀπὸ τὸν Μετρῶν Ἰωάννη-Κωνσταντῖνο Σπανούδη καὶ τὸν ἴδιο ὡς πρωτοσύγκελλο, ὁ ὁποῖος καὶ περιέρχεται τὰ μέγαρα τῶν συνοδικῶν προπαγανδίζων ὑπὲρ τῆς αὐριανῆς ἐκλογῆς τοῦ Μελ. Μεταξάκη “ὡς ὁ ἐθνάρχης ὥριξε”.

Οἱ περὶ τὴν Ἐθνικὴ Ἄμυναν παράγοντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπέτυχαν τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μεταξάκη ὡς ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὸ ἀρχιερατικὸ ὄνομα Μελέτιος Δ΄.

Κατὰ τὴν ἐκλογὴ ἐπισυνέβησαν τραγικὰ ἀντιεκκλησιαστικὰ καὶ ἀντιδημοκρατικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐπληξαν στίς συνειδήσεις τῶν πιστῶν τὸν ἴδιο τὸν Πατριαρχικὸ θεσμό.

«Κρητες χωροφύλακες σιτιζόμενοι και διανυκτερεύοντες εις τὰ κελλία τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, γεγονὸς ἀντικανονικὸ καὶ ἁῆθες, εἰσέβαλαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Συνεδρίων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προσαπαιτοῦντες φανερὰ καὶ αἰτιολογημένη ψηφοφορία, γιὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Βενιζελικοῦ ἱεράρχη. Ὅταν ἡ κάλπη ἄνοιξε, ὁ Μελέτιος εἶχε λάβει 20 ψήφους καὶ ὁ ἀντίθετός του Ἀμασεῖας Ἀγαθάγγελος ψήφους 5. Ἔτσι Βενιζελικὴ παρεμβάσει Οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὁ Μελέτιος Δ', ὁ ὁποῖος μετὰ διετίτα "βία καὶ τουρκικὴ ἀπειλὴ ἐξεδιώχθη τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου" καὶ κατέφυγε στὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ματαιόφρονα ζωὴ του.

» Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Μελετίου Μεταξάκη ὡς ἀρχιεπισκόπου Νέας Ρώμης - Κωνσταντινουπόλεως ἐτηλεγραφήθη ὑπὸ τοῦ τοποτηρητοῦ τοῦ θρόνου τοῦ διενεργήσαντος τὰς ἐκλογάς. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρμοστεία κοινοποίησε ἐπίσης τὸ γεγονός τῆς ἐκλογῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνησιν καὶ τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως Ἐλευθέριον Βενιζέλον. Ἡ εἶδησις τῆς ἐκλογῆς διεμνηύθη ἀπὸ τὸν διάδοχον τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου εἰς τὸν μητροπολίτην Σμύρνης Χρυσόστομον Καλαφάτην, τὸν μετὰ διετίαν ἐθνομαρτυρήσαντα.»

Ἴδου πῶς ἱστορικὰ κρίνει καὶ ἐπικρίνει τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μελετίου Μεταξάκη ὁ ἔγκριτος ἱστορικὸς Παῦλος Καρολίδης.

«Τὸ βίαιον πέρασμα τοῦ Μελετίου Μεταξάκη τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν ἐκλόνισε τὴν ἐμπιστοσύνην πλήθους πιστῶν εἰς τὸν ἀρχαιοπρεπῆ πατριαρχικὸν θεσμόν. Καὶ μόνον ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τοῦ προκαθημένου ταγοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας ὑπῆρξαν α) ἀντιορθόδοξος β) ἐκ τοῦ πονηροῦ: Εἰς τὴν κομματικὴν ἐκείνην ἐκλογὴν οὔτε ἀρχιερεῖς ἐπρωτοστάτησαν, ὡς ἔδει, οὔτε οἱ νόμιμοι καὶ ἐκλεγμένοι ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ξένα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ ἄτομα ἐλθόντα εἰς τὴν Βασιλεύουσαν χωρὶς ἐκκλησιαστικὴν ἔγκρισιν, ὑβρίζοντες, ἀπειλοῦντες καὶ προπιλακίζοντες τοὺς κανονικοὺς ἀρχιερεῖς πρὸς χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τοῦ σχισματικοῦ αὐτοχειροτόνητου παπα Εὐρύμου.

» Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ἐξελέγη ὅχι ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς κανονικῆς καὶ ἐννόμου ἱεραρχίας ἀλλὰ ὑπὸ παρασυναγωγῆς πολιτικῶν καὶ Κρητῶν ἐνστόλων.»

Ὁ Δ. Μαυρόπουλος ἔγραψε χαρακτηριστικὰ γιὰ τὸ παρασκήνιο τῆς ἐκλογῆς τοῦ εἰκονιζόμενου τελευταίου πατριάρχου τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας Μελετίου Δ': «Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης, ἐκλεγείς, ὡς ἐξελέγη, Οἰκουμενικὸς πατριάρχης».

Στή γελοιογραφία πού δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Νέος Ἀριστοφάνης» (19^ο αἰ.) εἰκονίζεται ἱεράρχης στο κρεβάτι, ἐνῶ δέχεται τὶς ἐπισκέψεις πονηρῶν πνευμάτων.

Ἄλλος ἔγκριτος ἱστορικός, ὁ Εὐταξίας, ἀναφέρει:

«Τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχη Μελέτιον Μεταξάκη δὲν ἐνδιαφέρει ἡ ὀρθοφρονούσα πολιτικὴ πράξις ἀλλὰ ἡ μικροπολιτικὴ καὶ μικροκομματικὴ συμπεριφορὰ, παρὰ τὰ πολλαπλὰ φυσικὰ καὶ μορφωτικά του προσόντα. Ἐναγκαλίσθη σφικτὰ, ὡς ἐρρωμένην, τὴν πολιτικὴν τοῦ “διαίρει καὶ βασίλευε”, διοίκησε ἀσυνεπῶς ὡς καιροσκοπός.»

«Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μελετίου ὡς Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μὲ τὴν προαναφερθεῖσα ἐπαίσχυντο διαδικασίᾳ ἡ θυγατρικὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος συγκρότησε Ἑκτακτὸν Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν Ἀθηναίων Θεόκλητον (τὸν ἡγηθέντα τοῦ πετροαναθέματος τοῦ Βενιζέλου στὰ 1916), τὸν Λευκάδος Δανιήλ, τὸν Θήρας Ἀγαθάγγελον, καὶ Ὑδρας Προκόπιον, καθηγητὴ καὶ πνευματικὸ τοῦ Κωνσταντίνειου βασιλικοῦ οἴκου καὶ τῆς Γερμανίδας Ἀνάσσης Σοφίας, ἀδελφῆς τοῦ Κάιζερ τῆς Γερμανίας, τοῦ Θιβῶν Συνεσίου ἐκτελοῦντος χρέη γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου καθήρεσαν “καννιβαλικῶς” τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχη ὡς ἔχοντα ἐγκαταλείψει παρανόμως τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν διαφυγόντα εἰς Κωνσταντινούπολιν.»

Διαβάζοντας ὁ κάθε καλοπροαίρετος ἀναγνώστης ὅλα αὐτὰ τὰ ἄθλια ἀνδραγαθήματα θὰ εἶχε δικαίωμα ν' ἀναφωνήσῃ:

«Ποιμένες, ὡς προβατόσχημοι λύκοι,
κατεβρόχθισαν τ' ἀνεγκέφαλα ποίμνια.»

Ἐλεύθερος Θεολόγος

ΤΟ «ΔΙΔΥΜΟ» ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ- ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Ἡ οἰκονομικὴ καὶ νομικὴ ἐξουσία τοῦ Φαναρίου

θεσμός τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, γὰρ νὰ μπορέσῃ νὰ φέρῃ εἰς πέρας καὶ τὴν φορομπηχτικὴ του τακτικὴ, ἀνάμεσα στὴ δογματικὴ καὶ τελετουργικὴ του δομὴ, ἔπρεπε νὰ στηρίζεται στὰ προνόμια⁽¹⁾, τὰ ὁποῖα τοῦ ἀναγνώρισε ὁ «θεοστήρικτος» ἄναξ, ποὺ καὶ γι' αὐτὸν δούλευε. Καὶ ποιὸς ἦταν αὐτός; Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν Μωάμεθ τὸν Πορθητὴ, ὁ ὁποῖος ἐρμήνευε τὰ γεγονότα σὲ μεγάλου βάθους χρόνον, ὡς διορατικὸς πολιτικός.

Αὐτὸς λοιπόν, γὰρ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐνώσῃ διοικητικὰ τὸ κράτος του, καὶ γὰρ νὰ συνεχισθῇ ὁμαλὰ ἡ πρώην παραγωγικὴ διαδικασίᾳ τῆς βυζαντινῆς φεουδαρχίας μὲ τοὺς ραγιαδες ὡς δουλοπάροικους, προσυπέγραψε πανηγυρικὰ τὶς ἀκόλουθες ρῆτρες:

- ❶ Ὁ πατριάρχης τῶν Γραικῶν δὲν εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Ὁθωμανικοῦ Κράτους ἀλλὰ φίλος καὶ ὑποστηρικτής.
- ❷ Ὁ πρῶτος μετὰ τὴν Ἄλωση Οἰκουμενικὸς πατριάρχης τῆς Πόλης Γεννάδιος ἀναγνωρίσθηκε ἀπὸ τὸ σουλτάνο ὡς «Millet Basi», ἀρχηγὸς ἐθνότητος, ἡ ὁποία μάλιστα (προεκτεινόμενη σ' ὅλῃ τὴν Βαλκανικὴ χερσόνησο) κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πολιορκίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καθωδηγήθηκε ἀπὸ τὸν Γεννάδιο Σχολάριο, τὸν πρωθυπουργὸ Λουκᾶ Νοταρᾶ καὶ τοὺς ἀντιπαπικοὺς θεολόγους καλαμαράδες νὰ πιστέψῃ ὅτι: «Εἶναι θέλημα θεοῦ ἡ Πόλις νὰ τουρκέσῃ.» Ὑποπτιθῆσι, ἡ ὁποία διευκόλυνε σὲ πολὺν μεγάλου βαθμοῦ τὸν πολιορκητὴ τῆς πάλαι ποτὲ βασιλίδος τῶν πόλεων.

(1) Δὲν ἀντιστέκομαι στὸν πειρασμὸ τῆς ὁμολογίας μου, ὅτι δὲν χώνεψα καθόλου τὴ θέσι τοῦ Γιάννη Κορδάτου, κομμουνιστῆ ἱστορικοῦ, ὁ ὁποῖος παραδέχεται: «Τὰ σουλτανικὰ προνόμια πρὸς τὸ Πατριαρχεῖο ὠφέλησαν τοὺς ραγιαδες»!

Ἔτσι λοιπὸν ὁ φιλότουρκος Γεννάδιος Σχολάριος ἔγινε πατριάρχης μὲ πρωτόγνωρες καὶ πρωτοφανεῖς τιμές, οἱ ὁποῖες ἀκολούθησαν τὸ αὐτοκρατορικὸ βυζαντινὸ πρωτόκολλο τὴν ἡμέρα τῆς ἐνθρονισέως του καὶ τῆς μεταβάσεως του «ἐν πομπῇ» στ' ἀνάκτορο τοῦ σουλτάνου Πορθητῆ, γιὰ νὰ πάρῃ στὰ χέρια του τὸν διοριστήριό σουλτανικὸ «ἄχτιναμέ».

Τὰ οἰκονομικὰ προνόμια τῶν πατριαρχῶν

Ὁ πρῶτο μέλημα τοῦ σουλτάνου ἦταν νὰ ὀργανώσῃ τὴν φορολογία τῶν μοναστηρίων, ἐνοριῶν, μετοχίων, τεχνιτῶν, ἀγροτῶν ἀκόμη καὶ ψαράδων. Φορατζήδες τοποθετήθηκαν οἱ πρωτοσύγκελλοι, οἱ πρωτοπαπᾶδες-πρωτοπρεσβύτεροι τῶν κατὰ τόπους μητροπόλεων, Ἑλλήνων, Σέρβων, Βουλγάρων, Ρουμάνων, Ρουμανοβλάχων. Δηλαδή μιλάμε γιὰ ἱλιγγιώδη ποσά, τὰ ὁποῖα «θεῖα ἐπιστασία» οἱ ἐπαρχιοῦχοι μητροπολίτες μὲ συνοδείες γενιτσάρων ραβδούχων ἀπέστελαν στὴ σουλτάνα βαλιδέ, τὴν ἐλληνόφωνη σερβικῆς καταγωγῆς Οὐαί.

Μ' αὐτὸ τὸ φορομπηχτικὸ σύστημα, κατάλοιπο ἢ μᾶλλον πιστὸ ἀντίγραφο τῆς βυζαντινῆς φεουδαρχίας, ὁ εὐφυνέστατος Μωάμεθ ὁ Πορθητὴς σταθεροποίησε τὴν στρατιωτικοπολιτικὴ φεουδαρχία του ἐπάνω στὰ κεφάλια τῶν ἀνυπερέσπιστων ραγιάδων.

Οἱ Τοῦρκοι, μωαμεθανοὶ στὸ θρήσκειμα, δὲν εἶχαν ἀναπτύξει κατὰ τοὺς πρώτους μεθαλωσιακοὺς χρόνους συστήματα οἰκονομικὰ καὶ ἐμπορικά. Ἐπομένως τὰ φορομπηχτικὰ ἀπάνθρωπα συστήματα ἀνέλαβαν νὰ διεκπεραιώσουν κυρίως οἱ ἀνώτατοι λεγόμενοι κληρικοί.

Ἔτσι λοιπὸν σύμφωνα μὲ τὸ σουλτανικὸ νεοβυζαντινὸ σύστημα τῆς τριπλῆς ἐπιβολῆς –στρατιωτικῆς, πολιτικῆς, οἰκονομικῆς– ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ Νέας Ρώμης προνομιακῶς ἀνεγνωρίσθη ὡς ὁ ἀνώτατος ἄρχων ὄχι μονάχα τῆς Ρωμιοσύνης ὅλης, ἀλλὰ καὶ τῶν Σλάβων τῆς Βαλκανικῆς, Βουλγάρων, Σέρβων, Ρουμάνων, Σκοπιανῶν, Κοσοβάρων, ὀρθοδόξων Ἀλβανῶν, Ρουμανοβλάχων κ.ἄ.

Ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἠγεῖτο τοῦ ἱερατικοῦ διοικητικοῦ συστήματος (μονῶν, μητροπόλεων, μετοχίων, ἐνοριῶν, ἐξαρχιῶν) τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἄλλων τριῶν πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὰ πρεσβυγενῆ προνόμια τοῦ Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀραβίας, Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης καὶ τῆς 12 αὐτοκέφαλες ἐθνικῆς ἐκκλησίας ἀπὸ Κύπρο μέχρι Φινλανδία καὶ πασῶν τῶν Ρωσιῶν, Σινᾶ καὶ Ραιθώ.

Τὰ νομικὰ προνόμια τῶν πατριαρχῶν

Τὰ καθαρῶς θρησκευτικὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα παραχώρησε ὁ Μωάμεθ Β΄ ὁ Πορθητὴς γιὰ τοὺς δικούς του προφανεῖς πολιτικοὺς λόγους, ἦταν τὰ ἀκόλουθα:

- ❶ Οἱ ἐκκλησίες τῶν χριστιανῶν νὰ μὴν γκρεμίζονται οὔτε ν' ἀνοικοδομοῦνται, ἀλλὰ νὰ ἐπισκευάζονται.
- ❷ Ὁ πατριάρχης νὰ εὐλογῇ τοὺς γάμους χριστιανῶν καὶ νὰ τοὺς διαλύῃ.
- ❸ Τὰ χριστιανικὰ ἔθιμα καὶ οἱ τελετὲς νὰ τελοῦνται ἀνεμπόδιστως. Σχολεῖα νὰ ἰδρύνονται (ἄρα γιὰ ποιά «κρυφὰ σχολεῖα» μιλάμε;)
- ❹ Τὰ πατριαρχεῖα νὰ ἱεροπρακτοῦν ἐλευθέρως.
- ❺ Τὰ πνευματικὰ κηρύγματα καὶ οἱ καθαρῶς θρησκευτικὲς διδασκαλίες, ἐφ' ὅσον

Στήν γελοιογραφία τοῦ ἱεράρχη ποῦ «εὐλογεῖ τὰς Μαγδαληνάς» (περιοδικό «Νέος Ἀριστοφάνης») σατιρίζεται ἡ παρουσία παλλακίδων στή ζωὴ τῶν ἱεραρχῶν, ποῦ συμπεριφέρονται σὺν μεγιστᾶνες τοῦ πλούτου καὶ ἡγεμόνες πολιτικοί.

δὲν ἔθιγαν τὸ σουλτάνο καὶ τὸ κράτος του, κι αὐτὰ ἐλεύθερα.

- ⑥ Τὰ μοναστήρια εἶναι ἐλεύθερα ν' ἀποκοτῶν περιουσίες εἴτε ἀπὸ ἀφιερώματα (βακούφια) τῶν χριστιανῶν εἴτε ἀπὸ ἀγορὲς.
- ⑦ Οἱ ἀγοραπωλησιεῖς τῶν μονῶν νὰ εἶναι ἐλεύθερες.
- ⑧ Ἡ προσέλευση καὶ ἡ ἀφίερωση στὸ μοναστικὸ βίο μὲ ἢ χωρὶς κούρα νὰ εἶναι ἐλεύθερη.
- ⑨ Οἱ χειροτονίες τῶν κληρικῶν νὰ εἶναι ἐλεύθερες.

* * *

Πρὶν ἀπὸ τὴν Ἄλωση οἱ πολυάριθμοι μοναχοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βλατάδων ἀπέναντι στὸ Μουράτ Β' τὸν πορθητὴ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ σαρκικὸ πατέρα τοῦ Μωάμεθ Β' τοῦ Πορθητῆ ἦλθαν σὲ συνεννόηση μὲ τὸν πολιορκητὴ τῆς συμπερωτεύουσας τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων Θεσσαλονίκης καὶ τὸν ὠδήγησαν στὰ νῶτα τῶν ἀγωνιζομένων Θεσσαλονικέων ἀπὸ ὑπόγειες διαβάσεις καὶ καταπακτές. Πισώπλατα βαλλόμενοι οἱ πολιορκούμενοι παρεδόθησαν στὰ χεῖρα τῶν πολιορκητῶν καὶ φυσικὰ καὶ ἡ Θεσσαλονίκη.

Τὸ μπαχτοῖς ἦλθε πλουσιόδωρο. Τὸ 1/3 τῶν δασῶν τῆς πόλεως καὶ ὁλόκληρος ὁ βράχος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βλατάδων κατεκυρώθησαν στὴν προδοτικὴ ἀδελφότητα τῶν μοναχῶν «πρὸς αἰώνιον αἰσχύνην αὐτῶν ἐνώπιον θεοῦ καὶ ἀνθρώπων», ὅπως καυστικὰ σχολιάζει ὁ Γεώργιος Ἀμιρουτζῆς, ὁ χρονικογράφος τῆς πτώσεως τῆς Θεσσαλονίκης, «ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1439», ὅπως μελαγχολικὰ διασφῆζει ὁ Ἀπ. Βακαλόπουλος ὁ Θεσσαλονικεύς.

Ἐλεύθερος Θεολόγος

ΡΩΜΙΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΕΦΕΥΡΕ ΤΟ ΑΓΙΟ ΦΩΣ

Μέχρι τὸ 1534 πατριάρχευαν πάμπτωχοι Ἄραβες

Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων. Τὸν τελευταῖο καιρὸ μεγάλη συζήτηση γίνεται σχετικὰ. Ἄς δοῦμε, τί γράφουν περὶ αὐτοῦ οἱ ἱστορικὲς πηγές:

① Ἀπομνημονεύματα Π.Π. Γερμανοῦ:

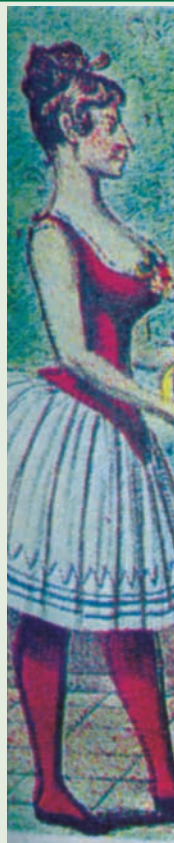
«Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1534 καὶ ἐφεξῆς, ὅτε ἀναδεικνύονται πατριάρχαι Ἱεροσολύμων Δημητσάνται καὶ κατασκευάζεται τὸ κονβούκλιον τοῦ Παναγίου Τάφου, ἐν ᾧ κατέρχεται τὸ ἀνέσπερον φῶς τὴν νύκτα ἐκάστου Μεγάλου Σαββάτου, ἡ Δημητσάνα καθίσταται περιβλεπτος...» Καὶ στὴν ὑποσημείωση δ': «Πρότερον δ' ἦσαν πατριάρχαι Ἄραβες, πενέστατοι δὲ περιεβάλλοντο σινδόνας ἀντὶ ἱερατικῶν ἀμφίων.»

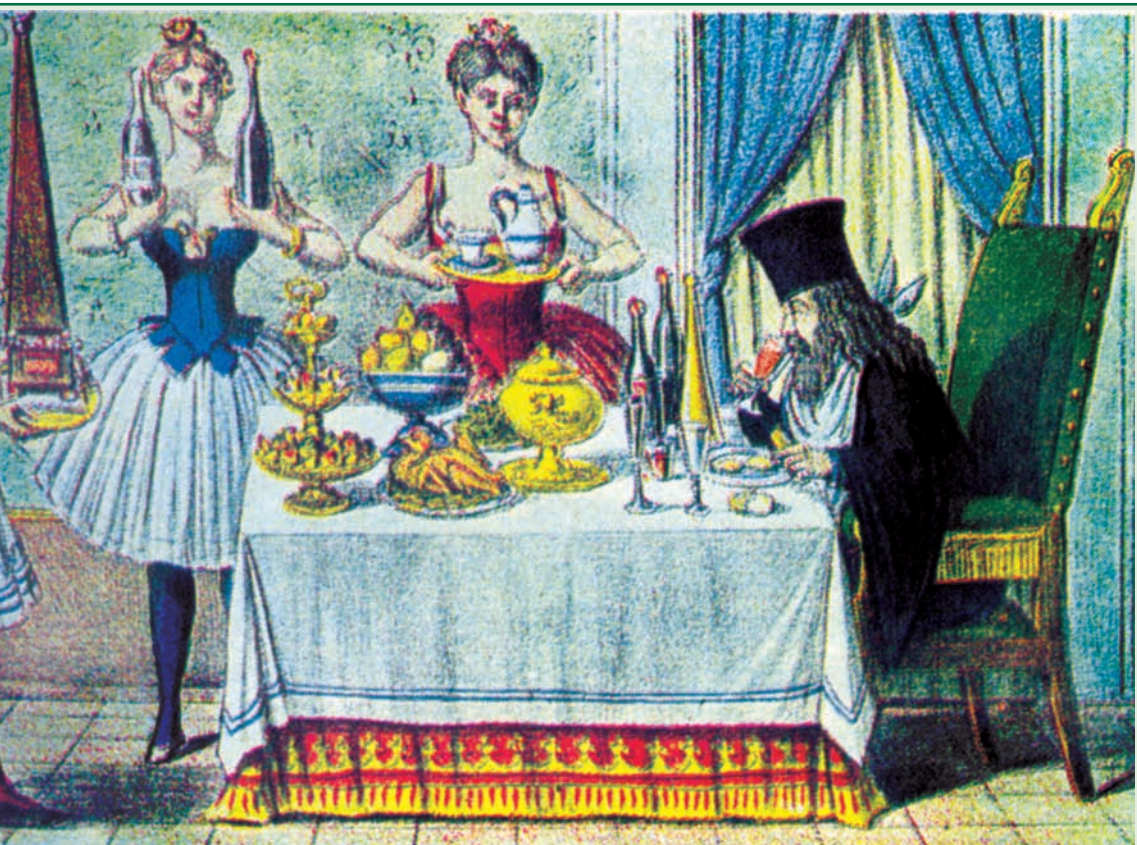
② Τάκη Χ. Κανδηλώρου, «Ἡ Γορτυνία»:

«Κατὰ τὸν συντάκτην τῆς Ἱεροσολυμιάδος ἐπὶ μακρὰν σειρὰν αἰῶνων ἀνῆρχοντο εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερᾶς πόλεως πατριάρχαι Ἀραβικῆς καταγωγῆς, ἐλάχιστοι δὲ καὶ μεμονωμένοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων, τοῦτο δὲ συνέβαινε καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας, μολὶς δ' ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος κατέλαβον αὐτὸν δύο Γορτύνιοι καὶ “κατήρξαντο τῆς λαμπρᾶς καὶ ἐς δεῦρο ἀδιαρρήκτου διαδοχῆς τῶν Ἑλλήνων πατριαρχῶν.” Πρῶτοι δὲ ἦσαν δύο μοναχοί, ὁ ἐξ Ἀραχώβης τῆς Γορτυνίας Γερμανὸς καὶ ὁ Ἰωακεῖμ, ἐλθόντες ὡς προσκυνηταὶ τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ παραμείναντες ὡς μοναχοὶ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Σάββα Λαύραν, ἐν ᾗ ὁ Γερμανὸς μετ' ὀλίγον ἐγένετο ἡγούμενος. Ἐκεῖθεν δὲ ὁ Ἰωακεῖμ ἐξελέγη καὶ ἐγένετο πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὁ δὲ Γερμανὸς Ἱεροσολύμων.»

③ Γ. Κωνσταντινίδη, «Τὰ αἷτια τῆς πτώσεως τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας»:

«Τὰ αὐτὰ δ' ἐπίσης προνόμια ἐχορηγήθησαν (ἀπὸ τὸν σουλτάνο Μεχμέτ Δ' τὸ 1676) μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τρεῖς πατριαρχικοὺς θρόνους τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἅτινα μέχρι τῶν ἡμερῶν μας τριάκοντα καὶ τέσσαρες σουλτάνοι ἀλληλοδιαδόχως μοναρχήσαντες ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐσεβάσθησαν καὶ ἄθικτα ἐτήρησαν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀκόμῃ τῆς σκοτεινοτέρας τοῦ Γένους δουλείας. Αἱ δὲ προνομίαι, χορηγηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Πορθητοῦ εἰς τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ αὗθις ἐδόθησαν καὶ εἰς τὰ ὡς ἄνω πατριαρχεῖα.»

Γεράρχης γευματίζει «καλογηρικά» σὲ ἀληθινὴ πανδαισία («Νέος Ἀριστοφάνης»).

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω γεννιέται τὸ ἐρώτημα:

- Ἄν τὸ ἔτος 1534 διαταράχθηκε ἡ κατάσταση στὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων ἀπὸ τοὺς δύο (2) Γορτύνιους μοναχοὺς, ἀφοῦ ἀνήρχοντο ἐπὶ μακρὰν σειρὰν αἰώνων πατριάρχες Ἀραβικῆς καταγωγῆς, πάμπτωχοι ὄντες, ποὺ ἀγνοοῦσαν, πρὸς τιμὴν τους, τὴν χρυσοφόρο ἀπάτη τοῦ Ἁγίου Φωτός, ὁ Ἑλληνισμός, ὡς γένος-ἔθνος, τί θέση ἔχει ἐκεῖ κάτω;
- Ὡς ἐκ τούτου τὸ ἐθνικὸ μας σύμβολο, ἡ Γαλανόλευκος, δὲν ἔχει ἐπίσης θέση νὰ κυματίζει ἐκεῖ, ὅπου ἡ παρουσία της ταυτίζεται μὲ τὴν πρόληψη καὶ τὴν δεισιδαιμονία τῆς ἐφεύρεσης τοῦ Γερμανοῦ τὸ 1534, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκμεταλλεύεται τὴν ἀφέλεια καὶ τὴ θρησκοληψία τῆς Ρωμοσύνης.

Σωτήριος Φλέκκας

ΝΕΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΛΗΡΙΚΟΚΡΑΤΙΑ;

θηρησκοληψία επανεμφανίζεται σαν τὸ κύριο γνώρισμα τῶν ιδεολογικῶν ρευμάτων. Ἡ κληρικοκρατία ξαναεδραιώνεται σταδιακὰ στὴν κοινωνία μας κι ἐντεχνα ἐντείνει τὴν ὑποδούλωση, ἰδιαίτερα τῶν λαϊκῶν στρωμάτων, ἀποπροσανατολισμένα ὅπως εἶναι ἀπ' τὰ ἄθλια τηλεοπτικὰ προγράμματα, τὸ νέο ὅπιο τοῦ λαοῦ. Ἡ πνευματικὴ ἐξάρτηση ἀπ' τὸν Κλῆρο ὁδηγεῖ σὲ παθητικὴ μοιρολατρία καθιστώντας ἀδύνατη κάθε δημιουργικὴ κοινωνικοπολιτικὴ δραστηριότητα κι ἐλπίδα γιὰ κοινωνικὴ ἀναγέννηση. Ὁ Κλῆρος, προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ προνόμια καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμία γιὰ πολλαπλασιασμό τοῦ πλούτου του, ποὺ θὰ κινδύνευαν ἀπὸ κάθε κοινωνικὴ μεταρρύθμιση, προσβάλλει τὴν κάθε προοδευτικὴ προσπάθεια ὡς «ἀσεβὴ πλάνη» καὶ καλλιεργεῖ αὐτὴ τὴν ἀντίληψη σ' ὁλόκληρὴ τὴν ἐπικράτεια.

Ἡ μεσαία τάξη παίζει ὅλο καὶ λιγώτερο σημαντικὸ ρόλο στὴν παραγωγή καὶ κατὰ συνέπεια στὴν πολιτικὴ ζωὴ, ἐνῶ ἀντίθετα δίπλα στοὺς πλούσιους «λαϊκοὺς» ὁ Κλῆρος καὶ μὲ τὶς νέες ἐπιχειρηματικὲς δραστηριότητές του σὲ διάφορους τομεῖς ἀποκτᾷ ὀλοένα καὶ περισσότερο κυρίαρχη θέσιν σ' αὐτή. Τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα ταλαντεύεται. Πρῶτοτυπο ὁ μονοκράτωρ (ἕνας Θεὸς παντοκράτωρ) –σύνθημα τὸ «Ἑλλὰς Ἑλλήνων Χριστιανῶν».

Στὶς οἰκονομικὲς ἀναλύσεις στὰ διάφορα μέσα ἐνημέρωσης οὐδεὶς ἀναφέρεται ἐκτενῶς στὰ προνόμια, τὴν οἰκονομικὴ δραστηριότητα καὶ τὸν πλοῦτο τοῦ Κλήρου, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε, κι οὐδεὶς ὑποδεικνύει, ὅτι ἡ συγκέντρωση μεγάλου πλούτου καὶ δύναμης ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ ὁδηγεῖ στὴ βαθεῖα διείσδυση καὶ τὴν οὐσιαστικὴ ἐπικράτηση τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ καισαροπαπισμοῦ στὴν κοινωνία μας, ὅπως συνέβη στὸν Μεσαίωνα. Τεράστια ποσὰ χαρίζονται στὸν Κλῆρο γιὰ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς, ἐλάχιστα εὐεργητικὸς γιὰ μᾶς, τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ Αἰγαῖο καὶ ἡ Θράκη, ὁ βασικὸς κορμὸς τῶν «Νέων Χωρῶν», ἀσφυκτιοῦν (ἐλλειψη συγκοινωνίας, ἱατρικῆς περίθαλψης, ἐπενδύσεων κ.λπ.).

Ἐπὶ Βυζαντίου ἡ ἐξάρτηση τῆς πολιτικῆς ἀπ' τὰ συμφέροντα τοῦ Κλήρου («ἀνθροπτικοί») ἡ διοικητικὴ παραλυσία, ἡ ἐξαθλίωση καὶ τὸ συναίσθημα τῆς ἐγκατάλειψης τῶν «λαϊκῶν» καὶ διὰ τῶν ἀγροτῶν, οἱ διεκδικήσεις κι ἐπιδρομὲς ἐχθρῶν, γέννησαν τὴν ἐλπίδα, ὅτι τελικὰ ἡ τουρκικὴ κατάκτηση θὰ τοὺς λύτρωνε ἀπ' τὰ δεινά τους. Ἡ διάθεση γιὰ ἐνοπλο ἀγῶνα ὑπεχώρησε, κι ἔτσι ἀπέμειναν μόνο ἑπτὰ χιλιάδες ἐνοπλοι, οἱ πῖο πολλοὶ ξένοι, νὰ ὑπερασπιστοῦν τὴν Πόλη. Μετὰ τὴν πτώση οἱ μὲν ἀντιπρόσωποι τῶν «ἐνωτικῶν» ἐγκαταστάθηκαν στὴ Δύση, οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι τοῦ χριστιανοῦ θεοῦ, ποὺ τὰ εἶχαν βρεῖ μὲ τοὺς μουσουλμάνους Τούρκους, ἀνέλαβαν τὴν ἀφαίμαξη τῶν ραγιάδων, ποὺ παρέμειναν στὰ λάτριά ἐδάφη τους. Ὁ Κλῆρος προτίμησε τὴν ὑποδούλωσή μας, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ συμφέροντά του. Λέγεται ὅτι ἡ Ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Ἄς τὸ ἀπενυχώμασε.

Ὁ Κλῆρος εἶναι τὸ σοβαρώτερο κοινωνικὸ μας πρόβλημα, ἰδιαίτερα στοὺς τομεῖς τῆς Παιδείας καὶ τῆς Οἰκονομίας, ἕνα πρόβλημα ποὺ λύνεται μ' ἐπανελλήνιση τῆς Παιδείας καὶ φορολογία στὰ ποικίλα ἔσοδα τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ πρῶτα σπάσουμε τὶς ἄλυσίδες τῶν ταπεινωτικῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν. Εἴθε ν' ἀφυπνισθοῦμε.

Νικηφόρος Πολίτης
Heswall, Ἀγγλία

ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΠΡΩΤΟΘΕΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

Όλες έχουν ληφθῇ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα

τὸ προηγούμενο τεύχος τοῦ «Δαυλοῦ» δημοσιεύσαμε τὸ α' μέρος τοῦ Λεξικοῦ τῶν πρωτοθέτων ἢ παραγῶγων λέξεων τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσας, δηλαδή τῶν λέξεων ἀπὸ τὶς ὁποῖες παράγονται ὅλες οἱ ἄλλες λέξεις τῆς γλώσσας αὐτῆς μαζὶ μὲ τὶς ἀντίστοιχες ἑλληνικὲς λέξεις, οἱ ὁποῖες σὲ πολὺ ἢ λίγο παρεφθαρμένη μορφή ἀποτελέσαν τὰ «δάνεια» τῆς Ἀγγλικῆς ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα. Ὅλες οἱ πρωτόθετες λέξεις τῆς Ἀγγλικῆς, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ παρὸν Λεξικό, εἶναι ἑλληνικῆς προέλευσης καὶ συνεπῶς ἡ γλῶσσα αὐτὴ (ὅπως καὶ πολλὲς ἄλλες, ὅπως ἀποδείχθηκε στὸ ἀφιέρωμα τοῦ προηγούμενου τεύχους μας γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα) εἶναι μία παρεφθαρμένη ἑλληνικὴ διάλεκτος. Ἀκολουθεῖ τὸ β' καὶ τελευταῖο μέρος τοῦ Λεξικοῦ Πρωτοθέτων Λέξεων τῆς Ἀγγλικῆς.

ΛΕΞΙΚΟ ΠΡΩΤΟΘΕΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ (β')

Dab = κτυπῶ < TAP
dadd(y)/baba < τᾱτά = πάπα!
dagger = σπιλέτο < δάκνω; Δακία;
daisy = μαργαρίτα DAY + EYE
dalle < κοιλὰς ἢ θάλος
dally = χαριεντίζω < θαλερός
dam = φράγμα (ὑδατος) < δαμάω
dame = κυρία < F < domina < δάμαρ
damp = ὑγρασία < G. dauropa < αὐτμή
dance = χορὸς < F < τανύ(σσω) / τινάσσω
dandle < ταλαντεύω
danger = κίνδυνος < F < δαμάω
dare = τολμῶ < G. daursan < θαρσεῖν
dark = σκότος < G. darken < ταρφύς/τύφος
dash = ἔφοδος < DAMN = καταδιώκω < δάμν-μαι
date(a) = ἡμερομηνία < L. data
daub = πασάλειβω < L. de, albus
daught-ter < G. dhakter < θυγάτερ

dawn = χαραυγὴ < dag.ning < DAY
day = ἡμέρα < N. dies / das.or(e) < Εὐδία ὥρα
dazzle = θάμβος < ζάλη
dead<die = θάνατος < G. daw.jan < θάπτειν
deaf, dumb = κουφὸς < Go. daulaz < τυφλὸς
deal = συμφωνία < G. dailiz < δῆλωσις
dean = πρύτανις < δεκανὸς
dear = ἀγαπητός, δοξασμένος < διερὸς
debt/due = χρέος < L. debitus < deb. eo < ἐν-έχω
deck = κατὰστρωμα < τέγω
de-coy = παρα-σύρω < quietus < κεῖμαι
de-cree = διάταγμα
deed = πράξη/συμβόλαιο < N. detir < δοιήρ
deep = βαθὺς < G. diupos < βυθὸς
deer = ἐλάφι < G. deuzan < δορκὸς

deft = ἐπιδέξιος < DEXTER < δεξιτερὸς
de-light/de-licate = ἀπόλαυσιν < L. de.liceo
den < G. danro < ἀντρον
de.ny = ἀρνοῦμαι < L. de.nego
de.rive = προέρχομαι < L. rivus
de.tail = λεπτομέρεια, κόπτω < TAILOR
device = συσκευή < PI-VISION < Φειδω
dial = καντράν (ἡλιακὸ) < dialis < dies < DAY
di(c)e = ζάρι < L. datum < δοτὼν
dike = ditch → dig = χαντάκι/σκάβω < χάνδασ;
dim, dingy = θολὸς < L. tenebra < τέναγος
din = σματᾱς, ἀντηχῶ < G. dunjan < δινέειν
din.ner = γεῦμα < F. disner < δεῖπνον
dire = φοβερός < δείρω, δεινὸς
dirt = βρωμιὰ < N. drika

dive, dip = βουτιά < DEEP
dizzy = ζαλάδα < ζάλη
do = κάνω < did < done < G. dedom
< δίδωμι /τίθημι
dock = άνοβάθρα < deka < δέχομαι
dodge = παραμερίζω < *daldgo <
ταλάντωσις
dog = σκύλος/ίνυλατώ < B. doggen
< δάκνειν/duco
doll = κούκλα/γκόμενα < Dorothy <
Δωροθέα
door < θύρα < L. fores
dot = κουκίδα < TEAT < τίθη
dough = ζυμάρι < G. deigan <
δέ(|)ρειν
dove = περιστέρη < N. diubu < πιτιβίζω
down = κάτω/χνούδι < a-dun <
χθαμαλός/θύνη
dowry, dower = προίξ < L. doto <
δωρεά
drag/draught = ρουφώ < DRAW
draw(er) = τραβώ/σύρω < L. traho
dread < τρόμος < N. dromad n
ταραχή
dream = όνειρο < N. trum < τρόμος
dress = φόρεμα, ντύνω < di.rectus
drill < τρύπανος/τυλίσσω
drink, drunk = πίνω < τρυγάω;
drive = οδηγώ < στρίβω < στρέφω
drizzle = ψιχάλα < ύδροαίλαψ
drop = σταγών < ύδρωψ, δρόλαψ;
drove = κοπάδι < DRIVE
drug = φάρμακο/ναρκωτικό < F < DRY
drum < τύμπανον
dry = στεγνός < * (a).drudzo <
άνυδρος n TORREO
duck = πάπια < βουτιά < δέδυ(κ)α
dull = κουτός < άμβλύς
dune = άμμόλοφος < θίν(α)
dung = κοπριά < ding < DIRT
dust = σκόνη/σκότος < DARK
duty = καθήκον < δασμός < δοτός
dwell = κατοικώ < διαίτώ
dye(r) = βαφή < N. deag < δύ(ν)ω;

Each < Go. egalih < έκαστος
eager = πρόθυμος/πάθος < F < L.
acer
eagle = αετός < L. aquilla
ear = αυτί < L.auris < ούφος
earl = κόμης/πολεμιστής < N. erilaz
< άρειος
early = νωρίς/πρόωρος < K. aerice
< άωρος
earn = κερδίζω < άρνυμι
earnest < G. eornost < ένθερμος
earth = γή/χώμα < Go. air.ia < έρα.ζε
easy = εύκολος, ήσυχος < αίσα, ίδος
eat = τρώγω < L. edo < έδειν
ebb < G. abjon < άμπωτις
edge = κόψη/χείλος < N. egi < G.
acies < άκίς
eel = χέλις < G. aelaz < L. anguilla <
έγκελυς
egg = αυγό < L. ovum < ώφον
elbow = άγκών < G. aleina.boja <
ώλενη καμνή
elser < L. alius < άλλος
emery = αμύρις

end = τέλος < Go. anteis < L. antiae
< αντί-ος
Eng.land = Άγγλία Angel + LAND <
άγκύλη
enough = άρκετός < G. ge.nah <
έν-έχω
entire = όλόκληρος < L. in + tango
< θίγω
entity < όντότης
envy = φθόνος < L. in + video
era = εποχή < L. aera < ώρα
escort = συνοδεία < L. ex.corrigo
essay = δοκιμή < L. exigo < ex + ago
even = έπίπεδο < G. effenaz <
έπίπεδον;
even = άκόμη < B. aftern < af + ta <
έπι-βδā
evening = βράδυ < EVEN
event = γεγονός < L. e+venio < βαίνω
ever(y) = ποτέ/κάθε < B. aefre < άει
→ aetum
eye = μάτι < B. ege < *oge < όσσε

Fail = άποτυχία < L. (s)fallo
faint/feign = αδύναμος/προσοπίση
< L. fingo
fair = δίκαιος, ώραιος < Go. fagros <
φαιδρός
fair = πανήγυρις < FEAST < Fεστη
falcon = γεράκι < L. falx = γαμψό
fall, false = πέφτω, ψεύτικο < FAIL
fan = άνεμίζω < L. fannus
far = μακριά, νός < Go. faerra <
πέραν
fare = ναύλος/πορεύομαι < G. faran
< πορεύειν
farme = άγρόκτημα/μίσθωμα < L.
firmus
fart < πορδή
fashion = μόδα/πλάθω < F. < L.
fac(t)io
fast = γρήγορος, σταθερός < L. fastus
fast(en) = στερεώ/δένω < G. fastuz <
βαστάζω
fat = πάχος < N. feintr < πύον(τηρ)
fate = μοίρα/τύχη < L. fata < φατόν
dathon = όργυιά/άπλώνω < G.
fadmoz < πέταλος
fault < σφάλμα → L. fallo < σφάλτης
fear = φόβος < Go. fah(e)r <
φοβερός
feather = φτερό < G. fedro < πτερό →
L. penna
fee = άμοιβή < fen(dum) < L. pecu <
πέκος
feel = αίσθησις/άγγιγμα < G. falmo
< παλάμη
feint = προσοπίση < L. fingo
fellow = συνάδελφος/έταίρος <
feulaga < ποκο-λόγος
felt = ισοάα < B. < L. puls < πίλημα
fence = φράκτης < *fendo < θείνω
ferment = ζύμωση < φύραμα
fern = φτέρη < πτερίς
ferry = πορθμεϊόν < περάω, πόρος
fetch = φέρνω (πίσω) < φέρω
few = λίγοι < L. raucus < παύρος
field = χωράφι < G. feldu < πλατύς
fierce = άγριος < L. ferus < θηρ

fight = άγών < G. fehfan < L. pexto
< πλῆπτω
file = λίμα < G. fihala < πικρός
file = φάκελλος/σειρά/τακτοποιώ <
L. filum
film = ταινία, μεμβράνη < L. pellis
filter = φίλτρο < F. < πιλητός, πῖλος
finance = οίκονομία/τακτοποιώ/τέλος
< L. finis
find(an) = βρίσκω < φαίνFω
finger = δάκτυλο < G. fid.mros
fiord, ford = πέρασμα < πόρος
fir = έλατο < L. quercus < φηγός;
fire = φωτιά < nῑr
first = πρώτος < φέριστος, πρώτιστος
fish = ψάρι < L. piscis < K. iasg <
ixθύς
fit = έκρηξη/σέ φόρμα < πήμα/ηπκτός
fix = μπλέξιμο/σφίγγω < L. figo
fizz(le) < συρίζω
flag = σημαία, σήμα < πλάξ;
flake < φλοιFις/λεπός;
flank/flinch < λαγών/λυγίζω
flannel = φλάντζα < K. gwlan.en <
WOOL
flap < πλαταγή → FLATTER =
κολακεύω
flash = άναλαμπή/έκλαμψις < φλάζω
flask/feagon < Φλαγινός
flavour = γεύση/όσμη < L. fragro <
φρύγμα
flax = λινάρι < FLEX < L. flecto <
πλεκτός
fleck < B. kelp < κηλίς
fleet/float = στόλος/ηλωτήρ <
ηλωτός
flesh = σάρκα < flitch < N. fliddi <
φλυδάω
flip/flirt/flop = τίναγμα < πλῆγμα
flock = κοπάδι < L. floccus < πλόκος
floor = πάτωμα < K. plar < πλάξ
flour = άλεύρι < άλφικτον
flow/flood = ροή/πλημμύρα <
φλυ(δ)ώ
flower, flush = άνθος/έξαψη < FLOW
flora < L. < xλωρός
flute = φλόουτο < G. flaut < L. flatus
fly-FLIGHT = πετώ (μύγα) < πέλω
foam = αφρός < B. poirno < L. rumex
< πομφός
fog = όμίχλη < N. fokium < γνώφος/
πάχνη
foil = έλασμα < L. folium
fold < διπλώ(ν)ω FOLD = μαντήρι < S.
folad < φωλεός
folk = άνθρωποι < G. folkam < L.
volgus < Fόχλος
follow = ακολουθώ < N. folgon <
κέλευθος;
fond = διακόης < L. fundo < χέω
food, feed = τροφή < fodjan <
έφόδιον/πατέω
fool = άνόητος < L. follis
foot = πόδι < N. pod < L. pes, dis <
ποδ-ός
for = για < B. por < περί, παρά
fore = μπροστινός < παραι, πρῶρα
fore.ign = ξένος < L. foras < θύρα-ζε
forest = δάσος < forestis (silva) <

θύρα-θεν
 forge = σιδηρουργεῖο < L. fabrica
 former = πρῶν < L. primus < πρῶτος
 foul/filth = βρώμικος < G. foulaz < φαῦλος
 fowl = πουλερικά < G. fuz-laz < FLY
 fox = ἄλεπού < φοξός = φουντωτός
 frame = πλαίσιο < G. framja < φράγμα
 free/FRANK = ἐλεύθερος/εἰλικρινής < freoþan < φράδω
 fresh = φρέσκο < friskaz < σφρίγος
 Friday = Παρασκευή < frigga σύζ.
 O-din < ὁ Διὸς = F. Hra
 friend = φίλος < G. frijods < φιλότης
 fright = τρόμος < S. frihto < φρικτός
 fright, frost = ψύχος < L. frigus
 frog = βάτραχος < φρύνος
 froth ≤ ἀφρώδης → N. frod
 fruit = φρούτο < F. < L. fructus
 fry = τηγανίζω < L. frigo < φρύγω
 fuel = καύσιμο < L. focus
 full ≤ πλήρης ἢ πολλὺς
 fun = διασκέδασον, κέφι < K. fonn < φωνέω
 funk ≤ πανικός
 fur = γούνα < F < fodram < φορίμη
 furnish = ἐπιπλο < frumian < φοριαμὸς
 fury = μανία < φρενίτης
 fuss = φασαρία < φύσσεις
 fuzz ≤ χνούς

Gabble = φλυαρῶ, < γαυριῶ
 gaft = κάμαξ ἢ γνάθος
 gag(a) = φόρσα/χάχας < καγχάζω
 gaiety = εὐθυμία
 gain = κέρδος < F < γαλερός, γηθέω
 gall(e) ≤ κολή
 gallant = γενναῖος, ἀβρὸς < F < ἀγάλλω
 gallop = καλπάζω
 game = παικνίδι < N. ga(o)-men < γάμος/ἀγών
 gang = ὁμάδα/βαδίζω < κιχάνω
 gaol/jail = φυλακή < K. gabiola < L. canus < κοῖλος
 gap ≤ χάσμα < χάσκω
 garb-age = σκουπίδι < L. cribrum < κρισέρα
 garden = χόρτος
 gargle = γαργάρα
 garment = ἐνδυμα < warijan < Φαρίγγω
 gas = ἄerio < χάος
 gasp(a) = ἀγκομαχῶ < Γασπαίρω
 gate = πύλη < G. gatam < χάσμα
 gather = συγκεντρώνω < garderjan < Φαγεῖρω
 gay = εὐθυμος < F. < B. gaily < γαλερός
 gear = γρανάζι/συσκευή < B. garawi < Φεργαλεῖον
 get = γίνομαι < getan < L. hendo < χανδάνω
 gibber = μιλῶ ἀκατάπαστα < γαυριῶ
 gipst = φά(ντα)σμα < Go. zaistas < ἀγαστός
 gipsy = γύφτος ≤ Αἰγύπτιος
 gird = περιζώνω < G. guardian <

γυρόω
 girl = κορίτσι < K. gurle < κούρη
 give ≤ δίδω < zeben
 gift = δῶρο < zeflos < δῖοτος
 glad = εὐχάριστος < Gay
 glamor = γοητεία < grammar
 glance = λάμψις ≤ glare = ἀγριοκοιτάζω
 glide = γλιστρῶ < λίστρον/γλῖος
 glint/glisten/glitter < Glance
 gloom = σκότος/μελαγχολία < glube < κνέφος
 glove = γάντι < Go. loja < Λώπη
 gnaq = ροκανίδι < G. gnapan < γνάπτω
 go(ne) = πάω < G. geham < κίχημι
 goal = σκοπός, τέρμα(τος) στῆλος < K. gaulle < καυλός
 goat = γίδα < L. haedus < Φαίδι(ιδ)ος
 gobble = χάρτω ≤ κάπτω
 god = θεός < Go. gudō < κύδος
 gold = χρυσός < gildam < χλωρός / χλιδῶ
 good = καλὸς < N. gadr < gather
 gooze = κῆνος
 gore = κόρα/κακάδι < ἐσχάρα
 gorge = φαράγγι < F = λάρυγξ < κόλπος
 gout = ἀρθρίτις < L. gutta
 grab = Φαρπάζω / γρυπὸς
 graft = μπόδι ≤ γραπτός < γράφω
 grape = σταφύλι < F < γρυπὸς
 grasp/grip = σφίγγω < K. garpisan < Φαρπάζω
 grass = χλόν < γράστις, γράω
 grate = σάβρα < L. cratis < γρίπος
 grave = τάφος/σκάβω < γρά(φ)ω
 gravel = χαλίκι < θραῦλος
 grease = λίπος < L. crassus < γράσος
 great = μέγας/σπουδαῖος < K. Grautas < κρατὺς
 green = πράσινος < K. gorron < Γαυρον/χλωρόν
 greet = χαιρετῶ < G. getetan / κηρύττω
 grey = γκρι < G. graewaz < γραῖφος
 grief = θλίψη < L. gravis < βαρὺς
 grim(az) = βλοσυρὸς < χρεμίζω, χρόμος
 grind = ἀλέθω < γραῖνω
 groan = στενάζω < G. grinan < κρίζω, κρώζω
 groat/greut = μπληγούρι ≤ κριθή
 groom = ἵπποκόμος ≤ γαμβρὸς
 groove = ραβδόση < χαράσσω, γράφω
 ground = ἔδαφος/πυθμὴν < G. ikundos < κρυπτός
 group = ὁμάδα < L. grex < ἀγείρω
 grow = φυτρώνω, < GREEN → GROVE = ἄλσος
 growl, grumble = γκρίνια < γρυλίζω
 grub = κάμπια < GRAPE
 gruel/grouf = χυλὸς < κριθινον
 guarantee < F ≤ ἐγγύηση < WARRANT
 guard = φρουρά < WARD
 guess = ὑποθέτω < Go. agessen < εἰκάζειν

guest = φιλοξενία < L. hostis
 guide ≤ ὁδηγῶ
 guilt = ἔνοχος < G. gelidom < κηλιδῶ
 gulf ≤ κόλπος
 gull ≤ (γ)λάρος
 gulp = ρουφῶ/καταπίνω < ;
 gum = οὐλό < κόμμι
 gun = όπλο < canpon < κάννα
 gush = ἀναβλύζω < N. gudsen < κοκυδέω = χέω
 gut(s) = χορδή/έντερο < χολάδες
Hack = πελεκῶ < L. axis < N. hakkin < Φαξίνν
 hail ≤ HAIL < N. haile < χάλαζα ≤ χαιρε
 hair = τρίχα/χάνδαξ < κείρω
 hale ≤ θαλερός, ἡ ἀλκή
 half = μισὸ < kealfs < κεάζω
 hall = αἴθουσα < κάλυμμα
 hallo = γειά! ≤ καλῶ / οὔλε!
 halt = σταματῶ < HOLD
 ham = χοιρομέρι < L. camurus < καμπύλος
 hammer = σφυρί < κέμινος;
 hand = χέρι < L. hendō < χανδάω
 hang = κρεμάω < L. ango < ἄγχω
 happen/happy = τυχαῖνα/εὐτυχία < Ἔπτω
 harbour = λιμάνι < G. har(m) berga < Ἔρμα + πυργύω
 hard = σκληρὸς < κάρτος/κρατὸς
 hare = λαγὸς < N. heri < HOAR
 haricot = φασόλι < F < κάρικον
 harm = βλάβη < κηραῖνω
 harpoon = καμμάκι < Φαρπαγή
 harass = ἐνοχλῶ/λεπτατῶ < G. hargian < HARD
 harsh = Φάγριος ἢ τραχὺς
 harvest = σοδεῖα < L. capro < κάρπωσις
 hash/hatchet = λιανίζω/τσεκούρι < HACK
 hashish = χασίς ≤ κάνναβις
 hast(y) = βιαστικά < ταχύς
 hat = καπέλλο < L. cassis < κόρυς
 hate = μῖσος < L. hatis < κέδος
 haul = τραβῶ < L. calo < καλέω
 haunch = γλουτός < L. ancha < ἄγκη
 have = ἔχω < L. habeo < Φέχω Had = Fnxon
 haven = λιμάνι/κόλπος < ἀγκών
 hawk = γεράκι < Φιέρακ-ος
 hay = σανὸς < Go. hari < χόρτος
 he = αὐτὸς < Go. hi < *kē = ἕκείνος
 head = κεφάλι < S. heafod < L. caput < κεφαλῇ
 heal = ἐπουλῶνω/θεραπεῖα < HALE
 heap = σωρὸς < G. hupan < πυκνὸς (h)ear = ἀκούω < Go. hauzjan < ἀκούω/κοέω
 heart ≤ καρδιά / κῆρ
 heat = ζέστη < G. haitaz < καυτός
 heav-e/-y = σπκῶν/Βαρὺ < L. capio < ἄπτω
 heaven = οὐρανὸς < N. hiban(an) < Πηνόξ
 hedge = φράχτης (φυτῶν) < Go. harz

< χόρτος
 heel = φτέρνα < N. hiele < κοῖλον;
 heir = κληρονόμος < L. heres < κύριος
 hell = κόλασις < G. haljo
 helm(et) = κράνος < G. halmaz <
 (κάλυμμα)
 help = βοήθεια < G. halpo < θάλη(τ)ω
 < ἐλπις
 hen = κότα < G. hanan < L. cano <
 κανάσω
 hence < ἔθεν
 herald = κήρυξ < καλήτωρ / κέλαδος
 herb = χόρτο < L. herba < φορβή
 herd = ἀγέλη < ἔδολος
 here = ἐδῶ < κεῖ-θεν
 herring = ρέγγα < N. hoar < GREY
 hew = πελεκῶ < G. hauvan < κόπτειν
 hide = κρύβω/τομάρι < κεύθω -
 (σ)κίπτος
 hideous < εἰδεχθῆς → F < L. hispidus
 high, height = ψηλός < G. kankaz <
 καύκη
 hill = λόφος < L. collis < κολωνός
 (be)-hind = πίσω, ἰνός < N. kindar <
 γλουτός, ἡ κοτύλη
 hinge = μεντεσές < γίγλιμος
 hip = γοφός < γόμφος
 hire = μίσθωση < Gο. hirtja < κυρέω
 / κύριος
 hit/him = δικό του/αὐτὸν < Φεύς, Φεὸν
 his = κτύπημα, σημάδεω < Φιθύω
 hive = καφέλη < L. cyra < κύπη
 hoar = γκριζωπός < γεραῖος
 hoarse = βραχνός < βραγχός
 hobble = κουτασίνω < χωλαίνω
 hoe = τσάνα < HEW
 hog = χοῖρος < K. hucc / B. hoch
 < ῥύς
 hoist = βίνιται/ἀνυψώνω < Gο. kussen
 < κύλισσις
 hold = κρατῶ/στήριγμα < Gο. haldan
 < χανδάνω
 hole/hollow = τρύπα < κοῖλος
 holy = ἱερὸς < ἔδολος
 home = οἶκος/πατρίδα < Gο. Koims
 < κῶμη
 hone = < G. haíno < ἀκόνη
 honey = μέλι < G. hunpago < κνήκος;
 hood = κουκούλλα < N. hoda < HAT
 hoof = ὄπλη < N. holf < ῥηλή
 hook = ἀγκίστρι < N. ho(r)k < κόραξ
 hop < χοροπηδῶ → Gο. ho(r)rian
 hope < ἐλπις < N. ho(l)pas → L. cupio
 horse = ἄλογο < G. hursam < L. curro
 < κόρροος
 hose = καταβρέχω < Gο. hoos < χόος
 ho(s)tel = ξενοδοχεῖο < L. hospes <
 ἑσπτιάω
 hot < G. haítaz < καυτός
 hound = λαγωνικό < L. canis < κύων
 house = σπίτι < N. hus ñ G. husal <
 καυτός/πάσσαλος
 hovel < καλύβη
 how = πῶς < G. hwos < L. qui < πῶς/
 κῶς
 howl = οὐρλιάζω < F. urle(z) <
 ὀλολύξω
 hug < ἀγκάλη
 hugue = πελώριος < S. hogge < Ἔγκωπος

hul(a) ≤ φλοιός
 human = ἄνθρωπῖνο < L. homo
 humble = ταπεινός < L. humilis <
 χαμπλός
 hump = καμπουρό < καμπύλος/κυφός
 hundred ≤ εκατό → L. centum
 hunger = πείνα < G. hūtrus < γογγύζω
 hunt = κυνήγι < G. hundjan < κυνηγῶ
 hurdle = ἑμπόδιο (καλαρωτὸ) < S.
 hyrtel < κάρταλλος
 hurrah/huzzaz = ἤρω < ὠρυήν
 hurry = βιασύν < G. huryl < κυκλώ
 hurt = πληγή,μα < F. < K. < κυρέω
 husk = ξεφλουδίζω < hus < χύσις
 husband = σύζυγος < h(ō)us + boandi
 < +ποτινία
 husk ≤ ἄουρία
 hut = καλύβα < < κεύθω

I = ἐγὼ < B. ik < K. eka, L. ego < ἐγὼ
ice = πάγος < N. isaz < G. eis < ;
idle = (ἀ)έργος/μάταιος < ἰθαρὸς/
ἴηλος
if = ἐὰν < Go. ibai < ei-kē
ill = ἄρρωστος < EVIL
inch = ἴντσα < L. uncia < ὄγκος
in-deed = πράγματι < δοῖον < ὄντως
ink = μελάνι < ἔγκαυστον;
inn = πανδοχεῖο < inner < ἐνδον
iron = σιδήρος < K. isarno <
σιδάρηνος
issue = ἔξδορος/τεύχος/θέμα < K. issir
< L. exire < ἐξ-ειμι
it = αὐτὸ < G. out < τοῦτο
itch = φαγούρα < G. yukt < κνύω
item = ἴδιος/θέμα < IT

Jack(et) = ζακέττα < F < σάκκος
 jag = ὀδοντωτός < δάκνω
 jam = μαρμελάδα/στρυμώχνω <
 ζυμώω
 javelin = ἀκόντιο/φούρκα < B. garlath
 < καυλός
 jaw = σιαγών < K. joe < CHEEK
 jeer = γιούχα < K. gyree < γυρώω
 jelly = ζελέα < L. gelu < ἕλεος
 jeopardy = κινδυνεύω < L. joco +
 partis
 jerk = τινάγω < κέρκω, κρέκω
 jet = ἐκτόξευσις < L. jactio < ἰάπτω
 jewel = κόσμημα < joel < L. jocus ἢ
 ἕλεος
 job = δουλειά/μπουκιὰ < GOBBLE/
 βλωμός
 joke/jolly = ἀστείο(ς) < jocus καὶ <
 γελοῖος
 jot = σημειώνω/τσεκάρω < ἰῶτα
 journ-ey = ταξίδι (ἡμέρας) < F < L. dies
 jump = πηδῶ < G. jumpit < ἰάπτω
 junk = παλιά/δέσιμο < L. junago

Keel = καρῖνα < G. keluz < κοῖλος/
κάλα
keen = ὀξύς, ἔντονος < G. kenjaz <
γενναῖος
keep/kept = κρατῶ < L. capto
keg = βαρελάκι < N. kaggi < κάδος
kerb ≤ κράσπεδον
ker.chief = τοιμερί < cover.chief; <

κρέδεμον
kernel = **ψίχα** < κέρνος
kettle = **σαγίερα** < L. catillus <
γαυλός
key = **κλειδί** < N. cage < L. claris <
κλειρίς
kid = **κασίκι** < **παιδί** < N. Kidjon <
Φαιγίδιον
kick = **κλωτσά** < B. cic[io] < κλάω;
kidney = **νεφρό** < B. kidir.neyre <
γαστήρ + νεύρον
kill = **σκοτώνω** < G. kuljan < κλάω
kiln < L. culina < κλάιβανος
kin = **γένος** < G. kunjaz < N. ken <
γένος
king = **βασιλιάς** < Go. kun.ingaz <
γεν-εάρχης
kiss = **φιλι** < N. kyssa < κύσσε = κυνέω
kite = **σύνεργα** < **πλοίαριο** < κύμβη
kitchen = **κουζίνα** < L. coqu.ina
kite = **ἀπτός** < κρίζω, κίρκος
knee = **γόνατο** < Go. kniu < L. genu
< γόνυ
knife = **μαχαίρι** < G. knibaz < κνίστις
knob/knot = **ρόζος** < κόμβος
knock, knack = **τύπημα** < K. cnaco <
κανάσσω
know = **γνωρίζω** < L. cognosco <
γι-γνώσκω

Label = ἐτικέτα < F. laber < λαπαρή
(ταινία)
lace = σερίτη < λακίς = ράκος
lack = ἔλλειψιν < L. linguo < λείπω
ladder = σκάλα (σπαστή) < Go. ladan
< LEAN
laly = κυρία < B. lefdi < κλειτή
lagoon lake = λίμνη (ρηχή) < L. <
λάκκος
lam(e) = κτηνὸν/κουτσὸς < κλάω
lamb = ἄρνι < G. lambos < ἔλαφος;
land = χώρα, ἔδαφος < πλατύς
lap = γόντατα/αφλασμός < λοβὸς <
Λάπτω liri
lapse = ὀλισθαίνω < L. labo <
γλοῖφός
larde < λάρδος, λάρινος
lark < lodiriki < κορυδαλλὸς
lash = μαστίγιον < N. laska < λαστάρνιν
last = τελευταῖος/διαρκῶ < G. leistr
< λοίσθος
late = ἀργὸς/τέως/τελευταῖος < LAST
laugh = γελῶ < N. hlihan <
γελοῖθ-ν(ω)
launch = ἐκτοξεύω < L. lancea <
λόγχν
laundry = πλυντήριο < F. < L. lavo <
λούφω
law = νόμος < N. log < L. lex, gis <
λόγος
lay/lie = στρώνω < N. legja < λέχος
lay ≤ αἰκὶς καὶ μαλάντα < lais < L.
laus < κλέος
lazy < languish < L. laxus < λαγαρὸς
lead = μόλυβδος/ὀδηγῶ < L. lauda
< LOAD
leaf ≤ φύλλον < N. laupraz < λέπος
league = λεύην < K. lenges <
δόλιχος

leak = διαρροή < LACK
 lean = γέρνω < N. hlinan < κλίνω
 leap = πηδω/τρέχω < G. hlaupan < κέλλω
 learn = μαθαίνω < Go. hlais < πλάθω
 lease/let = εκμίσθωση < L. laxus
 least < G. laisistaz < ελάχιστος
 leave = αφήνω < N. leifa < λείπω
 lecher = λάγνος < LICK = γλείφω < likjan < λείκειν
 ledge = ράφι/ύφαλος < LAY
 leek = πράσο < G. lankaz < γλαυκός
 lee(s) = κατακάθια < L. letima
 left = αριστερός < L. laevus
 leg = πόδι < N. lagjaz < λακτίζω
 leis(u)re = άργία < F. < L. liceo < γηθέω
 lend = δανείζω < LOAN < lehan < λείπειν
 length = μήκος < L. longus < δόλιχος
 lesion = βλάβη < L. laedo < λαιδρός
 less = λιγώτερον < ελάσσων
 lesson = μάθημα < F. < L. lectio < λέγω
 level = στάθμη < L. libella < λίτρα;
 lid = καπάκι < N. hliðma < κάλυμμα
 lie = ψέμα < G. ligan < λυγίζομαι/λάσκω
 lie = κείμαι < LAY
 life/live = ζώ(η) < lif < liban < λείβω < φλιδάω
 lift = ανύψωση < LIGHT < leihts < έλαχυς → levis
 light = φώς < G. leuhta < λευκός, λύκην
 like = όμοιος < N. ilikr < λιγύς
 lilt-ing = τραγουδιστός < λαλιπτός
 lily = κρίνος < *liri < λείριον
 limb = μέλος (σώμ.) / κλάδος < L. limbus
 lime = ασβέστης < L. limus < ιλός
 limit = όριο < L. limes

lind(en) < φιλύρα < L. tilia
 line = γραμμή < L. linea < λιν-έν
 lip(s) = χείλη < L. labia < λαβίς
 list = κατάλογος < F < (h)list < κλήσις, κλητός
 list-en = άκούω < G. klustiz < L. cluo < κλυτός
 little = μικρός < G. luttila < LIGHT < έλαχυς
 liver = συκώτι < G. libara < Fínap < λοπάρα
 lizard = σαύρα < L. lakerta
 load, lade = φορτίο < hlathan < άντιώ → LODE
 loaf = καρβέλι < G. hoiban < κόλλαβος
 loan = δάνειο < N. leið.wan < λείν.ειν
 lo(a)th = άπδια < laipiojan < λάπη
 lobby = διώδρομος < LODGE < logia < καλύβη
 lobster = άστακός < L. locusta < κέλυφος
 lock = κλειδώνω < Go. hlokam < κλείφω
 lock = μπουκλα < G. lukkaz < λυγίζω
 log = κούτσουρο < *golo < κόλον ή κάλα
 look < βλέπω < G. lokojan < λεύσω < λευκός
 loom = άργαλειός < K. jeloina < χηλ-ινός
 loose < G. (h)lausoz < χαλαρός/λυτός
 lord = άρχων, κύριος < G. hleord < κλειτός
 lose, lost = χάνω < λυτός, λύω
 lot < λαχνός < Go. hlauts < λάχος
 loud = δυνατός < L. cluo < κλυτός
 love = άγάπη < G. leub < L. lubet < λίπτομαι
 low = χαμηλός < G. hlajen < έλαχυς
 luck = τύχη < K. hluka < geluk <

γλύκα
 lull = νανουρίζω/γαλήνη < L. lallo < G. lall < λαλέω
 lump = βώλος < L. gleba < βλωμός
 lunch = γεύμα < LUMP
 lure = δέλεαρ < B. luoder < δέλεαρ
 lust = λαγνεία < L. lusum < λύσσα;

Mad = τρελός < G. madjan < ματέω, πατέω
 maid(en) = κοπέλα, ύπηρ. < magadin < μικκίδομαι
 mail = ταχυδρομείο < F. male < Go. malaha < μολγός
 main = κύριον < L. magnus
 make = κάνω < G. makozan < μάσσω/μέδομαι
 male/man = άρσενικό < K. mas(c)le < L. mas < μένος
 mal.ady, ice = άσθένεια/κακία < L. malus < μαλερός
 manger = ψώρα/παχνί < F < μασάομαι
 mangle < μάγγανον, ξεσκίζω
 manner = τρόπος < F < L. maneo < μάνη < μέ(μ)νω
 man-sion = μέγαρο < MANNER
 mantle < μανδύας/νέπλον → L. mantelium
 many = πολλοί < G. manags, magam < μέγας/άγαν
 map = χάρτης < B. mapta < μάκτρον
 mar = μαυρώω/μαραίνω → marren < F
 march = πορεία < MARK
 mark = σημάδι < F. margin < L < άμύργος
 market = αγορά < L. mercis < μείρομαι
 marmalade < F < L < μελί-μυλον
 marrow = μεδοούλι < N. mergl < μεδούλη
 marsh = έλος < F. marais < μορύσσω
 marvel = θαύμα < F. miracle < L. miro

ΔΑΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ετήσια Έλλάδος **Κανονική: 53 €**

Ετήσια Έλλάδος **Φοιτητική: 43 €**

Ετήσια **Έξωτερικού: 80 €**

(ΟΝΟΜΑ)		(ΕΠΩΝΥΜΟ)		Πληρωμή με Τραπεζ. Κατάθεση ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ 146/40417714 Ταχυδρομική Έπιταγή ΕΛΤΑ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ POST RESTAUTE 175 01 Π. ΦΑΛΗΡΟ
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)		(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)	
(ΧΩΡΑ)		(Τηλ.)	(E-mail)	
Πληρωμή με Πιστωτική Κάρτα		VISA	MasterCard	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____				
ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (άναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _____				
ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: __/__/__		Υπογραφή: _____		
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα FAX: (+30) 210 3314997				

mask = πολιτὸς < MIX
 mask = μάσκα < Ἀρ. maskara <
 μάσθλη(ς) < ματῶ
 mason = κτίστης/πελεκῶ < F < masson
 < μάσσω
 mass ≤ μᾶζα < L. < μάσσω
 massacre = μακελλεῖο < L. <
 μάκελλα ἢ mando
 mast = ἰστὸς < K. mastos < Fιστὸς
 mat = χαλάκι < ματέω/πατέω
 match = ταιριάζω < MAKE
 maul ≤ μῶλωψ
 maunder = ἀνοπῶ/γκρινιάζω <
 μογέω
 mauve/mallow = μῶβ < μαλάχη
 may = δύναμαι < MIGHT
 maze = λαβύρινθος/θαυμάζω <
 MAZE
 mead = ὕδρομέλι < μέθυ
 meadow = λιβάδι < MOW
 meagre = ἰσχνὸς < F < μικρὸς
 meal = φαγητὸ < G. murgam <
 μυλιάω
 mean ≤ μέσον ἢ ἐννῶ < MIND
 meat = κρέας < G. matiz < L. mando
 meddle, MINGLE = ἀνακατώνω <
 μειγνύω
 meek, MELLOW = πρᾶος < N. majakr
 < μαλακὸς
 meet = συναντῶ/ἀνακινῶ < μίσγω
 melon ≤ [μελο]πέπων
 melt = λειάνω < L. mollis < MEEK
 member = μέλος < L. < μνηρὸς
 menace = ἀπειλή < F. < L. minacia <
 μῆνις
 mend = διορθώνω < μεμπτόν;
 mere = ἀπλᾶ < L. merus < μερικὸς
 merge = συγχωνεύω/βυθίζω < L. <
 μίσγω
 merry = χαρούμενος < G. mergjan <
 μαργάω

mesh = θηλειὰ < K. masga <
 μάγγανον
 mess = συσσίτιον < L. missus <
 ἀμύσσω
 might = δύναμις < G. mieht < μῆχος
 / μένος
 mild < G. mildaz ≤ μαλακὸς/ῥπιος
 milk = γάλα < L. milgeo < ἀμέλγω
 mind = μυαλὸ/νοῦς < L. mens < μῆτις
 mine = δικό μου ≤ ἐμὸν
 mine = ὀρυχείο < K. < L. miniaria <
 μικρλ. ὀρύχω
 mire = ἔλος < μύρω
 mirror = καθρέφτης < L. mirus
 miss = ἀστοχῶ < δῦσ. → mistake =
 λάθος < δυσ.τυχῶ
 mister = κύριος < L. magis-ter
 mix ≤ μίξις ≤ L. misceo < μίσγω
 mist < N. miggelen ≤ ὁμίχλη
 moan = βογγῶ < G. monjan < μομφή
 mock = κοροϊδεύω < F. < μῶκος
 moist = ὑγρασία < MIST
 mole ≤ μῶλος/κρεατοελιά < μολούω
 molecule = μόριο < F < L. moles <
 μαλθακὸς
 money = χρῆμα < L. moneta (Ἡρα)
 monk ≤ μοναχὸς
 mood = διάθεση < G. moedam <
 μέδομαι
 moon = σελήνη ≤ μῆνη → L. mensis
 moor = χέρσος < μόρυκος;
 more/much ≤ περισσὸς = πολὺ ἢ L.
 magis
 morgue = νεκροτομεῖο < μορτὸς
 morning = πρωὶ < μαρμαίρειν
 mortal = κονίαμα/γούδι < L. < G.
 smerd < σμήχω
 moss = βρύα < L. mu(s)cus < μύσος
 mould = καλούπι < MELT
 mourn = θρηνῶ < L. murmuro <
 μορμυρίζω

mouse = ποντικὸς < μῦς
 mouth = στόμα < Go. mundaz <
 μάσταξ
 mow = θερίζω < L. meto < ἄμας
 muck/mud = λάσπη < N. meuk <
 μαλακὸς < μυδὸς
 mug = κύπελλο < N < μύκη;
 mullet = κέφαλλος < L < μύλλος
 mumble = μουρμούρα < μορμύρω =
 MOURN = θρηνῶ < μύρομαι
 murder = φόνος < MORTAL < μορτὸς
 mushroom = μανιτᾶρι < F. < L. mussirio
 < μυσαρὸν
 mussel = μύδι < L. musculus
 mutton = ὀρνίδιο < F. L. K. molto <
 μῆλον
 mutiny = ἀνταρσία < F < L. moritas

Nab/nap = συλλαμβάνω/χνοῦδι <
 nabt < Fāptw < γνάπτω
 naik-ed = καρφί ≤ ὄνυξ ≤ unguis
 naive = ἀφελής < L. natus =
 γεννητὸς
 nail < nagel = γυμνὸς < L. nudus <
 νύγνος < γυμνὸς
 nap = ὑπνάκος < Go. hnaffezan <
 Fῡννέειν
 napkin = πετσέτα < F. < L. mappa <
 μάκτρον
 narrow = στενὸς < N. narus < ρικνὸς
 nasty = ἀπδία < M. naxtue < ναυτία
 naught = μηδὲν < L. nihil < vn- /
 ἐλαχὺς
 navel = ἀφαλὸς < nabalan <
 ὀμφαλὸς
 neat = κοντὰ/μόλις < G. nearer ≤
 νεαρὸς
 ne(a)t = συγυρίζω < L. niteo < νιφετὸς
 neck/NAPE < G. hnaki < Faúxhē
 need ≤ ἀνάγκη → G. naug
 needle = βελόνα < N. iathla < νήθω

ΠΑΡΑΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €

_____ (ΟΝΟΜΑ) _____ (ΕΠΩΝΥΜΟ)
 _____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ) _____ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

_____ (Τ.Κ.) _____ (ΠΟΛΗ)
 _____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ) _____ (ΧΩΡΑ) _____ (Τηλ.)

Οί τιμές επιβαρύνονται με κόστος ταχυδρόμησης μέσω ΕΛΤΑ, που για αποστολές εντός Ελλάδος είναι 2,80 €.

Πιστωτική Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (αναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _____

MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____/____/____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα FAX: (+30) 210 3314997

neigh-bour = γειτών < N. nigt.bool < νεκτός & φωλεός
 neither = οὔδεις < μῆδ. ἕτερος
 nephew < L. < ἀνψιός
 nest = φωλιά < L. nidus < νεωτός
 net = δίχτυ < L. necto < ῥῆπτω
 never = ποτέ < NO + EVER
 next = ἐπόμενος < G. neaths < νέατος
 nibble = τσιμπῶ < κνίζω
 nice = λεπτός/καλός < ἀνόητος < L. nescio < ne. gnosco
 nick → NOTCH = χαρακιά < (κ)νύσσω
 nimble = σβέλτος < κνήφω
 nip = τσιμπῶ < G. knip < κνάπτω
 nod < νεύμα
 node = κόμπος < KNOB
 noise = θόρυβος < ναυτία / φωνάζω;
 nonsense < ἀνοησία
 noon = μεσημέρι < L. nona (hora) < ἑνάτη
 noose = θηλιά < L. nodus < KNOT
 north = βορρῶς < N. nordr < γνοφ-ερός
 nose = μύτη < L. naris < ρινός
 now = τώρα < nūn
 nurse = νοσοκόμα < F < nutrio
 nut = καρύδι < knut < L. nux < χόνδρος < N. hnut(l)

Oak = δρῦς < G. aiks < ἄσκρα
 oar = κουπί < G. airo < αἶρω / ἐρέττω
 oath < ὅρκος → G. aidaz
 obey < ὑπ-ακούω < L. ob + audio
 odd = μονός/παράξενος < G. oddr < τρίτος
 of = τοῦ/ἀπό < L. ab < ἀπό
 off = μακριά ἀπό < * of far < ἀπό
 péran
 offer = προσφέρω < ob fero < ἀποφέρω
 oft(en) = συχνά/πάμπολλα < afta (times) < ὑπατοι
 o.k. = ἐντάξει < ALL CORRECT < ὅλα ὀρέγω
 old = ἡλικιωμένος < elder < ἀλδῆεις, ἀλδαινῶ
 omit = παράλειψη < L. ob mitto < ἀπο. μύσσω
 on = ἐπάνω/ἐπὶ < G. ana < ἀνὰ/ἄνω
 once = ἅπαξ < G. enes < ἐνός
 onion = κρεμμύδι < F < L. unionem < ἠνωμένος
 only = μόνον < one.lyk < οἶφος + ἰκός
 open = ἀνοικτός < ὀπ-αῖος
 opium < ὀπιον < ὀπός
 or < ἢ < OTHER < ἕτερος
 orange < L. citrum aurantium < μῆλα χρυσά
 orient = ἀνατολή < L < ὀρνυμι
 ought = ὀφείλω < G. ahte < ἄχθος
 ous = διώκω < L. ob. stare < ἀφ-ίσταμαι
 out = ἔξω < K. ust < ὕστερος
 oven = φούρνος < ἰνός
 over = πάνω ἀπό... < ὑπέρ → L. super
 owl = κουκουβάγια < L. ulula < ὀλολύζω
 own = δικός (μου)/κατέχω < N. eiggin

< ἔχειν

Pace = βῆμα < L. passus < βάδος
 pack(et) = πακέτιο < L. pactum < πακτόν
 paddle = κουπί < πηδάλιον → G. radeln
 page = σελίς < F < pagina < πάγος
 pain < πόνος < F < roena < ποινη
 paint = ζωγραφῶ < PICTURE < ringo
 pair = ζευγαρώνω < L. pars < φάρσος
 pal = φίλε! < παλληκάρη < πάλαξ
 palace = παλάτι < F < L. = παλλάτιος (λόφος)
 pale < πελιδνός + πάσσαλος < PILE
 palsy < παράλυσις
 paltry = ἀσήμαντο < G. spalten < σπαράκτον
 ramper = (παρα)καϊδεύω / τρώγω < πέπαμαι
 ran/rail = κατασάρα < G. rfane < L < πατάνη
 pane(l) = τζάμι/πίνακας < κατάλογος < L < πάννος
 pant = λαχανιάζω < F < K. pantais < φαντασία
 pant(ie)s = κυλότι < F < pantal(e)one < Πανταλέων
 rap = λαπῶς < L. rappare < παπά(ζ)ω / πομφός
 parade = παρέλαση < L. pard < παράταξις
 parcel = δέμα < F < L. particula < φάρσος/φόρτος
 parsley = μαϊντανός < L < πετρο-σέλινον
 partridge < L < πέρδιξ
 pass/past = περνῶ < L. passus, pando
 πετάννυμι
 path = μονοπάτι < πάτος
 patch = μπάλωμα/κνήλι < G. plak < πλάξ
 pattern = πρότυπο < πάτρων
 rau(n) = πόδι/πιόνι < ποῦς
 ray = πληρώνω < L. rax < πακτόν
 pea = μπιζέλι < πίσος
 reach = ροδάκινο < περσικόν (μῆλον)
 peak = κορυφή/μυτερό < K. beik < BEAK
 pear = ἀχλάδι < L. pirum < ἄπιον
 pearl = μαργαρίτης < βήρυλλος;
 peculiar = παράδοξος/ἰδιαίτερος < L. pecus
 peel < G. ruled < φλοιός
 peg = μανταλάκι < περόνη/PEAK
 pencil = μολύβι < L. peniculus < penna
 pert = ἀναιδής < ab. pertus
 pet(ty) = ζάκι/ἀγαπῶ < K. peata < ποθητὰ
 pew = στασίδι < L. podium < πόδιον
 pick = ἀείνη/τσιμπῶ < L. pingo < πικρός → PICKLE
 pie/paste < πίττα < πάστιν
 piece = κομμάτι < F < K. path < πέκω < L < κόπω
 pierce = τρυῶ < περάω
 pig = χοίρος < L. pinguis < πιμελής
 pigeon = περιστερί < L. ripio < πιπιζώ

pill/pellet = χάπι < σβάλος / βολίς
 pillow = μαξιλάρι < K. pulvin < τύλη
 pilot < F < * πηδότης < πηδ-ός, ἄλιον
 pimple = μπιμπίκα < G. pimpel < πομφός
 pin = καρφίτσα < L. pinna < πτερόν
 pinch = τσιμπῶ < PICK
 pine = πεύκο < L. pinus < πίνυς
 pink = ρόζ < φοινίκιος
 rip = κουκούτσι/σπόρια < πέπων
 pipe = αὐλός/σωλήν < L. ripio < πιπιζώ
 piss = κατουρῶ < πιπίσκω
 pit = λάκκος < G. pfuzi < φρέαρ
 pitch < πίσσα
 pity = οἰκτός < F < L. pietas, pius < ἥπιος
 place = τόπος < L. platea < πλατεῖα
 plague = πανώλης < L < πληγή
 play = παίζω/μάχη < πληγή
 plea(d) = (ἐπι)καλοῦμαι < Φίλεως
 please = εὐχάριστο/παρακαλῶ < placeo < ἐκ.πλήσσω
 pleat/plait < πτυχή/κοτσίδα < L. plecto < πλέκω
 plot = χωραφάκι < πλοκή / πλάξ
 plough = ἄλετρι < G. pluck < βλήτρον
 plumb < δαμάσκνο < προῦνος, προῦμνη
 plumb[ing] = ὑδραυλικά < μόλυβδος → L.
 pocket = τσέπη < POUCH < F < PACKET
 pod < φλοιόδα < VOD < κέλυφος
 poison = δηλητήριο < F < L. potio < ποτῶν
 police, y = αστυνομία < πολιτική → L
 polish = γυαλίζω < L. polio < (παι)πάλη
 polite/pollen = εὐγενικός/γῦρις < POLISH
 poll = ψηφίζω (κατὰ κεφαλὴν) < K. kulla < κεφαλὰ
 pollute = μολύνω < pro.lutum <+ λύμην
 pony < L. pullus < πῶλος
 pool = λιμνούλα < K. royll < L. palus, dis < ῥελώδης
 poor = φτωχός < F < L. pauper, παῦρος
 pork = χοιρινό < L. perna < η(τ)έρνα
 porridge = κουρκούζι < B. roddeck < POT-TAGE
 portrait < F < L. porttraho < περί-γραμμα
 pose = θέτω/στάσι < L. pono
 pot(tery) = δοχεῖο < ποτήρ < ποτός
 poul-try = πουλερικά < F < πῶλος + ἥριον
 pour = χύνω < K. buru < ;
 powder = σκόνη < L. pulvis < παινάλη
 power = δύναμη < K. po(t)eir < νότις
 prattle < φλυαρώ
 pray = προσευχή < L. pre.cario < φράζω;
 preach = κηρύσσω < L. pre.dico
 pretty = χαριτωμένος < B. prattig < πρακτικός
 prey = λεία < L. predo < χανδάνω
 price/praise = τιμή < L. pretium <

πρατὼν
prickle = ἀγκάθι < K. l. spica < στίγμα
priest = παῖς < πρεσβύτες
prison = φυλακή < F. < L. pre.hendo
proof = ἀπόδειξη < L. probō
proud = ὑπερήφανος < K. pro(d)uz < πρῶτος
pull = τραβῶ < L. pello < πάλλω
pump = ἀντλία < F. < PLUMB
punch < L. pugnus < πυγμή
pupil = μαθητής < L. pupus < BABY
pur.chase = ψωνίζω < προσάπτω
push = σπρώχνω < L. pulso < πλήσσω
put = βάζω < θέτω → L. pono

Quake = σεισμός < G. kwekjan < καρκαίρω
quarze = χαλαζιάς
queen = βασίλισσα < N. quean < kwina < γυνή
queer = ἀλλόκοτος/κακός < Go. quiro < χείρων
queue = οὐρά < L. cauda < καυλός
quibble = σοφιστία < χλευήν
quick = ταχύς, ζωηρός < κίκυς
quilt/kilt = πάπλωμα/φούστα < L. culcita < καλύπτρα / σκύτος
quince < κυδώνιον
quit = ἐγκαταλείπω < quiet < ἔκπλος
quite = ἐντέλως < QUIT
quota = μερίδιο < L. quotos < πο(σο)στός

Rabbit = κουνέλι < L. rapidus
rave = κούρσα/ροή < N. raes < ρε(λ)ύσις – ράισα < l. razza < ρίζα
rack = σκάρα/βασανίζω < N. radja < ROD
racket = φασαρία < CRACK < κροτέω
radical < RAY = ἀκτιν-ωτός < L. radius < ράβδος
radish = ραπάνι < ράδιξ / ραφανίς
rafter = καθρόνι/σχεδιά < ROOF
rag = κουρέλι < ράκος
rage = λυσσομανῶ < L. rapies < RAP
raid = ἐπιδρομή < ROAD → ὁρμέω
rail = σιδηρόβερνα < L. regula → ROD
rain = βρέχει < G. regin < βρέχειν
raise = ὑψώνω < ἄγειρ-σις
raisin = σταφύλι < L. racemus < ὀρμαθός
rake = τσουγκράνα < G. graken < γράπω
rally = συγκεντρώση < re.allly < λάζομαι
ram = κριός < N. ramr < ρωμαλέος
ramp = ράμπα < F < Φέρπω
rank = σειρὰ < K. hranak < γραμμικός
rap = κτυπῶ < ραπιζώ
rape = βιάζω < L. rapio < ἀρπάζω
rash = ὀρμητικός < ράσιος
rat = ἀρουραῖος < L. rattus
rate, io = ἀναλογία < L. ration < ρητός
rattle < κροταλίζω
ravage = λεηλασία < L. rapina < RAPE
raven = κοράκι < G. hrobuos < κρωγμός

raw = ὠμός < G. hranaz < crudus < κρέας
razor = ξυράφι < F. raze < σαρῶ / χράω
reach = φθάνω/ἐκτείνω < G. skaikan < στρέφω
read = διαβάζω < B. redan < ρητὼν
ready = ἔτοιμος < RIDE
reap = θερίζω < δρέπω → RIPE = ὠριμος
rear = ὀπισθεν < RETRO Lat.
reason = λόγος, ἰκῆ < L. ratio
reckon = λογαριάζω < G. rekenaz < ρέζω
red = κόκκινο < G. raudaz < ἐρυθρός
reed = καλάμι < Go. hreuda < κεραία
reef = ὕφαλος < RIB
regard = θεωρῶ/φροντίζω < RE-WARD
rend = σκίζω/ἀποσπῶ < RENT
repel = ἀποκρούω < L. repello < πέλλω
reply = ἀπαντῶ < L. re.plico
reptile < L. re.pero
re-sult < re.salto
retch = ρέψιμο < ἐρυγμός
rib = παῖδι < ράβδωσις
rice < ὀρυζα
rich = πλούσιος < K. rix < L. rex < ὀρέγω
rick = θημνιά < N. drauk < δόγμα
rickets < ραχίτις
ride/rode = διαδρομή, βόλτα < δρόμος
ridge < G. h(o)ruziaz < ΚΟΡΥΦΗ
rife < βριθῶ
rifle (d gun) = τουφέκι < rive = σχιστή κἀνη < ἐρείπω
rig = ξάρτια < N. rigga < ἴκρια
right = δίκαιο/δεξιὰ < L. rectus < ὀρεκτός
ring = δαχτυλίδι < G. hrugaz < κρίκος
riot < K. hriot < ταραχή
rip = σκίζω < ρηγνύω / ἐρείπω
ripple < ριπιδίζω
rise = ἀνύψωση < reizan < ἀείρω
risk = κίνδυνος/ὀλεθρος < F. < L. re.seco < κεάζω
river = ποτάμι < L. ripa < ρύαξ, ρέω
road < δρόμος
roar < G. rohre < βρυχώμαι
roast = ψητὸ < βράσσω < βραστός
rob(e) = ληστεύω/ρῶυχο < L. raubo < L. < ρηγνύω
rock = βράχος < F < ἀπο-ρῶξ
rock < rikkja < λικνίζω
rocket = πύραυλος < roca < ἡλακότη
roll < ράβδος
roll = ρολό/κούνημα
romp < θόρυβος < L. rumor
roof < N. roef < ὀροφή
rook < hrokaz < κόραξ / κρώζω
room = δωμάτιο < h-rumaz < χώρος
root < L. radix < ρίζα
rope = σκοινί/συμπλέκω < G. raipaz < ρέπω
rot = σήψη < rogo < ροκανίζω/τρωτός
rougt < ruhwarz < τραχύς

row = κολληλατῶ < L. remus < ἐρετμός
row = καθγάς < K. ragis < L. rego ἥ ταραχή
rub = τρίβω < θρύπτω
rubbish = σκουπίδια/μπαζα < L. rumbo < ρηγνύω
rumor = φήμη < L. < ρύμη / θόρυβος
run = τρέχω < Go rennen < ρέφειν
rush = ὀρμη < RUN < ρύσις
rust = σκουριά < L. rubeus < ἐρυθρόν

Sabot < σάνδαλον
sable < L. spatula < σπάθην
sad = θλιμμένος < G. sadaz < ἄστος
saddle < σέλλα < L. < (σ)ελλή/ἔσδος
safe < ἀ-σφαλής < F < L. solvus < σῶφος
sag = ἀνέντατο < σακ(τ)ός
saga < SAY ἥ < SAGE < L. sapio < σοφός
sail < ιστιόν < N. seglian
salary = μισθός < L. sal.arius < ἁλῆτινος
salmon = σολωμός < L. < (σ)ἁλματίας
same = ἴδιος < Go. sama < (σ)ῶμος
sample = δείγμα < EX.AMPLE
sand = ἄμμος < G. sandam < (σ)άμαθος
sap < σκάπτω + χυμός < G. sapr < σίραιον
sauce = σάλτσα < L. sal.sus < (σ)ἄλας
saw = πρίονι < Go. sega < L. seco < σκεδάννυμι
say = λέγω < N. segjan < K. hep < ἔνεπε
scab = ψώρα/κακάδι < ἐσχάρα
scale = λεπίς < σκαλῖς / κέλυφος
scale = σκάλα < L. < σκαλώω
scamper = τρεχάλα < σκαίρω
scan = ψάχνω < L. scando
scant = ἀνεπαρκής < N. skammī < σύντομος
scar = οὐλή < ἐσχάρα
scarce = σπάνιος < L. ex.cerpeo < ἐκ + καρπῶ
scare = τρομάζω < N. skirra < σκαίρω < σκιριτῶ
scarlet = κατακόκκινος < Fᾶλκος
scather = διασκορπίζω < σκεδάννυμι
scent = εὐωδία < L. sentire < φαίσθητον
schedule = πρόγραμμα < scedo < σχεδιάζω
scissors = ψαλίδι < L. scindo < σκίζω
scoff/SCORN = χλευασμός < σκώπω
scoop = φτυαρι(ᾶ) < G. scarpjan < σκάπτω
score = λογαριάζω < σκοπέω
scots = Σκῶτοι < L. scotti < σκοτία, σκοτεινή
scour = τρίβω (καθαρ.) < L. ex.curo < κορέω
scout = ἱκνευτής < F. econter < busculto < σκοπέω
scowl = βλοσυρός < N. skyle < σκυθρός
scramble = σκαρφαλώνω < σκαλώω / καρφῶ
scrape = γραντζουνίζω < χαράσσω /

σκάριφος
scream = κραυγή < L. strideo < στριγγίζω < στρίγγω
screen = ὀθόνη < K. escran < σκηνή
screw = βίδα < K. seruna < στρόμβος
scythe = ὄρεπανά < B. segido < seco
sea = θάλασσα < N. sainiz < {σ}ἄλιος
seal = σφραγίς < L. sigillum = ΦΩΚΙΑ < selhaz < sea.calf
seam = ραφή < {κ}αύω
search = ψάχνω < L. circo < κηρύσσω
season = ἐποχή < F < satus < SEED
see{n} = βλέπω < G. sehwan < σκοπεῖν / {σ}ῶμαι
seed = σπόρος < sow
seek = γυρεύω < L. sagio < {σ}ῆγομαι
seem = φαίνομαι/μοιάζω < SAME
seep = διαποτίζω < Go. sipian < σήπω
seize = συλ-λαμβάνω < F. saisir < L < {σ}άπτω
seldom = σπανίως < Go. selda = παράδοξο
self < selbo < {σ}ἑαυτός
sell = πωλώ < Go. < στέλλω / {σ}ἑλλεῖν
send < Go < στέλλω
set = σειρά/ὁμάς < θέτω < SET-TLE
sever{al} = διαχωρίζω/διάφοροι < L. separo
sew = ράβω < L. suo < κα-σύω
sew.er = ἀποχέτευση < L. ex.aqua
shab.by = κουρελιάρικος < σχάζω
shackle{s} = δεσμά < B. skakel < σκαλώω
shad{ow} = σκιά < B. skeadn < σκιά-ζω < δ-ζω
shaft = ράβδος/φρέαρ < σκαπτόν
shake < G < σείω
shall = θά < Go. skeld < Φεθέλω
shallow = ρηχός < G. skaldaz < σκολιός
sham{e} = ἀπάτη/ντροπή < G. skandu < σκάνδαλον
shank = κνήμη < N. skanka < σκάζω
shape = σχήμα < G. skarpjan < σχέθ-ειν < έχω
share = μερίδιο < B. skar < L. squalus < σκληρήος
shark < κάρχαρος
sharp = κοφτερός < SCRAPE
shave = ξυρίζω < G. skaban < σκάπτειν
she = αὐτή < σή
shear = κουρεύω < N. skari < κείρω
sheath = θήκη < G. skeidiz < σκεδανώω
sheep = πρόβατο < G. skappa < σκύτος;
sheer < καθαρός → G. skiraz
sheet < N. skijeto < σινδών
shelf < G. skylf
shell < N. skelja < κέλυφος
shelter < σσουλόν
shield < skeldaz < ἀσπίς
shift = μετατόπιση < N. skipta
shine = λάμπω < N. skinan
shingle = βότσαλο < L. scindila < σκίδαξ

ship = πλοίο < N. skipo < σκάφος
shire = κομητεία < B. skira < χώρος
shirt = πουκάμισο < B. skyrtā < σκύτος
shit = σκατά < N. skita < σκατός
shiver = ρίγος < N. seriele < SHAKE
shock = τράνταγμα < {συγ}κλονίζω < SHAKE
shoe = παπούτσι < G. skohan < σκύτινον
sho{o}t = πυροβολώ/βλαστός < G. skentan <;
shop = ψωνίζω/μαγαζί < G. skeopa < σκέπω
shore = ὄχθη < SHEAR
short = σύντομος/κοντός < B. scurtos < L. curtus
shoulder = ὤμος < G < L. spalla < ἐπωμείας;
shout = κραυγή < Go. skent < SHOT
shove{l} = σπρώχνω/φτυάρι < σκάλλω
show = θέαμα/δείχνω < G. skonon < σκοπέω
shower = μπόρα/νιούς < G. skura < κλύζω
shred = κομματάκι < G. skud < σράκος
shrew < shrill < στριγγός
shrine = λειψανοθήκη < L. scrinium
shrink < συρρικνώνω
shrub = θάμνος < σκίνος;
shudder = ριγώ < G. skurdjan < σκιρτώ
shut = κλείνω/μάνταλο < SHOT
shy = δειλός/ρίχνω < SCARE
sick = άρρωστος < G. seukaz < σικκός
sickle = ὄρεπανά < L. seco
side = πλευρά < G. sidus < θέσις / {σ}ῆδος
sieve = κόσκινο < σείθω
sigh = ἀναστενάζω < G. sigide < στενάχω
sight = ὄραση/θέα < SEE
siesta = ὑπνάκος < L. sexta {hora} = ἔκτι = 12
silk = μετάξι < σπρικόν < Σῆρες
silly = ἀνόητος < G. salig < {σ}ἄλιος < ἄλη
silver = ἀργυρός < G. silubr < L. sidus < σ. εἶδος
sin = ἁμαρτία < Go. syngias < {σ} ὕβρις
since = ἀφ' ὅτου < G. siddan < ὅθεν, αὐθι
sink = νεροχύτης/βυθίζω < Go. sikwax
sip = ρουφώ < L. sicus < {σ}ῶπος
sister = ἀδελφή < G. swesr < L. soror < {σ}ῆορ
sit = κάθομαι/θέσις < L. sedeo < {σ}ῆδος
size = μέγεθος < K. assise < L. ad.sedeo
skep{el} = πανέρι < κύπελλον
skech < σχέδιον
ski/skate = σκι < K. escasse < ἐσχάρα
skill = δεξιότης < N. skaljo < ξε-χωριστός < σκάλ-λον

skim/scum = ξαφρίζω < L. ex.cumo < κυμός
skin = δέρμα < G. skindus < σκύτος
skip = ἀναπηδώ < N < σκιρτώ
skirt = φούστα < QUILT = σκύτος
skit = σκέτις < Go. skendo < σκάπτω
skull = κρανίο < σκύλον
sky = οὐρανός < N. skugi < L. sceo < σκέπω
slab < N. slappa < πλάξ
slack < G. slakaz < χαλαρός → L. laxus < λαγαρός
sla{u}nt < κλιτύς
slap = σκαμπίλι < κόλαφος
slate = σχιστόλιθος < F. eclater < κλαστός
slaughter = σφαγή < Go. es.laht
slave = δοῦλος < Σ{κ}λαβίνοι → L. serri < σκληρός
sleep = ὕπνος < G. slepaz < λεκ-τός
slick/slide = ὀλισθημα < SLIP < λισσός
slim/slender = λεπτός < G. slimbiz < λιγνός
slit/slot < σχισμή < σχιστός
sliver < σκληθρον
slogan = σύνθημα/πολεμ. κραυγή < Σκωτ. slogan < * s-ragin < {σ}σογιήν
slope = πλαγιά < SLANT
slough = τέλημα < {σ}ιλύς
slow = ἀργός < G. slewaz < σιγαλός
sly = πονηρός < SKILL
smack = στράκα < σμάραγος
small = μικρός < G. smalaz < N. smark → L. macer < σμικρός
smart = έξυπνος < σμερδαίος;
smash = σύγκρουση < σφάραγος
smear = κηλιδώνω < N. smyrna < μορύσσω
smell = ὁσφρηση/μυρίζω < G < ὁσμέομαι
smile = χαμογελάω < G < μειδιάω
smoke = καπνός < σμύκω
smooth = λείος < {σ}ῶμαλός
snack = μεζε-/μπουκιά < SNAP < συνάπτω < δάκνω;
snail = σαλιγκάρι < N. snigil < SNAKE
snake = φίδι < N. snaigim < σύρ{v}ω / σύρμα
sneeze = φτάρνισμα < B. fnesan < πτάρνισμα
sniff = ρουθουνίζω < SNORE
snore = ροχαλίζω < ρόθινος < ρόθος
so = τόσος/ἔτσι > Fως = σῶς
soar = ὑψώνομαι < F < L. ex.aura
sober < L. sobrius < σοβαρός
sock = κάλσα < N. < L. siccus < σίκχος
socket = μπρίζα < κόγχη
soft = μαλακός < Go. sahte < σπαρδός
soil = έδαφος < N < L. solium < {σ}ῆδος
some = μερικοί < K. sams < {σ}αμός
son = γιός < sunus < {σ}υῖος
song/sing = τραγούδι < G. sigwan < {σ}ῶμψ
soon < Go. sand < συντόμως
sorrow = λύπη < N. sorgo < {σ}ῶρη

soul = ψυχή < Go. saiwalo < (σ)αἰφολος
 soup < F < (σ)όπος
 sour = ξινός < F < (σ)όπος
 sow = γουρούνα < G. sugu < σῦς
 sow = σπέρνω < G. sejan < L. sero < σπείρω
 spade = φτυάρι < G. < σπάθην
 span < G. spann < σπινθήρ
 spare = ἀνταλλακτικό < N. sparotan < περισσόν;
 spark < K. sperca < σπινθήρ
 sparrow = σπουργίτης < G. sparwan < ἀσπαίρων
 sparse = ἀραιός < L. sparsus < σποράδην
 speak = μιλάω < N. sprekan < L. ex.prehendo < ἐκφράζω
 spear = δόρυ < N. spjor < (ἀ)σπαίρω
 speed = ταχύτης < N. spoeden < σπεύδω
 spell < L. ex.pello < συλλαβῶ
 spin/spider = στρίβω/ἀράχνη < σφιγγώ
 spike/spoke = ἀκίς < ἀκίς
 spit(the) = πτύελλον
 splash = πιπίλα < πλαταγή
 splinter = σκλήθρον < SPLIT = σκίζω < σπαλίζω
 spoon = κουτάλι < G. spann < σπάδων
 sport = διασκέδαση/ἀγών < L. dis. porto < ἐκφορίζω
 spot = κηλίδας < σποδός
 spread = ἀπλώνω < SPRING = ἀνοίγει < σφρίγγω
 sprint = ἐπιταχύνω < SPRY
 spy = κατάσκοπος < L < σκοπέω
 square = τετράγωνο/πλατεία < L. ex. quadra
 squeeze = σφίγγω/συνθλίβω
 squid = καλαμάρι < σπινίς
 stain = κηλίδας/βάφω < dis.tain < TAIN
 stair = σκαλί < N. steiger < στείχω
 stalk = μίσχος < ἰστός < ἵσταμαι
 star = στάσις < L. sto < ἵσταμαι
 stare = σταθερὸν (βλέμμα)
 start = ἀρχίζω/τίνάω < σκιρῶ
 starve = λιμοκτονῶ < N. starfe <
 steak = μπριζόλα < stikna < κνίσσα
 steal = κλέβω < G. stelan < στερῶ
 steam < G. staumaz < ἀτμός
 steel = ἀσάλι < G. stanla
 steep = ἀπόκρημνος < σταυρα < σκύτω
 steer = πηδάλιο < N. stira < στείρω
 stern = μίσχος < stammaz < ἰσάμενος < ἰστός
 step = βήμα < G. stapiz < πατέω
 stern = αὐστηρὸς < STARE + πρύμνη < STEER
 stick/staff/stake = ραβδί < στύπος < κολλῶ < στίζω
 stiff = σφικτός < K. stipo < σπιπτός;
 stille = ἥσυχος/παρ' ὄλο < σταθερὸς
 sting = ταιμω/κεντρί < στίζω
 stink / stench = βρώμα < G. stekwan < STRIKE

stir < N. styrija < ταραχή
 stock = στόκος/κούτσουρο < G. stukkaz < στύπος
 stone = πέτρα < G. stainaz < στίον
 stool = σκαμνί < σφέλας
 stoop < G. sturjan < σκύπτειν
 stop = σταματῶ < stoppian < L < stuppo < στύπη
 store = μαγαζί/ἀπόθεμα < F < στόρνυμι
 stor(e)y = ὁροφος < store < ἱστορία
 storm = θύελλα < G. sturmaz < STIR;
 stove = σόμπα/ψήνω < στοιά
 stow < B. stouven < στοιβάζω
 straight = εὐθεῖα < στρωτός
 strain = τεντώνω < F < L. stringo < στράγγω
 strange = παράξενος < F < L. exeterus < ἐξώτερος
 strap/strip = λουρί < G. strupp < L < στρόφος
 straw/strew = ἄχυρο < strojan < στρώμα
 stream = ρεῦμα < G. straukaz < (σ). ρέω
 street = ὁδός < strata < L. sterno < ἀτρώνυμι
 stress = ἄγχος/δύναμις < στράγγω / στρέφω
 stride = δρασκελιῶ < στρηνής
 strike, stroke = κτύπημα < στρίζω
 strong = δυνατός < L. stringo < στράγγω
 stubborn = ἐπίμονος < στύπος
 stuff = ὕλικος < στύπη, ὕφασμα
 surf = ἄφρος < σурφетός
 sweat = σφογγίζω < SWEEP
 swag(ger) = κομπορρήμων
 swallow = χάπτω < G. swelgo < σιάλον
 swamp = βάλλω < SWIM
 swarm < G. < σμήνος
 swastika < Σανκριτ. < σπαστικός (σταυρός)
 swear = ὅρκος < G. swarkam < (σ)ὅρκος
 sweat < G < L. sudor < (σ)ἰδρώς
 sweet = γλυκύς < L. suavis < (σ)ἡδύς
 swell = φουσκώνω < σμῶδις < σμάω
 swift = ταχύς < σφύζω
 swing = κολυμβῶ < σμήνω / ναίω;
 swine = χοῖρος, ἰνὸ < (σ). ὕϊνος < ὕς
 swing = κούνημα < N. swunjon < σφυγμός
 switch = διακόπτης < σφιγγώ / στρίβω
 sword < G < σφαγίς < σπάθη

Tack = τάκος < B < στύπος;
 tail = οὐρά < G. tarlaz < τέλος;
 tailor = ράφτης/κόφτης < K. taille < τελε-όω / τέμνω
 taint = μολύνω/βαφί < L. tingo < τέγγω
 take = παίρνω < G < L. capio < ῥάπτω / θίγω
 talisman = φυλακτὸς < τέλεσμα → Ἀρ. telsam
 tall = ψηλὸς < B. < θάλλω
 tame = ἥμερος < L. domo < δαμάω
 tan = βυρσοδεψίω < B < τανύω

tap = τάπα/κτυπῶ < τύπω
 tar = πίσσα < N. tyri < ρητίνη
 task/tax = καθήκον/φόρος < L. taxa < τίσις
 taste = γεύω < L. tango / gusto < θίγω / γευστὸν
 tatter(s) = κουρέλια < N. tetrat < τετραίω
 tattle = φλυαρῶ < ταταλίζω
 taut/tought = τεταμένος
 teach = διδάσκω → ταίκτης < τέκμαρ
 team = ὅμας/ὀδηγῶ < G. tanmaz < L. duco < δῦω
 tear < G. zahre < L < δάκρυ(μα)
 tear = σκίζω < G. zeram < τείρω / δέρω
 tease = πειράζω < G. taisan < τυραννῶ
 teat = ρόγα < G < πιθή
 tell/talk = ὁμιλῶ < N. taljan < δηλόω
 ten = δέκα < G. tehan < δεκα(νός)
 tend(er) = περιποίηση/τροφεικός < L. tendo < τείνω
 thank = δέχομαι/εὐχαρ. < δεικνύμι
 thank = λειώνω < N. doujen < τῦκ-εἰν
 the = ὁ, ἡ, τὸ < G. de, das / L. id < N. so < ὁ = σὸ, ὅδε, τὸ
 theft/thief = κλοπὴ < N. diurf < διαφθείρω
 then < B. denne < τό-τε
 there = ἐκεῖ < ἐ-δὼ < ὦδε
 they, them = αὐτοί, αὐτὸν < τεοί, τεὼν
 thick = παχύς < N. dicht < πηκτός
 thigh = μηρὸς < G. denham < θέ(βα)κος
 thin = λεπτός < L. tenuis < τυννός
 thing = πράγμα < G. dingan < θινγ-χάνω
 think = σκέψη < G. denken < δεικνύειν
 thirst = δίψα < N. durst < L. tarreo < τερσομαι
 this/that = αὐτός/ἐκεῖνος < N. se-de < (σε)οὗτος
 thorn = ἀγκάθι < G. durnus < τέρναξ
 thorough = λεπτομερής < G. duruh < ἀκριβής
 though = ἂν καὶ < καίτερ
 thousand = χίλια < G. dusandi < δεκ.
 thrash = δέρνω < B. derscan < τάρασσειν, δέρειν
 thread = κλωστή < G. drawan < στρέφειν
 threat = ἀπειλῶ < G. dratian < θράττω, τάρασσω
 thresh = ἀλωνίζω < τρίβω
 thrill = ἀνατριχίλα < G. dyrhil < τείρω
 thrive = ἐνθμερὸς < N. dritask / θράττωμαι
 throat = λάρυγγι < N. (s)droza < ;
 throb = πάλλλω/σφύζω < θούρος, θράττω
 through = μέσσω < B. duruh < L. trans
 throw = ρίχνω < N. drajen < L. tereo < τείρω
 thrust < L. trudo < δρῶσις < ὠθησις
 thud < G. dudaz < (γ)δοῦπος
 thunder = κεραυνός < G. dunra < L. tonio < δονέω

thus = **έτσι** < Φούτως
 tickle = **σημάδι** < στιγμή/θίγω
 ticket < K. estiquet ≤ εισιτήριο →
 steken < στήκω
 tide = **παλίρροια/συγυρίζω** < δαίτη
 < δαίω
 tie = **δεσμά** < N. teugia < τεύχω
 tiff = **καυγάς** < θυμός
 tight = **σφικτός** < τε-τυχμένος < TIE
 tile = **κέραμος** < F < tegula < τέγος
 till = **μέχρι** < B. tel < τέλος
 tilt = **γέρνω** < K. < κλιτύς
 timber = **ξύλεία** < G. demtran <
 δένδρον
 time = **χρόνος** < τείνω, τέμνω, τιμή
 → TIDE
 tin = **κονσέρβα** < L. stannums < Go.
 zint < κασσίτερος
 tingle = **φαγούρα** < τίνανγμα /
 σκαλ(λί)ζω
 tire = **λάστιχο** < B. tyr.so <
 (ἐπι)σωτρον
 tire = **κουράζω** < F < τηρέω ἢ TEAR
 tissue = **ὑφασμα** < F < L. texo < τεύχω
 to = **πρός/στό** < (ἐν)τῷ / [οἴκα]δε
 toast = **φρυγανιά** < costum, torreo <
 τέρομαι
 toe = **δάκτυλο** < G. taihwon <
 δάκτυλον
 together = **μαζί** < to + GATHER <
 συν-αγείρω
 toile(t) ≤ WC < F < L. tela < tex(t)o
 token = **τεκμήριο** < G. taikman <
 τέκμαρ / δεικνύω
 toll = **διόδια** < L < τελώνιον < τέλος
 tongs = **τσιμπίδα** < Go. danken <
 δάκνειν
 tongue = **γλώσσα** < Go. tuggo < L. <
 δεικνύω
 too = **επίσης** < TO
 tool = **εργαλείο** < G. taulan < τελέ-ειν
 tooth = **δόντι** < Go. tundus < δδόν-τος
 top/tip = **κορυφή/άκρη** < toppraz <
 τύψη
 torch ≤ **πυρός** < L. torceo < τórνος
 = στριφτό
 toss < B ≤ πινάσσω
 touch = **αγγίζω** < F < K. tocco < Fäntω
 tough = **σκληρός** < G. tanhuz <
 τραχύς ἢ δάκνειν;
 towel = **πετσέτα** < L. texto < τεύχω
 town = **πόλις** < K. dunum < δομέω
 trace = **ίχνος** < F < L. traho < τρέχω/
 θράσω
 trade/tread = **ἐμπόριο/βήμα** < N.
 tredhen < τρέχω
 traffic = **κυκλοφορία** < F < τραπέω
 trail = **γραμμή** < L. tragula < L. traho
 train ≤ **πομπή/γυμνάζω** < L. traho <
 θράσσω
 trap = **παγίς** < τράπηξ, Fάρπαξ
 trash = **σκουπίδια** < θρύψαλον <
 θραύω
 travel = **ταξίδι** < τραπελίζω < τρέπω
 treason < **προδοσία** < L. tra.ditio <
 δια-δίω
 treat = **ἀπόλαυση** < G. treclan <
 θεραπεία
 trench < F < L. trunco ≤ τάφρος

trend = **ροπή** < L. torno < τórνος
 tress = **πλεξούδα** < βόσ./τριχός
 trick = **κόλπο** < τριτός
 tricle = **στάλα** < τριγλή < τρίζω
 trifle/trivial = **ἀσήμαντος** ≤
 τε-τριμμένος < τριβώ
 trim = **ξακρίζω** < τρίμμα
 troop = **ομάδα** < F < τρόπος
 trot ≤ τροχάδην → TREAD = βηματίζω
 trouble = **φασαρία** < L. turb.idus <
 turba < θόρυβος / τύρβη
 trough = **σκάφη** < G. tragaz <
 δρυFίνη;
 trousers = **παντελόνι** < K. trius <
 τυλίσσω;
 trout = **πέστροφα** < K. tructa <
 τρώκτης
 trowel = **μυστρί** < L. truplla < τρυπλῖς
 truckle < L ≤ τροχαλία
 tru.e(st) = **ἀληθής** < N. treowo <
 δρός
 trumpet < **τρομπ(έ)τα** < K < TUBE
 trunk(us) < L. truncus < *con/tros ≤
 κορμός
 truss = **δεμάτι** < K < L. torqueos <
 τórνος < τυλίσσω
 try = **δοκιμή** < L. tritum / tero < τριβώ
 tube = **σωλήν** < F < L. tubus < στύπος
 tuck(us) < K. teuha ≤ πτυχῇ
 Tues.day = **Τρίτη** < N. tiw(es) < Go.
 zin < Ζεὺς & δία
 twi = **κλαρί** < G. twigl ≤ δί-χαλον /
 δί.κελλα
 twist = **στρίβω/διπλώω** < τυλίσσω
 tzigane ≤ ἀ-θίγγ-ανος

Udder = **μασάρι** < οὐθαρ
 ugly = **άσχημος** < N. ugligr < ἄγριος
 / ὀργίλος
 under = **κάτω ἀπὸ** < G < ἔνδον
 un.do = **λύω** < un + do < ἀνα-λύω <
 δ(ί)ω
 un.dies = **ἐσώρουχα** < under clothes
 up(on) = **ἐπάνω** < N. upp < ὑπὲρ
 utter = **τέλειος** < N. utertra <
 ὑπέρτερος

Vaccine = **ἐμβόλιο** < L. vacca <
 βῶκα < βοῦς
 vain = **μάταιος** < L. vanus < vaco =
 βαίος
 valley = **κοιλάδα** < K < L < κοFιλὰς
 < Fάλις
 vampire = **βρυκόλακας** < βάπτω
 vat = **κάδος** < futam < βυτίνη
 vault = **θόλος** < F < volneo < Fελύω
 veal = **μοσχαρίσιο** < L. vitulus <
 βόφειος
 veda = **βέδες** < γνῶσις < Σανσκρι.
 vid < Fιδῶ
 velour = **βελούδο** < F < L. villus <
 μαλλός
 vendette ≤ F < L. vindico < ἐκ.δικῶ
 vent = **διέξοδος** < L. findo < σιζίω
 ἢ WIND
 venture = **τόλμημα** < F. aventure < L.
 ad.venio
 very = **πολύ/άκριβης** < L. verus <
 βαρύς

view = **ὄψη** < L. video < Fειδῶ
 vodka ≤ Σλ. voda < Fιδῶρ + ἄκιον
 vow/vote = **ὄρκος/ψήφος** < L. voveo
 < Fεύχομαι

Wad = **σουτι** < βαίτη
 waga(s) = **μισθός** < F. guage <
 Fέγγυη
 wagon ≤ wehpaζ < Fόχος
 waist = **μέση** < N. wahstur < γαστήρ
 wait = **περιμένω** < ἀγρυπνώ < WAKE
 wake = **ξυπνώ** < K. awecran <
 ἀγείρειν
 walk = **περπατώ** < N. valca < L. vergo
 < Fέρχων
 wall = **τοιχος/ἐπαλξις** < L. vallus <
 πά(σσα)λος
 wallet = **πορτοφόλι** < G. valla < πῆρα;
 wallop = **κοπανάω** < F < K. gallop <
 καλπάζω
 wallow = **κυλιέμαι** < L. volvo
 wal.nut = **καρύδι** < walle < WELSH
 + NUT
 waltz = **βάλις** < G. < L. volto < Fελύω
 wane < G. < φθίνω → VAIN
 want = **θέλω** < N. vanga < ἀνάγκα =
 ἔλλειψις
 war = **πόλεμος** < F. querre < G. wera
 < Fέρις
 ward = **ἀποκρούω** < G. < Fαρκέω →
 guard
 ware(s) = **εἶδη** < G. gararaz <
 παράγω ἢ valeo
 warm = **ζεστός** < G. werma < θερμός
 warn = **προειδοποιῶ** < vadaajan <
 Φαρεύω < wary < Φοράω
 warrant = **ἐγγύηση** < G < Fέρκος ἢ
 WARM
 was = **ἤμουν, ἦσουν** < Go. wisen <
 Fῆσο < ἦσαν
 wash = **πλένω** < G. wascan < F
 ὑδραίνω < WATER
 watch = **ρολόι** < προσέχω < WAKE
 water = **νερό** < Go. wato < Fυδα-το(ς)
 → L. unda
 wattle = **λεϊρί** < Go. watel(a) <
 κάλλεα
 wave = **κύμα** < N. watre, watla <
 Fόχος → L. veho
 wax = **κερί/ταπῶν** < αὐξάνω <
 Φαῦζω
 way = **δρόμος** < G. wegaz < via < L.
 veho < Foxέω
 we < Go. weis ≤ ἡμεῖς
 weak = **ἀδύναμος** < N. weikr(os) <
 Fύγρος
 wealth = **πλούτος** < G. welan < WILL
 weapon = **ὄπλο** < wepnam < Fόπλον
 wear = **φορῶ** < Go. varjas < L. vestis
 < Fεσθῆς
 weary = **κουρασμένος** < N. worian <
 Fῶρα / κόρος
 weasel = **νυφίσα** < K. wisula < Fικτύς
 weather = **καιρός** < N. vefra < L.
 ventus
 weave = **ὑφανση** < N. vefra < Fύψη
 → WEB
 wed = **γάμος** < N. vedja < L. vas, dis
 < ἐγγύν / ἀεθλον

wedge = σφην < N. vegg < χάραξ
wednes.day = Τετάρτη < woden-s-dag
= odin < Φερμής
wee = μικροῦλι < Go. waego <
βαφος
weed = ζιζάνιο < S. weodian <
βοτάνη
week = ἑβδομάς < N. waixl <
ῥάλλξι(ς)
weep = κλαίω < Go. worpan < γόος
/ κοπετός
weigh(t) = βάρος < N. wegen < ῥωκος
well = καλά < G. wela < WILL
well = πηγᾶδι < wylle < βλύω
Welsh = Οὔαλλος < walsk < L. volcae
< Κέλτες;
west = δύση < L. vesper < ῥεσπερος
wet = ὑγρὸς < fūetōs → WATER
went = ἐπῆγα < wende < L. vado <
βατὼν
whale < φάλαινα < N. walira < L <
φάλαινα
whar < G. hwerd ≤ ἀπο-βάθρα
what = (ὅ)τι < G. hwat < L. quod →
ἴων. κῶς
wheat = σιτᾶρι < Go. hwaitas <
ῥάλφπτον < WHITE
wheedle = καλοπιάνω < Go. chweld
< κολάπτω
wheel = τροχὸς < N. kweohl <
κύκλος
wheeze = ξεφυσῶ < N. hwesa <
φυσᾶω
when < G. hivonne < ῥōte-ān
where = (ὅ)που < L. quo < ὅ-ποι
wherry = Βάρκα < L. varica < Βάρις
whet < B. hwattaz < τροχίζω
which = (ὁ)ποῖος < hweleks < πηλίκος
< ποῖος
while = ἐνῶ/χρόνος < G. hwilo <
ῥολίγον;
whip = μαστίγιον < Go. wipfen <
στίζω;
whirl(pool) = στράβιλος < hvir-poel <
γυρόω. πολέω
whisky < K. visge-beatha < ῥύδατος
βιωτή
whisper = ψίθυρος < N. hviriska <
ψέδυρα
whistle = σφύριγμα < Go. < στρίζω
white = ἄσπρο < Go. hnaitaz <
ἀλφὸς < ψα(λ)ίδος

who = (ὁ)ποῖος < L. quis < κοῖος
whole < hailoiz ≤ ῥῥλος
whore < horom ≤ πόρνη
why = γιατί; < L. quias < διατί
wick = φυτίλι < G. wiohno < πλῖπιον;
wide = πλατύς < N. widre < * wridu
< πλατύς
widow = χήρα < L. vidnus < ἡῥίθεος
wife = ἡ σύζυγος < N. wijf < νύμφη
/ γυνή
wig = περούκα < peri.wig < ἴταλ. <
φενάκην
wild = ἄγριος < Go. wil.theis =
βούλπαις
will = θέλω < G. < L. velle, volo <
βούλομαι
willow = ἱπιά, λυγερὸς < Go. welig <
λυγ(η)ρὸς
win ≤ νικῶ ≤ L. vinco
winch = βίντσι < Go. windlas <
βαροῦλκον;
wind = ἄνεμος < G. < L. ventus <
ῥαιτμή
window = παράθυρο < wind-owe
< + EYE
wing < N. rengir ≤ πτέρυγα
winter = χειμῶνας < Go. vintrus <
ῥύδρος / WET
wipe = σφουγγίζω < G. < WISP /
τριβω;
wire = σύρμα < Go. wiere < * welie
< ῥελεύω
wise = σοφὸς/ἀντίληψη < L. video
ἢ ῥήθος
wish = εὐχή/ἐπιθυμῶ < N. winse <
θυμικός;
witch = μάγισσα < wizard < wise
with = με < Go. mid(o) < μετὰ τοῦ...
wither = ξεραίνω < N. wydder <
ἀν-ῥύδρος
witness = μάρτυς < WIT < γινώσις,
γνωστὸς
woe = θλίψη < L. vae < οὐαί! / γόος
wolf ≤ λύκος < G. < L. lupus
wo-man = γυνή < WIF(E) + man <
L. ma(n)s < μένος
wonder = θαυμάσ(τ)ω < ;
wood = ξύλο < G. widnz < N. widro
< φύτρος
woof ≤ ὑφάδι < WEAWE
wool = μαλλί < Go. wullo < L. <
ῥῥλος = οὐλός

word = λέξη < Go. waurd < Liverbum
< ῥερέω
work = ἐργασία < Go. werkam <
ῥεργον, ἔοργα
world = κόσμος < N. wer.old < L. vir
+ old
worm = σκουλήκι < L. vermis < ῥρόμος
worry = ἀνσυχῶ < N. hwergia <
HARRY
worse < Go. wairst < χείριστος
wor.ship = λατρεία < WORTH – ἱκὸς
worth = ἀξία < N. weorda < ἀρετή
wound = πληγή < Go. wunta < ῥύνν
/ κεντέω
wraggle = λογομαχία < ῥερίζω
wrap = τυλίγω < γραπῶ
wreak = ξεσπῶ < L. urgeo < ῥόρη
wrestle = πάλη < G. < στρεβλόω
wrik/wring ≤ στρίβω
wrinkle ≤ ρυτίς
write = γράφω < Go. writan <
L. scripto < σκάρφος
wrong = ἄδικο/λάθος < WRING
wroth < G. < ῥόρη

Yard = αὐλή < F < G. gardaz < L.
cohor < κόρτος
yard < N. gerdia ≤ ῥόρηγιά
yarn = νῆμα < garni ≤ χορδῇ
yawn = χασμῶμαι → N. ginen
year = ἔτος < N. jeram < ῥῶρα
yearn = λαχταράω < gjarn < ἄρνυμι
/ χείρειν
yeast ≤ ζύμη < N. geast < ζεστός
yell ≤ οὐρλιάζω < N. giallo <
όλολύζω
yellow = κίτρινο < N. geolo < L.
helnn < χλόος
yes = ναί < Go. ja / N. ge < γέ
yester.day = χθες < ῥύστερέα δία
yet = ἀκόμα < N. ita < εἴτα / ἐπὶ
yield = παραγωγή < G. geldan <
ῥάλδαίνω
yoga = γιόγκα < Σανσκρι. < ζευγνύω,
ζυγὸς
yogurt = γιαούρτι < Τούρκ. < ζευγνύω
/ ζύμη
yoke = ζυγὸς → L. jugum
you = ἐσύ < ὕμμε < ὕμεις
young = νέος < Go. < L. juvenus <
ῥνβάω

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κ. Καριμράντζος, «Ἑλληνικὲς οἱ ρίζες τῆς Λατινικῆς», «Δ», τ. 293 καὶ 295.
2. Β. Κούβελας, «Ετυμολογικὸ Λατινικὸ Λεξικόν».
3. English Etymology (Dictionary) Oxford (OPD).
4. W. Skeat, Dictionary of English Etymology.
5. Α. Κωνσταντινίδης, «Ἑλληνικὲς λέξεις στὴν Ἀγγλική».

Κωστής Καριμράντζος
Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΦΩΤΙΣΗ ΤΙΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ;

σημερινή και έτσι ονομασθείσα «Κοινοβουλευτική Δημοκρατία» στο κρατίδιο της Ρωμιοσύνης, κάθε άλλο παρά «Δημοκρατία» είναι. Άνθρωποι της κληρονομικής κρυπτοδυναστείας με την βοήθεια της ιδεολογικής «σαλάτας» του Έλληνοχριστιανισμού, της Έξ-ουσίας, της Περι-ουσίας, της Παρ-ουσίας, της Άν-ουσίας και της πολιτικής Άπάτης ρήμασι πειθόμενοι θυμούνται προεκλογικά το άβουλο πλήθος το άποχαυνωμένο από τα έτσι ονομασθέντα ΜΜΕ. Με την μέθοδο αυτή οι σημερινοί Ρωμιοί έχουν νοητικά παραλύσει και πολιτισμικά στερηθεί. Η κληρονομική κρυπτοδυναστεία μαζί με τους μάγους της απάτης απομακρύνει τους ρωμιούς συστηματικά απ' όλες τις αρχές και αξίες της ελληνικής Αρχαιότητας και με τα μέσα που διαθέτει τους ελέγχει, τους διαμορφώνει και τους κατευθύνει. Οι άβουλοι ρωμιοί παραμένουν μέχρι τις ημέρες μας ανίκανοι να αναπτύξουν την απαιτούμενη ευρύτητα πνεύματος, για να αντιληφθούν και να ξεπεράσουν την απάτη, το στήσιμο, την μεθόδευση, την συνωμοσία και τον δόλο.

Πώς είναι ποτε δυνατό να λάμψη ή αλήθεια στο κρατίδιο της Ρωμιοσύνης με τον ναζιστικό και τυποκτόνο νόμο 1178/81; Χωρίς όμως το τρομερό βάρος της ελεύθερης κρίσης, την ευθύνη ανεξάρτητης ολοκλήρωσης της προσωπικότητας και την ελευθερία της συνειδήσεως θα παραμείνουν οι ρωμιοί έσαει πιστά πιόνα της κληρονομικής κρυπτοδυναστείας και των μάγων της απάτης.

Οι επίμερους δράσεις της νυν Κυβέρνησης και οι εξαγγελίες της Άξιωματικής Αντιπολίτευσης δεν εντάσσονται σε κάποιο ευρύτερο σχέδιο και γι' αυτό προκαλούν μία κοινωνική ανησυχία και ένα άγχος για το αύριο. Ο σημερινός ρυθμός ανάπτυξης της Οικονομίας δεν ρευστοποιείται, για να βρεθούν τα χρήματα, σε μία εποχή μάλιστα με ανησυχητική αναζωπύρωση του πληθωρισμού και του τιμάριθμου λόγω και των τιμών υδρογονανθράκων.

λες οἱ ἀλήθειες ποὺ ἀφοροῦν στὸ μέλλον τοῦ τόπου ἀποσιωπῶνται χάριν τῶν ἐφήμερων σκοπιμοτήτων τῆς κρυπτοδυναστείας. Οὐδεὶς ἔχει τὸ θάρρος νὰ τὶς λήῃ, γιὰ νὰ σπάσουν ἀποστήματα, νὰ ἀποκαλυφθοῦν ἐνοχές καὶ νὰ καταλογισθοῦν εὐθύνες. Πῶς ὅμως νὰ καταλογισθοῦν εὐθύνες, ὅταν ἡ παρὰ τοῖς θεοῖς ὀνομαζομένη «Θέμις», παρὰ τοῖς χθονίοις «Δίκη» καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις «Νόμος» κατεξευτελίζεται, καὶ ὅταν μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ «Ἀδικία» γίνεται καθημερινὰ «Δίκαιο»; Πόσο ἀνεξάρτητα μποροῦν νὰ λειτουργήσουν οἱ δικαστικοὶ λειτουργοὶ μέσα σὲ ἓνα δίκτυ πολιτικῶν σκοπιμοτήτων; Εἶναι ἡ καθ' ἡμᾶς «Θέμις» πράγματι τυφλὴ ἢ μήπως ἔγινε μονόφθαλμη;

Ἡ ποιότητα τῆς Δικαιοσύνης κάθε χώρας ἀντικατοπτρίζει τὴν ποιότητα τῆς ἴδιας τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ πρώτου πολίτη τῆς δημοκρατίας αὐτῆς. Πῶς νὰ κρίνῃ κανεὶς τὴν ποιότητα τοῦ νῦν πρώτου πολίτη τῆς ἔτσι ὀνομασθείσης Δημοκρατίας τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμοσύνης, ὅταν αὐτὸς δὲν ἀσχολεῖται ὅπως καὶ ἡ Δικαιοσύνη καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μὲ τὶς λεπτομέρειες συγκάλυψης τῶν ἀπατεώων; Πῶς εἶναι δυνατόν μὲ «τέτοιες ποιότητες», ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἔτσι ὀνομασθεῖσα Δημοκρατία τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμοσύνης, νὰ ριχθῇ φῶς στὴν μηχανὴ τῆς ἀδικίας; Τὰ παραδικαστικὰ κυκλώματα κυριαρχοῦν σὲ κάθε νομὸ τῆς χώρας αὐτῆς, μὲ διαπράξεις ἐγκλημάτων προσπορισμοῦ περιουσιακοῦ ὀφέλους, μὲ κακουργήματα ναρκωτικῶν, μὲ παραβάσεις τῆς ἔννοιας τοῦ φυσικοῦ δικαστῆ καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀμεροληψίας καὶ ἀντικειμενικότητας, μὲ συγκροτήσεις συμμοριῶν μὲ στόχο τὴν διάπραξη πλημμελημάτων μόνο καὶ μόνο γιὰ τὸ οἰκονομικὸ ὄφελος, μὲ δικαστικὲς ἀποφάσεις ποὺ ἀγνοοῦν σκόπιμα τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα χάριν πάσης φύσεως σκοπιμοτήτων;

Οἱ νόμοι τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμοσύνης εἶναι σὰν νὰ μὴν ὑπάρχουν. Πρόκειται γιὰ «λίθους καὶ πλίνθους καὶ κεράμους ἀτάκτως ἐρριμμένους». Ἀπὸ τὴν ἐτήσια ἔκθεση ἀνταγωνιστικότητας τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομῶνων καὶ τῆς ICAP ΑΕ προκύπτουν τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα: Τὸ κρατίδιο τῆς Ρωμοσύνης εἶναι πρῶτο σὲ διαφθορὰ στὴν Ε.Ε. τῶν 15 ἢ τελευταῖο στὴν διαφάνεια. Στὴν Ε.Ε. τῶν 25 ἠττάται ἀπὸ τὴν Πολωνία κατακτώντας τὴν δεύτερη θέση στὴν διαφθορὰ ἢ τὴν προτελευταία στὴν διαφάνεια.

Τί ἐστὶ τὸ κρατίδιο τῆς Ρωμοσύνης σήμερα, λίγο πρὸ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν;

- 1 Εἶναι ὁ παράδεισος τῶν καθιζημάτων τῆς τελευταίας κοινωνικῆς ὑποστάσεως καὶ τῶν δολοφόνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἔπαψε πρὸ πολλοῦ νὰ εἶναι ἡ πατρίδα τῶν Ἑλλήνων.

- ❷ Ναρκωτικά, παιδεραστία, τοκογλυφία, έπιόρκοι δημοτικοί και κρατικοί λειτουργοί, ληστείες, λαθρομετανάστες, άμορφωσιά, άπαιδεία, άγυρτεία, διαπλοκή, διαφθορά και όλα γενικώς τὰ μιάσματα τοῦ κυτίου τῆς Πανδώρας πλὴν τῆς ἐλπίδας.
- ❸ Ἕνα κρατίδιο, ποὺ διὰ τῶν θεμελιωδῶν, ὑπηρεσιακῶν καὶ ἐπιχειρηματικῶν λειτουργιῶν του διατηρεῖ τὴν πιδ διεφθααρμένη κρατικὴ μηχανὴ ὡς ἓνα πλυντήριο βρώμικου χρήματος.
- ❹ Ἕνα κρατίδιο γεμῆτο μὲ κλίκες ἄθλιας ὑπόγειας συγκρότησης δυνάμεων διαρπαγῆς τοῦ δημόσιου χρήματος καὶ τῶν ἐπιδοτήσεων πάσης μορφῆς τῆς Ε.Ε. Συγγενεῖς, κουμπάροι, φίλοι, φιλενάδες, παρατρεχάμενοι γυρολόγοι χωρὶς κανένα δεῖγμα ἐντιμότητος καὶ ἱκανότητος καὶ ἔξωθεν καλῆς μαρτυρίας ἀσκοῦν κρατικά καὶ κυβερνητικά καθήκοντα.
- ❺ Ἕνα κρατίδιο, ὅπου ὅλες σχεδὸν οἱ ὑποθέσεις διαπλοκῆς καὶ διαφθορᾶς παραγράφονται, πρὶν κἂν δικαστοῦν... Ἔτσι σάπισε καὶ στένεψε ὁ τόπος αὐτός.
- ❻ Ἕνα κρατίδιο, ὅπου ὅλες οἱ ὑποθέσεις διαπλοκῆς, μίζας καὶ μαύρου χρήματος ὁδηγοῦνται σὲ «Ἐξεταστικὲς Ἐπιτροπές» καὶ στὰ Δικαστήρια, ὅπου δὲν καταλήγουν πουθενὰ καὶ σκόπιμα σέρνονται γιὰ χρόνια, μέχρι νὰ ξεχαστοῦν.
- ❼ Ἕνα κρατίδιο ποὺ κυριαρχεῖται καὶ ἀπὸ τὸ σχιζοφρενὲς ἰδεολόγημα τοῦ «Ἑλληνοχριστιανισμοῦ» ἢ καλύτερα τοῦ «Ρωμιοχριστιανισμοῦ» τῶν μάγων τῆς ἀπάτης, ποὺ γκρέμισαν τοὺς ναοὺς μας, ποὺ ἐκθεμελίωσαν τοὺς βωμοὺς μας, ποὺ λοιδώρησαν, ἐξώρισαν καὶ σκότωσαν τοὺς δάσκαλους καὶ φιλοσόφους μας, ποὺ ἔκαψαν τὰ συγγράμματα καὶ τὶς βιβλιοθήκες μας, ποὺ ἀπαγόρευαν μὲ θανατικὴ ποινὴ τὶς σχολές, τὰ πανεπιστήμια, τὰ ἀσκληπιεῖα μας, ποὺ κατήγγησαν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, ποὺ μᾶς ἀπαγόρευαν νὰ ὀνομαζώμαστε Ἕλληνες καὶ ἀσέβησαν ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ Ἀρχαιοελληνικοῦ Πνεύματος, μετατρέποντας τὴν Ἑλλάδα στὸ μοναδικὸ κρατίδιο θεοκρατίας ἐντὸς τῆς Ε.Ε. Κατὰ τὴν χριστιανικὴ θρησκεία ἢ στήριξη τῆς γνώμης στὴν «Λογικὴ τοῦ Ἀριστοτέλη» ἀποτελεῖ αἵρεση καὶ προδοσία.

Τὸ κρατίδιο τῆς
Ρωμοσύνης εἶναι
πρῶτο σὲ διαφθορὰ
στὴν Ε.Ε. τῶν 15
ἢ τελευταῖο στὴν
διαφάνεια. Στὴν
Ε.Ε. τῶν 25 ἡτᾶται
ἀπὸ τὴν Πολωνία
κατακτώντας τὴν
δεύτερη θέση στὴν
διαφθορὰ ἢ τὴν
προτελευταία στὴν
διαφάνεια.

Ποιὸς θὰ συνεγείρῃ τὴν συνείδηση ἐκείνων, ποὺ ἔχουν τὴν εὐθύνη διακυβέρνησης τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμοσύνης, γιὰ νὰ ἀδράξουν τὴν ρομφαία τῆς οὐσίας-

στικῆς καὶ ἀδιάκριτης κάθαρσης, ὥστε νὰ περισωθῇ ὅ,τι εἶναι ἀκόμη δυνατόν; Πότε θὰ σταματήσῃ ἐπιτέλους ὁ ἐξευτελισμὸς κάθε ἔννοιας πολιτικοῦ λόγου καὶ ἡ μετατροπὴ τοῦ πολιτικοῦ σκηنيκοῦ σὲ τσίρκο; Πότε θὰ σταματήσουν ἐπιτέλους οἱ πολιτικὲς μάχες ἐσωτερικῆς κατανάλωσης καὶ ἀλληλοκοροϊδίας; Πότε ἐπιτέλους θὰ μεταλλαχθῇ ἡ κοινωνία τῶν ρωμίων, ποὺ εἶναι θρεμμένη μὲ τὴν ἀντίληψη τοῦ περιούσιου λαοῦ τῶν μάγων τῆς ἀπάτης, τῆς ἀντάρεσκης ὑπανάπτυξης καὶ τοῦ ὑστερικόμορφου πατριωτισμοῦ;

Πότε θὰ κατανοήσουν οἱ ρωμιοί, ὅτι στὸ σημερινὸ κρατίδιό τους δὲν ὑπάρχει χώρος δράσεως καὶ σκέψεως ἀπὸ τὴν Ἐπιστήμη μέχρι τὴν Πολιτική, ἀπὸ τὴν Οἰκονομία μέχρι τὴν Τέχνη, ἀπὸ τὴν Παιδεία μέχρι τὴν Τεχνολογία, ποὺ νὰ συναρτᾶται ἅμιστα πρὸς τὴν Ἐλευθερία καὶ τὴν Ἀλήθεια, χωρὶς τὴν μεσολάβηση κάποιου συμβατικοῦ, τεχνητοῦ καὶ φυσικὰ ψεύτικου κανόνα τῶν μάγων τῆς ἀπάτης, ποὺ ὑπαγορεύει ἡ ἐξουσιαστικὴ σκοπιμότητα.

* * *

ὁ τρισυπόστατο τέρας τῆς κρυπτοδυναστείας καὶ τῶν μάγων τῆς ἀπάτης, δηλαδή «Δόγμα - Λογοκρισία - Ἐξουσία», μόνο ἀπὸ Ἑλληνες καὶ ὄχι ἀπὸ ρωμιοὺς μπορεῖ νὰ ἀνατραπῇ. Οἱ Ἑλληνες δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ ὑποτεταγμένοι, ἀδιάφοροι ὑπῆκοοι ὅπως οἱ σημερινοὶ ρωμιοί, ἀλλὰ ἐλεύθεροι πολῖτες μὲ τοὺς δικούς τους νόμους καὶ κώδικες συμπεριφορᾶς. Ἡ ἐλληνικὴ κοσμοαντίληψη, συμπυκνωμένη στὴν ρήση τοῦ Ἡράκλειτου «Κόσμον τόνδε, τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰεῖζων, ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσβεννύμενον μέτρα», ὁ σεβασμὸς τῶν Ἑλλήνων στὴν Φύση, στοὺς τέσσαρες συμπαντικοὺς νόμους, στὸν Ἐρωτα, ποὺ συνέχει τὰ στοιχεῖα τῆς Φύσης, ἡ ταύτιση τοῦ θείου μὲ τὴν Φύση, οἱ ιδέες τῆς Ὑβρεως, τῆς Δίκης, τῆς Νεμέσεως, ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν Γνώση, ἡ ἀπόλυτὴ ἐνεργοποίηση σώματος καὶ πνεύματος ἀπὸ πολὺ νεαρὴ ἡλικία, ἡ αὐτοθυσία χάριν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου ἢ τῆς πατρίδος, θὰ ἐκτοπίσουν μίαν ἡμέρα διὰ παντὸς τὰ ἀσιατικὰ σκουπίδια, δηλαδή τὸν φόβο τοῦ θανάτου, τὸν δυνῆσμο Καλοῦ-Κακοῦ, τὴν μωρία, τὴν νωθρότητα, τὴν θρησκοληψία καὶ τὴν δεισιδαιμονία

Οἱ Ἑλληνες δὲν
ὑπῆρξαν ποτὲ
ὑποτεταγμένοι,
ἀδιάφοροι ὑπῆκοοι
ὅπως οἱ σημερινοὶ
ρωμιοί, ἀλλὰ
ἐλεύθεροι πολῖτες
μὲ τοὺς δικούς τους
νόμους καὶ κώδικες
συμπεριφορᾶς.

Δρ Γ. Θ. Χατζηθεοδώρου
Ὑφηγητὴς Πολυτεχνεῖου Ἀαχεν

ΟΙ 700 ΘΕΣΠΙΕΙΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ

Ὡς 2.487 χρόνια, τὸ ἔτος 480 π.Χ., οἱ Ἕλληνες ἀντιστάθηκαν στοὺς Πέρσες τοῦ Ξέρξη. Στὴ μάχη στὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν ἀντιτάχτηκαν ἡρωικὰ καὶ θυσιάστηκαν 700 παλληκάρια ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες Θεσπιεῖς* μαζὶ μὲ 300 παλληκάρια ἀπὸ τὴ Λακεδαίμονα καὶ 200 Θηβαῖοι.

Ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἡ παγκόσμια κοινότητα, οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ ποιητές, μὲ πρῶτο τὸν Σιμωνίδη, ποὺ ἔγραψε στὸ ἐπίγραμμα:

«Ὡ ξεῖν, ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε κείμεθα
τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι»

οἱ σύγχρονοι (2007) ἐκπρόσωποι τῆς τέχνης, ὅπως ὁ Zack Snyder μὲ τὸ νέο του ἔργο «300», προβάλλουν μόνο τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἀγνοοῦν ἢ ἀποσιωποῦν τὴν ἐθελουσία τῶν 700 Θεσπιέων. Ἀκόμη καὶ τὸ μνημεῖο, ποὺ ἀνήγειραν στὸν τόπο τῆς μάχης, εἶναι ἀφιερωμένο στοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὸν ἀρχηγό τους Λεωνίδα. Γιὰ τοὺς 700 Θεσπιεῖς τοῦ Δημόφιλου χάραξαν μόνο ἓνα ἀπλὸ ἐπίγραμμα. Σχετικὰ μὲ τὴν ἀποσιώπηση τῆς θυσίας τῶν Θεσπιέων χαρακτηριστικὰ εἶναι τὰ παρακάτω λόγια τοῦ πρῶην (1997) Σπαρτιάτη δημάρχου κ. Δ.Π. Ματάλα κατὰ τὴν τελετὴ (5 Ἀπριλίου 1997) τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ μνημείου τῶν Θεσπιέων, παρουσίᾳ τοῦ πρῶην Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλου:

«Ἦμουν μαθητὴς τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἄκουσα τὸ δάσκαλό μου, τὸν καλὸ μου δάσκαλο, ἀναφερόμενο στὴ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν, νὰ κάνῃ λόγο γιὰ τὸν Δημόφιλο καὶ τοὺς 700 Θεσπιεῖς. Καὶ ὁμολογῶ, πὼς ἡ ἐκπληξή μου ὑπῆρξε μεγάλη. Μέχρι τότε πίστευα, πὼς τὸ 480 π.Χ. στὶς Θερμοπύλες ἔπесαν ὑπερασπιζόμενοι τὰ αἰῶνιὰ ἰδανικὰ τούτου τοῦ τόπου ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ 300 ἀρχαῖοι συμπολίτες μου. Ἀργότερα διαπίστωσα, ὅτι ἓνα σημαντικὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων συνέδεαν κάθε ἀναφορὰ τους στὶς Θερμοπύλες μὲ

* Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἡ περιοχὴ τῆς πόλης-κράτους τῶν Θεσπιῶν γεωγραφικὰ κάλυπτε τὴν κεντρικὴ καὶ νότια Βοιωτία καὶ τὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ Ἑλικῶνα. Ὁ καθηγητὴς John M. Fossey («Topography and population of ancient Boiotia», 1988) ἀναφέρει, ὅτι περιελάμβανε τὴν περιοχὴ γύρω ἀπὸ τοὺς νέους δήμους τῶν Θεσπιῶν, Βαγίων καὶ Θίσβης.

τὸν ἥρωικὸ θάνατο τῶν Λακεδαιμονίων καὶ μόνο. Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἱστορικὴ πρακτικὴ στὸ θέμα αὐτὸ ἔχει διαμορφώσει στὴ λαϊκὴ ἀντίληψη ἓνα τεράστιο κενό, παραβλέποντας τὸν ἥρωισμό καὶ τὴ θυσία τῶν 700 ἀνδρῶν ἀπὸ τὶς Θεσπιές.»

Τὴν ἀνοίξη τοῦ 1997, μετὰ ἀπὸ 2.477 χρόνια ἀπὸ τὴ μάχη στὶς Θερμοπύλες, μὲ τὴν ἀνέγερση τοῦ ἀπλοῦ συμβολικοῦ ἀγάλματος τοῦ φτερωτοῦ νεανία δίπλα στὸ ἀγαλμα τοῦ Σπαρτιάτη Λεωνίδα καὶ τῶν συντρόφων του στὶς Θερμοπύλες, ἔγινε τὸ πρῶτο βῆμα γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς μνήμης τῶν 700 παλληκαριῶν ἀπὸ τὶς Θεσπιές. Τὸ ἀνεγερθὲν μνημεῖο χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸν παρακάτω συμβολισμό:

Ἀκέφαλη ἀνδρική κεφαλὴ: Ἀνώνυμη ἐθελουσία εἰσφορὰ τῶν 700 Θεσπιέων γιὰ τὴν ἐλευθερία.

Προτεταμένα στῆθη: Ἀγῶνας, ἀνδρεία, δύναμη, γενναιότητα, θάρρος.

Ἀνασηκωμένο φτερό: Νίκη, δόξα, ψυχὴ, πνεῦμα καὶ ἐλευθερία.

Φτερὸ τσακισμένο: Ἐκούσια θυσία καὶ θάνατος.

Γυμνὸ κορμὶ: Ἐρωτας, ποὺ ἦταν θεὸς τῶν Θεσπιῶν, θεὸς τῆς δημιουργίας, τῆς ὁμορφιάς καὶ τῆς ζωῆς.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Θὰ πρέπει νὰ τονίσουμε, ὅτι οἱ Θεσπιεῖς παρέμειναν στὶς Θερμοπύλες, γνωρίζοντας ὅτι θὰ θυσιάσουν γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδος, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιτάσσουν οἱ νόμοι τῶν Θεσπιῶν. Ἡ ἐθελοθυσία τοὺς ἦταν ἀπλᾶ ἔνδειξη ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα τοὺς.

«ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ»

Γιὰ τὴν ἐθελοθυσία τῶν Θεσπιέων πληροφορούμαστε ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς Ἱστορίας Ἡρόδοτο (484-430/20 π.Χ.) ἀπὸ τὴν Ἀλικαρνασσὸ τῆς Μ. Ἀσίας. Συγκεκριμένα στὸ ἔργο του «ΙΣΤΟΡΙΑ» καὶ εἰδικὰ στὸ κεφάλαιο Η, παράγραφος 222, ἀναφέρει:

«ΟΙ ΜΕΝ ΜΥΝ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΟΙ ΑΠΟΠΕΜΠΟΜΕΝΟΙ ΟΙΧΟΝΤΟ ΤΕ ΑΠΙΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΟΝΤΟ ΛΕΩΝΙΔΗ, ΘΕΣΠΙΕΕΣ ΔΕ ΚΑΙ ΘΗΒΑΙΟΙ ΚΑΤΕΜΕΙΝΑΝ ΜΟΥΝΟΙ ΠΑΡΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣΙ. ΤΟΥΤΩΝ ΔΕ ΘΗΒΑΙΟΙ ΜΕΝ ΑΕΚΟΥΝΤΕΣ ΕΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΟΥ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ (ΚΑΤΕΙΧΕ ΓΑΡ ΣΦΕΑΣ ΛΕΩΝΙΔΗΣ ΕΝ ΟΜΗΡΩΝ ΛΟΓΩ ΠΟΙΕΥΜΕΝΟΣ), ΘΕΣΠΙΕΕΣ ΣΕ ΕΚΟΝΤΕΣ ΜΑΛΙΣΤΑ, ΟΙ ΟΥΚ ΕΦΑΣΑΝ ΑΠΟΛΙΠΟΝΤΕΣ ΛΕΩΝΙΔΗΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΕΤ' ΑΥΤΟΥ ΑΠΑΛΑΞΕΣΘΑΙ, ΑΛΛΑ ΚΑΤΑΜΕΙΝΑΝΤΕΣ ΣΥΝΑΠΕΘΑΝΟΝ. ΕΣΤΡΑΤΗΓΕΕ ΔΕ ΑΥΤΩΝ ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΩ»

[«Οἱ σύμμαχοι ἔφυγαν, ὑπακούοντας στὶς διαταγὲς τοῦ Λεωνίδα, ἀλλὰ παρέμειναν στὸ πλευρὸ τῶν Λακεδαιμονίων μόνο οἱ Θεσπιεῖς καὶ οἱ Θηβαῖοι. Ἀπὸ αὐτοὺς οἱ Θηβαῖοι “ἀεκοῦντες” (=χωρὶς τὴ θέλησή τοὺς) ἔμενον”. Οἱ Θεσπιεῖς δὲν θέλησαν νὰ ἀφήσουν τὸν Λεωνίδα καὶ τοὺς συντρόφους του μόνους. Παρέμειναν μὲ ἀρχηγὸ τὸν Δημόφιλο τὸν Διαδρομέα καὶ θυσιάστηκαν μαζί τοὺς γιὰ τὴν ἐλευθερία.»]

Τὸ γεγονὸς τῆς παραμονῆς τῶν Θεσπιέων στὴ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν ἀναφέρεται ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸν γεωγράφο-περιηγητὴ Παυσανία στὰ «Φωκικά» ὡς ἀκολούθως:

«ΠΛΗΝ ΓΑΡ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΤΕ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΠΙΕΩΝ ΚΑΙ ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ

ΠΡΟΕΛΙΠΟΝ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΟΙ ΛΟΙΠΟΙ.»

Ὁ Ἡρόδοτος (Η,225,3) συνεχίζει γιὰ τὸν ἥρωισμό καὶ τοὺς πρώτους ἥρωες-μαχητὲς τῶν Θεσπιέων καὶ Λακεδαιμονίων.

«ΕΝ ΤΟΥΤΟ ΣΦΕΑΣ ΤΩ ΧΩΡΩ ΑΛΕΧΟΜΕΝΟΣ ΜΑΧΑΙΡΗΣΙ, ΤΟΙΣΙ ΑΥΤΩΝ ΑΤΥΓΧΑΝΟΝ ΑΤΙ ΠΕΡΙΟΥΣΑΙ, ΚΑΙ ΧΕΡΣΙ ΚΑΙ ΣΤΟΜΑΣΙ ΚΑΤΑΧΩΣΑΝ ΟΙ ΒΑΡΒΑΡΟΙ ΒΑΛΛΟΝΤΕΣ, ΟΙ ΜΕΝ ΕΞ ΕΝΑΝΤΙΗΣ ΕΠΙΣΠΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΥΜΑ ΤΟΥ ΤΕΙΧΕΟΣ ΣΥΓΧΩΣΑΝΤΕΣ, ΟΙ ΔΕ ΠΕΡΙΕΛΘΟΝΤΕΣ ΠΑΝΤΟΕΘΕΝ ΠΕΡΙΣΤΡΑΤΟΝ.»

[«Ἐκεῖ οἱ ἥρωικά ἀντιταχθέντες Ἕλληνες μὲ σπασμένα δόρατα καὶ μὲ χέρια καὶ δόντια ὑπεράσπιζαν τὸν ἑαυτὸν τοὺς ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, μέχρι ποὺ περικυκλώθηκαν ὀλοκληρωτικά καὶ λόγῳ τῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς τῶν ἀντιπάλων κατεβλήθησαν καὶ ὑποχώρησαν.»]

«ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΔΕ ΚΑΙ ΘΕΣΠΙΕΩΝ ΤΟΙΟΥΤΩΝ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΟΜΩΣ ΛΕΓΕΤΑΙ ΑΝΗΡ ΑΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΣΠΑΡΤΙΑΤΗΣ ΔΙΗΝΕΚΗΣ... ΘΕΣΠΙΕΩΝ ΔΕ ΕΥΔΟΚΙΜΕΕ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΩ ΟΥΝΟΜΑ ΗΝ ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ ΑΡΜΑΤΙΔΕΩ»

[«Οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Θεσπιεῖς πολέμησαν μὲ ἀνδρεία. Ξεχώρισαν ὁ Σπαρτιάτης Διηνέκης... καὶ ὁ Θεσπιεὺς Διθύραμβος Ἀρματίδης.»]

Τέλος ὁ Ἡρόδοτος (Θ,25,2) γράφει γιὰ τὴν προσπάθεια τῶν Περσῶν τοῦ Ξέρξη νὰ καλύψουν τὸν πραγματικὸ ἀριθμὸ τῶν νεκρῶν τοὺς:

«ΔΙΑΠΕΡΑΙΩΘΕΝΤΕΣ ΔΕ ΑΘΗΕΥΟΝΤΟ ΔΙΕΧΙΟΝΤΕΣ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ. ΠΑΝΤΕΣ ΔΕ ΗΠΙΣΤΕΑΤΟ ΤΟΥΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΕΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΚΑΙ ΘΕΣΠΙΕΑΣ, ΟΡΩΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΙΛΩΤΑΣ. ΟΥ ΜΕΝ ΟΥΔ' ΕΛΑΝΘΑΝΕ ΤΟΥΣ ΔΙΑΒΗΚΟΤΑΣ ΞΕΡΞΗΣ ΤΑΥΤΑ ΠΡΗΕΑΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΩΥΤΟ, ΚΑΙ ΓΑΡ ΔΗ ΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΝ ΗΝ, ΤΩΝ ΜΕΝ ΧΙΛΙΟΙ ΕΦΑΙΝΟΝΤΟ ΝΕΚΡΟΙ ΚΕΙΜΕΝΟΙ, ΟΙ ΣΕ ΠΑΝΤΕΣ ΕΚΕΑΤΟ ΑΛΕΕΣ ΣΥΓΚΕΚΟΜΙΣΜΕΝΟΙ ΕΣ ΤΩΤΟ ΧΩΡΙΟΝ, ΤΕΣΣΕΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ.»

Μετὰ τὴν μάχη στὶς Θερμοπύλες οἱ Πέρσες κατεβαίνουντας στὴν Νότια Ἑλλάδα, πρὶν ἀπὸ τὴν μάχη τῶν Πλαταιῶν, ἔκαψαν καὶ τὴν ἀρχαία πόλη τῶν Θεσπιῶν, ἀναγκάζοντας τοὺς κατοίκους τῆς νὰ καταφύγουν στὴν

Χρειάστηκε νὰ περάσουν 25 αἰῶνες, γιὰ νὰ τιμηθῇ ὁ ἀγῶνας τῶν 700 Θεσπιέων, ποὺ ἔπεσαν στὴ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν δίπλα στοὺς 300 Σπαρτιᾶτες μὲ τὸ εἰκονιζόμενο λιτὸ καὶ ἀπέρογο μνημεῖο, ποὺ ἀναγέρθηκε δίπλα στὸ μεγαλοπρεπὲς μνημεῖο τοῦ Λεωνίδα.

Πελοπόννησο, όπως ο Ἡρόδοτος (Θ,50,2) περιγράφει:

«Ο ΓΑΡ ΔΙΑ ΒΟΙΩΤΩΝ ΤΡΑΠΟΜΕΝΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΜΑ ΞΕΡΞΗ, ΕΜΠΡΗΣΑΣ ΘΕΣΠΙΕΩΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΑΥΤΩΝ ΕΚΚΛΕΟΙΠΟΝΤΩΝ ΕΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΛΑΤΑΙΩΝ ΩΣΑΥΤΩΣ, ΗΚΕ ΤΕ ΑΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΕΚΕΙΝΑ ΕΔΗΙΟΥ. ΕΝΕΠΡΗΣΕ ΔΕ ΘΕΣΠΕΙΑΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΛΑΤΑΙΑΝ ΠΥΘΟΜΕΝΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΟΤΙ ΟΥΚ ΕΜΗΔΙΖΟΝ»

Σήμερα, 2.487 χρόνια μετά την θυσία των 700 Θεσπιέων, ή Ἑλληνική Πολιτεία καὶ κατ' ἐπέκταση ἡ διεθνὴς ἐπιστημονικὴ κοινότητα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν ἀποκαταστήσει καὶ τοὺς Θερμοπυλομάχους Θεσπιεῖς.

Κλείνω αὐτὴ τὴν σύντομη ἀναφορὰ μὲ τὰ λόγια τοῦ Σπαρτιάτη Δημάρχου καὶ μὲ τοὺς λίγους στίχους, ποὺ ἔγραψαν οἱ ἀπόγονοι τῶν πρωτο-ηρώων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

«Ἡ Σπάρτη, ἀποτίοντας ὀφειλόμενο φόρο τιμῆς, κλίνει εὐλαβικὰ τὸ γόνυ καὶ ὑποκλίνεται μὲ σεβασμὸ στὸν τόπο θυσίας τῶν 700 ἡρωικῶν παιδιῶν ἀπὸ τὶς Θεσπιεῖς, ποὺ μαζὶ μὲ τοὺς 300 ἀπὸ τὴν Λακεδαιμόνα ἔστειλαν μὲ τὸ θάνατό τους ἓνα διαχρονικὸ καὶ πάντοτε ἐπίκαιρο μήνυμα ποὺ στέλνει ὁ Ἑλληνισμός, ἓνα μήνυμα ποὺ λέει, ὅτι σὲ τοῦτο τὸν ἄγονο καὶ κακοτράχαλο τόπο ἔζησαν καὶ ζοῦν ἄνθρωποι, ποὺ πρὶν καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, πάνω ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ τους τοποθετοῦν τὴν πατρίδα, τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια.»

«Ω ΞΕΙΝ ΑΓΓΕΛΛΕΙΝ ΘΕΣΠΙΕΥΣΙ, ΟΤΙ ΤΗΔΕ ΚΕΙΜΕΘΑ,
ΠΕΙΘΟΜΕΝΟΙ ΤΩ ΠΙΣΤΩ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΗΣ »

(Σ. Δημητρίου)

« ΤΙΜΗ ΣΕ ΚΕΙΝΟΥΣ ΟΠΟΥ ΣΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΩΡΙΣΑΝ ΝΑ ΦΥΛΑΓΟΥΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ »

(Κ. Καβάφης)

«ΤΙΜΗ ΣΤΟΥΣ 300 ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΚΑΙ 700 ΘΕΣΠΙΕΙΣ ΠΟΥ ΣΤΗΝ ΖΩΗ ΤΟΥΣ
ΩΡΙΣΑΝ ΝΑ ΦΥΛΑΓΟΥΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Γ.Α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Πανσανίας, «Ἑλλάδος Περιηγήσεις», «Φωκικά», Κάκτος 1992.
- Ἡρόδοτος, «Ἱστορίαι».

Γιῶργος Ε. Ἀντωνίου
Καθηγητὴς Πληροφορικῆς
Πανεπιστημίου Montclair Ν. Υερσέης

«ΕΙΜΑΣΤΕ Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΘΕΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ»

Συνέντευξη τοῦ κ. Ἀλ. Βέλλιου

Ἀλέξανδρος Βέλλιος εἶναι δημοσιογράφος, γνωστὸς κυρίως ἀπὸ τὶς ἐμφανίσεις του στὰ τηλεοπτικὰ κανάλια. Μᾶς δέχθηκε στὴν οἰκία του, κάπου στὸ Κολωνάκι, μία περιοχὴ ποὺ φρόντισε νὰ διαφημίσει ἀρνητικὰ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν μὲ τὶς γνωστὲς δηλώσεις του περὶ «ἀθέων τοῦ Κολωνακίου». Γιὰ νὰ εἴμαστε εἰλικρινεῖς, ὁ κ. Βέλλιος μᾶς αἰφνιδίασε τόσο μὲ τὸν μελίρρητο λόγο του ὅσο καὶ μὲ τὴν βαθυστόχαστη κριτικὴ του. Εἶναι –πιστέψτε μας– ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες περιπτώσεις Ἑλλήνων δημοσιογράφων, ποὺ ὁ προφορικὸς λόγος του δὲν ἐπιδέχεται καμμία συντακτικὴ διόρθωση, ὅταν μεταφέρεται στὸ χαρτί.

«Δ»: Ὡς κάτοικος Κολωνακίου, πῶς κρίνετε τὶς δηλώσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν περὶ «ἀθέων τοῦ Κολωνακίου, οἱ ὁποῖοι χτυποῦν τὴν Ὁρθοδοξία»; Ἔχετε ἐντοπίσει τὶς κλίκες αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ἢ ἀνήκετε καὶ ἐσεῖς σὲ κάποια ἀπὸ αὐτές...;

– Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ζώντας τόσα χρόνια στὸ Κολωνάκι διασταυρώνομαι

καθημερινὰ μὲ λογίων-λογίων ἀνθρώπους· διανοούμενους, ἡθοποιούς, κοσμικὲς κυρίες, ἀργόσχολους, φοιτητὲς ἀλλὰ καὶ ἐπισκῆπτες ἀπὸ ὅλες τὶς γειτονιὲς τῆς Ἀθήνας. Ἄρα αὐτὸς ὁ ἰδιότυπος κοινωνικοθρησκευτικὸς ρατσισμὸς τοῦ κ. Χριστόδουλου μοῦ φαίνεται ἀσαφὲς καὶ ἀβάσιμος. Φαντάζομαι, ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἐννοεῖ ὁ ἀρχιεπίσκοπος –μὲ τὶς διακρίσεις τοῦλάχιστον ποὺ κάνει– εἶναι, ὅτι ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποία ἐκπροσωπεῖ ὁ ἴδιος, εἶναι ὅλοι ὅσοι σκέπτονται καὶ δὲν ἔχουν τὴν ἀγωνία τοῦ μεροκάματου: ὅλοι δηλαδὴ οἱ σκεπτόμενοι καὶ οἱ κατέχοντες. Ἄρα –μὲ τὴ λογικὴ πάντα τοῦ κ. Χριστόδουλου– τὸ ποίμνιό του ἀποτελεῖται ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ δὲν σκέπτονται καὶ δὲν ἔχουν.

Ἐγὼ προσωπικὰ θὰ δίσταζα νὰ περιχαρακώσω μὲ αὐτοὺς τοὺς χαρακτηρισμοὺς τὸ ποίμνιο τῶν πιστῶν. Πιστεύω λοιπόν, ὅτι ὁ κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος ἐπιδίδεται συστηματικὰ σὲ ἓναν θρησκευτικὸ λαϊκισμό, ἐπιχειρεῖ νὰ δαμιονοποιήσῃ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι κατὰ καιροὺς ἀποκαλύπτουν πόσο ρηχός, περιορισμένος καὶ ματαιόδοξος εἶναι, καὶ ἐπειδὴ μέσα του ξέρει, ὅτι ἐκπροσωπεῖ ἓναν ἐπικίνδυνον σκοταδισμό γιὰ τὰ δεδομένα μιᾶς κοινωνίας, ποὺ ὑποτίθεται ὅτι θέλει νὰ συμπορευτῇ μὲ τὸν σύγχρονον κόσμον καὶ μάλιστα ἐνεργὰ καὶ δυναμικά, φροντίζει –καὶ αὐτὸ εἶναι κλασικὴ συνταγὴ τοῦ λαϊκισμοῦ, τῆς δημαγωγίας καὶ τῆς μαύρης προπαγάνδας– νὰ ἀντιγυρίξῃ τὸν χαρακτηρισμὸν ποὺ τοῦ ἀνήκει. Στὶς ἴδιες δηλώσεις του χαρακτηρίζει σκοταδιστὲς αὐτοὺς τοὺς «ἄθεους διανοούμενους» τοῦ Κολωνακίου.

Λαός-ποίμνιο ὑπανάπτυκτος πολιτισμικά

«Δ»: Μάζεψε ὅμως 3.000.000 ὑπογραφὲς γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ταυτοτήτων· εἶναι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ρηχοί, μὴ κατέχοντες καὶ μὴ σκεπτόμενοι;

– Μὰ ὁ κ. Χριστόδουλος χρησιμοποιεῖ τὸ ποίμνιό του μονίμως, γιὰ νὰ ἐνισχύῃ καὶ νὰ συντηρῇ τὴ δική του πολιτικὴ ἐξουσία, μόνο ποὺ τὸ πρόβλημά του εἶναι, ὅτι σὲ αὐτὰ τὰ ἑκατομμύρια τῶν πιστῶν δὲν ἔχει νὰ προτείνῃ κάποια καθοδήγησις ἢ κάποια διέξοδος πρὸς ὅπουδήποτε. Πουλάει ἀπλῶς θρησκευτικὰ ἀνταντακλαστικά καὶ φοβία ἀπέναντι στὸ μέλλον. Ἄρα ὅσα ἑκατομμύρια ὑπογραφὲς καὶ ἂν μαζέψῃ ὁ κ. Χριστόδουλος –πολιτικὰ μιλώντας–, συναπαρτίζουν μίαν νεκρὴν μᾶζα. Μιὰ νεκρὴ μᾶζα δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι ἰσχυρή. Καὶ αὐτὸ δὲν ἔχει νὰ κάνῃ τόσο μὲ τὴν ποιότητα τῶν πιστῶν ὅσο μὲ τὴν ποιότητα τοῦ καθοδηγητῆ τῶν πιστῶν.

«Δ»: Δηλαδὴ ὁ Ἕλληνας πολίτης δὲν ἔχει μερίδιο εὐθύνης γι' αὐτὴν τὴν κατάντια...;

– Ἀσφαλῶς, ἀλλὰ ἐπιλέγει κανεὶς, ἂν θὰ βαρέσῃ πρῶτα αὐτοὺς ποὺ φόρεσαν τὸ σαμάρι στὸν γάιδαρο ἢ τὸν ἴδιο τὸν γάιδαρο. Ἀσφαλῶς οἱ πιστοὶ ἔχουν εὐθύνη, ἀσφαλῶς μπορῶ νὰ στὸ προχωρήσω ἀκόμα παραπέρα..., αὐτὸ ποὺ λέμε λαὸς –ἐγὼ προτιμῶ νὰ τὸ λέω πλέον «κοινὴ γνώμη στὴν Ἑλλάδα»...– ξῇ σὲ συνθήκες ἱστορικῆς καὶ πολιτικῆς ὑπανάπτυξης.

«Δ»: Κάνετε λόγο για Μεσαίωνα;

– Είναι ένα είδος ιδιότυπου Μεσαίωνα τῶν σύγχρονων καιρῶν. Ὑπάρχει μία πλειοψηφία –φοβοῦμαι– ἀνθρώπων, καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν περιορίζονται βέβαια οὔτε στοὺς ἄθεους οὔτε στοὺς Κολωνακιώτες, οἱ ὅποιοι ἔχουν ξεμάθει νὰ σκέπτονται, δὲν ξέρουν πᾶν νὰ κρίνουν, λειτουργοῦν θυμικὰ καὶ ἀνταντακλαστικά. Χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἄγχος, φοβία ἀπέναντι στὸ μέλλον καὶ τὸ αἶσθημα ὅτι δὲν ἔχουν τὰ προσόντα, γιὰ νὰ ἀνταγωνιστοῦν σὲ ἕναν ἀνταγωνιστικὸ κόσμο. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸ ἰδανικὸ ποίμνιο ἐνὸς Χριστόδουλου, ὁ ὁποῖος ἐπιδίδεται σὲ λαϊκισμό πολιτικῶν χαρακτηριστῶν, φορῶντας ἐπὶ πλέον τὸ ράσο, γιὰ νὰ καταστήσῃ τὸν λαϊκισμό του πρὸ ἀποτελεσματικῶ.

**«Δ»: Στὰ τηλεοπτικὰ παράθυρα συχνὰ ἀντιπαρ-
τίθεστε μὲ ἀνθρώπους πρὸς νύχθητοῦν ὅσα λέγει ἡ
ἐπίσημη Ἐκκλησία. Μήπως διακατέχετε καὶ ἀπὸ
κάποια ἐμπάθεια κατὰ βάθος;**

– Εἶμαι ἐμπαθής –ἀλλὰ δὲν εἶμαι τυφλός, γιὰ νὰ εἶμαι ἀκριβέστερος. Εἶμαι ἐμπαθής, ὅταν βλέπω αὐτοὺς τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πτωχοπροδο-
μισμού νὰ πουλᾶνε συνειδητὰ «φύκια γιὰ μεταξωτὲς κορδέλλες» στὸ ἀκροατήριό τους, νὰ ἐξαπατοῦν τοὺς πιστοὺς τους, νὰ ξευτελίζουν τὸν θεὸ τους καὶ νὰ ἐξαχρειώνουν τὴν ἴδια τὴν πίστη τους ἐν ὀνόματι τῆς πίστεως; Ἐ τότε βεβαίως γίνονται ἐμπαθής καὶ θὰ συνεχίσω νὰ γίνωμαι ἐμπαθής.

**«Δ»: Εἶπατε ὅτι αὐτοὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλη-
σίας πουλᾶνε «φύκια γιὰ μεταξωτὲς κορδέλλες». Μήπως ὑπονοεῖτε τὸ πρόσφατο φαινόμενο μὲ τὸ
σκήνωμα τοῦ μοναχοῦ Βησσαρίωνα;**

– Δὲν θὰ ἤμουν καθόλου ἐμπαθής ἀπέναντι στὸν μοναχὸ Βησσαρίωνα, ὅσο ζοῦσε. Θὰ τὸν ἀντιμετώπιζα μὲ μεγάλη συμπάθεια καὶ μὲ μεγάλο σεβασμὸ ὡς ἕναν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος βίωσε τὴν πίστη του –ὅποια καὶ ἂν ἦταν αὐτή. Εἶμαι βέβαιος ὅμως, ὅτι τὸ ἐκκλησιαστικὸ σύστημα –τὸ μοναστήρι, ὡς ποῦμε, στὸ ὁποῖο ζοῦσε ὁ Βησσαρίων–, ὅσο ἦταν ἐν ζωῇ, τὸν εἶχε παραπεταμένο. Μπορῶ νὰ φανταστῶ, ὅτι ὁ Βησσαρίων ζοῦσε στὸ περιθώριο, σὰν ἕνα εἶδος ἀπόπαιδου, ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ σύστημα. Ξαφνικά, 15 χρόνια μετὰ, ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία ἀνακάλυψε, ὅτι τὸ σκῆνωμα τοῦ Βησσαρίωνα ἔχει ψωμί. Πουλᾶει λοιπὸν, κατὰ τρόπο αἰσχρὸ καὶ ἀνενδοίαστο σὲ ἕναν κόσμον, ὁ ὁποῖος λογικὸ εἶναι, μέσα σὲ αὐτὴν τὴν γκρίζα καὶ χωρὶς προοπτικὴ καθημερινότητα νὰ θέλῃ νὰ πιστέψῃ στὸ θαῦμα καὶ νὰ ἀρπαχτῇ ἀπὸ αὐτό, ἔστω καὶ ἂν μιλάμε γιὰ χάνδρες καὶ καθρεφτάκια.

**“Ἡ ἐκκλησιαστικὴ
ἐξουσία πουλᾶει
κατὰ τρόπο αἰσχρὸ
καὶ ἀνενδοίαστο σὲ
ἕναν κόσμον, ὁ ὁποῖος,
λογικὸ εἶναι, μέσα
σὲ αὐτὴν τὴν γκρίζα
καὶ χωρὶς προοπτικὴ
καθημερινότητα νὰ
θέλῃ νὰ πιστέψῃ
στὸ θαῦμα καὶ νὰ
ἀρπαχτῇ ἀπὸ αὐτό,
ἔστω καὶ ἂν μιλάμε
γιὰ χάνδρες καὶ
καθρεφτάκια.”**

«Είμαστε λαός χωρίς αὐτοπεποίθηση»

«Δ»: *Μήπως ὅλα αὐτὰ ὀφείλονται στὴν ἔλλειψη αὐτοπεποίθησης ἀπὸ τὸν κόσμο;*

– Ἐκεῖ ἀκριβῶς εἶναι τὸ πρόβλημα. Εἴμαστε ἓνας λαός, ὁ ὁποῖος βαρύνεται ἀπὸ μεγάλα ἱστορικὰ συμπλέγματα, καὶ ἐννοῶ συμπλέγματα μειονεξίας. Ἱστορικά καὶ συλλογικὰ ἔχουμε πάψει νὰ πιστεύουμε στὸν ἑαυτό μας. Σὰν κοινωνία –ὅπως ἔχουμε διαμορφωθῇ τὶς τελευταῖες λίγες δεκαετίες– ὅλοι συνειδητοποιοῦμε κατὰ βάθος ἡ ἐνστικτωδῶς αἰσθανόμαστε, πὼς εἴμαστε κοινωνικὰ οἰονεὶ ἀνάπηροι σὲ ἓναν κόσμο, ὁ ὁποῖος τρέχει μὲ τρομακτικὲς ταχύτητες. Ἄρα πιστεύω, ὅτι οἱ Ἕλληνες σήμερα δὲν ἔχουν τὴν παραμικρὴ αὐτοπεποίθηση, ἀντιθέτως κατατρύχονται ἀπὸ ἓνα βαρίσκιο αἰσθημα μειονεξίας. Αὐτὸ τοὺς κάνει τόσο εὐεπίφορους στὰ θαύματα, καὶ θαύματα λογῆς-λογῆς ἐννοῶ.

Μὲ τὸν ἴδιο φανατισμὸ τρέχουν νὰ προσκυνήσουν τὸ σκῆνωμα τοῦ Βησσα-
ρίωνα, ἐξαντλοῦν τὰ εἰσιτήρια γιὰ τὸ «ἐθνικὸ θέαμα “Ἐχω τὴν αἴσθηση,
ὅτι ζῶ μέσα σὲ ὅλο
αὐτὸ τὸ κλίμα,
ὅτι ζῶ αἰῶνες πίσω
καὶ ὅτι πάντως
δὲ ζῶ στὸν πολιτισμὸ
αὐτὸν ποὺ λέγεται
εὐρωπαϊκός.”»
τῆς Eurovision», κατεβαίνουν στοὺς δρόμους, νὰ πα-
νηγυρίσουν τὴ νίκη τῆς ἐθνικῆς μας ὁμάδας, σὰν νὰ
πρόκειται γιὰ ἐπιβεβαίωση τῆς ἐθνικῆς ἀνωτερότητας
τῆς φυλῆς, τρέχουν στὶς καφετζοῦδες, τρέχουν στοὺς
ἀστρολόγους καὶ περιμένουν ἀπὸ τοὺς πωλητὲς τῶν
σέξ σὸπς νὰ τοὺς δώσουν φάρμακα καὶ μαγκανίες γιὰ
τὴ σεξουαλική τους ἱκανότητα. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἓνας
φאַύλος κύκλος, ποὺ ὑπαγορεύεται ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ σύν-
δρομο μειονεξίας, τὴν ἔλλειψη αὐτοπεποίθησης καὶ αὐ-
τοσεβασμοῦ καὶ γενικώτερα πίστης στὸν ἑαυτό μας.

Ἐλλιάδα, τὸ τελευταῖο θεοκρατικὸ καθεστῶς

«Δ»: *Εἴστε ὑπὲρ τοῦ διαχωρισμοῦ Κράτους-Ἐκκλησίας;*

– Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα τίθεται διπλωματικά. Πιστεύω, ὅτι στὴν πραγματικότητα εἴμαστε τὸ τελευταῖο θεοκρατικὸ κράτος τῆς Εὐρώπης. Σκανδαλίζομαι, ὅταν βλέπω τοὺς παπᾶδες νὰ εἰσέρχονται στὴν Βουλὴ, γιὰ νὰ ὀρκίσουν κάθε φορὰ τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸ νέο Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας. Σκανδαλίζομαι, ἀκόμα καὶ ὅταν διαβάξω τὰ βιβλία Θρησκευτικῶν τοῦ γυιοῦ μου, ποὺ εἶναι στὴν Τε-
τάρτη Δημοτικοῦ.

Ἐχω τὴν αἴσθηση, ὅτι ζῶ μέσα σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ κλίμα, ὅτι ζῶ αἰῶνες πίσω καὶ ὅτι πάντως δὲ ζῶ στὸν πολιτισμὸ αὐτὸν ποὺ λέγεται εὐρωπαϊκός καὶ ποὺ θέλω νὰ εἶναι καὶ δικός μου. Ἄρα ἐδῶ δὲν μιᾶμε ἀπλῶς γιὰ διαχωρισμὸ Κράτους – Ἐκκλησίας, ἐδῶ μιᾶμε γιὰ κατάργηση τῆς Νεοελληνικῆς Θεοκρατίας. Γιὰ κατάργηση δηλαδὴ αὐτῆς τῆς ἐστίας σκοταδισμοῦ καὶ ὑπανάπτυξης.

Κωνσταντῖνος Δ. Μίχος
(Λεύκαρος)

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Καὶ «παρακτηματολογικό» ἱερὸ κύκλωμα

Δὲν μᾶς ἔφθανε τὸ ἱερὸ παραδικαστικὸ κύκλωμα τῶν Γιοσάκηδων καὶ τῶν ἄλλων (ποὺ δυστυχῶς ἡ δημοσιότητα εἶναι «κλειδωμένη» γι' αὐτούς), ἔχουμε τώρα ὑπὸ συγκρότηση καὶ ἱερὸ κτηματολογικὸ κύκλωμα: Ὁ βασικὸς λόγος, ποὺ ἔχει σταματήσει ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια ἡ σύνταξη τοῦ Ἐθνικοῦ Κτηματολογίου, εἶναι οἱ ἐκκλησιαστικὲς ἀντιδράσεις γιὰ τὴν κατοχὴ τῆς τεράστιας ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, τῆς ὁποίας οἱ τίτλοι στὶς περισσότερες περιπτώσεις εἶναι ἀπροσδιόριστοι καὶ ἀμφισβητήσιμοι. Ἡ Ἐκκλησία διαθέτει ὁλόκληρες περιοχὲς ἐντὸς πόλεων, δασικὲς ἐκτάσεις κ.τ.λ., ποὺ ἡ προέλευσὶς τοὺς ἀνάγεται στὴν Τουρκοκρατία καὶ βασίζεται σὲ φερμάνια τῶν σουλτάνων ἢ ἀκόμα καὶ στὸ Βυζάντιο. Βασικὸς φορέας γιὰ τὴ σύνταξη τοῦ Κτηματολογίου εἶναι ἡ Γεωγραφικὴ Ὑπηρεσία Στρατοῦ (Γ.Υ.Σ.), ἡ ἀρχαιότερη χαρτογραφικὴ Ὑπηρεσία τῆς χώρας, τὸ δὲ ἀρχεῖο ποὺ διαθέτει, λόγῳ τῆς μοναδικότητάς του τὸ συμβουλευέται ὅλος ὁ τεχνικὸς καὶ νομικὸς κόσμος.

«Ἐκκλησιαστικοὶ κύκλοι, ποὺ ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ τὴν ἀδελφότητα “Χρυσοπηγή”, ἔχουν ἐπιχειρήσει συστηματικὰ νὰ προωθήσουν συνταγματάρχην τοπογράφον μηχανικὸν προστατευόμενον τοῦ ἀρχιεπισκόπου στὴ θέση τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Γ.Υ.Σ., ὥστε νὰ ἀναλάβῃ τὴ σύνταξη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κτηματολογίου» (Ν. Νταϊλιάνη, ἔφημ. «Ελευθεροτυπία»).

Αὐτὸς ποὺ θὰ ἐλέγξῃ τὴ Γ.Υ.Σ. θὰ ἀποκτήσῃ σημαντικὰ πλεονεκτήματα στὴν ἐπίλυση τῶν διαφορῶν, μὲ ὅ,τι αὐτὸ συνεπάγεται.

Γ.Γ.

«Καπελλωμένοι» ἡγέτες

Χωρὶς λόγια.

Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ οἱ... γάτες

Δὲν ὑπέφεραν μόνο τὰ ἀγάλματα, οἱ ναοί, τὰ βιβλία καὶ οἱ ἄνθρωποι. Διαβάστε καὶ φρίξατε. Διαβάζουμε στὸ βιβλίο τοῦ D. Morris «Οἱ γάτες»: «Ὡστόσο οἱ καλὲς μέρες γιὰ τὶς γάτες κάποτε τελείωσαν. Κατὰ τὸν Μεσαίωνα ὁ γατίσιος πληθυσμὸς τῆς Εὐρώπης ἔμελλε νὰ δοκιμάσῃ κάμποσους αἰῶνες βασανιστηρίων καὶ μαρτυρικῶν θανάτων μὲ τὴν ὑποκίνηση τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Μιᾶς καὶ ἦταν στενὰ συνδεδεμένες μὲ προγενέστερες παγανιστικὲς τελετουργεῖες, οἱ γάτες προκηρύχθηκαν πλάσματα τοῦ κακοῦ, ἀντιπρόσωποι τοῦ Σατανᾶ καὶ ὄργανα τῶν μαγισσῶν. Παντοῦ οἱ χριστιανοὶ παρωτρύνονταν νὰ τοὺς προξενοῦν ὅσο τὸ δυνατόν μεγαλύτερον πόνο καὶ κακό. Ἀπὸ ἱερὲς εἶχαν γίνει καταραμένες. Οἱ γάτες καίγονταν ζωντανὲς δημόσια κατὰ τὶς χριστι-

ανικες γιορτές. Έκατοντάδες χιλιάδες γδάρθηκαν, σταυρώθηκαν, χτυπήθηκαν, ψήθηκαν και πετάχτηκαν από τα καμπαναριά των εκκλησιών πάντα με την υποκίνηση των κληρικών. Κι όλα αυτά αποτελούσαν τμήμα ενός διεστραμμένου εξαγνισμού από τους υποτιθέμενους έχθρους του Ίησου.»

Κ.Κ.

Εικόνα από άλλες εποχές

Ψαλμοδίες ιερωμένων και καπνοί από κεριά και λιβάνια δέσποζαν στο σκηνικό όρκωμοσίας ύπουργού ενώπιον των δύο ανωτάτων πολιτικών παραγόντων – των προέδρων της Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης – της βυζαντινοκρατούμενης Ελλάδας. Τέτοιες εικόνες δεν θυμίζουν πρακτικές σύγχρονης ευρωπαϊκής χώρας, αλλά μεσαιωνικές τελετές εξορκισμών και μαγείας.

Κ.Ε.

Προεκλογικές εκκρεμότητες

«Ο προεκλογικός πυρετός φθάνει στα ύψη. Είναι η ύστατη πολιτευτική στιγμή, πού η ψήφος και της τελευταίας θρήσκας παλιόγριας πρέπει να πιάσει τόπο. Υπάρχουν πολλές εκκρεμότητες, πού πρέπει να διευθετηθούν πριν τις εκλογές, όπως η πορεία του εϋφάνταστου νόμου της ύπουργού Παιδείας, πού μετατρέπει τα τριτοκοσμικά καθηγητήρια σε πανεπιστήμια ή τα 255 εκατομμύρια ευρώ, πού θα πέσουν κατ' ευθείαν στα λιγδιασμένα χέρια των παπάδων από το Δ' ΚΠΣ.» (Ν. Τσεπέτης, εφημ. LIFO, 14-20/6/07.)

Ν.Τ.

Τί Κελαϊδίτης(;), τί Άναξαγόρας!

Κάτοικοι της περιοχής Ν. Άρτάκης διαμαρτύρονται, διότι όδός του Δήμου, όπου βρίσκονται τα σπίτια της οικογένειας Κελαϊδίτη, πρόκειται να μετονομασθῇ από όδός Άναξαγόρα σε όδo Δ. Κελαϊδίτη. Θεωρούν, ότι «ή απόφαση της Δημοτικής Άρχῆς είναι συνέπεια ρουσφετολογικής συναλλαγῆς κι αποτελεί προσβολή πρὸς τὸν Πολιτισμὸ καὶ τὴν Ἱστορία μας. Δὲν μπορεῖ ὁ Δῆμος νὰ τιμᾷ περισσότερο ἓναν ἐπιχειρηματία, ὅσο ἐπιτυχημένος καὶ ἂν εἶναι, ἀπὸ ἓναν ἀρχαῖο φιλόσοφο, πὸν ἔζησε πρὶν ἀπὸ 2.000 χρόνια καὶ μὲ τὸ πνευματικὸ του ἔργο πλούτισε τὴν Φιλοσοφία καὶ ἀναγνωρίζεται παγκοσμίως».

Ι.Δ.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης, ὁ ἅγιος Τρύφων καὶ ὁ Ἀθλητισμὸς

1^ο ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ

Αρχιμανδρίτης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ

Δύο μοναστήρια (Παναγίας –ὅπου ἐδρεύει ἡ «Ἀλληλεγγύη»– καὶ Νταοῦ), καθὼς καὶ πολλοὶ ναοὶ (Ἀγ. Σπυρίδωνα, τρεῖς Ἀγ. Νικολάου, Ἀγ. Τριάδας, Ἀγ. Ἀσωμάτων, Ἀγ. Πέτρου, δύο Ἀγ. Γεωργίου, Ἀγ. Τρύφωνος, Ἀγ. Σεραφεῖμ, Πρ. Ἡλία, Ἀγ. Ἰωάννου καὶ Ἀγ. Τιμοθέου) ὑπάρχουν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ εὐσεβοῦς Δήμου Πεντέλης (βλ. «Δ», τ. 278, 291, 298). Πρόσφατα ἐδόθη στὸ ἰδρυθὲν Ἀθλητικὸ Κέντρο Νεότητος Πεντέλης τὸ ὄνομα «Αρχιμανδρίτης Νικηφόρος Πεζόπουλος». Τί προσέφερε στὸν ἀθλητισμὸ ἢ στὴν τοπικὴ κοινωνία γενικώτερα ὁ ἐκλιπὼν τιμηθεὶς ἀρχιμανδρίτης; Πρωτοστάτησε στὴν ἴδρυσή ἐνὸς ναοῦ, τοῦ Ἁγίου Τρύφωνα! Ὁ εὐσεβὴς δήμαρχος Πεντέλης συνεχῶς ἐκπληρᾷ μετὰ τὴν ἐφευρετικότητά του ὡς πρὸς τὴν ἐπίδειξη πολύτροπης εὐσέβειας.

Γ.Α.

Ὁ Παρθενὼν καὶ ἡ μεταφυσικὴ

Καθὼς τὸν κύριο τάδε τὸν στρίμωξε στὴν Τηλεόραση ὁ παρουσιαστὴς (ποῦ ἔχει γερὰς βάσεις ἐπιστημονικὲς) φέροντάς τον ἀντιμέτωπο μετὰ τὴν θρησκευτικὴ μεταφυσικὴ τοῦ ὑπερβατικοῦ ὑπερέραν τῆς αὐθαίρετης χάλκευσης τοῦ ἱερατείου, τότε ἰσχυρίσθηκε, ὅτι καὶ ὁ Παρθενὼν εἶναι μεταφυσικὴ.

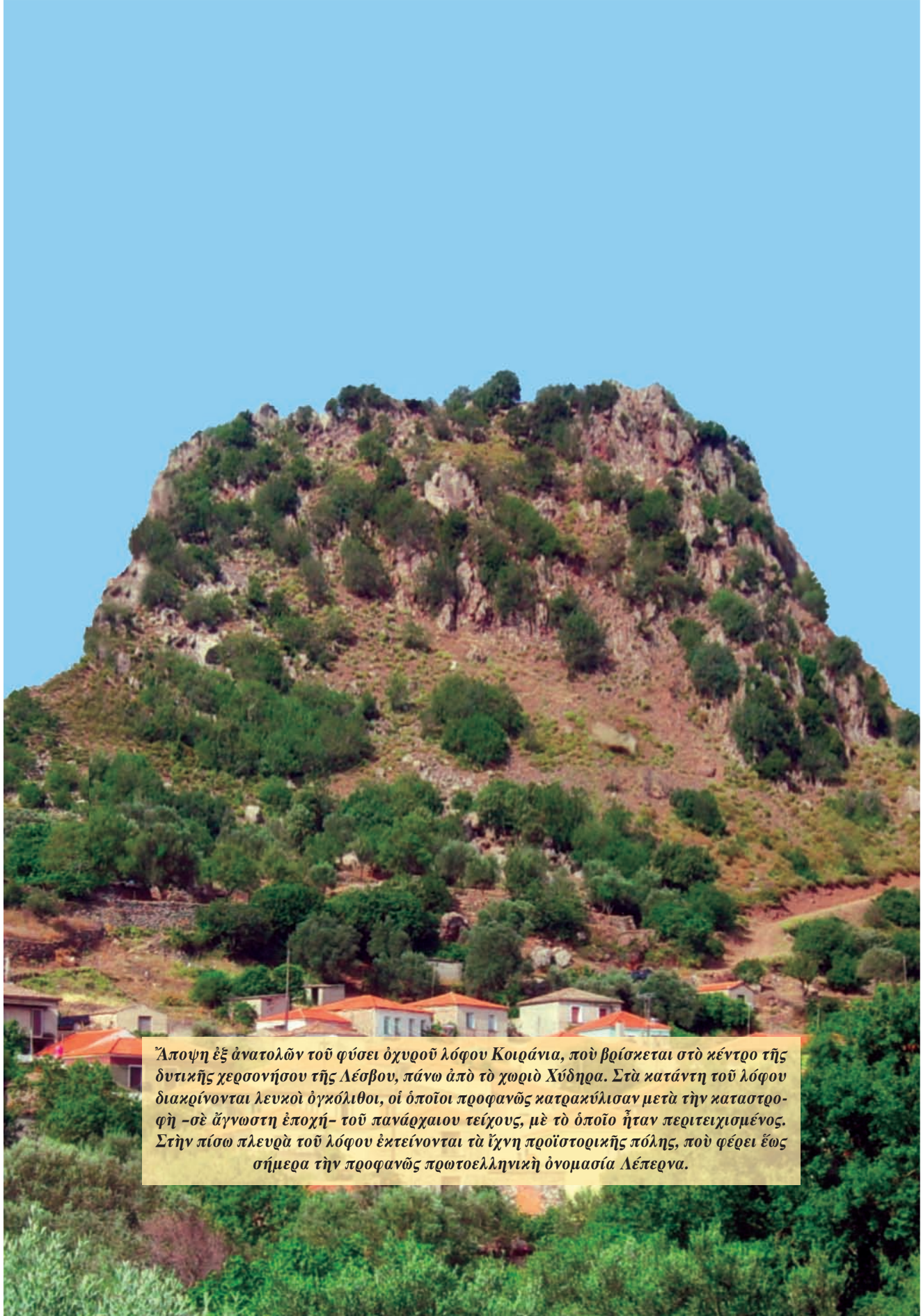
Ἀλλὰ ὁ βαρύγδουπος αὐτὸς ταχυδακτυλογόος τοῦ πνεύματος θὰ πρέπει νὰ ξέρη, ὅτι ὁ Παρθενὼν εἶναι ἡ ξενίξις τῆς Αἰσθητικῆς μετὰ τὴν Ἐπιστημονικὴ Σκέψη, δηλ. Λόγος (= ἀναλογίαι) πάντα μέσα ἀπὸ τὴν Φύσιν καὶ τὶς ἀνάλογες πραγματώσεις τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Ἄν λοιπὸν θέλῃ μεταφυσικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ, ἃς πάῃ στοὺς ψυχολακωτικούς χριστιανικούς ναοὺς ἢ στοὺς οὐρανοξύστες τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ ἃς τὸν ἀφήσῃ ἡσυχά στὸ μεγαλεῖο του. Τὰ μυωπικὰ θεοκεντρικὰ γυαλιὰ τοῦ πνεύματος, ποῦ φορᾷ, μόνο στραβὰ βλέπουν. Ὁ Ἰουδαϊσμὸς διέσπασε τὸ «Ἐν τῷ ὅλῳ» σὲ ὕλη καὶ πνεῦμα, δηλαδὴ χρῆμα-θεός ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα εἶναι εὐκόλο νὰ ἐξηγήσῃ κανεὶς, τί μᾶς συμβαίνει.

Π.Γ.

Συνεχίζουν τὶς καταστροφές

Ὅπως γράψαμε στὸ τεῦχος 294 («Στὸ σπαστὴρ τοῦ λατομείου βραχογραφίαις τοῦ 5.000 π.Χ.»), ἡ τελικὴ καὶ ὁριστικὴ ἡμερομηνία ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν κλείσει λατομεῖα, χωματερὴ καὶ ἐργοστάσια σκυροδέματος στὸ νεολιθικὸ οἰκισμὸ τοῦ Στρόφιλα Ἄνδρου ἦταν ἡ 1η Αὐγούστου 2006. Φαίνεται ἀπίστευτο, ἀλλὰ μέχρι τὴν ὥρα ποῦ γράφονται οἱ γραμμὲς αὐτὲς καμμία ἐνέργεια ἀπομάκρυνσης δὲν ἔχει γίνει. Οἱ ἄδειες λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων ἀνακλήθηκαν τὸν Ὀκτώβριο 2006, παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως, ἡ χωματερὴ καὶ τὰ ἐργοστάσια συνεχίζουν νὰ λειτουργοῦν κανονικὰ καὶ ἀμείωτα· ἡ ρωμοσύνη μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ ἐδῶ τὸ ἀληθινὸ πρόσωπό της, δηλαδὴ τὴν βαθεῖα ἐχθρότητά της κατὰ τῆς μὴ χριστιανικῆς ἐλληνικῆς κληρονομιάς.

Γ.Α.

Ἄποψη ἐξ ἀνατολῶν τοῦ φύσει ὄχυροῦ λόφου Κοιράνια, πὺν βρῖσκεται στὸ κέντρο τῆς δυτικῆς χερσονήσου τῆς Λέσβου, πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ Χύδηρα. Στὰ κατάντη τοῦ λόφου διακρίνονται λευκοὶ ὀγκόλιθοι, οἱ ὅποιοι προφανῶς κατρακύλισαν μετὰ τὴν καταστροφὴ -σὲ ἄγνωστη ἐποχὴ- τοῦ πανάρχαιου τείχους, μὲ τὸ ὁποῖο ἦταν περιτειχισμένος. Στὴν πίσω πλευρὰ τοῦ λόφου ἐκτείνονται τὰ ἴχνη προϊστορικῆς πόλης, πὺν φέρει ἕως σήμερα τὴν προφανῶς πρωτοελληνικὴ ὀνομασίᾳ Λέπερνα.

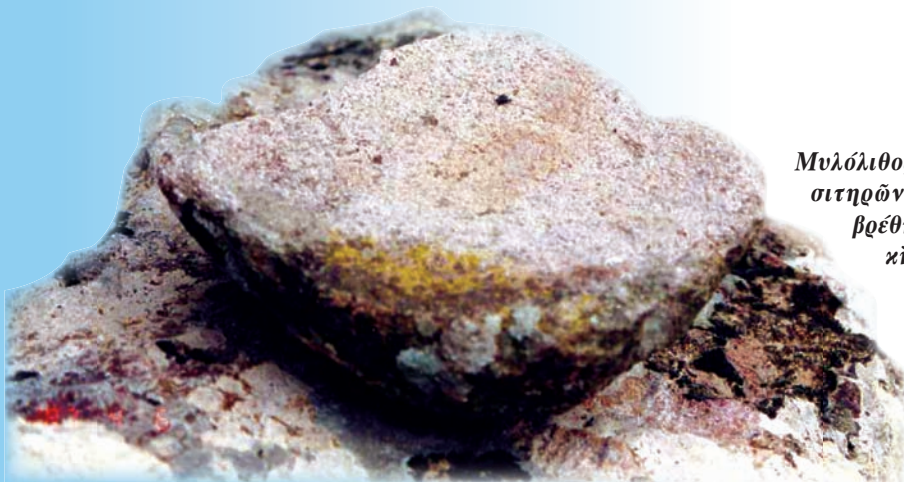
ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΛΕΣΒΟ

Σύγχρονη τῆς Τροίας καὶ τῶν Μυκηνῶν;
Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑψηρεσία... δὲν ἐνδιαφέρεται!

Ἡ ἐγκαταστάσεις ἐνὸς σημαντικώτατου προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ ἐντοπίστηκαν προσφάτως στὴν δυτικὴ Λέσβο, στὴν περιοχὴ τῶν Χυδήρων καὶ στὴ θέσι Κοιράνια. Πρόκειται γιὰ ἓναν φύσει ὄχυρὸ λόφο, ποὺ περιεβάλλετο ἀπὸ τεῖχος, κατεστραμμένο σήμερα, τοῦ ὁποίου σφῶνται ἐλάχιστα ἴχνη, ὅπως καὶ ὀγκόλιθοι, ποὺ ἔχουν κυλίσει στὰ κατάντη καὶ πρηνῇ τοῦ λόφου. Ὁ περιτειχισμένος αὐτὸς λόφος, ποὺ διασφῶζει ἕως σήμερα τὸ πανάρχαιο ὄνομα τοῦ Κοιράνια, ἀπὸ τὴν ὁμηρικὴ λέξι κοίρανος (=βασιλιάς), ἀποτελοῦσε προϊστορικὴ ἀκρόπολι, πιθανὸν ἀντίστοιχη καὶ σύγχρονη πρὸς τὴν Τροία καὶ τὶς Μυκῆνες καὶ ἦταν ἔδρα ἰσχυροῦ μονάρχου, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀκριβῶς στὴν κορυφὴ τῶν Κοιρανίων.

Ἐξω ἀπὸ τὸ κατεστραμμένο τεῖχος καὶ συγκεκριμένα στὴν δυτικὴ (θέσι ἅγιος Ταξιάρχης) καὶ νότια (θέσι Λέπερνα) πλευρὰ τοῦ ἀπλωνόταν ἡ προϊστορικὴ πόλις. Ἡ ὀνομασία Λέπερνα ὅπως καὶ ἡ παρακάτω ἀναφερόμενη Λάψαρνα ἀνάγουν σὲ πανάρχαιες περιόδους (πρβλ. Ἐλεύθερνα, Φαλάσαρνα κ.ἄ.). Ἐξ ἴσου παμπάλαια εἶναι καὶ ἡ ὀνομασία τοῦ χωριοῦ Χύδηρα (πρβλ. Κύθηρα, Ἀβδηρα κ.ἄ.).

*Μυλόλιθος γιὰ τὸ κοπάνισμα
σιτηρῶν καὶ ὀσπρίων, ποὺ
βρέθηκε στὴν προϊστορι-
κὴ πόλι Κοιράνια τῆς
δυτικῆς Λέσβου.*

Τὰ μεγαλιθικά θεμέλια τῶν ἀνακτόρων ποὺ βρίσκονται ἀκριβῶς στὴν κορυφὴ τῆς
προϊστορικῆς Ἀκρόπολης τῆς δυτικῆς Λέσβου Κοιράνια.

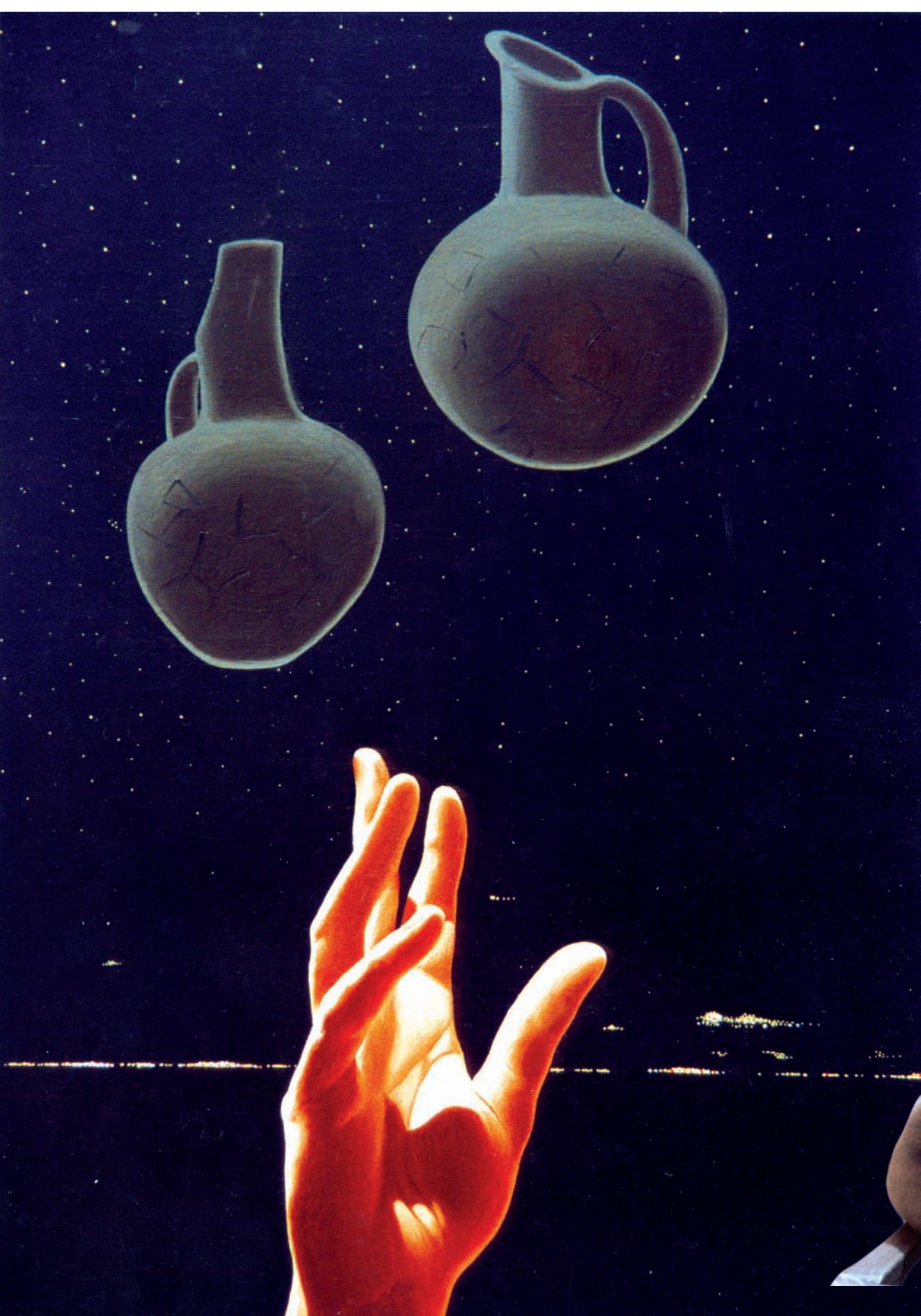

Θραύσματα πύθων ἀπὸ τὰ Κοιράνια.

Στὸ σημεῖο ποὺ ἀπλωνόταν ὁ προϊστορικὸς οἰκισμὸς, βρέθηκαν πιθάρια, ἀγγεῖα, τριποδικὲς χύτρες, πέτρινες ἀξίνες, μυλόλιθοι καὶ ἐργαλεῖα ἀπὸ πυριτόλιθο. Ὁ ἐρευνητὴς-γιατρός Μάκης Ἀξιῶτης ἀναφέρει: «Πρόκειται γιὰ μία τεράστια ἔκταση, καὶ ἀπὸ τὰ εὐρήματα διαπιστώνεται, ὅτι ἀποτελέσσε ἕναν μεγάλου ἀγροτικὸ οἰκισμὸ τῆς πρώιμης Χαλκοκρατίας. Ἐντοπίστηκαν γιὰ παράδειγμα πέτρινοι μυλόλιθοι. Δηλαδή πάνω στὴν ἡφαιστειογενὴ πέτρα φτειάχνανε ἀβαθὴ γουδιὰ, ὅπου μὲ μίαν ἄλλη πέτρα ἐπίπεδη τρίβανε τὰ ὄσπρια καὶ τὰ δημητριακὰ τῆς ἐποχῆς. Ἐπίσης βρέθηκαν σφονδύλια πέτρινα καὶ πήλινα, ποὺ δίνουν πληροφορίες γιὰ τὴν κτηνοτροφία καὶ τὴν ἐλαιουργία τῆς ἐποχῆς αὐτῆς. Ἐπίσης πολλὰ χρηστικὰ ἐργαλεῖα, λεπίδες ἀπὸ πυριτόλιθο, σφῆνες καὶ πήλινα κομμάτια ἀγγείων. Ἀπὸ τὰ πιὸ ἐντυπωσιακὰ ὅμως εὐρήματα εἶναι ἡ τριποδικὴ χύτρα.»

Ἐκεῖ στὴν ἴδια περιοχὴ, στὴν παραλία Λάψαρνα, ἔχουν βρεθῆ ἐπιπλέον μικροὶ οἰκισμοὶ στὰ ἀκρωτήρια τῆς περιοχῆς. Τὸ πιὸ σημαντικὸ ὅμως εἶναι ὁ ἐντοπισμὸς μιᾶς μεγάλης θέσης, ὅπου παρασκεύαζαν ἐργαλεῖα, ἕνα λατομεῖο πυριτόλιθου. Τὸ συγκεκριμένο ἐντοπίστηκε στὸ ἀκρωτήρι τῆς Πόχης. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Μάκης Ἀξιῶτης, «Ἡ παράδοση θέλει τὸ χωριὸ τῶν Χυδῆρων νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὰ παραθαλάσσια Λάψαρνα. Εἶναι μίαν μνήμη, ποὺ ὑπάρχει στοὺς κατοίκους τῶν Χυδῆρων, ὅτι ἡ πρώτη κατοίκηση ἦταν στὰ Λάψαρνα. Αὐτὸ βέβαια δὲν ἔχουμε στοιχεῖα, γιὰ νὰ τὸ τεκμηριώσουμε, ἀφοῦ τὸ σημερινὸ χωριὸ ὅπωςδήποτε δημιουργήθηκε ἀπὸ τοὺς γύρω οἰκισμοὺς. Τὸ ἐνδιαφέρον ὅμως εἶναι, ὅτι ἡ μνήμη ὑπάρχει παρ' ὅλα αὐτά. Θέλω νὰ ἐπισημάνω, ὅπως ἔχω κάνει καὶ σὲ προηγούμενες συνεντεύξεις στὸν “Δαυλὸ”, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀρμόδιας ἀρχαιολογικῆς υπηρεσίας ἦταν περιορισμένο, παρ' ὅλο ποὺ ἐκτίμησαν μετὰ τὴν ἐπίσκεψή τους, ὅτι ὁ προϊστορικὸς οἰκισμὸς τῶν Κοιρανίων εἶναι πράγματι ἕνας μεγάλος προϊστορικὸς οἰκισμὸς, καὶ ὅτι στὰ Λάψαρνα πράγματι κατασκευάζονταν ἐργαλεῖα.»

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

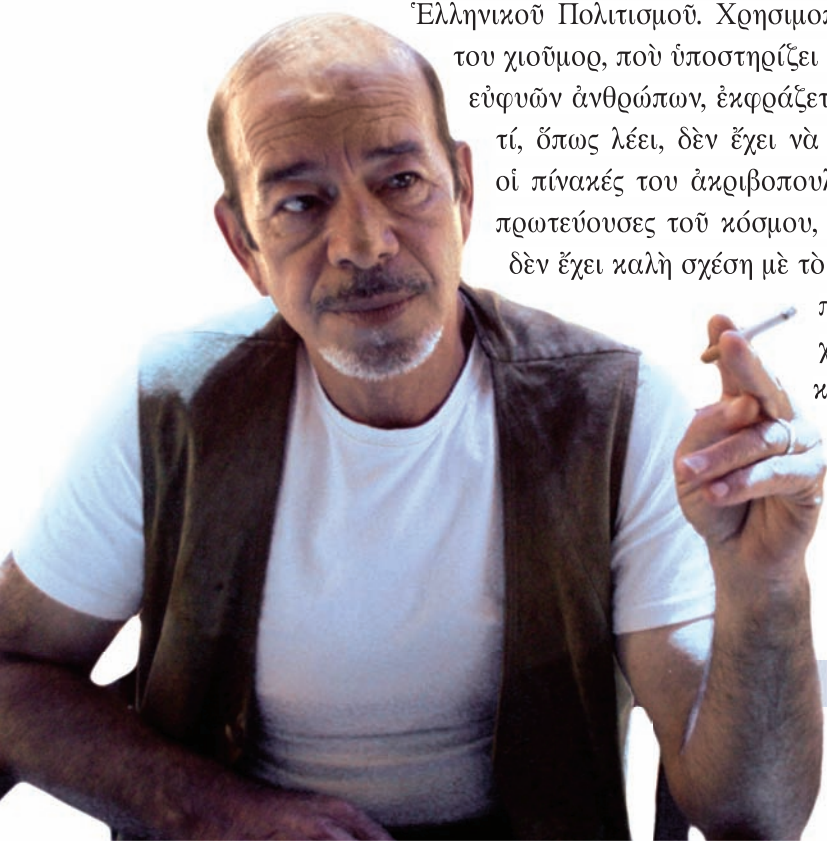
«ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΘΕΟΣ»

**“Ένας παγκοσμίου φήμης ζωγράφος,
ο Γιώργος Πέρρος, μιλάει στον «Δαυλό»**

Ὁ ὄνομά του συγκαταλέγεται ανάμεσα στους ἐκλεκτότερους νεώτερους ζωγράφους τοῦ κόσμου, μαζί μὲ τοὺς Πικάσσο, Μιρό, Ρενουάρ καὶ Σαγκάλ. Ὁ Γιώργος Πέρρος, ποὺ ζῇ καὶ δημιουργεῖ στὴν γενέτειρά του, τὴ Λέσβο, εἶναι ἓνας ἄνθρωπος ποὺ ἀρνεῖται νὰ συμβιβαστῇ μὲ ὁτιδήποτε κοινῶς παραδεκτό. Ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει, ἀπὸ τότε ποὺ θυμᾶται τὸν ἑαυτό του λειτουργοῦσε ἀνεξάρτητα, αὐτοβούλως, μὰ ἀπολύτως συνειδητά. Δὲν χώρεσε ποτὲ μέσα σὲ καλούπια καὶ προσεγγίζει τὴν ἔννοια τῆς «ἀναρχίας» μὲ ἓνα δικό του, ἰδιαίτερο καὶ ἔλλογο παράλληλα τρόπο. Δηλώνει «ἀναρχικός» καὶ ἄθεος, ὑψώνοντας τὸν τόνο τῆς φωνῆς του, ὅταν συγκλονισμένος μιλάει γιὰ τὴν καταστροφή τοῦ ἀρχαίου

Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Χρησιμοποιώντας στίς περιγραφές του χιούμορ, ποὺ ὑποστηρίζει ὅτι εἶναι πλεονέκτημα τῶν εὐφυῶν ἀνθρώπων, ἐκφράζεται μὲ καυστικό λόγο, γιατί, ὅπως λέει, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ κανέναν. Σήμερα οἱ πίνακές του ἀκριβοπουλοῦνται στίς μεγαλύτερες πρωτεύουσες τοῦ κόσμου, ὁ ἴδιος ὅμως δὲν εἶχε καὶ δὲν ἔχει καλὴ σχέση μὲ τὸ χρήμα. Δὲν θέλω νὰ εἶμαι πλούσιος, δηλώνει, καὶ χρησιμοποιώντας τὴν λογικὴ τοῦ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἀνταλλάσσει μὲ τὸν μάστορα τὰ πλακάκια ποὺ τοῦ τοποθετεῖ στὸ ἀτελιέ του μὲ ἓναν πίνακα.

Ὁ Γιώργος Πέρρος.

Λόγω αὐτοῦ τοῦ ἰδιαίτερου τρόπου σκέψης, λόγω τοῦ ὅτι χαρακτηρίζει ὡς φυσιολογικὸ καὶ ἀναμενόμενο τὸ νὰ θεωρῆται ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους ζωγράφους τοῦ κόσμου, ἀφοῦ πιστεύει στὴ δύναμη καὶ τὴν ποιότητα τῆς δουλειᾶς του (αὐτὸ ἐμεῖς τὸ ἀποκαλοῦμε αὐτογνωσία –καὶ ποιοῦ μεγαλύτερο προσὸν ὑπάρχει ἀπὸ αὐτό), ὅταν τοῦ λένε πὼς καβάλησε τὸ καλάμι, ἐκεῖνος ἀπλᾶ ἀπαντᾷ, πὼς μὲ αὐτὸ γεννήθηκε καὶ δὲν τὸ ἀπέκτησε στὴν πορεία! Διαβάζει φανατικὰ τὸν «Δαυλό», γιατί, ὅπως λέει, ταυτίζεται καὶ ἐκφράζεται μὲ τὸ ἐλεύθερο πνεῦμα του.

«Δ»: *Νὰ γυρίσουμε τὸ χρόνο πρὸς τὰ πίσω, στὰ παιδικὰ σου χρόνια στὴ Λέσβο. Παιδικὰ ἀλλὰ ὄχι ἀθῶα, θὰ ἔλεγα, ἀφοῦ ἀπὸ νεαρὴ ἡλικία ἐδειχνες πὼς δὲν σὲ ἐνδιαφέρει τὸ κατεστημένο, ἔχοντας ἓνα δικό σου, ἰδιαίτερο τρόπο σκέψης.*

Γ.Π.: Ὅταν γεννήθηκα, καθὼς ἦμουν τὸ πρῶτο παιδί, ὅλο τὸ σόι ἔπρεπε πάνω μου, καὶ τολμῶ νὰ σοῦ πῶ ὅτι μὲ σκατομάθανε. Ὅτι ἤθελα ἔκανα. Ὅλο τὸ χωριὸ μὲ εἶχε στὰ ὦπα – ὦπα. Μὲ ξύπναγε ἡ μάνα μου ἀπὸ τὰ μαῦρα χαράματα, γιὰ νὰ πάω νὰ κάνω ποδαρικό. Θυμᾶμαι, πὼς σὲ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ποδαρικά ἔσπασα τὸ πόδι τῆς θείας μου. Ἐπειδὴ ἦμουν ὁμορφο μωρὸ, ἀντὶ νὰ μὲ φιλήσουν, μὲ δάγκωναν. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ φοβόμουν. Πάει νὰ μὲ ἀρπάξῃ ἡ θεία μου νὰ μὲ φιλήσῃ καί, ἐνῶ κρατοῦσα τὴν πέτρα γιὰ τὸ ποδαρικό, τὴν ῥίχνω ἐπάνω της καὶ σπάω τὸν ἀστράγαλό της!

Βέβαια εἶχα μία μάνα, ποὺ ἦταν δεσποτική, αὐταρχική, «φασίστρια», σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν πατέρα μου, ποὺ ἦταν ἓνας ἄνθρωπος ποὺ δὲν καταγόταν ἀπὸ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια ὅπως ἡ μάνα μου. Ὁ πατέρας μου στὸ γυμνάσιο εἶχε καθηγητὲς ἀριστεροῦς, διανοούμενους καὶ μπήκε σὲ αὐτὸ τὸ χῶρο. Ἀρχισε καὶ μένα νὰ μὲ διδάσκῃ. Ἐνῶ μεγάλωνα μὲ χάδια, τὴν ἴδια στιγμὴ εἶχα τὴν μάνα μου, ποὺ μὲ καταπίεξε. Νὰ φανταστῆς, ἦμουν 4 ἐτῶν καὶ μὲ ἔπαιρνε ἀπὸ τὸ χέρι νὰ μὲ πάῃ στὴν ἐκκλησία. Ἐγὼ ἤθελα νὰ πάω μόνος μου, δὲν ἤθελα νὰ μὲ κρατᾷ ἀπὸ τὸ χέρι! Εἶχα ἀπὸ τὴν μία τὸν πατέρα μου νὰ μὲ ἐνθαρρύνῃ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ τὴν μάνα μου νὰ μὲ καταπιέξῃ. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν, νὰ ἀναπτύσσεται μέσα μου μία ἐπανάσταση.

Στὸ χωριό, στοὺς καφενέδες, μοῦ μάθαιναν αἰσχρολόγια, γιὰ νὰ γελᾶνε, καὶ ἐγὼ τὰ ἐπαναλάμβανα. Τὴν πρώτη μέρα ποὺ μὲ πῆγε ὁ πατέρας μου στὸ σχολεῖο, ἡ δασκάλα, ἀφοῦ μᾶς καλωσόρισε, μᾶς εἶπε νὰ καθίσουμε στὰ θρανία. Ἐγὼ ἤθελα νὰ κόβω βόλτες καὶ ὄχι νὰ κάτσω στὸ θρανί. Ἐκεῖ τὴν ἔβρισα. Τῆς εἶπα «ἄντε, μωρή π..., ποὺ θὰ καθίσω στὸ θρανί!». Ἦρθε ὁ πατέρας μου, μὲ πῆρε, καὶ τοῦ λέω πὼς δὲν θέλω νὰ ξαναπάω σχολεῖο. Ἐνῶ ὁ πατέρας μου γελοῦσε μὲ αὐτά, ἡ μάνα μου μὲ πλάκωνε στὸ ξύλο. Ὅσο μὲ πλάκωνε στὸ ξύλο, τόσο ἐγὼ ἀντιδροῦσα καὶ ἤθελα νὰ κάνω πράγματα, γιὰ νὰ τῆς μπαίνω στὰ ρουθούνια. Ἀπὸ ἀντίδραση. Δὲν ἤξερε τὸν σωστὸ τρόπο, γιὰ νὰ μὲ διαπαιδαγωγήσῃ. Πιθανὸν καὶ αὐτὴν νὰ τὴν ἔδερναν, ὅταν ἦταν παιδί.

Στὰ ἔργα μου ἐκφράζομαι, ὅπως γουστάρω

«Δ»: *Σήμερα ἐξακολουθεῖς νὰ εἶσαι ἓνας ἄνθρωπος, ποὺ δὲν συμβιβάζεται.*

Γ.Π.: Πραγματικὰ δὲν συμβιβάζομαι μὲ τίποτα. Ἔχω ὁδηγηθῇ μὲ τὴν πάροδο τῶν χρόνων καὶ μέσα ἀπὸ προσωπικὲς ἐμπειρίες στὸ συμπέρασμα, ὅτι εἶναι καλύτερα νὰ σὲ φοβοῦνται, παρὰ νὰ σὲ λυποῦνται. Αὐτὸ ἰσχύει σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Αὐτοὶ ποὺ

πάνε και γλείφουν, τὰ λεγόμενα λαμόγια, γιὰ νὰ πετύχουν σκοποὺς καὶ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ συμφέροντά τους, εἶναι γιὰ νὰ τοὺς λυπᾶσαι. Ἐμένα γιὰ παράδειγμα στὴ Μυτιλήνη μὲ φοβοῦνται. Ὅχι ὅτι θὰ τοὺς δείρω, ἀλλὰ γιὰ τὶς ἀλήθειες ποὺ μπορῶ νὰ τοὺς πῶ. Ποτὲ δὲν κωλώνω νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια. Οὔτε φοβᾶμαι τὸ τίμημα ποὺ θὰ ὑποστῶ, ὅταν θὰ πῶ τὴν ἀλήθεια. Βέβαια εἶμαι πανευτυχής, ποὺ δὲν ἐξαρτῶμαι οἰκονομικὰ ἀπὸ τὸν τόπον αὐτὸ καὶ βαρᾶω ὅπου νὰ ἴναι. Ἡ ἀντίδρασή τους δὲν θὰ μὲ πιάσει ἔμένα. Δηλαδή, ἂν δὲν πουλήσω ποτὲ πῖνακά μου στὴ Μυτιλήνη, δὲν μὲ νοιάζει.

Τοὺς δεξιούς καὶ τοὺς πλούσιους ἐγὼ τοὺς ἐκμεταλλεύομαι. Αὐτοὶ ἔχουν τὰ λεφτά, αὐτοὶ μὲ ζοῦνε. Ἀλλὰ ἀκόμα καὶ ἂν δὲν ἀγοράσουν ἔργα μου, δὲν μὲ ἐνδιαφέρει. Πουλᾶω στὸ Ἑλσίνκι, στὸ Λονδίνο, σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Ἔτσι αὐτὸ ποὺ κατάφερα εἶναι νὰ μπορῶ νὰ ἐκφράζομαι, ὅπως γουστᾶρω ἐγώ. Ἀποκτῶ δύναμη. Ἐπὶ χούντας, ποὺ ἤμουν φαντάρος στὸν Ἑβρο, τὴν κοπάνησα μῆνες ἀπὸ τὸ στρατό. Ὑπῆρχε κατάσταση πολιορκίας, καὶ αὐτὸ σήμαινε στρατοδικεῖο καὶ ἐκτέλεση. Ἐγὼ τὴν κοπάνησα καὶ δὲν εἶχα ἐπίγνωση τοῦ τί ἔκανα. Δὲν ἔχω ἐπίγνωση τοῦ κινδύνου.

“Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ εἶναι στὴν ἐξουσία, στὴν ἄρχουσα τάξη, τὸ ἱερατεῖο, μιλᾶνε γιὰ ποίμνια –ποιὰ ποίμνια; Ἐγὼ δὲν εἶμαι ποίμνιο, δὲν εἶμαι πρόβατο! Εἶμαι ἄνθρωπος, ἔχω σκέψη!”

Καὶ ὅταν μὲ διώρισαν στὸ δημόσιο, πῆγα μόνο 20 ἡμέρες. Δὲν μποροῦσα νὰ πηγαίνω κάθε μέρα ἐκδρομὴ καὶ ἔτσι παραιτήθηκα. Ἦταν ἡ ἐποχή, ποὺ εἶχαν γίνει οἱ σεισμοὶ στὴ Θεσσαλονίκη καὶ προσέλαβαν κόσμο. Τότε μὲ διώρισαν καὶ ἔμένα. Ἦμουν σὲ μία ομάδα καὶ πηγαίναμε στὰ Διαβατά, γιὰ νὰ κάνουμε ἀποτυπώσεις τῶν ζημιῶν. 2-3 ὥρες δουλειὰ καὶ μετὰ πίνουμε οὔζα. Κάθε μέρα αὐτὸ γινόταν. Ἔτσι λοιπὸν τὰ παρᾶτησα, δὲν ἤθελα κάθε μέρα νὰ πηγαίνω ἐκδρομὴ, γιὰτὶ ἔτσι τὸ ἔβλεπα. Ὅλοι μὲ εἶπαν τρελλό. Ὅταν κάνω τέτοια πράγματα, παίρνω τὴν ταμπέλλα τοῦ τρελλοῦ. Ἐντάξει, δεκτό, δὲν ἔχω πρόβλημα. Ἀρκεῖ νὰ κάνω αὐτὸ ποὺ θέλω ἐγώ.

Οἱ θεοὶ δημιουργήθηκαν ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους

«Α»: Ἐχεις δηλώσει ὅτι εἶσαι ἄθεος. Τί σημαίνει αὐτὸ οὐσιαστικὰ γιὰ σένα;

Γ.Π.: Νομίζω, πὼς κάτι ὑπάρχει, δὲν ἔγινε τυχαῖα τὸ Σύμπαν. Ἐγὼ ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τὸ καθορίσω. Οἱ θρησκείες ἔγιναν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσει ἐνδεχομένως τὸν φόβο τοῦ ἀγνώστου. Ἐγὼ πιστεύω, πὼς ὑπάρχουν δυνάμεις, ποὺ δὲν τὶς γνωρίζει ἀκόμη ὁ ἄνθρωπος. Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ εἶναι στὴν ἐξουσία, στὴν ἄρχουσα τάξη, τὸ ἱερατεῖο, μιλᾶνε γιὰ ποίμνια –ποιὰ ποίμνια; Ἐγὼ δὲν εἶμαι ποίμνιο, δὲν εἶμαι πρόβατο! Εἶμαι ἄνθρωπος, ἔχω σκέψη! Ἐκεῖνοι εἶναι ποὺ κατέστρεψαν μὲ μῖσος τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμό, γιὰ νὰ σταματήσῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ σκέφτεται καὶ νὰ μὴν ἐξελίσσεται. Ἐκαψαν βιβλία καὶ κατέστρεψαν ἀρχαίους ναοὺς! Ἡ μεγαλύτερη κατάρρα στὴν ἀνθρωπότητα εἶναι αὐτοὶ οἱ σκοταδιστές. Εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ἐκμεταλλεύτηκαν τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, γιὰ νὰ διαδώσουν τὴν Βίβλο,

πονηρὰ σκεπτόμενοι.

«Δ»: Ἐχεις ἐπίσης δηλώσει, ὅτι εἶσαι «ἀναρχικός», δίνοντας ὅμως μία διαφορετική ἐρμηνεία στὸν ὄρο ἀναρχία.

Γ.Π.: Ἀναρχία γιὰ μένα εἶναι νὰ δῆς σκουπίδια στὸν δρόμο, νὰ τὰ μαζέψης καὶ νὰ τὰ ρίξης στὸν σκουπιδοτενεκέ. Καὶ νὰ τὸ πράξης μὲ ἓναν τρόπο φυσιολογικὸ καὶ ὄχι σὰν ἀποτέλεσμα ἀρχῶν. Αὐτὸ σημαίνει ἀναρχία, ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἀρχές. Νὰ μὴν κλέβης γιὰ παράδειγμα. Ὅταν δὲν κλέβης, δὲν θὰ ὑπάρχουν οὔτε οἱ μπάτσοι οὔτε οἱ φυλακές. Δὲν θὰ χρειάζεται δηλαδή νὰ ὑπάρχουν ἀρχές. Ἀλλὰ βέβαια ὁ ἄνθρωπος θὰ πρέπει νὰ περάσῃ σὲ ἓνα ἄλλο ἐπίπεδο σκέψης, πὺλ πραγματικὸ. Τότε θὰ ὑπάρξῃ ἀναρχία σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Χωρὶς ἀρχή, χωρὶς ἐξουσία. Αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ἀναρχίας ἐγὼ ὀνειρεύομαι, ὅχι νὰ καταστρέφουμε τὰ αὐτοκίνητα τῶν ἄλλων! Γιὰ νὰ καταφέρῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀνέβῃ πνευματικά, θὰ πρέπει νὰ σέβεται τὸν συνάνθρωπό του. Ἐγὼ ἔτσι εἶμαι ἀναρχικός. Αὐτὰ τὰ διδάχθηκα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ποὺ ἔλεγε ὅτι πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ πρῶτα Κομμουνισμὸς σὲ ὅλη τὴ γῆ, ἀλλὰ ἡ ἀνθρωπότητα βρίσκεται ἀκόμη σὲ νηπιακὴ ἡλικία. Αὐτὴ τὴν ἀναρχία πρσεβύω καὶ διακηρύσσω.

“ Ἄν ἦταν δυνατόν
ἐπὶ 10 χρόνια νὰ μὴν
τρῶω, νὰ μὴν πίνω,
νὰ μὴν κάνω τίποτα
ἄλλο, πραγματικά
θὰ μπορούσα νὰ
ζωγραφίζω ἐπὶ
10 χρόνια. ”

Τὸ μεγαλύτερο σὸκ τὸ ἔπαθα, ὅταν κατέρρευσε ὁ λεγόμενος σοσιαλιστικὸς ρεαλισμὸς, ὅταν εἶδα ὅλη αὐτὴ τὴν βλακώδη μᾶζα, τὸν ἐπονομαζόμενο σοφὸ λαό, μετὰ ἀπὸ 70 χρόνια Κομμουνισμοῦ, νὰ μπουκάρῃ μέσα στὶς ἐκκλησιεὺς καὶ νὰ τὶς γεμίξῃ καντήλια καὶ κεριά. Δηλαδή πήγαμε πίσω πάλι, στὴν ἐποχὴ τῶν τσάρων καὶ τοῦ Ρασπούτιν, ποὺ τὸν προσκύναν, γιατί ἦταν καλόγερος.

«Δ»: Τὸ ὅτι δηλώνεις ἄθεος στάθηκε ἐμπόδιο στὴν καλλιτεχνική σου πορεία;

Γ.Π.: Ὅχι, καθόλου. Ἐγὼ τοὺς παπᾶδες τοὺς χρησιμοποίησα. Καὶ σὲ μία ἐκκλησίᾳ μπορῶ νὰ ἐκθέσω, δὲν ἔχω πρόβλημα. Εἶμαι ἀντιφατικὸ ἄτομο. Δὲν πάει νὰ πῇ, ὅτι τοὺς προσκυνῶ κιόλας.

«Δ»: Λένε, πὼς οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν Τέχνη ἔχουν εὐαισθησίες. Οἱ δικές σου εὐαισθησίες ποιές εἶναι;

Γ.Π.: Ἐγὼ μπορεῖ νὰ ἀκούσω ἓνα κελάηδισμα καὶ νὰ δακρύσω. Ἐναν ἦχο, μιὰ μυρωδιά. Ὅταν μυρίσω λυγαριὰ ἢ δυόσμο, θυμᾶμαι τὰ παιδικὰ μου χρόνια στὸν κάμπο. Μοῦ ἔρχονται αὐτὲς οἱ εἰκόνες καὶ συγκινοῦμαι. Ὅταν ἀκούω τὴν Μαρίζα Κῶχ νὰ τραγουδάῃ Καββαδία καὶ νὰ ἀναφέρεται στὸ καρναγίο, ἐγὼ ἐκείνη τὴν ὥρα μυρίζω πίσσα. Αὐτὰ ἀκούγονται τρελλά, ἀλλὰ δὲν μὲ νοιάζει.

Χωρὶς μοντέλλα, μόνο μὲ τὴν ἔμπνευση

«Δ»: Τί εἶναι γιὰ σένα ἡ Ζωγραφικὴ;

Γ.Π.: Εἶναι παιχνίδι. Παιζω. Ὅταν ἀντικρῶω τὴν εἰκόνα ποὺ ὑλοποιῶ, λέω στὸν ἑαυτὸ μου, πὼς κάτι ἔγινε, κάτι σοβαρό. Τὴν ὥρα ποὺ σκέφτομαι, φαντάζομαι, δημιουργῶ, δὲν ἔχω μοντέλλα. Διαθέτω τὸ προτέρημα σὰν ζωγράφος νὰ ἔχω πάντα ἔμπνευση. Μὲ ἐμπνέουν τὰ πάντα. Ὅτι βλέπω τὸ κάνω πίνακα. Αὐτὰ τὰ ἀποτυπώνω

στο μυαλό μου και στη συνέχεια στο λευκό τελλάρο. Έμπνευση είναι, ανακαλώ από τη μνήμη μου εικόνες, τις συνθέτω και παράγω έργο. Δεν κάνω ποτέ προσχέδια. Όταν ζωγραφίζω, δεν θέλω να πετᾷ μυϊγα, να μὴν ἀποσπάη τίποτα τὴν προσοχή και μοῦ χαλάση τὴν εἰκόνα. Τὴν ὥρα ποὺ μηχανικά θὰ κάνω τὸ ἔργο αὐτό, ἓνα ἄλλο μέρος τοῦ μυαλοῦ μου ἐπεξεργάζεται ἤδη τὸ ἐπόμενο. Δουλεύω δύο πράγματα συγχρόνως. Καὶ βγαίνουν σειρὲς ἔργων. Δηλαδή, ἂν ἦταν δυνατὸν ἐπὶ 10 χρόνια νὰ μὴν τρώω, νὰ μὴν πίνω, νὰ μὴν κάνω τίποτα ἄλλο, πραγματικά θὰ μπορούσα νὰ ζωγραφίζω ἐπὶ 10 χρόνια.

«Δ»: *Τὸ ὄνομά σου ἔχει συμπεριληφθῇ ἀνάμεσα στοὺς πιδὲ κλεκτοὺς ζωγράφους τοῦ κόσμου.*

Γ.Π.: Τὸ θεωρῶ λογικό, ἂν καὶ δὲν πιστεύω πὼς κάνω κάτι ἰδιαίτερο. Εἶναι φυσιολογική αὐτὴ ἡ διάκριση. Ὅταν ἔκανα τὴν πρώτη ἔκθεση στὴν Ἀθήνα, ἀγόρασε ἔργα μου ἡ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἐμένα μοῦ ἔδωσε φτερά. Δηλαδή, αὐτὸ ποὺ πιστεύω ὅτι εἶμαι, ἓνας πολὺ καλὸς ζωγράφος, τὸ γνώριζα ἀπὸ τότε ποὺ πῆγαινα Δημοτικό. Μπήκα στὰ ἐργαστήρια τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν ἀπευθείας, χωρὶς ἐξετάσεις. Στὸ Grand Palais, στὸ Παρίσι, ποὺ εἶναι ἓνας χώρος ποὺ γίνεται τὸ φθινοπωρινὸ σαλόνι, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔχουν περάσει οἱ πάντες, ὅταν γιόρτασαν τὰ 100 χρόνια, συγκαταλέχθηκα καὶ ἐγὼ σὲ αὐτὴ τὴν ἔκθεση. Τότε εἶναι ποὺ εἶπα: «Ἔ, καλὰ πάω.» Δὲν διακατέχομαι ὅμως ἀπὸ ἔπαρση. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε πρόκειται προσεχῶς νὰ συνεχθῶ μαζί με ἔργα παιδιῶν. Τὸ θεωρῶ φυσιολογικό καὶ δὲν βρίσκω τὸν λόγο νὰ μὴν καταδεχτῶ νὰ τὸ κάνω.

Ἡ παραγγελία τῶν Χίτων καὶ ἡ ἀπόρριψή της

«Δ»: *Πὼς «ἐρμηνεύεις» τὴ σύγχρονη ἐποχὴ ποὺ ζοῦμε;*

Γ.Π.: Ἐχουμε ξεφύγει πολὺ: Ποιὸς θὰ ἀγοράση τὸ ἀκριβώτερο αὐτοκίνητο καὶ τὸ καλύτερο σπιτί. Ὅλα αὐτὰ εἶναι φθορά, ξεφεύγεις ἀπὸ τὸ φυσιολογικό. Ἡ σκέψη, τὸ μυαλὸ παίζει μεγάλο ρόλο γιὰ μένα. Θέλεις νὰ πᾶς στὸ Μανδραμάδο γιὰ παράδειγμα ἀπὸ τὴν Μυτιλήνη; Πὼς θὰ ἦσουν εὐχαριστημένος νὰ πᾶς; Μὲ τὸν γάιδαρο ἢ με μίαν Porsche; Δὲν εἶναι καλύτερα με τὸν γάιδαρο; Δὲν θὰ κινδυνεύσης, θὰ ἀπολαύσης τὴ διαδρομὴ καὶ δὲν θὰ δώσης χρήματα. Πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ καλλιεργῇ τὴ σκέψη του, τὸ πνευματικὸ μέρος του καὶ ὄχι τὸ ὑλικό. Τὰ ὑλικά δὲν με συγκινοῦν. Δὲν

δένομαι με ἄψυχα πράγματα, οὔτε με αὐτοκίνητα οὔτε με πισίνες καὶ τέτοια. Δὲν θὰ δουλεύω ἀπὸ τὸ πρωὶ μέχρι τὸ βράδυ, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ πάρω μία Μερσεντές.

«Δ»: *Τί δὲν σὲ ἀγγίζει;*

Γ.Π.: Δὲν με ἀγγίζουν τὰ ὑλικά, τὰ ἔχω ἀπορρίψει. Ὅχι ὅτι δὲν εἶναι χρήσιμα, ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἔχει φτάσει σήμερα στὸ βαθμὸ νὰ τὰ θεοποιῇ. Τὰ ἔχω ἀπορρίψει ἀπὸ τὴ ζωὴ μου. Δὲν με ἀγγίζει ἐπίσης ὁ χαιρέκακος καὶ ζηλόφθονος ἄνθρωπος. Θέλω ἐπαφὲς με ἀπλοῦς ἀνθρώπους. Θέλω ὁ ἄνθρωπος αὐτὸ ποὺ σκέφτεται, αὐτὸ νὰ λέῃ. Γιατὶ ἔτσι ἔρχεσαι πὶδ κοντά, καὶ ὁ ἕνας βοηθάει τὸν ἄλλον. Δὲν με ἀγγίζουν οἱ ἄνθρωποι, ποὺ δὲν ἔχουν χιοῦμορ. Ὁ εὐφυὴς ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ διαθέτει χιοῦμορ. Αὐτὸς τὸ ἔχει, ὅχι ὁ βλάξ. Πολλὲς φορὲς μπερδεύω τὸ ἀστεῖο με τὸ σοβαρό. Ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν ξέρω πολλὲς φορὲς, ἂν μιλάω σοβαρὰ ἢ ἂν κάνω πλάκα. Φαντάζεσαι, αὐτὸς ποὺ με ἀκούει, τί παθαίνει; Ἀφοῦ οὔτε ἐγὼ δὲν τὸ καταλαβαίνω. Νομίζω, πὼς αὐτὰ εἶναι συνυφασμένα, ἔτσι πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Τὰ πολλὰ σοβαρὰ μπορεῖ ταυτόχρονα νὰ τὰ γελοιοποιῇ καὶ νὰ ἀλαφρώνῃ, ἀποφεύγοντας με αὐτὸν τὸν τρόπο τὴς καταθλίψεως.

«Δ»: *Καὶ ὅμως ἡ πλειοψηφία σήμερα κάνει ὑποχωρήσεις στὸν βωμὸ τῆς δόξας καὶ τοῦ χρήματος.*

Γ.Π.: Στὸν βωμὸ τοῦ χρήματος δὲν θυσιάζω τίποτα ἐγώ. Ὁ χρόνος μου εἶναι γιὰ μένα, ἐγὼ τὸν καθορίζω. Μετὰ τὴν ὑγεία ὁ ἐλεύθερος χρόνος εἶναι τὸ πὶδ πολῦτιμο πρᾶγμα στὴ ζωὴ. Δὲν μπορεῖ νὰ τὸν πληρῶσῃ κανεὶς. Τὸ 1993 τὰ ξενοδοχεῖα Χίλτον μοῦ παρήγγειλαν νὰ κάνω 300 ἔργα με τιμὴ ἕνα ἑκατομμύριο τὸ κάθε ἕνα ἀπὸ αὐτά. Μοῦ εἶπαν ὅτι σὲ 2 χρόνια πρέπει νὰ εἶναι ἔτοιμα. Ἐγὼ μπορῶ νὰ δημιουργήσω τρία ἔργα τὴν ἡμέρα. Ἀλλὰ θὰ τὸ κάνω, ὅταν θέλω ἐγώ. Ἐτσι λοιπὸν ἀρνήθηκα τὴν πρόταση. Τὰ πέταξα τὰ λεφτά, δὲν με ἐνδιέφερε. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἀπεχθάνομαι εἶναι τὸ νὰ εἶμαι πλούσιος, δὲν θέλω νὰ γίνω πλούσιος. Ἀπλᾶ θέλω νὰ ζῶ καλά. Με τὰ λεφτὰ κινδυνεύεις, ἀλλοτριώνεσαι σὰν ἄνθρωπος. Τὸ μισῶ τὸ χρῆμα. Καὶ προσπαθῶ νὰ κάνω ἄλλου εἶδους συναλλαγές. Γιὰ παράδειγμα τώρα θὰ βάλω πλακάκια στὸ ἀτελιέ μου καὶ δὲν θὰ δώσω λεφτά, θὰ δώσω ἕναν πῖνακα. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀναρχία;

«Δ»: *Ποιές θεωρεῖς τὶς πὶδ σημαντικὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς σου;*

Γ.Π.: Ὅταν ζωγραφίζω. Νιώθω πὼς κάνω κάτι πολὺ σημαντικό γιὰ μένα. Γιὰ τὸ ἂν ἔχῃ ἀποδέκτες, αὐτὸ εἶναι ἄλλη ἱστορία. Ἐκείνη τὴν ὥρα ποὺ δημιουργῶ, τὸ εὐχαριστιέμαι. Καὶ φυσικὰ σημαντικὲς στιγμὲς ἦταν, ὅταν γεννήθηκαν τὰ δύο μου παιδιά, ἡ Βάσια καὶ ἡ Κέλλυ. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλες πὶδ μικρὲς στιγμὲς, ἐξίσου σημαντικὲς.

«Δ»: *Γνωρίζω, πὼς εἶσαι ἀπὸ χρόνια ἀναγνώστης τοῦ «Δαυλοῦ».*

Γ.Π.: Ταυτίζομαι με τὴν ιδέα, τὸ πνεῦμα καὶ τὴς ἀποκαλύψεις τοῦ «Δαυλοῦ». Ὅλοι ὅσοι γράφουν στὸ «Δαυλό» ἔχουν ἐλεύθερο πνεῦμα. Ἀποτελοῦν τὸ ἐλεύθερο πνεῦμα τοῦ «Δαυλοῦ». Δὲν ἔχουν παρωπίδες καὶ εἶναι συνεχιστὲς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Σκέψης. Ὁ «Δαυλός» ἀπὸ χρόνια παίζει σημαντικό ρόλο στὴ διεύρυνση τοῦ πνεύματος τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ συνεχίσῃ νὰ τὸ κάνει.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

Η ΙΕΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ε΄

**Λογοκρισία, κάψιμο βιβλίων, άφορισμοί και
διώξεις διαφωτιστών λίγο πρὶν τὴν Ἐπανάσταση**

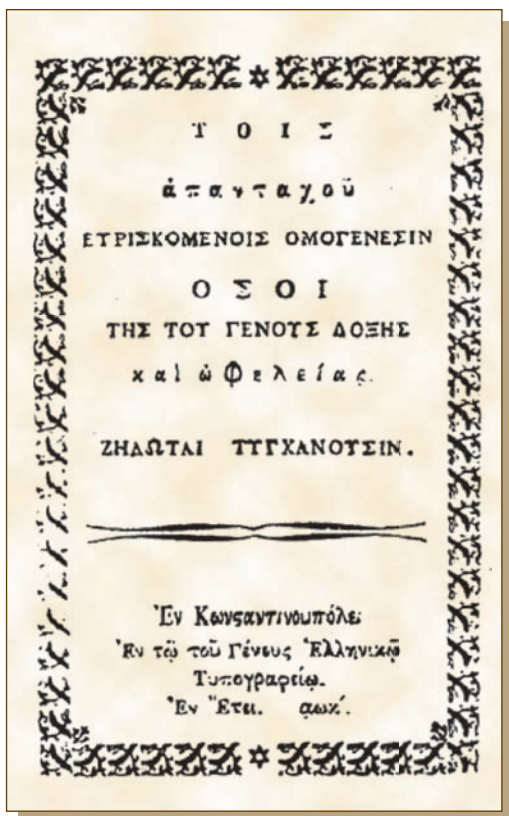
Ξειδικευμένη στα θέματα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς διακίνη-
σης τοῦ βιβλίου ἡ νέα σκληρὴ ἔναντι τῶν διαφωτιστῶν πο-
λιτικὴ τοῦ Πατριαρχείου κατὰ τοὺς προεπαναστατικούς
χρόνους ἐκφράστηκε μὲ ἓνα μεγαλεπήβολο σχέδιο καὶ
μὲ συγκεκριμένα μέτρα, ποὺ ἐφαρμόστηκαν. Τὸ σχέδιο
διατυπώθηκε στὴν «Ἀπανταχοῦσα», ποὺ δημοσιεύτηκε τὸ καλοκαίρι τοῦ
1820, γιὰ νὰ ἐξαγγεῖλῃ τὴν ἀνακαίνιση -δῆθεν- τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπο-
γραφείου, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητά στόχευε κάθε νέα ἔκδοση νὰ γίνεται
ἐκεῖ, ὥστε νὰ ἐλέγχεται πλήρως ἡ πνευματικὴ κίνησις. Τὰ μέτρα μορφοποι-
ήθηκαν μὲ τὴν ἐπιβολὴ λογοκρισίας στὰ βιβλία ποὺ κυκλοφοροῦσαν στὴν
Κωνσταντινούπολη, μὲ δημόσιο κάψιμο ὠρισμένων ἀπὸ αὐτὰ ἀλλὰ καὶ μὲ
ἀφορισμούς καὶ διώξεις τῶν διαφωτιστῶν.

«Ἡ κλῆις τῆς τυπογραφίας εὐρίσκεται ἐν χερσὶ βασιθέως»

σκήρυνσις τῆς πολιτικῆς τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι στοὺς διαφωτιστὲς
εἶχε ἀποτυπωθῇ μὲ χαρακτηριστικὸ τρόπο στὴν πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος
τοῦ Μαρτίου 1819, ἡ ὁποία ἀντιτίθετο στὴ διδασκαλία τῶν Ἐπιστη-
μῶν, στὰ Μαθηματικὰ καὶ στὴ συνήθεια νὰ βαπτίζονται τὰ παιδιὰ μὲ
ἀρχαιοελληνικὰ ὀνόματα (βλ. «Δ», τ. 300). Τὸ κείμενο αὐτό, ἓνα ἀπὸ
τὰ πρῶτα ποὺ ὑπέγραψε ὁ Γρηγόριος Ε΄ στὴν τρίτη πατριαρχία του, παρέσχε τὸ
θεωρητικὸ πλαίσιο καὶ ἀποτέλεσε τὸ σημεῖο ἐκκίνησης γιὰ τὶς ἐνέργειες, ποὺ ὀργα-
νώθηκαν ἔναντι τῶν νεωτεριστῶν τὰ ἐπόμενα ἔως τὴν Ἐπανάσταση χρόνια.

Ἡ «Ἀπανταχοῦσα», ποὺ κυκλοφόρησε μὲ μορφὴ φυλλαδίου, ἦταν ἓνα φαινομενι-
κὰ ἀντιφατικὸ κείμενο. Ἀποτελοῦσε τὴν ἔκφραση τῆς νέας ἀντίληψης, ποὺ διαμορ-
φώθηκε στοὺς ἐκκλησιαστικούς κύκλους ἀναφορικὰ μὲ τὰ θέματα τῆς παιδείας: προ-
σαρμογὴ στὶς νέες πραγματικότητες καὶ αὐστηρὸς ἐλεγχὸς τους. Ἐδειχνε νὰ ἐνσω-
ματώνῃ, στὸ ἐπίπεδο τῆς ὀνοματολογίας τοῦλάχιστον, στοιχεῖα τῆς ιδεολογίας τοῦ
Διαφωτισμοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ ἔδινε τὴν ἐντύπωση, ὅτι δὲν ἐναρμονίζεταν
σὲ ὅλα τὰ σημεῖα μὲ τὸ αὐστηρὸ πλαίσιο ποὺ καθώριζε ἡ Ἐγκύκλιος τοῦ 1819.

Τὸ ἐξώφυλλο τῆς «Ἀπανταχούσας», ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στὸν ἔλεγχο τῆς πνευματικῆς προεπαναστατικῆς ζωῆς ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο· ἐκδόθηκε μερικὸς μὲν μῆνες πρὶν τὴν Ἐπανάσταση. Ὁνομάστηκε ἔτσι, γιὰ τὸν τίτλο τῆς γραφῆς: «Τοῖς ἀπανταχοῦ εὐρισκομένοις...».

Τὰ στοιχεῖα ἀκριβῶς τοῦ ἐλέγχου τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ὅπως διατυπώνονταν στὴν «Ἀπανταχοῦσα», ἦταν ἐκεῖνα ποὺ προκάλεσαν τὴν προσοχὴ καὶ τὶς ἀντιδράσεις τῶν φιλελεύθερων διανοουμένων. Οἱ αὐταρχικὲς ἀντιλήψεις γιὰ τὶς ἀρχὲς ποὺ πρέπει νὰ διέπουν τὴν καλὴ λειτουργία τῆς τυπογραφίας («ἡ κλεῖς τῆς τυπογραφίας εὐρίσκεται ἐν χειρὶ βασιλέως»), συνδυάζονταν μὲ πολὺ σαφεῖς προδιαγραφές γιὰ τὰ κείμενα, ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἐκδίδονται στὸ πατριαρχικὸ τυπογραφεῖο:

«Νὰ καρπούμεθα τὰ ἐκ τῆς τυπογραφίας καλά, νὰ ἀποφεύγωμεν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συσκιᾶσθαι τὴν λαμπρότητα τῆς ἀκραιφνοῦς ἡμῶν ὑποταγῆς (στὸ σουλτάνο) διὰ τῆς ἐκδόσεως βιβλίων ἀντιφρονούντων.» Μία παράγραφος τῆς «Ἀπανταχούσας» ἔδειχνε εὐγλωττα στοὺς σύγχρονους, ποῖα ἦταν τὰ ὅρια, μέσα στὰ ὁποῖα μπορούσε νὰ κινηθῇ ἡ «Τυπογραφία τοῦ Γένους»: «Ζήτω ὁ Γαληνός-ατος καὶ Κρατιότατος ἡμῶν ΑΝΑΞ, ἡ Κορωνὶς τῶν προκατόχων αὐτοῦ Μεγάλων Βασιλέων· ὁ ἀκριβὴς φύλαξ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Ἐπιείκειας· ὁ εὐσπλαχνικώτατος καὶ ἡρωικώτατος ΣΟΥΛΤΑΝ ΜΑΧΜΟΥΤ Β'. Εἴη τὸ κράτος αὐτοῦ διαιωνίζον καὶ θριαμβεῦον κατὰ πάντων τῶν ἐναντίων» (σελ. 13).

Κάποιες ἄλλες διατυπώσεις ἔδειχναν, ποιούς ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες διανοούμενους θεωροῦσε ὁ συντάκτης τῆς «Ἀπανταχούσας» ἀντιπάλους τῆς κατευθυνόμενης ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν προσπάθειας: «Κατασιγάσθωσαν, ὅσοι δι' ἀπειροκαλίαν καὶ

γνώμης μοχθηρίαν τολμῶσι καὶ καθάπτωνται τῶν ἐκκλησιαστικῶς καὶ πολιτικῶς τοῦ Γένους προΐσταμένων.» Αὐτοὶ κατωνομάζονταν καὶ πιδ συγκεκριμένα στὴν τελευταία φράση τοῦ κειμένου: «Τινὲς τῶν ἐν Εὐρώπῃ καθ' ἡμετέραν ἀτυχίαν ὁμογενῶν.»

Παράλληλα μὲ ὅλα αὐτὰ ὑπῆρχε στὴν «Ἀπανταχοῦσα» ἡ ὑποτύπωση ἑνὸς εὐρύτερου σχεδίου: Νὰ συγκεντρώνεται στὸ ἀνακαινισμένο πατριαρχικὸ τυπογραφεῖο ἡ παραγωγή τοῦ συνόλου τῶν βιβλίων, ποὺ ἐκδίδονταν ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνες συγγραφεῖς καὶ μεταφραστές. Τὰ σχετικὰ ἐπιχειρήματα ἦταν διατυπωμένα μὲ τρόπο, ποὺ φανέρωνε διήθεν πατριωτισμὸ καὶ φροντίδα γιὰ τὴ δόξα τοῦ Γένους.

Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Διαφωτισμοῦ, ποὺ εἶχαν πολλοὺς λόγους νὰ δυσπιστοῦν ἀπέναντι σὲ πρωτοβουλίες αὐτοῦ τοῦ εἴδους, ἀπάντησαν ἀμέσως, ὅτι Κωνσταντινούπολη δὲν εἶναι ὅλη ἡ Ἑλλάδα, ὅτι τυπογραφεῖα ὑπάρχουν πιά καὶ στὴ Χίο καὶ στὶς Κυδωνίες (Ἀϊβαλί) καὶ ὅτι πίσω ἀπὸ τὴν πρόσκληση τῆς «Ἀπανταχοῦσας» κρυβόταν ἡ πρόθεση νὰ συγκεντρωθοῦν οἱ τυπογραφικὲς δραστηριότητες στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ λογοκρίνονται εὐκολώτερα.

Οἱ ἀντιδράσεις στὸ κείμενο καὶ στὰ σχέδια τῆς «Ἀπανταχοῦσας» προήλθαν κυρίως ἀπὸ τοὺς Κοραϊκοὺς κύκλους καὶ ὑπῆρξαν ἐξαιρετικὰ ἔντονες. Ἡ ἔκδοσή της ἀγγέλθηκε καὶ σχολιάστηκε εἰρωνικὰ ἀπὸ τοὺς ἐκδότες τοῦ «Λόγιου Ἑρμῆ» τὸν Αὐγούστο τοῦ 1820. Λίγους μῆνες ἀργότερα τὸ περιοδικὸ «Μέλισσα» ἀναδημοσίευσε ὁλόκληρη τὴν «Ἀπανταχοῦσα» καὶ τὴν στηλίτευσε μὲ δριμύτητα σχεδὸν φράση πρὸς φράση, εἰδικὰ γιὰ τὴν «τρομακτικὴν ἀπεραντολογία» καὶ «τὴν ἡλιθίαν καὶ δουλικωτάτην ὑποταγὴν», ποὺ χαρακτηρίζουν τὸν συγγραφέα τοῦ φυλλαδίου. Ἀλλὰ τὸ πραγματικὸ ἀντικείμενο τῆς διαμάχης ἀναδείχθηκε, φωτίζοντας τὶς δύο διαμετρικὰ ἀντίθετες ἀντιλήψεις ποὺ ἀντιπαρατέθηκαν, ὅταν ἀναιρέθηκε ἡ διατύπωση τῆς «Ἀπανταχοῦσας», ὅτι «κλείς τῆς τυπογραφίας κεῖται ἐν χερσὶ βασιλέως»:

«Ἡ κλείς (τῆς τυπογραφίας) κεῖται ὄχι ἐν χερσὶ βασιλέως, ἀλλὰ ἐν χερσὶ νόμων, καὶ ἐν χερσὶ κάθε πολίτου, διὰ νὰ γράφῃ καὶ νὰ φρονῇ ὅ,τι θέλει κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς φυσικῆς ἐλευθερίας, παιδευόμενος ἀπὸ τοὺς ὑπερασπιστὲς τῆς πολιτείας

Ἡ σφραγίδα τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.

“Κατασιγάσθωσαν,
ὅσοι τολμῶσι καὶ
καθάπτωνται τῶν
ἐκκλησιαστικῶς καὶ
πολιτικῶς τοῦ Γένους
προΐσταμένων.”

νόμους μόνον ἂν βλασφημῆσῃ ἢ συκοφαντήσῃ, καὶ ὅχι ἂν γράψῃ πᾶσαν ἀλήθειαν καὶ πειράξῃ τὴν ἀμέλειαν ἢ ἀδικίαν τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος προύχοντος, ἐπισκοπῶν τὰ δημόσια πράγματα... Ὁ βασιλεὺς οὔτε ἐφρόντισε ποτὲ οὔτε φροντίζει περὶ τυπογραφίας καὶ μάλιστα ἀλλογλώσσου, οὔτε ἡξεύρει ἂν ἔχῃ κλεῖδα ἢ ὅχι, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὴν ζητήσῃ, τοῦ τὴν χαλκεύουν καὶ τὴν προσφέρουν ἀβούλως ὑποβασιλίσκοι ὑποβασιλέων πενθιμοσχήμενες· ἐνῶ ἡμποροῦσαν νὰ φωτίσουν τὸν λαὸν μὲ ἥσυχον ἄνεσιν, αὐξάνουσι τὴν βαρύτητα τοῦ ζυγοῦ του, καὶ μὲ πρόφασιν πατρικῆς ὁδηγίας διαιωνίζουν τὴν τυφλότητα τοῦ ἔθνους των. Ἡ ἀλήθεια ἐφυγαδεύθη ἀπὸ ἐκεῖ. Ἐκεῖ ἡ ὑπόκρισις θριαμβεῦει, ἀναθεματίζεται τὸ ἐλεύθερον φρόνημα, καίονται τὰ φύλλα καὶ μένουν τὰ πράγματα.» (Περιοδικὸ «Μέλισσα», τ. Γ', σελ. 268-269.)

Ἀρχὲς τοῦ 1821 σὲ ἓνα ἀνώνυμο διάλογό του ὁ Κοραΐς ἀνανέωσε τὴν ἀποδοκιμασία του γιὰ τὸ φυλλάδιο καὶ τὸν συγγραφέα του. («Ἐρμῆς ὁ Λόγιος», 1821, σελ. 20.)

Τὰ ψαλίδια τῆς λογοκρισίας τοῦ Γρηγορίου Ε΄

ὁ Πατριαρχεῖο ὅμως δὲν σταμάτησε ἐκεῖ, ἀλλὰ προχώρησε καὶ σὲ ἐπιβολὴ λογοκρισίας στὰ βιβλία. Ἡ ἀρχὴ εἶχε γίνῃ μὲ τὴν ἔκδοση τὴν ἄνοιξη ἢ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1820 «πατριαρχικῆς προσταγῆς» πρὸς τοὺς βιβλιοπώλες τῆς Κωνσταντινούπολης «νὰ μὴν πωλοῦν κανὲν βιβλίον», ἐὰν δὲν ἔχῃ πρῶτα ὑποβληθῇ σὲ ἐκκλησιαστικὸ ἔλεγχο. Τὴν εὐθύνη γιὰ τὸν ἔλεγχο τῆς ὀρθοδοξίας τῶν βιβλίων τὴν εἶχε ὁ σιναΐτης ἡγούμενος Ἰλαρίων.

“Ἐνῶ ἡμποροῦσαν

νὰ φωτίσουν τὸν

λαὸν μὲ ἥσυχον

ἄνεσιν, αὐξάνουσι

τὴν βαρύτητα τοῦ

ζυγοῦ του, καὶ μὲ

πρόφασιν πατρικῆς

ὁδηγίας, διαιωνίζουν

τὴν τυφλότητα

τοῦ ἔθνους των

ὑποβασιλίσκοι

ὑποβασιλέων

πενθιμοσχήμενες.”

Οἱ ἀρμοδιότητες τοῦ εἶχαν ἀνατεθῇ ἀπὸ τὸν Γρηγόριο Ε΄ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τρίτης πατριαρχίας του.

«Ὁ Ἅγιος Μουλαρίων (σ.σ. Ἰλαρίων) ἐνήργησε νὰ δοθῇ πατριαρχικὴ προσταγὴ εἰς τοὺς βιβλιοπώλες νὰ μὴ πωλοῦν κανὲν βιβλίον, πρὶν τὸ δεῖξωσιν εἰς τὴν Πανοσιότητά του. Ἡ Inquisition (σ.σ. Ἱερὰ Ἐξέταση) εἶναι τώρα τελεία. Τίποτε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν δὲν ἡμπορεῖ νὰ τυπωθῇ, μήτε νὰ πωληθῇ, ἐὰν δὲν προεξετασθῇ ἀπὸ τὸν Ἰλαρίωνα. Ἐλπίζω, ὅτι μὲ ὅλας τὰς ὑποσχέσεις τοῦ θεωροῦ τῆς τυπογραφίας σοφοῦ Ἰλαρίωνος, κανεῖς λόγιος, ἄξιος τούτου τοῦ ὀνόματος, δὲν θέλει στέρξει νὰ παραδώσῃ τὸ σύγγραμμά του εἰς τὰ ψαλίδια τῆς παμμιαρότητός του.» (Ἐπιστολὴ Νικ. Πίγκκολου, Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη, τμῆμα χειρογράφων, Ἀρχεῖο Θ. Φαρμακίδη, φάκ. 36.)

Στὴν προσταγὴ αὐτὴ ἀναφέρθηκε κι ὁ Κωνσταντῖνος Κούμιας γράφοντας: «Τὰ βιβλία ἐξωτερικὰ καὶ ἐσωτερικὰ καθυπεβλήθησαν εἰς αὐστηρὸν λογοκριτὴν μὲ δικτατορικὴ ἰσχὺ εἰς τὸν πρῶν σιναΐτην Ἰλαρίωνα, εἰδήμονα τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, ἐπιθυμοῦντα νὰ ἀρχιερατεύσῃ.» Ὁ Ἰλαρίων «περιέρχεται τὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς Κωνσταν-

τινουπόλεως, διὰ νὰ ἰδῇ, μήπως ἦλθε κανένα βιβλίον· ὅσα δὲν συμφωνοῦσι μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγρυπτείας, τὰ δημιουργεῖ ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχου, τὰ κακοεξηγεῖ, διὰ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸ πῦρ».

Εἶχε ὠργανωθῇ λοιπὸν κανονικὴ παρακολούθηση τῶν βιβλιοπωλείων, δήμευση τῶν βιβλίων, ποὺ θεωροῦνταν ὑποπτα, γνωμοδότηση γιὰ τὰ κακόδοξα ἔντυπα καὶ καταδίκη τους. Ὑπῆρχε μιὰ διαδικασία καὶ μιὰ νομότυπη κάλυψη τοῦ λογοκριτῆ Ἰλαρίωνα, ὁ ὁποῖος δὲν λειτουργοῦσε βέβαια αὐθαίρετα, ἀλλὰ μέσα στὰ πλαίσια, ποὺ τοῦ εἶχε ὀρίσει ὁ Γρηγόριος Ε΄.

Βιβλία στὶς φλόγες στὴν αὐλὴ τοῦ Πατριαρχείου

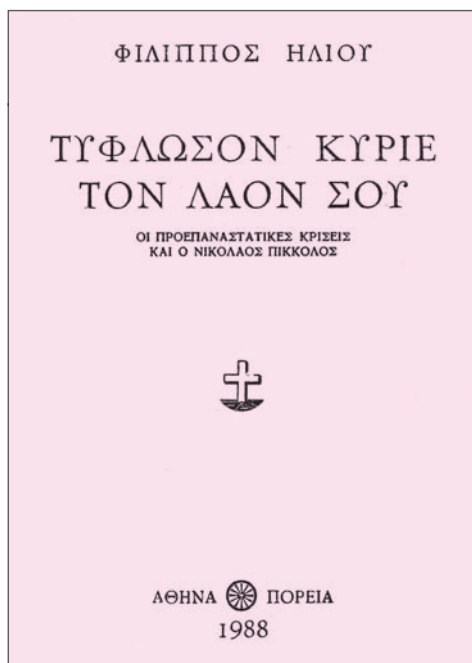

τὸ ἀνώνυμο μαχητικὸ φυλλάδιο μὲ τίτλο «Οἱ στοχασμοὶ τοῦ Κρίτωνος» εἶχαν ἐκφρασθῇ μὲ σαφήνεια τὸ 1819 τὰ ζητούμενα τῆς δημοκρατικῆς καὶ τῆς ἀντικληρικῆς πτέρυγας τοῦ Διαφωτισμοῦ: «Ἡ ἱερὰ δεσποτεία τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι, ὄντες κανόνες συμφωνημένοι ἀπὸ ὅλους διὰ τὰ δίκαια ὅλων, προστατεύουν μὲ ἰσότητά ὅλους» (ἐκδοση Δ.Σ. Γκίνη, σελ. 147) εἶναι τὸ πρῶτο ζητούμενο· τὸ δεύτερο, ὁ περιορισμὸς τοῦ Κλήρου στὰ αὐστηρῶς ἐκκλησιαστικά του καθήκοντα: «Ὅπου τὸ ἱερατεῖον ἐπικρατεῖ, ἀντὶ νὰ τρεῖξῃ ἡ εὐδαιμονία»... «ἀργοπορεῖ, περιορίζεται ἢ καὶ ἀπομακρύνεται. Καὶ ἐξεναντίας»... «ὅπου οἱ ἐντόπιοι ἔχουν ἀρκετὴν γνῶσιν διὰ νὰ περιορίσουν τὸν ἀρχιερέα εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν εὐλογιῶν καὶ νὰ πάρουν αὐτοὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν, ἐκεῖ διαφαίνεται ἡ δικαιοσύνη, ἡ φιλανθρωπία»... «καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀντὶ νὰ σύρῃ, σύρεται ἀπὸ τὸ κοινὸν πνεῦμα» (σελ. 149).

Ἡ ἀντίδραση στὴν Κωνσταντινούπολιν ἦταν ἄμεση καὶ ἀποδόθηκε πάλι στὸν σιναῖτη Ἰλαρίωνα: Τὸ βιβλίον παραδόθηκε στὶς φλόγες «δημοσίως», «μέσα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πατριαρχείου», κατ' ἐντολὴν τοῦ Γρηγορίου Ε΄ (ἐπιστολὴ Στ. Κανέλλου στὸν Κ. Iken, 4 Φεβρουαρίου 1822, Κ. Iken, Leukothea, τ. Α΄, 1825, σελ. 9 καὶ Ἀνδρ. Δημητρακόπουλου, Ἐπανορθώσεις, σελ. 51).

Τὸ γεγονὸς εἶναι ἐπίσης καταγεγραμμένο σὲ ἐπιστολὴ τοῦ Π. Κορδικᾶ (20 Νοεμβρίου 1820), ὁ ὁποῖος ἔγραφε: «Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔκαυσαν δημοσίως μίαν νεωστὶ ἐκδοθεῖσαν φυλλάδα. Δὲν γνωρίζω τὸ σύγγραμμα, οὔτε ἡξυρὺν ποῖος εἶναι ὁ συγγραφεύς. Συμπεραίνω ὅμως, ὅτι εἶναι φιλοσοφικόν, καθ' ὅτι ὁ ἐξ Ἀρισμαθείας μυστικοαπόστολος Πολυχρονιάδης περιερχόμενος ἐσχάτως τὴν Γερμανίαν καὶ Ὁλλάνδα μοὶ ἔγραψεν, ὅτι ἐκ τῶν ἀντιφιλοσοφικῶν συγγραμμάτων μου ἔλαβαν οἱ παπᾶδες τόσον θάρρος, ὥστε ἐτόλμησαν δημοσίως νὰ κάψουν σύγγραμμα φιλοσοφικόν, ἀποτερινόμενον εἰς τὴν Παλιγγενεσίαν τοῦ Γένους.» (Φ. Κ. Μπουμπουλίδη, Ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ τοῦ Παν. Κορδικᾶ, σελ. 87.) Ἡ χρονολογία βοηθᾷ, γιὰ νὰ ταυτίσουμε τὴν «φυλλάδα» μὲ τοὺς Στοχασμοὺς τοῦ Κρίτωνος.

Τίποτε στὴν
Κωνσταντινούπολιν
δὲν μποροῦσε νὰ
τυπωθῇ, μήτε νὰ
πωληθῇ, ἐὰν δὲν εἶχε
προεξετασθῇ ἀπὸ
τὸν σιναῖτη ἡγούμενον
Ἰλαρίωνα.

Ένας από τους σημαντικότερους ιστορικούς της σύγχρονης Ελλάδας, που ασχολήθηκε σὲ βάθος μὲ τὸ νεοελληνικὸ Διαφωτισμό, ἦταν ὁ Φίλιππος Ἡλιοῦ. Στὸ βιβλίο του μὲ τὸν σατιρικὸ τίτλο «Τύφλωσον, Κύριε, τὸν λαὸν σου» περιγράφεται ἡ σκλήρυνση τῆς στάσης τοῦ Πατριαρχείου τὰ τελευταῖα δύο-τρία πρὶν τὴν Ἐπανάσταση χρόνια, ποὺ ἐκφράστηκε μὲ συνολικὰ ἐπιθετικὴ πολιτικὴ, ἡ ὁποία εἶχε σὰ στόχο τὴν ἐξουδετέρωση τῶν κέντρων τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ τὸν ἔλεγχο τῶν πνευματικῶν δραστηριοτήτων, ποὺ ἀνέπτυσαν οἱ φορεῖς τῶν νέων ιδεῶν.

Ἡ «Μέλισσα» (τ. Γ', σ. 306-312) δημοσίευσε περίληψη τῶν «Στοχασμῶν τοῦ Κρίτωνος», τιτλοφορημένη: «Ἐπιτομὴ τοῦ γενναίου καὶ ὠφελίμου πονήματος, τοῦ ἐγγραφομένου Στοχασμοῦ τοῦ Κρίτωνος, τοῦ κατακαυθέντος ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, περὶ τῷ αὐκ' (1820) ἔτος τὸ σωτήριο, διὰ συνεργίας τοῦ μισοῦ προδότου Ἰλαρίωνος.»

Πάντως, γιὰ νὰ παραδοθῇ ἓνα βιβλίο στὴν πυρὰ, χρειάζεται πρῶτα νὰ ἐξεταστῇ καὶ νὰ καταδικαστῇ ἀπὸ τὴν ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, στὴν περίπτωσή μας ἀπὸ τὴ Σύνοδο τοῦ Πατριαρχείου.

Ἀφορισμοὶ Ἑλλήνων, ποὺ ἐξέδιδαν φιλελεύθερα συγγράμματα

πὸ τὸν Ἰωάννη Φιλήμονα γνωρίζουμε, ὅτι γύρω στὰ 1820, παραμονὲς τῆς Ἐπανάστασης ὑπῆρξαν ἐπώνυμοι ἀφορισμοὶ ἀπὸ τὸν πατριάρχη Ἑλλήνων, ποὺ εἶχαν δημοσιεῦσε «ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ» φιλελεύθερα συγγράμματα. Ὁ Ἰωάννης Φιλήμων ἦταν καλὰ πληροφορημένος γιὰ τὰ πράγματα τῆς προεπαναστατικῆς Κωνσταντινουπόλης, δεδομένου ὅτι ἐργαζόταν ἐκεῖνὴ τὴν ἐποχὴ στὸ Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο (περ. «Πανδώρα», τ. ΙΘ', 1867, σελ. 213, Ι.Κ. Μαζαράκη, Αἰνιάνος, «Τὰ Ἑλληνικὰ Τυπογραφεῖα τοῦ Ἀγῶνος 1821-1827», Ἀθήνα 1970 καὶ Δ. Εἰρηνίδη, «Ὁμιλίες περὶ τοῦ ἐφευρέτου τῆς τυπογραφικῆς τέχνης Ι. Γουτεμβέργιου», Ἀθήνα, 1876, σελ. 22).

Γράφει ὁ Ἰωάννης Φιλήμων: «Μὲ ἐγκυκλίους παρὰ τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀφωρίζοντο οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκδίδοντες φιλελεύθερα συγγράμματα Ἕλληνες, ἐν οἷς ὠνομάζοντο ρητῶς ἄλλοι τε καὶ ὁ ἐν Παρισίοις Πίγκολος» (Ἰω-

άννης Φιλήμων, «Δοκίμιον Ἱστορικὸν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως», τ. Α', Ἀθήνα 1859, σελ. 97).

«Νὰ φονευθῶσιν οἱ φροντίζοντες τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς πατρίδος»

τὴν ἠλεκτρισμένη ἀτμόσφαιρα τῶν χρόνων ἐκείνων διατυπώθηκε ἀπὸ τὸν Ν. Πίγκολο σοβαρὴ κατηγορία, ὅτι στὴν Κωνσταντινούπολη ἀντιμετωπίστηκε τὸ ἐνδεχόμενο νὰ ὀργανωθῇ ἡ δολοφονία προοδευτικῶν λογίων. Ὁ Πίγκολος μετέγραψε σὲ εἰσαγωγικὰ (ἄρα κατὰ τεκμήριο αὐτολεξεί) στὴν ἐπιστολὴ του, γιὰ τὴν ὁποία ἐγίνε λόγος ἀνωτέρω, γιὰ τὸν Ἰλαρίωνα, ὅτι «ἔδωκε γνώμην νὰ παιδευθοῦν μὲ ποινὴν θανάτου πέντε ἔξ ἀπὸ τοὺς θέλοντας νὰ ἐνσπείρουν ἐπανάστασιν, διὰ νὰ σωφρονισθοῦν οἱ ἄλλοι». «Ἐδωκε γνώμην», εἰσηγήθηκε δηλαδή, στὸν πατριάρχη ἢ στὴ Σύνοδο, ἀρμόδιες ἀρχὲς γι' αὐτὰ τὰ ζητήματα.

Ἡ φήμῃ ὅτι τὸ Πατριαρχεῖο ἀντιμετώπιζε τὸ ἐνδεχόμενο νὰ ὀργανώσῃ τὴν φυσικὴ ἐξόντωση ἐκπροσώπων τοῦ Διαφωτισμοῦ στὶς τουρκοκρατούμενες περιοχὲς εἶχε, φαίνεται, κυκλοφορήσει ἀρκετὰ στὰ 1820-1821, καί, μίᾱ τοῦλάχιστον φορὰ εἶχε φτάσει ὡς τὴν ἐντυπὴ δημοσιότητα.

Στὸν τρίτο τόμο τῆς «Μέλισσας» (σελ. 274-275, 1821) καταχωρίσθηκε ἐπιστολὴ τῆς 25ης Αὐγούστου 1820· ἐκεῖ, μιλῶντας γιὰ τὸν Ἰλαρίωνα, ὁ ἐπιστολογράφος σημειώνει «τὸ πρὸς τὸν σοφὸν γέροντα καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἄσπονδον μῖσος του. Πιστεύεις, φίλε, ὅτι παρακινεῖ τὸν Π. νὰ συνεργήσῃ διὰ νὰ ἐξοδευθῶσι τοῦ κοινοῦ ἀρκετὰ γρόσια, διὰ νὰ κατατρεχθῶσι, καί, εἰ δυνατόν, νὰ φ...θῶσιν οἱ φροντίζοντες τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς πατρίδος;». Σοφὸς γέρον ἦταν βέβαια ὁ Κοραῆς, Π. ὁ πατριάρχης Γρηγόριος Ε' καὶ τὰ ἀποσιωπητικὰ τοῦ «φ...θῶσιν» δὲν ἦταν ἀρκετά, γιὰ νὰ καλύψουν τὸ ρῆμα καὶ τὸ νόημα: «Νὰ φονευθῶσιν οἱ φροντίζοντες τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς πατρίδος.»

Ἔχουμε ἔτσι γιὰ τὸ θέμα τῶν φόνων δύο ἐνδείξεις ἀπὸ πηγές, ποὺ δείχνουν καὶ ποὺ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ συγγενικές, ἀλλὰ οἱ ὁποῖες ὅποσδήποτε δὲν εἶναι ταυτόσημες. Σ' αὐτὲς μπορούμε νὰ προσθέσουμε μίᾱ ἀκόμη, κάπως διαφορετικὴ, προερχόμενη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κοραῆ.

Ὁ Κοραῆς παρακολουθοῦσε μὲ μεγάλη ἀνησυχία τὶς ἐνέργειες ποὺ ὑποκινοῦσε ὁ μητροπολίτης τῆς Χίου καὶ ὁ πατριάρχης Γρηγόριος Ε', προκειμένου νὰ ἐξουδετερωθῇ τὸ Γυμνάσιο τῆς Χίου καὶ ὁ διευθυντής του Νεόφυτος Βάμβας. Πολλοὺς μῆνες μετὰ τὴν Ἐπανάσταση, στὶς 21 Δεκεμβρίου 1821, πληροφοροῦσε τὸν φίλο του Ἰάκωβο Ρῶτα: «Ἐμαθες ἴσως ὅτι ὁ Βάμβας ζῇ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα· ὀλίγον ἔλειψε, φίλε μου, νὰ τοῦ σηκώσῃ τὴν ζωὴν ὁ κατιμερτζῆς (ισοδύναμο τοῦ πλακουντοπώλης· ἀφορᾷ στὸν Γρηγόριο Ε'), τοῦ ὁποίου ἴσως τὴν ὥραν ταύτην ἀσπάζονται τὰ λείψανα καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν πρεσβείαν οἱ Ὀδησσινοί. Ὡς τὸν ἡλίθιον τὸν Σουλτάνον! Τοὺς φίλους του σφάζει, ἀντὶ νὰ τοὺς φορέσῃ καυτάνι!». (Α. Κοραῆς, Ἀλληλογραφία, τ. Δ', σελ. 320.)

Ἡ βιαιότητα τοῦ κειμένου αὐτοῦ θὰ ἔφτανε καὶ μόνη της, γιὰ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἔνταση, ποὺ εἶχαν προσλάβει οἱ ἰδεολογικὲς συγκρούσεις στὰ προεπαναστατικὰ χρόνια. Γιὰ τὸ θέμα μας ἂς συγκρατήσουμε ἐδῶ μόνο τὴν πληροφορία, ὅτι τοῦ Βάμβα «ὀλίγον ἔλειψε νὰ τοῦ σηκώσῃ τὴν ζωὴν ὁ κατιμερτζής», δηλαδὴ ὁ Γρηγόριος Ε΄. Αὐτὴ τὴν φορὰ δὲν κατηγορήθηκε ὁ Ἰλαρίων, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ πατριαρχης.

Ἡ φημολογία γιὰ τὴν ὁργάνωση δολοφονιῶν θὰ πρέπει νὰ συνδυναστῇ μὲ τὰ ὅσα κυκλοφοροῦσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη γιὰ τὴν κατάδοση νεωτεριστῶν στὶς τουρκικὲς Ἀρχές. Ὁ Πίκκολος ἔγραψε, πὼς ὁ Ἰλαρίων ἀπείλησε, ὅτι θὰ τὸν προόδιε στοὺς Τούρκους. Τὸν ἴδιο χρόνο ὁ Γάλλος ὑποπρόξενος στὴ Σμύρνη ἀνέφερε στὴν κυβέρνησή του, ὅτι ὁ Κ. Οἰκονόμος εἶχε κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὴ ζωὴ του, ὅταν ὁ μητροπολίτης Σμύρνης Ἀνθιμος τὸν κατήγγειλε στὶς τουρκικὲς Ἀρχές, ὅτι διδάσκει στὸ σχολεῖο του, στὸ Φιλολογικὸ Γυμνάσιο, τὰ μέσα γιὰ τὴν ἀποτίναξη τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Εἶναι πιθανό, ἐκεῖνοι ποὺ μιλοῦσαν γιὰ ὁργάνωση δολοφονιῶν νὰ εἶχαν στὸ νοῦ τους τὴν κατάδοση λογίων στὶς τουρκικὲς Ἀρχές, κατάδοση ποῦ, κατὰ τεκμήριο, προδίδε τὴ θανάτωση ὧσων θὰ ἀντιμετώπιζαν τέτοιου εἴδους κατηγορίες. Αὐτὴ τὴν ἐκδοχὴ θὰ πρέπει νὰ ὑπαινισσόταν στὰ τέλη τοῦ 1820 ὁ Κοραΐς, ὅταν ἔγραφε, ὅτι οἱ διῶκτες τῆς Φιλοσοφίας δὲν διαθέτουν πιὰ «μαχαίρας» οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ ὅτι «ἐμποροῦν νὰ δανεισθῶσι τὴν μάχαιραν [τῆς ἐξουσίας], ἂν τοὺς ἔλθῃ ὀρεξις»... «νὰ χύσωσιν αἷμα τῶν στηλιτευόντων τὰ πάθη των» (Συμβουλὴ τριῶν Ἐπισκόπων, σελ. X-XI).

* * *

Ἴναι πολὺ χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν κατάσταση τῶν πνευμάτων τῆς ἐποχῆς, ὅτι ἓνα τμῆμα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας διέβλεπε, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖο σχεδίαζε νὰ προχωρήσῃ στὴν φυσικὴ ἐξόντωση ἢ στὴν κατάδοση τῶν ἀντιπάλων του, ἀφοῦ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς ἐξουδετερώσῃ μὲ ἄλλο τρόπο. [Γιὰ τὶς ἐχθρικὲς ἐνέργειες τοῦ Πατριαρχείου κατὰ τῆς Ἑθνικῆς Ἐπανάστασης βλ. «Δ», τ. 135, 195, 207, 209, 219, 243, 247, 255, 264, 267, 274, 278, 285, 289, 292, 296, 297, 300.]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κ. Δημαρᾶ, «Νεοελληνικὸς Διαφωτισμός», «Ἑρμῆς», Ἀθήνα 2002.
- Κ. Λάππα, «Πατριαρχικὴ σύνοδος “Περὶ καθαιρέσεως τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων” τὸν Μάρτιο τοῦ 1821», «Μνήμων», Ἀθήνα 1987.
- Φ. Ἡλιοῦ, «Κοινωνικοὶ ἀγῶνες καὶ Διαφωτισμός», «Μνήμων», Ἀθήνα 1981.
- Φ. Ἡλιοῦ, «Τύφλωσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», «Πορεία», Ἀθήνα 1988.
- Γ. Κορδάτου, «Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821», «Ἐπικαιρότητα», Ἀθήνα 1983.
- Γ. Κορδάτου, «Μεγάλῃ Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδας», τόμοι ΙΧ καὶ Χ, «20ὸς Αἰῶνας», Ἀθήνα.
- Κ. Σάθα, «Τουρκοκρατούμενη Ἑλλάδα», Τόμος 4ος, «Νέα Σύνορα», Ἀθήνα 1995.

Γιάννης Λάζαρης

ΤΙΜΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ: Η ΤΑΦΟΠΛΑΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

«Καὶ τὴν πολύθεον τῆς Ἑλληνικῆς εἰκασιομυθίας ἀπειναζάμεθα λύμην... τεθνήκασι δαίμονες, κατεάγησαν ξόανα, ζωοθυσίαι πεπάννται, εἰδωλεῖα κατέστραπται»
(Συναξαριστὴς Σεπτεμβρίου ΙΔ', «Λόγος Γ'» Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Ἀνδρέα.)

Ἦν 28ῃ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 312 μ.Χ. στὴν Δυτικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία δύο μεγάλοι στρατοί, αὐτοὶ τοῦ Μαξεντίου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου συγκρούστηκαν σὲ ἐμφύλιο πόλεμο λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Ρώμη καὶ συγκεκριμένα στὴν περιοχὴ Ροῦμπρα Σάξα παραπλεύρως τοῦ ποταμοῦ Τιβέρεως. Κατὰ τὴν χριστιανικὴ βιβλιογραφία τὴν προηγουμένη τῆς μάχης ὁ Κωνσταντῖνος εἶτε κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ὕπνου του (κατὰ τὸν χριστιανὸ συγγραφέα Λακτάντιο) ὠνειρεύτηκε τὸ δίγραμμα ΧΡ, ποὺ σήμαινε τὸν Ἰησοῦ Χριστό, εἶτε σὲ ὁραματισμὸ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἡμέρας εἶδε στὸν οὐρανὸ τὸ σύμβολο τοῦ σταυροῦ μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «ἐν τούτῳ νίκα» (κατὰ τὸν βιογράφο του Εὐσέβιο). Ὁ στρατὸς τοῦ

Η ΠΟΙΝΗ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΩΣΗΣ ΣΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

σταύρωση γιὰ τοὺς Ἰουδαίους, Βαβυλώνιους, Καρχηδόνιους, Πέρσες κ.λ.π ἐθεωρεῖτο ἡ ἐσχάτη τῶν ποινῶν, ποὺ ἐπεβάλετο σὲ φυγάδες, προδότες, ταραχοποιούς, ἐπαναστατημένους δούλους καὶ ἐπικίνδυνους πολιτικούς ἐγκληματίες, ποὺ ἐδιώκοντο γιὰ πολιτικὰ ἀδικήματα, δηλαδὴ σὲ ἐνοπλους στασιαστές, ποὺ ἐξεγείροντο ἐναντίον τῆς νόμιμης ἐξουσίας. Ἐπιπλέον ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐθεωρεῖτο καὶ ἡ ἐσχάτη τῶν ὕβρεων, διότι προκαλοῦσε τὸ ἐθνικὸ τους αἶσθημα. Ὁ θάνατος στὸν σταυρὸ ὡς ποινὴ τῶν ἐπαναστατῶν συνεχίσθηκε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, καὶ εἶναι ἡ ποινὴ ποὺ ἐπέβαλαν στὸν ἀρχηγὸ ἐπανάστασης δούλων Σπάρτακο, ὅπως καὶ στὸν Ἰησοῦ γιὰ ἐνοπλὴ στάση.

Ὅλοι οἱ κατὰδικοι ἐσταυρώνοντο γυμνοί, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἀρτεμίδωρος: «γυμνοὶ γὰρ σταυροῦνται καὶ τὰς σάρκας ἀπολλύουσιν οἱ σταυρωθέντες».

Κωνσταντίνου νίκησε καὶ ἀποδεκάτισε τὸ ἀντίπαλο στράτευμα. Πολλοὶ ἀντίπαλοι στρατιῶτες πνίγηκαν στὸν Τίβερη καὶ μαζί τους καὶ ὁ «εἰδωολάτρης» Μαξέντιος. Ὁ Κωνσταντίνος εἰσῆλθε στὴν Ρώμη νικητὴς καὶ θριαμβευτὴς καὶ ἀνακηρύχθηκε αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελέσει τὴν πρώτη νίκη τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Στὰ ἐπόμενα χρόνια καὶ ὕστερα ἀπὸ σκληρὴς μάχης ὁ κυρίαρχος τῆς Ἀνατολῆς Δικίνιος θὰ ὑποκύψῃ κι αὐτὸς μετὰ τὴν σειρά του καὶ θὰ θανατωθῇ. Ὁ Κωνσταντίνος ἦταν πλέον μονοκράτωρ.

Ὁ Κωνσταντίνος μέσῳ τῆς μητέρας του Ἑλένης, ἡ ὁποία κατευθυνόταν ἀπ' τὸ χριστιανικὸ ἱερατεῖο ἐπέβαλε μετὰ αἵμα καὶ βία τὸν Χριστιανισμὸ σὲ ὅλη τὴν αὐτοκρατορία του. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ἀνεκηρύχθη Μέγας καὶ ἰσαπόστολος ἀπ' τὴν Ἐκκλησία (βλ. «Δαυλό», τ. 149, 164-165, 175, 257). Ἡ πρώτη δοκιμὴ καὶ ἀρχὴ γιὰ τὴν βίαιη ἐπιβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔγινε στὴν γειτονικὴ Ἀρμενία ἀπ' τὸν ἐκχριστιανισμένο βασιλέα Τιριδάτη, σύμμαχο τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Καθοδηγητὴς τῆς γενοκτονίας ἦταν ὁ ἅγιος Γρηγόριος (σχετικὰ βλέπε «Δαυλό», τ. 294). Ἀπ' τὸ 325 μ.Χ. καὶ ἐντεύθεν οἱ χριστιανοὶ ἔκαιγαν καὶ γκρέμιζαν τοὺς ἀρχαίους ἑλληνικοὺς ναοὺς σὲ ὅλη τὴν ἐπικράτεια, ἐνῷ ἀκολούθησαν ἀνελέητοι διωγμοὶ τῶν Ἑλλήνων. Στὴν θέσῃ τῆς ἀρχαίας ἀποικίας τῶν Μεγαρέων, τὸ Βυζάντιο, στήθηκε ἡ νέα πρωτεύουσα τῆς πολυπολιτισμικῆς καὶ χριστιανικῆς πλέον αὐτοκρατορίας, ἡ Florence ἢ, ὅπως ὠνομάστηκε ἀργότερα, Κωνσταντινούπολη. «Ὡς καὶ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντίνος τὰ μὲν Ἑλλήνων καθήρει, πολλὰς δὲ ἐκκλησίας ἐν διαφόροις τόποις ἴδρυσεν. Καὶ μετὰ ταῦτα δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπιμελέστερος ὦν περὶ τὰ Χριστιανῶν ἀπεστράφη τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας»

Οὔτε στὸν Χριστὸ λοιπὸν ἔγινε ἐξαίρεση ὡς πρὸς τὴν γύμνωσή του, ἐνῷ τὸ ὕφασμα ποὺ εἰκονίζεται νὰ τὸν περιβάλλῃ ἀπὸ τὴν ὁσφὺν μέχρι τὰ γόνατα εἶναι ἐφεύρεση τῶν χριστιανῶν ἀγιογράφων. Ὁ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἐμαστιγοῦτο προηγουμένως.

Ἡ ξύλινη ἐπιγραφή καὶ τὸ ἀγκάθινο στεφάνι

τοποθέτησι ξύλινης ἐπιγραφῆς, λεγομένης *titulus elogium*, ἦταν νομικὴ ὑποχρέωσι τῶν Ρωμαίων πρὸς ὅλους τοὺς καταδίκους, ὅχι μόνο γιὰ τὴν πληροφόρησι τοῦ κοινοῦ ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν ἴδιο τὸν μελλοθάνατο, διότι, ἐὰν κάποιος διαφωνοῦσε γιὰ τὴν καταδίκη του,μποροῦσε νὰ προσφύγῃ στὰ ἑνδίκια μέσα, ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ κρατούμενος ἦταν ἀθῶος. Ἡ κατηγορία περιεφερέτο ὑπὸ Ρωμαίου στρατιώτου, «ὅστις ἀνεγίνωσκε τὰ γραμμένα εἰς αὐτὴν δημοσίᾳ καὶ γεγονυίᾳ τῇ φωνῇ». Ἐνίστε ὁμως **«ἔφερεν αὐτὴν ὁ κατάδικος ἐπὶ τοῦ στήθους ἢ ὀπισθεν ἐπὶ τῶν ὤμων του κρεμαμένην»** (Σουητώνιος: «Εἰς Δομτιανόν», κεφ. 10: Δίωνος Κασσίου, βιβλ. IV καὶ Εὐσέβιος Ἐκκλ. Ἱστορία ε' 1).

ας» (Σωκράτης, βιβλίο 1, κεφ.18, παρ.1-4).

Γιὰ νὰ γίνη πιστευτὴ ἀπὸ τὰ ἀντιδρῶντα πλήθη ἡ νέα θρησκεία, χρειαζόταν μία μεγάλη ἀνακάλυψη εὐρέσεως ἀγίων λειψάνων. Ἔτσι τὸ 327 μ.Χ. ἡ ἀγία Ἑλένη με ἐντολὴ τοῦ γιοῦ της Μ. Κωνσταντίνου μετέβη στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου σὲ συνεννόηση με τὸν ἐκεῖ ἐπίσκοπο Μακάριο σκηνοθέτησαν τὴν δῆθεν ἀνακάλυψη τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ: «Εἰσελθοῦσα ἡ Ἁγία Ἑλένη εἰς τὴν πόλιν ἤρχισεν εὐθὺς νὰ ἐρευνᾷ περὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, οὐδεὶς ὁμῶς εὐρίσκετο νὰ εἴπῃ, ὅτι γνωρίζει, ποῦ εἶναι ὁ τόπος τοῦ Κρανίου ἢ ποῦ εἶναι ὁ Τίμιος Σταυρὸς παρακεχωσμένος. Τότε ἔκαμαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὁ λαὸς δέξιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀπεκαλύφθη εἰς τὸν ἐπίσκοπον Μακάριον, ὅτι ἐκεῖ ὅπου ἦτο πάλαι ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης, ἐκεῖ εἶναι ὁ λεγόμενος ἐβραϊστὶ Γολγοθᾶς, ἐλληνιστὶ δὲ Κρανίου τόπος, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς, ἐκεῖ δὲ εἶναι κεχωσμένος καὶ ὁ Τίμιος Σταυρὸς. Τότε συναθροίσασα ἡ βασίλισσα πλῆθος πολὺ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν διέταξε νὰ κρημνίσουν ἐκ θεμελίων τὸν ἀκάθαρτον ναὸν καὶ νὰ ρίψουν τὸ χῶμα μακράν.» (Συναξαριστὴς Σεπτεμβρίου ΙΔ΄.)

Τὸ σενάριο τῆς καταστροφῆς προέβλεπε ὅμως καὶ τὸ ἀνάλογο θαῦμα, ποὺ θὰ πιστοποιοῦσε τὴν ἐν λόγῳ ἀποκάλυψη: «Ὁμοίως εὗρε καὶ τοὺς ἄλλους δύο σταυρούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐσταυρώθησαν οἱ δύο λησταί. Εὗρε δὲ πρὸς τούτοις καὶ

Ὁ Κωνσταντῖνος
μέσω τῆς μητέρας
του Ἑλένης, ἡ ὁποία
κατευθυνόταν ἀπ' τὸ
χριστιανικὸ ἱερατεῖο
ἐπέβαλε με αἷμα καὶ
βία τὸν Χριστιανισμὸ
σὲ ὅλη τὴν
αὐτοκρατορία του.
Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν
ἀνακηρύχθηκε Μέγας
καὶ ἰσαπόστολος
ἀπ' τὴν Ἐκκλησία.

Ἀποκλείεται ὁμῶς ἡ ἐπιγραφή νὰ ἔφερε τὸ δεύτερο γράμμα (N), δηλαδὴ Ναζωραῖος, γιὰ τὸν ἀπλούστατο λόγο, ὅτι ἡ Ναζαρετ ἰδρύθηκε τὸν 8ον αἰῶνα μ.Χ. πρὸς ἐξυπηρέτηση τῶν προσκυνητῶν καὶ τοῦ ταμείου τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ οἱ εὐαγγελιστὲς τὴν ἀγνοοῦν, μόνον ὁ Ἰωάννης τὴν ἀναφέρει.

- Ματθαῖος: «οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων» (ΚΖ' 37).
- Μᾶρκος: «ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων» (ΙΕ', 26).
- Λουκᾶς: «οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων» (ΚΓ' 38).
- Ἰωάννης: «Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων».

Ὁμοίως καὶ οἱ ἄλλοι δύο κατάδικοι ἔφεραν τὶς ἀνάλογες ἐπιγραφές με τὴν αἰτία τῆς σταύρωσης, ποὺ ἐξαφανίσθηκαν, γιὰτὶ ἀπεδείκνυναν ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἔνοπλους ζηλωτὲς καὶ γνώριμους τοῦ Ἰησοῦ, ἀφοῦ ἐγνώριζε τὸν ταραχοποιὸ Βαραββᾶ, «...ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συσστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεσαν...» (Μᾶρκος ΙΕ', 7). Πιθανὸν νὰ συνελήφθησαν τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Ἰησοῦς ἐπετέθη στὸν ναὸ χτυπῶντας ἀδιακρίτως προσκυνητὲς καὶ ἐμπόρους.

τοὺς Τιμίους Ἦλους. Ἐπειδὴ ἡ βασίλισσα εὐρίσκετο εἰς ἀπορίαν, ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου τούτου, ἔνεκα δὲ τοῦ θαύματος τὸ ὁποῖον ἔγινε εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν χήραν γυναῖκα, ἥτις ἀνέστη, ἅμα ἤγγισεν αὐτὴν ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, διὰ τούτου ἐγνώρισεν αὐτόν. Οἱ δὲ ἄλλοι δύο σταυροὶ τῶν ληστῶν οὐδὲν τοιοῦτον θαῦμα ἐποίησαν» (Συναξαριστὴς Σεπτεμβρίου, ΙΔ', «Λόγος Α΄»). Τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τῆς νεκρῆς ἐπιβεβαίωσε τὴν ἀγιότητα τοῦ σταυροῦ. Περὶ

“Ἀφοῦ ὁ Σταυρὸς
ἐφάνη, οἱ βωμοὶ
τῶν Ἑλλήνων
ἠφανίσθησαν καὶ
ὁ Σταυρὸς ἀνε-
στύλωθι εἰς πάσας
τὰς Ἐκκλησίας.”
(Συναξαριστής.)

ἀναστάσεως ἀναφέρει ὁ ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας Σωκράτης, ἀλλὰ ὁ Σωζομενὸς μιλᾷ γιὰ θεραπεία νόσου: «ἀπαλλάξει τῆς νόσου τὴν γυναῖκα» (Σωζομενός, βιβλίο 2, κεφ. 1, παρ.7). Ἀκολούθησαν ἐπίσημα προσκυνήματα καὶ παραληρηματικὲς καταστάσεις τοῦ πλήθους: «Τότε λοιπὸν ἠσπάσατο καὶ προσεκύνησε τὸν Τίμιον Σταυρὸν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ πίστεως τόσον ἡ βασίλισσα Ἑλένη ὅσον καὶ ὅλη ἡ μετ' αὐτῆς σύγκλητος τῶν ἀρχόντων. Ἐπειδὴ δὲ ἐζήτει καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῶν Χριστιανῶν νὰ προσκυνήσῃ καὶ νὰ ἀσπασθῇ αὐτόν καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου διὰ τὸ πολὺν πλῆθος, τούτου ἔνεκα ἐζήτησαν κατὰ δεύτερον κἂν νὰ ἴδωσι μόνον τὴν γλυκυτάτην θεωρίαν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ οὕτω διὰ μόνης τῆς θεωρίας νὰ εὐχαριστήσουν τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον των. Ὅθεν ὁ τότε μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Μακάριος ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ ὑψώσας μὲ τὰς δύο του χεῖρας τὸν Τίμιον Σταυρὸν ἔδειξεν αὐτὸν φανερώς εἰς ὅλους τοὺς κάτωθι εὐρισκομένους Χριστιανούς, οἵτινες ὡς εἶδον αὐτὸν ἐκραύγαζον ἀπὸ καρδίας ὅλοι ὁμοῦ τὸ Κύριε Ἐλέησον» (Συναξαριστὴς Σεπτεμβρίου ΙΔ').

Οἱ Ρωμαῖοι συνήθιζαν νὰ καίνε τοὺς ματωμένους καὶ μολυσμένους σταυροὺς γιὰ λόγους ὑγιεινῆς, ἀλλὰ ξαφνικὰ (330 χρόνια μετὰ) ἡ ἁγία Ἑλένη ἀνεκάλυψε τρεῖς ἄθικτους σταυρούς, λὲς καὶ μετὰ τὸν Ἰησοῦ δὲν σταυρώθηκε ἄλλος ἢ ἓνα εὐπαθὲς ὑλικὸ ὅπως τὸ ξύλο, μετὰ ἀπὸ τρεῖς αἰῶνες θαμμένο, θὰ παρέμενε ἀδι-
άβρωτο ! Γιὰ νὰ στερεωθῇ ὁ μῦθος, σκάρωσαν καὶ ἓνα «θαῦμα», τοποθετώντας ἓναν νεκρὸ πάνω στοὺς τρεῖς σταυρούς, ἀλλὰ στὴν ἐπαφὴ μὲ τὸ «τίμιο ξύλο» ὁ πεθαμένος... ἀνεστήθη !

Τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς θάφτηκε στὸν Πανάγιό Τάφο ἔρχεται σὲ πλήρη σύγκρουση μὲ τὴν ρωμαϊκὴ νομοθεσία, ὅπως ἀναφέρει ὁ Τάκιτος: «Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κατάσχεση ὅλων τῶν ὑπαρχόντων τοὺς οἱ καταδικασμένοι σὲ θάνατο δὲν εἶχαν δικαίωμα νὰ θαφτοῦν σὲ τάφο. Ἀντίθετα, αὐτοὶ ποὺ αὐτοκτονοῦσαν κηδεύονταν ἐπίσημα καὶ ἦταν σίγουροι πὼς οἱ διαθήκες τοὺς θὰ τηρηθοῦν μὲ σεβασμό» (Τάκιτος, «Χρονικά», VI, XXXV).

Ἀνάμεσα στὶς φήμες γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ, κυκλοφόρησε καὶ αὐτή, ὅτι εἶχε πωληθῇ σὰν δοῦλος στὴν Αἴγυπτο καὶ ἐκεῖ μνήθηκε στὰ «θαύματα». Ὁ αὐτοκρά-

Ἄς δοῦμε ὅμως, ποιοί ἦταν οἱ πραγματικοὶ λόγοι τῆς δῆθεν ἀνακαλύψεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ: ❶ Ἀρχικὰ ἡ ἐπισφράγιση τῆς ἐπιβολῆς τῆς νέας ἐξ Ἀνατολῶν θρησκείας στὴν αὐτοκρατορία. ❷ Ἡ ἐγκαθίδρυση τοῦ σταυροῦ ὡς αὐτοκρατορικοῦ συμβόλου, ἀφοῦ ἔκτοτε τὸ σύμβολο τοῦ χριστιανικοῦ σταυροῦ καὶ τὸ μονόγραμμα τοῦ Χριστοῦ (XP) θὰ ἀντικαταστήσουν τὸν ἀετὸ τοῦ Διός, σύμβολο τῆς κυριαρχίας καὶ τῆς παραδόσεως τῶν Ρωμαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων. ❸ Ἡ ἱστορική πιστοποίηση τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἰησοῦ, κάτι ποὺ μέχρι τότε ἀμφισβητεῖτο. Καὶ τέλος ❹ ἡ ὁλοκληρωτική ἐξαφάνισις τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

«Σήμερον ὁ Σταυρὸς ἐφάνη, καὶ ἡμεῖς πρὸς θεογνωσίαν ἐχειραγωγῆθημεν, διότι ἀφοῦ ἐφάνη ὁ Σταυρὸς, ἐμάθομεν νὰ πιστεύωμεν εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἀφοῦ ὁ Σταυρὸς ἐφάνη, κατηργήθη ἡ πολύθεος πλάνη τῆς εἰδωλολατρίας, ἀφοῦ ὁ Σταυρὸς ἐφάνη, κατηργήθη ὁ θάνατος, καὶ οἱ δαίμονες φρίτουσι, τὰ ξόανα ἐπατήθησαν, καὶ ὁ Σταυρὸς τιμᾶται εἰς πάντα κόσμον, οἱ βωμοὶ τῶν Ἑλλήνων ἠφανίσθησαν, καὶ ὁ Σταυρὸς ἀνεστύλωθη εἰς πάσας τὰς Ἐκκλησίας. Τοῦτον εἶδον οἱ δαίμονες ἐν Γολγοθᾷ προσηλούμενον καὶ ἐτρόμαξαν, τοῦτον εἶδον οἱ Ὅρθόδοξοι φανέντα ἐκ τῆς γῆς καὶ ἠυφράνθησαν» (Συναξαριστὴς Σεπτεμβρίου ΙΔ', «Λόγος Α').

Ἡ ἱστορία τῶν σταυρικῶν ἐκτελέσεων

Ἰ Ἀσιατικοὶ λαοί, Ἀσσύριοι, Βαβυλώνιοι, Πέρσες ἀλλὰ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἦταν ἐκεῖνοι ποὺ πρῶτοι χρησιμοποίησαν τὴν σταύρωση ὡς μέθοδο ἐκτελέσεως. Ἡ σταύρωση ἀπευθυνόταν στοὺς βαρυνοιῖτες: «Ὁ βασιλεὺς ἐξ ἄλλου τῶν Λιβύων Ἰνάρως, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἡ αἰτία ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως εἰς τὴν Αἴγυπτον, συλληφθεὶς διὰ προδοσί-
ας ἀνεσταυρώθη» (Θουκυδίδου, «Ἱστορία», βιβλίο Α', 110). Οἱ Ἑβραῖοι προφανῶς

τωρ Ἰουλιανὸς τρεῖς αἰῶνες ἀργότερα γράφει στὸν Κύριλλο τῆς Ἀλεξανδρείας: «Ὁ ἄνθρωπος, ποὺ σταυρώθηκε κατὰ διαταγὴν τοῦ Ποντίου Πιλάτου, ἦταν δούλος τοῦ Καίσαρα, καὶ θὰ τὸ ἀποδείξω...» (Κύριλλος τῆς Ἀλεξανδρείας, «Κατὰ Ἰουλιανοῦ»). Ἐπίσης τὸ ὄνομα τοῦ Ποντίου Πιλάτου μᾶς βάζει σὲ σκέψεις: Ἡ λέξις **πόντιος** μᾶς δείχνει, ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὸν Πόντο, ἐνῶ ἡ λέξις **Πιλάτος** σημαίνει ὅτι ἔφερε καπέλλο (πίλος). Νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν περικεφαλαία (Λατ. *pilum*); Μὰ ἦταν συνηθισμένη στοὺς Ρωμαίους. Τί τὸ ξεχωριστὸ μπορούσε νὰ ἔχη, ὥστε νὰ ξεχασθῇ τὸ ἴδιο του τὸ ὄνομα; Μήπως ἦταν ἄλλος ποὺ σταύρωσε τὸν Ἰησοῦ; Καὶ ὁ ἄπιστος Θωμᾶς, ποιὸς ἦταν; Πάντα ἀναφέρεται ἀπὸ τοὺς εὐαγγελιστὰς ὡς Θωμᾶς ὁ «**Δίδυμος**». Μὲ ποιὸν ἦταν δίδυμος ὁμοῦ; Μήπως μὲ τὸν Ἰησοῦ;

Ἐπίλογος

Ἰ Ρωμαῖοι δὲν θὰ σταύρωναν ποτὲ ἀνθρώπους ποὺ μιλοῦσαν γιὰ «ἀγάπη». Ἀντίθετα χιλιάδες ἐπαναστατῶν κατὰ τοῦ Ρωμαϊκοῦ *imperium* πέθαναν καρφωμένοι σὲ σταυρούς. Τὸ ἀδίκημα γιὰ τὸ ὁποῖο προεβλέπετο ἡ ποινὴ τῆς σταύρωσης ἦταν ἡ ἐνοπλὴ ἐξέγερσις καὶ μόνο. Ὁ

δανείσθηκαν ἀπ' τοὺς Πέρσες αὐτὴν τὴν μέθοδο ἐκτελέσεως, ὁ δὲ ἐκτελεσθεὶς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἦταν καταραμένος: «Καὶ ἂν τις ἔπραξεν ἁμάρτημα ἄξιον θανάτου καὶ καταδικασθῇ εἰς θάνατον καὶ κρεμάσῃς αὐτὸν εἰς ξύλον, δὲν θέλει μένει τὸ σῶμα αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ θέλεις ἐξάπαντος θάψῃ αὐτὸ

“Ἄν τις καταδικασθῇ

εἰς θάνατον καὶ

κρεμάσῃς αὐτὸν

εἰς ξύλον, δὲν θέλει

μένει τὸ σῶμα αὐτοῦ

ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ

τοῦ ξύλου (...), διότι

εἶναι κατηραμένος

ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ

κρεμάμενος. ”

(«Δευτερονόμιον».)

τὴν αὐτὴν ἡμέραν, διότι εἶναι κατηραμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ κρεμάμενος, διὰ τὴν μὴ μολύνῃς τὴν γῆν σου, τὴν ὁποία ὁ Κύριος ὁ Θεός σου δίδει εἰς σὲ κληρονομίαν» («Δευτερονόμιον», κεφ. ΙΑ', παρ. 22-23). Ἡ μέθοδος αὐτὴ χρησιμοποιήθηκε καὶ ἀπ' τοὺς Μακεδόνες τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοὺς διαδόχους του, ὅταν κατέλαβαν τὴν Ἀσία, χωρὶς ὅμως νὰ τὴν οἰκαιοποιηθοῦν πλήρως. Οἱ Καρχηδόνιοι, φίλοι καὶ σύμμαχοι τῶν Περσῶν χρησιμοποιοῦσαν καὶ αὐτοὶ τὴν σταύρωση ὡς μέθοδο ἐκτελέσεως. Ἀπὸ ἐκεῖ τὴν υἱοθέτησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι: «Ἐκεῖνοι ποὺ κουβαλοῦν τὴν τιμωρίαν τοὺς ἐκτείνονται πάνω σὲ τόσους σταυροὺς ὅσους εἶχαν ἐπιθυμήσει. Παρὰ ταῦτα συνεχίζουν νὰ δυσφημοῦν καὶ μὲ εὐφρολογήματα νὰ ἀραδιάζουν προσβολὰς γιὰ τοὺς ἄλλους. Θὰ μπορούσα νὰ πιστέψω, ὅτι ἦταν ἐλεύθεροι νὰ κάνουν κάτι τέτοιο καὶ ὅχι ὅτι μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς φτύνουν πάνω στοὺς θεατὲς ἀπ' τὸν

σταυρὸ τους» (Σενέκας, «De vita beata» 19.3). Καὶ γιὰ τοὺς Ῥωμαίους ἡ σταυρικὴ ἐκτέλεση πρέσβευε τὴν θανατικὴ καταδίκη τῶν ἐγκληματιῶν.

Ἀλλὰ καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκῃ ὁ σταυρὸς καὶ ἡ σταύρωση εἶναι ἀποτρόπαια πράξις, ὁ δὲ σταυρωμένος ἦταν καταραμένος γιὰ τοὺς χριστιανούς: «Ὁ Χριστὸς ἐξηγό-

λεγόμενος Ἰησοῦς ὑπηρετήσε πιστὰ τὴν ἐβραϊκὴ φυλὴ, προετοιμάζοντας ἐξέγερση, γιὰ νὰ ὑλοποιήσῃ τὸ ὄραμά της, ποὺ ἦταν ἡ παγκόσμια κυριαρχία μέσῳ τῆς βίαιης ἐπιβολῆς τῆς ἰουδαϊκῆς-παγκόσμιας θρησκείας. Ὁ Κέλσος στὸν «Λόγον περὶ Ἀληθείας» μᾶς πληροφορεῖ: «Μὰ πῶς νὰ παραδεχτοῦμε γιὰ θεὸ αὐτόν, ποὺ [...], ἀφοῦ κατηγορήθηκε, δικάστηκε καὶ καταδικάστηκε σὲ θάνατο, δραπετεύσε καὶ ξαναπιάστηκε κάτω ἀπὸ τέλεια ἐξευτελιστικὰ συνθήκες, χάρις στὴν προδοσίαν αὐτῶν τῶν ιδίων, ποὺ ὠνόμαζε μαθητὲς καὶ ὁπαδοὺς του;» (Κέλσος, Λόγος περὶ Ἀληθείας, ΙΙ, 16.) Ὡστε δύο φορές συνελήφθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς;

Πηγές:

- «Δευτερονόμιον», κα' 22- 23.
- «Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ», ἡ' 29, ἰ' 26.
- Λεων. Φιλιππίδου, «Ἡ Ἱστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης», Ἀθῆναι 1958.
- Τερτυλλιανοῦ, «Ἀπολογητικός».
- «Ἡρόδοτος», ε' 72.
- Γ. Ι. Πετρόπουλου, «Ἡ Δίκη τοῦ Χριστοῦ».
- Robert Ambelain, «Ὁ Γολγοθᾶς καὶ τὰ βασιὰ μυστικά του».

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

ρασεν ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρρας τοῦ νόμου, γενόμενος κατάρρα ὑπὲρ ὑμῶν, διότι εἶναι γεγραμμένον: Ἐπικατάρρατος πᾶς ὁ κρεμιάμενος ἐπὶ ξύλον» (Ἀποστόλου Παύλου «Ἐπιστολὴ πρὸς Γαλάτας», κεφ. Γ', παρ. 13). Οἱ Βυζαντινοὶ χρησιμοποιοῦσαν τὴν ποιὴν αὐτὴ ὀνομάζοντάς τὴν ἀνασκολοπισμό.

Σὲ ὅλα τὰ κείμενα τῆς ἐποχῆς οἱ διάφοροι συγγραφεῖς ὄλων τῶν ἐθνῶν ἀναφέρουν μὲ ἀποτροπιασμὸ τὴν ἔννοια τοῦ σταυροῦ ὡς ἐκτελεστικοῦ ὄργάνου. Οἱ περιγραφές τῶν σταυρώσεων εἶναι ἀρνητικὲς στὰ ἀρχαῖα κείμενα, γεγονὸς ποὺ δείχνει τὴν γενικὴ ἀποστροφή γιὰ τὴν συγκεκριμένη μέθοδο ἐκτελέσεως. Καὶ ἐνῶ ὁ σταυρὸς ἀποτελοῦσε γιὰ τὰ προχριστιανικὰ ἀλλὰ καὶ τὰ μεταχριστιανικὰ χρόνια ἓνα ἀποτρόπαιο σύμβολο ἐκτελέσεως, τὸ χριστιανικὸ ἱερατεῖο ἀποφάσισε νὰ υἱοθετήσῃ τὸν σταυρὸ ὡς κύριο λατρευτικὸν σύμβολο. Ἐπομένως ὁ σταυρὸς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασανίσθηκε καὶ θανατώθηκε ὁ Ἰησοῦς, ὁ θεὸς τῶν χριστιανῶν, ὡς ἐγκληματίας ἀλλὰ καὶ πολλοὶ μάρτυρες τῆς θρησκείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, θὰ ἔπρεπε νὰ προκαλῇ ἀπέχθεια καὶ ἀποστροφή στοὺς πιστοὺς καὶ ὄχι νὰ τιμᾶται μὲ τέτοια λαμπρότητα καὶ νὰ θεωρῇται ὡς ἱερὸν σύμβολο. Μαζοχισμὸς ἢ ἀπλᾶ παρὰ φύσιν λατρεία; Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ προσεχθῇ, ὅτι ὁ ἰσοσκελὴς σταυρὸς ὄχι βέβαια ὡς μέθοδος ἐκτελέσεως ὑπῆρξε πανάρχαιο προκατακλυσμιαῖο ἡλιακὸν σύμβολο, ποὺ χρησιμοποιοῦσαν ὅλοι σχεδὸν οἱ λαοὶ τῆς γῆς. Στὴν Κλασικὴ περίοδο ἀποτέλεσε καὶ σύμβολο τῶν τεσσάρων στοιχείων τῆς Φύσεως (πυθαγόρεια τετρακτὺς). Ἐπομένως οἱ χριστιανοὶ ἱερεῖς γνώριζαν, ὅτι ἡ ἀρχετυπικὴ μορφή τοῦ σταυρικοῦ συμβόλου θὰ μπορούσε νὰ περάσῃ εὐκόλα στὶς συνειδήσεις τῶν ἐθνικῶν, ποὺ τοὺς ἐτοίμαζαν ὡς μελλοντικὸν ποίμνιόν τους.

Ὁ ἰσοσκελὴς σταυρὸς,
ὄχι βέβαια ὡς
μέθοδος ἐκτελέσεως,
ὑπῆρξε πανάρχαιο
προκατακλυσμιαῖο
ἡλιακὸν σύμβολο.
Στὴν Κλασικὴ
περίοδο ἀποτέλεσε
καὶ σύμβολο
τῶν τεσσάρων
στοιχείων τῆς
Φύσεως (πυθαγόρεια
τετρακτὺς).

Πῶς ὅμως δικαιολογεῖται, ὅτι γιὰ μία περίπου χιλιετία ἀμέτρητοι τόννοι τίμιον ξύλου διακινοῦνται μεταξὺ τῶν πιστῶν σὲ ὅλα τὰ χριστιανικὰ κράτη; Λίγο ἢ πολὺ ὅλοι οἱ γνωστοί μας ἄνθρωποι ἔχουν ἢ κουβαλοῦν μαζί τους τίμιον ξύλο. Ποιὰ εἶναι ἄραγε ἡ ἐξήγηση, ποὺ δίνουν γι' αὐτὸ οἱ ἱερωμένοι; «Διηγείται δὲ καὶ ὁ Παυλῖνος εἰς τὴν ἐνδεκάτην αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ὅτι ὁ Σταυρὸς ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ μεταδίδεται εἰς κοινὴν ὠφελείαν καὶ δὲν ὑφίσταται μείωσιν, ἀλλὰ μένει ἀνελλιπὴς καὶ ἀκέραιος, καὶ μεριζόμενος κατέχεται, καὶ πάλιν ὅλος προσκυνεῖται. Τοῦτο δέ, διότι ἦτο τάξις, ὅταν οἱ προσκυνῇται ἐπήγαιναν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐλάμβανον ἀπὸ τὸ Τίμιον Ξύλον καὶ ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν εἰς μαρτυρίαν καὶ ἀποδείξιν τῆς ἐκεῖ μεταβάσεώς των. Ὅθεν ἐκεῖ ὅπου ἐκόπτετο καὶ μεταδίδετο ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, ἐκεῖ καὶ ἐπληθύνετο, ὅπως καὶ οἱ πέντε ἄρτοι ἐπληθύνοντο διὰ τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων. Τοῦτο φαίνεται ββαιῶν καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος» (Συναξαριστὴς Σεπτεμβρίου ΙΔ'). Δηλαδή τὴν στιγμὴ τῆς κοπῆς καὶ μεταβιβάσεως τοῦ τιμίου ξύλου στοὺς πιστοὺς αὐτὸ πολλαπλασιαζόταν!

Ἡ δὴθεν ἀποκάλυψη τοῦ Γιαχβὲ στὸν ἐπίσκοπο Μακάριο τῆς τοποθεσίας, ὅπου βρισκόταν «ὁ σταυρὸς τοῦ μαρτυρίου» καὶ οἱ ἥλοι, δηλαδὴ τὰ καρφιά ποὺ ὑποτίθεται ὅτι κάρφωσαν τὸν Ἰησοῦ στὸν σταυρό, εἶχαν ὡς ἀποτελεσματὴν ἐκθεμελίωση τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης, ὅπου χτίσθηκε ἡ γνωστὴ καὶ σήμερον ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Ἀξίζει ἐδῶ νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὴν ἄποψη αὐτὴ τοῦ Παυλίνου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου συμμερίζονται μέχρι καὶ σήμερον ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῆς Ὁρθοδοξίας.

ἐορτὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἐορτάζεται μὲ περισσὴ λαμπρότητα στὴν χώρα μας στὶς 14 Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους. Παρὸν στοὺς ἐορτασμοὺς βρίσκεται πάντοτε καὶ τὸ ἐπίσημο Ρωμαῖκο κράτος μας. Ὅμως ὁ πραγματικὸς ἀντίκτυπος τῆς ἐορτῆς αὐτῆς ἀπαντᾶται στὰ λόγια τῶν ἱερωμένων μας: «Οἱ βωμοὶ τῶν Ἑλλήνων ἠφανίσθησαν καὶ ὁ Σταυρὸς ἀνεστυλώθη εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας». Ὅσο γιὰ τὴν ἀπάντηση στὸ ἂν ὁ Χριστιανισμὸς ἐπιβουλεύεται τὴν νοημοσύνη μας, αὐτὴ ἔρχεται πάλι ἐκ στόματος τῶν ιδίων τῶν ἱερέων του: «Ἐχουμε ἀνάγκη ἀπ' ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερους μύθους, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ἐντυπωσιάζουμε τὸν ὄχλο. Ὅσο λιγώτερο καταλαβαίνει ὁ ὄχλος τόσο πιὸ ἐνθουσιώδης γίνεται. Οἱ Πατέρες καὶ Διδάσκαλοί μας δὲν ἔλεγαν πάντοτε τί σκέπτονταν, ἀλλὰ ἔλεγαν αὐτὸ ποὺ τοὺς ὑπαγόρευαν οἱ συνθῆκες καὶ οἱ ἀνάγκες.» (Ἐπιστολὴ τοῦ Γρηγορίου Ναζιανζινοῦ στὸν Ἅγιο Ἰερώνυμο.)

Βασίλειος Μανρομμάτης

ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΙΟΥΔΑΙΟΙ ΚΑΙ «ΠΟΙΜΕΝΕΣ» ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

Ὁ Ἰουδαῖος ἱστορικὸς Ἰώσηπος στὸ ἔργο του «Κατ’ Ἀπίωνος Α΄-Β΄» γράφει:

Σελ. 72: «Οἱ πρόγονοί μας οἱ “ποιμένες”, ὅπως τοὺς ἔλεγαν, φύγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο κι ἤρθαν καὶ κατοίκησαν τὴν χώραν μας» (Κεφ. XVI, § 103).

Σελ. 66: «ἡ φυλὴ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ὠνομαζόταν “Υκσώς”, δηλαδή “βασιλιᾶδες ποιμένες”. Γιατὶ «Υκ» στὴν ἱερὴ τὴ γλῶσσα θὰ πῇ «βασιλιᾶς» καὶ «σώς» «ποιμὴν» καὶ ποιμένες στὴν κοινὴ τὴ γλῶσσα. Ἀκόμη τὸ «Υκ» θὰ πῇ «αἰχμάλωτοι ποιμένες». Μετὰ ὠνομάσθησαν «βασιλιᾶδες» καὶ ὕστερα «οἱ βασιλιᾶδες» ὠνομάζονταν «ποιμένες». Μετὰ ἀπὸ τὸν πόλεμο διώχθηκαν οἱ «ποιμένες» ἀπὸ τὴν ἐπίλοιπη Αἴγυπτο καὶ περικυρλώθηκαν στὴν πόλιν «Αὔαρις» ἴσον «τόπος καταφυγῆς». Αὐτοὶ στὴν συνέχεια, κατὰ τὴν συμφωνία, μὲ τὶς οἰκογένειές τους ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ βαδίζοντας πάνω στὴν ἔρημο φτάσανε στὴν Συρία, ὅπου χτίσανε στὴν χώρα, ποὺ τώρα λέγεται Ἰουδαία, μιὰ πόλιν καὶ τὴν ὠνόμασαν Ἱεροσόλυμα.

Κατὰ τὸν Μανέθωνα τὸ ἔθνος αὐτό, τοὺς «ποιμένας», τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν Αἰγυπτίων τοὺς ἀναφέρουν ὡς «αἰχμαλώτους». «Σωστά, –γράφει ὁ Ἰώσηπος– γιατί στοὺς παλιούς μας προγόνους “ὁ ποιμενικὸς βίος” ἦταν κάτι τὸ πατροπαράδοτο, καὶ καθὼς ζητοῦσαν νομαδικὴ ζωὴ λέγονταν “ποιμένες”. Καὶ “αἰχμάλωτοι”, ἐπίσης, διότι ὁ πρόγονός τους ὁ Ἰωσήφ εἶπε γιὰ τὸν ἐαυτὸν του στὸν βασιλιᾶ πὼς εἶναι αἰχμάλωτος καὶ προσκάλεσε ὕστερα καὶ τ’ ἀδέλφια του στὴν Αἴγυπτο μὲ τὴν ἄδεια τοῦ βασιλιᾶ, στὸν ὁποῖον εἶπαν ὅτι εἶναι “ποιμένες”, ὅπως ἦταν καὶ οἱ πρόγονοί τους.» (κεφ. XIV, § 82-92.)

«Καὶ εἶπε Φαραὼ τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσήφ· Τί τὸ ἔργον ὑμῶν; Οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραῷ: Ποιμένες προβάτων οἱ παῖδες σου καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.» (Γέν. 47,3.)

Ὁ λαὸς τῶν «ποιμένων» βγῆκε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ πῆγε στὰ Ἱεροσόλυμα (§ 94). Καὶ συμπληρώνει: «Αἰγυπτιακὰ τὸ “Υκ” καὶ τὸ “Ἀκ” μὲ δασεῖα

σημαίνει *αἰχμάλωτοι*» (§ 83). Καὶ συνεχίζει ὁ Ἰώσηπος κατὰ τὸν Μανέθωνα: «...ἀφοῦ προανέφερε, πὼς οἱ δικοὶ μας οἱ πρόγονοι, μυριάδες πολλές, ἦρθαν στὴν Αἴγυπτο κι ὑποτάξανε τοὺς ἐντόπιους, ὕστερα ὡμολόγησε ὁ ἴδιος, πὼς σὰν πέρασε καιρὸς, φῦγαν καὶ πῆγαν καὶ κυριέψανε τὴν τωρινὴ Ἰουδαία καὶ χτίσανε τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ φτειάζανε τὸ ναό...» (§ 228).

Ὁ ἴδιος γράφει στὴν Ἱστορία του ὅτι 518 χρόνια πρὶν ἔγινε ἡ ἔξοδος τῶν ποιμένων γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα (§ 230).

«Ἐνῷ λοιπὸν παραδέχεται (ὁ Μανέθων) πὼς τόσα χρόνια πρὶν -518- οἱ πατέρες μας φῦγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο...» (§ 232).

Αὐτοί, οἱ πρότερον «βασιλεῖς», οἱ ὕστερον «βασιλιᾶδες *αἰχμάλωτοι*», εἶναι «οἱ *αἰχμάλωτοι ποιμένες*», ἐντέλει «οἱ ποιμένες» εἶναι ὁ λαός, οἱ πρόγονοι τῶν Ἰουδαίων. Αὐτοὺς συνήνωσε καὶ ὠδήγησε στὴν ἔξοδό τους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ τοὺς ἐπανάφερε στὰ Ἱεροσόλυμα ὁ νομοθέτης τους ὁ Μωυσῆς. Γράφει δὲ γιὰ τὸν Μωυσῆ ὁ Μανέθων: «Καὶ κεῖνοι, ἅμα μῆκτανε μέσα στὴν πόλιν Αὔραι τῶν ποιμένων, κἄναν τὸ μέρος αὐτὸ ὀρηγῆριον γιὰ ἐπανάστασιν, διώρισαν ἀρχηγό τους κάποιον Ἡλιουπολίτην ἱερέα, ποὺ τὸν λέγαν Ὁσάρσηφο, κι ὠρκίστηκαν σ' ὅλα νὰ πειθαρχοῦνε σ' αὐτὸν. Καὶ ἐκεῖνος πρῶτα πρῶτα τοὺς ἔβαλε νόμο...» (§ 238). Καὶ συνεχίζει: «Καὶ λένε, πὼς ὁ ἱερέας ἐκεῖνος, ποὺ τοὺς ἔδωσε τὸ πολίτευμα ἐκεῖνο καὶ τοὺς νόμους, ἦταν Ἡλιουπολίτης καὶ λεγόταν Ὁσάρσηφ, ἀπὸ τ' ὄνομα τοῦ θεοῦ τῆς Ἡλιούπολης Ὅσιρι, κι ἅμα πέρασε, λένε, σ' αὐτὴ τὴν φυλὴ, ἄλλαξε τὸ ὄνομά του κι ὠνομάστηκε Μωυσῆς» (§ 250). «τοὺς ἔδωκε τὴν πόλιν, τὴν Αὔραι, ποὺ τὴν κατοικοῦσαν πρῶτα οἱ ποιμένες. Σ' αὐτὴ ἅμα μαζεύτηκαν, διάλεξαν ἀρχηγό τους ἕναν ἀπὸ τοὺς πρὶν ἱερεῖς τῆς Ἡλιούπολης...» (§ 260-261). «Κι ὕστερα οἱ Ἱεροσολυμίτες, ἀφοῦ κἄναν ἔφοδο, ξεθεμελίωσαν τὶς πολιτεῖες, κάψαν τὰ ἱερά, σφάζανε τοὺς ἱερεῖς καὶ δὲν παρέλειψαν ἀπολύτως καμμιὰ παρανομία καὶ σκληρότητα» (§ 264).

«Ὁ Μωυσῆς, ὅπως ἔχω ἀκούσει ἀπὸ τοὺς γεροντότερους Αἰγυπτίους, ἦταν Ἡλιουπολίτης» (Λόγος Β', II, § 10).

Ἐπ' αὐτῶν, ἀντικρουόντάς τα, γράφει γιὰ τὸν Μωυσῆ ὁ Ἰώσηπος: «Ἀλλὰ καὶ τ' ὄνομα ὀλότελα αὐθαίρετα τοῦ τ' ἀλλάζει. “Ὁσαρσήφ” λέει, λεγότανε. Αὐτὸ δὲν ταιριάζει καθόλου μὲ τὴν ἀλλαγὴ ποὺ τοῦ κάνει. Τὸ σωστό του τ' ὄνομα -Μωυσῆς- σημαίνει ἐκεῖνον ποὺ σώθηκε ἀπὸ τὸ νερό. Γιατὶ τὸ νερὸ οἱ Αἰγύπτιοι τὸ λένε *μωή*» (§ 286). [Ὁ δὲ μεταφραστὴς στὴν No 197 ὑποσημείωσή του γράφει: «Ἡ ἐτυμολογία αὐτὴ δίνεται ἐπίσης (μὲ τὴν ἀναγκαίαν προσθήκην ὅτι «*ύσης*» σημαίνει «σωσμένος») στὴν “Ἀρχαιολογία” II, 9,6 § 228.»]

Καὶ συνεχίζει: «Ἄμ' ἀποφάσισαν οἱ πρόγονοί μας ν' ἀφήσουν τὴν Αἴγυπτο καὶ νὰ γυρίσουν στὴν πατρογονικὴ τους τὴ χώρα, χιλιάδες πολλὲς καθὼς ἦταν, τοὺς παρέλαβε ἐκεῖνος (ὁ Μωυσῆς) καὶ μέσ' ἀπὸ τεράστιες δυσκολίες τοὺς προφύλαξε καὶ τοὺς ἔσωσε. Γιατὶ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ περάσουν πεζοπορῶντας τὴν ἄνυδρη ἔρημο καὶ νὰ περπατᾶνε ἀπάνου στὸν ἀτέλειωτο ἄμμο καὶ νὰ σώσουν, πολεμῶντας μὲ ἐχθρούς, παιδιὰ, γυναῖκες καὶ λάφυρα. Καὶ μαζὶ μ' ὅλ' αὐτὰ στάθηκε ἄριστος στρατηγός, συννετὸς συμβουλάτορας κι' εὐσυνείδητος παραστάτης.» (Λόγος ΒΙ, XVI, § 157-158.)

«ὁ δικός μας νομοθέτης (ὁ Μωυσῆς)... θὰ μπορούσε νὰ τὸ πῇ, τὸ πολίτευμα, πὺν ἔδωσε, ἦταν ἡ θεοκρατία, στὸ θεὸ ἀναθέτοντας ὅλη τὴ δύναμη καὶ τὴν ἐξουσία» (§ 165).

[Σημ. 1. Ὁ Ἀπίων ἦταν πολυγραφώτατος Ἀλεξανδρινός, τὸ δὲ ἔργο του «Αἰγυπτιακά» εἶναι γραμμένο εἰδικὰ κατὰ τῶν Ἰουδαίων.

Σημ. 2. Ὁ Φλάβιος Ἰώσηπος (Γιοσῆφ Μπὲν Μαθιά, 37-95 μ.Χ.) ἦταν ἓνας ἱερωμένος Ἱεροσολυμίτης ἱστορικός, ἑλληνόφωνος Ἑβραῖος συγγραφεύς, κάτοχος τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας. Τὰ ἔργα του εἶναι γραμμένα σὲ Γλῶσσα Ἑλληνική, ὅπου ἀντικαθερπίζεται ὁλόκληρη ἡ Ἑλληνιστικὴ γλωσσικὴ παράδοση τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης.]

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω καταφαίνεται ὅτι «ποιμένες» ὠνομάζοντο οἱ πρόγονοι τῶν Ἑβραίων.

* * *

μὲς μέσα στοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς ἀκοῦμε στὶς δεήσεις φράσεις ὅπως: «ποιμήν», «χριστεπώνυμον ποιμνιον», «τοῦ πατρὸς καὶ ποιμενάρχου» (τάδε ἐπισκόπου). Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Μήπως οἱ λέξεις «ποιμήν» (Λατ. «pastor»), «ποιμενάρχης», ἐμμέσως ἀνάγονται στὸ ἔθνος τῶν ποιμένων, δηλαδὴ τῶν Ἰουδαίων; Καὶ ἔτσι δοξάζονται καὶ ὑμνολογοῦνται ἐσκεμμένως, ἀλλὰ καὶ καλυμμένως οἱ προπάτορες τῶν Ἰουδαίων, οἱ ποιμένες, ὅπως ἐλέγοντο. Καὶ θεωροῦν τὸν Ἕλληνα πολίτη «ποιμνιον», ὡς βόσκον, ἄφωνον καὶ ἄλαλον, ὑπακοῦον καὶ πειθαρχοῦν ἀγογγύστως στὴν «γκλίτσα τοῦ τσοπάνη» ὡς ἄλλο πρόβατο;

Πηγὴ: Φλαβίου Ἰώσηπου, «Κατ' Ἀπίωνος Λόγος Α' Β'», μτφρ. Κων. Ι. Φριλίνγου, ἐκδόσεις Ι.-Π. Ζαχαρόπουλου, Ἀθήνα 1939.

Σωτήριος Φλέκκας

«ΤΙΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΤΑΡΑΞΕ ΤΗΝ ΙΕΡΗ ΣΙΓΗ»

Τὸ ἐρέθισμα μοῦ ἔδωσε ἐκπομπή τῆς ET1 (2 Μαΐου, βράδυ). Θέμα ἦταν ὁ ποιητὴς Ἀγγελος Σικελιανός. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή καταλαβαίνει κανεῖς, ὅτι ὁ λαὸς καὶ οἱ διανοούμενοι εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν δυνάστευση τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἀπὸ τὸ κρατίδιο τῆς Ρωμοσύνης ἀκόμα, ἐξοβελίζοντας τοὺς Καποδίστρια, Κοραῖ καὶ ἄλλους. Βέβαια ἡ φολκλωρική ἀναβίωση παντοειδῶν σκηνῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος (θέατρο, θρησκεία, ἀθλητισμός κ.λπ.) ἀποτελεῖ ὑπεκφυγή, ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ κατὰ μέτωπο σύγκρουση τῶν δύο αὐτῶν κοσμοθεωριῶν, καὶ ἔτσι ὁ Γιαχβὲ ἔχων τὸ ἐπάνω χέρι (θρησκεία, χρῆμα, κράτος κ.λπ.) νὰ ἀνακυκλώνεται. Ἀπὸ τὴν Ἀναγέννηση ἀκόμα, ὁμοίως. Βέβαια καὶ οἱ σημερινοὶ δωδεκαθεῖστες μὲ τὰ δόγματα καὶ τὶς χλαμύδες κατὰ τέτοιο κάνουν.

Ἀλλὰ ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι πιά παγκόσμιος, ἀνήκων ἐξ ἀδιαιρέτου στοὺς πάντας καὶ ἀποκαλύπτει τὸ δόλιο τρόπο τοῦ Γιαχβὲ χωρὶς χλαμύδες, παρεούλες, κόμματα, συλλόγους, δόγματα, ὁργανώσεις. Ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι καθαρὰ ἐσωτερικὴ καὶ προσωπικὴ ὑπόθεση. Βλέπομε λοιπὸν τὸν ἐν λόγῳ ποιητὴ νὰ διατοιχίζεται ἐν τρικυμίᾳ στὴ θαλασσοταραχὴ τοῦ Ἑβραιοχριστιανισμοῦ, ἀποσκοπώντας στὴν ἀνάμιξη τῶν δύο μὴ ἀναμιξίμων κοσμοθεωριῶν-κοσμοθεάσεων. Ἐπισκέφθηκε καὶ προσκύνησε τὶς πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τοὺς Δελφούς... Γιὰ τὸ εὐτράπελο ἀλλὰ καὶ τὸ χαρακτηριστικὸ. Ὁ ποιητὴς ἐπισκέφθηκε μὲ ἀνάλογη ἀρχαιοελληνικὴ ἐνδυμασίᾳ τὴν Χαλκίδα, ὅπου τὸ πειραχτήρι μὲ τὸ ἰδιαίτερο πνεῦμα τοῦ Γιάννης Σκαρλίμπας τὸν ἔσωσε ἀπὸ τὸν ἐξευτελισμὸ λέγοντάς του: «Πᾶμε νὰ φύγωμε, γιατί μᾶς πῆρε στὸ κατόπι ἡ... μαρίδα (πιτσιρικᾶδες...)».

Βέβαια οἱ «ἀναλυτές» τῆς ἐκπομπῆς στὸ ἴδιο πνεῦμα εἶπαν, ὅτι ὁ Σικελιανὸς «θα εἶναι ποιητής, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ Ποίηση ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὀμήρου ἕως τὶς ἅγιες γραφές». Τὸ σύστημα δὲν χάνει καιρὸ καὶ πάντα ἐπισημαίνει τὴν παρουσία του, ὅμως ἀλάθητα ὁ (ἀπαγορευμένος...) Κ. Καρυωτάκης ἐπεσήμανε:

ΔΕΛΦΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Στοὺς Δελφούς ἐμετρήθηκε τὸ πνεῦμα δύο Ἑλλάδων.
Ὁ Αἰσχύλος πάλι ἐξύπνησε τὴν ἡχὴ τῶν Φαιδριάδων.
*Longines**, *Kodaks***, *opérateurs**** τοῦ Προμηθέα τὸν πόνον
ἔδωσαν ἰδιαίτερο, γραφικώτατο τόνο.
Ἕνας λυγμὸς ἐκίνησε τ' ἀπίθανα αὐτὰ πλῆθη.
Κι ὅταν, χωρὶς νὰ πέση αὐλαία, ἡ ὁμήγουρις διελύθη,
τίποτε δὲν ἐτάραξε τὴν ἱερὴ ἐκεῖ πέρα σιγή.
Κάποιος γυπαετὸς ἔσχισε τὸν αἰθέρα.

Κ. Καρυωτάκης

* Γυαλιά, ὀμματοῦδία τῆς ἐποχῆς ** Φωτογραφικὲς μηχανές, *** Δημοσιογράφοι.

Παντελῆς Γλᾶρος

Η ΚΟΛΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ

« κόλαση είναι ένα ύπαρκτο μέρος, ἔστω καὶ ἂν κανεὶς δὲν μιλᾷ πιά γι' αὐτὸ στὶς μέρες μας. Δὲν πρόκειται ἀπλᾶ γιὰ κάποιο θρησκευτικὸ συμβολισμό, ποὺ ἔχει στόχο νὰ συνεντί-
ση τοὺς πιστοὺς, καὶ νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν ὑπαρξὴ τῆς κολά-
σεως στὴν μετὰ θάνατον ζωὴ, ὥστε νὰ διαρρηχθῇ ἡ σχέση
μας μὲ τὴν ἁμαρτία, ποὺ εἶναι ὁ πραγματικὸς ἐχθρὸς τῆς ἀνθρωπότητας»,
δήλωσε ὁ πάπας Βενέδικτος XVI (Ἐφημερίδες τῆς 29ης Μαρτίου 2007).

Ἡ πίστη, ἡ θρησκεία, ἡ κόλαση ἀλληλένδετες κατὰ τῆς ἁμαρτίας, ποὺ εἶναι ἐχθρὸς
τῆς ἀνθρωπότητας καὶ ὁδηγεῖ στὴν ὑπαρξὴ κολάσεως κατὰ τὸν πάπα. Ἄς δοῦμε τὰ
παρακάτω:

«Ἡ σύγκρουση θρησκείας καὶ Ἐπιστήμης προκαλεῖται ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ
δόγματα. Αὐτὰ τὰ δόγματα τῶν θρησκειῶν ἐκφράζουν τὴν προσπάθεια τοῦ ἀν-
θρώπινου πνεύματος νὰ ἀναπαραστήσῃ τὸ Ἀπόλυτο, τὸ Ἄπειρο, τὸ συναίσθημα
τοῦ ὁποίου ἐπιβάλλεται σ' αὐτόν. Ἀλλ' ὅλοι οἱ χρησιμοποιηθέντες τύποι ἀποδει-
κνύονται ἀνίσχυροι γι' αὐτό. Καὶ τὸ ἀντικείμενο τῆς θρησκείας, τὸ Ἀπόλυτο, μένει
ἀδιανόητο» (Ἀλέξανδρος Ν. Παρασκευόπουλος, «Πραγματικότητα καὶ Θρησκεία»).
Ὅμως «χρειάσθηκαν οἱ μεγάλοι μύστες τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, γιὰ νὰ
ὑπάρξῃ Ἐπιστήμη καὶ γενικῶς πολιτισμός. Καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ ἀνθρωπότητα εἶναι
ὀφειλέτης. Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι δὲν αἰσθάνωνται τοῦτο, εἶναι διότι εἶναι ἀφύσικοι.
Ὁμοιάζουν πρὸς πρωτόγονους, γιὰ τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ὑπῆρχαν ταμπού. Εἶναι,
διότι εἶναι ἀνίκανοι νὰ συλλάβουν μία δεδομένη πραγματικότητα. Καὶ ἀποτελεῖ
αὐτὸ μορφὴ ἐκφυλισμοῦ. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποξενώνεται κανεὶς ἀπὸ κάθε σοβα-
ρότητα, ὅταν ἀγνοῇ ἢ ἀποσιωπᾷ τὴν πατρότητα κάθε ἐμπνεύσεως, οἷασδὴποτε
ἐμπνεύσεως» (Ἀλέξανδρος Ν. Παρασκευόπουλος, «Αἱ θρησκείαι»).

Ἡ δεισιδαιμονία ὁδηγεῖ στὴν αὐταπάτη τῆς Κόλασης

 ἱ εἶναι ὁ δεισιδαίμων (δεῖδω + δαίμων)· θεοφοβούμενος, εὐλαβὴς πρὸς τὰ
θεῖα· τὸ πάθος, τὸ ἐλάττωμα τοῦ δεισιδαίμονος. «ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ
πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ» (Παῦλος, «Πράξεις Ἀπο-
στόλων»). «Ὁ τιμὼν ἀπὸ μόνον φόβον τὸν θεόν (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον)»
(Θεοφράστου - Χαρμίδης). (Ὅρα λεξικόν: Στεφάνου Βυζαντίου).

«Ἡ δεισιδαιμονία εἶναι ἀνόητος φόβος τοῦ θεοῦ» (Κικέρων). «Ἡ δεισιδαιμονία εἶναι θρησκεία τῶν εὐτελῶν ψυχῶν» Ἡ δεισιδαιμονία ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὸν δεσποτισμὸ καὶ ἀνατροφοδοτεῖται, διότι στηρίζεται στὸ «δεδομένο», στὸ «ἀνεπίδεκτον» ἀμφισβητήσεως, στὸ «μυστηριώδες», στὸ «πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα» τοῦ δόγματος. Εἶναι πέραν καὶ ἔξω καὶ κατὰ τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ Ὄρθου Λόγου. «Δεσποτισμὸς καὶ ἐλευθεροτυπία δὲν μποροῦν νὰ συνυπάρξουν» (Γαμβέτας).

Ἡ δεισιδαιμονία
εἶναι πέραν καὶ
ἔξω καὶ κατὰ τῆς
Ἐπιστήμης καὶ τοῦ
Ὄρθου Λόγου.

Τὸ ἄγνωστο, τὸ μεταφυσικό, τὸ ἐπέκεινα, τὸ ἀδιανόητο Ἀπόλυτο, ἡ πίστη στὸ μὴ ὁρατὸν ἀλλὰ ἐπιθυμητόν, ἡ ἀπεμπόληση τοῦ Ἑλ-λόγου καὶ ἐλευθέρου, ἡ ἔνταξη στὸ ἀντίκρουσμα καὶ ἀντοχὴ ἔναντι τῆς τραγωδίας τοῦ ἀναπόφευκτου, ἡ πίστη στὴν μετὰ θάνατον ζωὴ καὶ μετὰ θάνατον τιμωρία-κόλαση γεννοῦν καὶ τρέφουν τὴν δεισιδαιμονία, ἄρρηκτα συνδεδεμένη μὲ τὴν μοῖρα, τὸ πεπρωμένο, ὑπὸ τὴν σκέπη τοῦ δεσποτισμοῦ, τοῦ «ἀνεπίδεκτου ἀμφισβητήσεως μυστηριώδους δογματισμοῦ», τοῦ a priori ἀγνώστως δεδομένου.

«Ἡ κόλαση εἶναι ἓνα ὑπαρκτὸ μέρος...» κατὰ τὸν πάπα Βενάδικτο XVI. «Δὲν πρόκειται ἀπλᾶ γιὰ κάποιο συμβολισμό, ποὺ ἔχει στόχο νὰ συνετίσῃ τοὺς πιστοὺς...», λέει καὶ συμπληρώνει: «οἱ πιστοὶ σ' ὅλον τὸν κόσμον νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν ὑπαρξὴ τῆς κολάσεως στὴ μεταθανάτιο ζωή...». Δηλαδή ἡ κόλαση εἶναι τόπος, τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, μὲ πίσσες καὶ κατράμια, «κάτω κόσμος», Ἄδης τερατόμορφος. Ἡ κόλαση τοῦ Δάντη σ' ὅλο τὸ μεγαλεῖον τῆς μὲ τὶς ἐκφοβιστικές, ἀνατριχιαστικές, ἀποτρόπαιες, σκαιώδεις φρικιαστικὲς εἰκόνες ποὺ ζωγράφισε ὁ Ἱερώνυμος Μπός. «Ζοφερὸ μέλλον περιμένει τοὺς ἁμαρτωλοὺς στὴν ἄλλη ζωή», σχολιάζει ἡ ἐφημερίδα «Guardian».

Τί ἐστὶν κόλασις; Κόλασις· τιμωρία (Ἡσύχιος). Κόλασι (ρῆμα κολάζω):

1. περικοπή, κλάδευσις δέντρων.
2. ἔκτιση δικαστικῆς ποινῆς.
3. παιδεύση τινὸς πρὸς βελτίωσιν, διόρθωσιν τοῦ σφάλματός του. (Πλάτωνος «Πρωταγόρας» 323). (Ὁρα λεξικὸν ΠΑΠΕ.)

«Ἡ κόλαση τοῦ Δάντη» μὲ τὶς ἐκφοβιστικές, ἀπαράδεκτες καὶ τραγικὲς εἰκόνες, ἐπανέρχεται «ὡς ἀνεπίδεκτος ἀμφισβητήσεως», δογματικὰ προβάλλει καὶ ἐνσπείρει φαντασιώσεις γιὰ τὴν ἐπέκεινα ζωή, γιὰ μετὰ τὸν θάνατον, φόβο σκαιὸ καὶ τρόμον ἀσκήνωτο στὸν ἄνθρωπο, παρουσιάζεται ὡς «ὑπαρκτὸν μέρος», γιὰ ὑποταγὴν τοῦ σὲ κηρύγματα μὴ ἐπιδεχόμενα ἀντίρρησην, ποντάροντας στὸ μεταφυσικό, τὴν πίστη, τὴν πίστη τοῦ μὴ ὁρατοῦ, ἀλλὰ ἐπιθυμητοῦ, στὴν λαχτάρα γιὰ τὸ ἐπέκεινα μετὰ τὸ θάνατο, ὅπου μὲ μεταφυσικὲς ὑποσχέσεις γιὰ τὴν ἀέναον ἐπιθυμίαν γιὰ ἀθανασία καὶ κρούοντας τὸν κίνδυνο τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ κολασμοῦ τῆς στὴν ἐδῶ ζωή, ὡς «ἐχθρὸ τῆς ἀνθρωπότητος», καλλιεργεῖ τὸν φόβο καὶ τρόμο γιὰ τὸ ἄγνωστο τοῦ πέραν τοῦ θανάτου. Τοῦτο συνεπάγεται ὑποταγὴ στὸν κύριον –ποιμένα– δεσπότη,

Σύμφωνα με την ελληνική κοσμοαντίληψη «κόσμον τόνδε οὔτε τις θεῶν οὔτε τις ἀνθρώπων ἐποίησεν» (Ἡράκλειτος), ἐπομένως παράδεισοι καὶ κολάσεις ὡς τόποι τοῦ φανταστικοῦ θεοῦ ἢ τοῦ ἐπίσης φανταστικοῦ σατανᾶ δὲν μποροῦν νὰ ὑπάρχουν. Ὁ εἰκονιζόμενος πίνακας τῆς κόλασης εἶναι τοῦ Γ. Κλότζα (15' αἰ.), Βενετία, Ἑλληνικὸ Ἰνστιτοῦτο.

ἐγκατάλειψη τῆς τωρινῆς κανονικῆς ἐλλόγου ζωῆς, ποὺ καὶ γνωρίζει καὶ ζῇ ὁ ἄνθρωπος, ὥστε, μετατρεπόμενος σὲ ἄθυρμα, «ποιμνιον» ἀνελεύθερον καὶ ἄ-τολμον νὰ παύσῃ νὰ εἶναι ἐλεύθερος, ὑπεύθυνος, ἔλ-λογος αὐτοκινούμενος, αὐτόφωτος, αὐτεξούσιο πρόσωπον-πολίτης, κύριος ἑαυτοῦ καθ' ἑαυτοῦ. Διατηρεῖται ἔτσι διὰ τοῦ φόβου-τρόμου ἢ ἐξαρτημένη σχέση ἀφέντη-ὑπηκόου, κυρίου-δούλου, δεσπότη-πιστοῦ, ποιμένος-«ποιμνίου».

Μήπως ὀδηγούμεθα σὲ νέο φρικιαστικὸ Μεσαίωνα ἢ σὲ νέα Ἱερὰ Ἐξέταση ἢ καινούργια «συγχωροχάρτια» ἢ νέες δίκες Γαλιλαίων; Ὁ ἱεροεξεταστὴς ἔγινε ἀστρονόμος! Καὶ κάτι ἀκόμα. Στὴν πρόθεσή του εἶχε γίνει καὶ φονιάς.

Ἐπίγεια τιμωρία ἡ ἐλλληνικὴ ἔννοια τῆς «κόλασης»

ἔσα ἀπὸ τὰ κείμενά της ἡ Ἑλληνικὴ Γραμματεία ὁμιλεῖ γιὰ κολασμό, γιὰ ἐπίγεια τιμωρία. «Ἐπὶ τούτοις ποὺ οἱ τε θυμοὶ γίνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νοθετήσεις» (Πλάτων, «Πρωταγόρας» XIII, 323 E). (Ὁ δικασμένος στερεῖται τιμῶν καὶ οὐδαμοῦ πηγαίνει): «ἂν δὲ ἦ πληγαῖς ὁ βουλευθεὶς ἀθῶος αὐτὸν κολάζετο» (Πλάτωνος «Νόμοι» ΣΤ' 784 D).

- «οἱ δ' ἐπιμελείσθωσαν κολάζοντες τοὺς ἀδικοῦντας νέους μὲν ὄντας ἐν πληγαῖς καὶ δεσμοῖς... κολαζέσθωσαν ταῖς αὐταῖς κολάσεσιν» (Πλάτωνος, «Νόμοι» ΙΑ' 932 b-c).
- «Ἄλλ' ὦν περ ἄρχεις ἄρχε καὶ τὰ σεμν' ἔπη κόλαζ' ἐκείνους» (Σοφοκλέους Αἴας, ii07).
- «καὶ γὰρ αἰσχροῦν, πείθυτό τις λόγοις κολάζειν ᾧ βιάζεσθαι παρῇ» (Σοφοκλέους, «Αἴας» ii60).
- «ὅτι οὐδὲ κολάσ' ἔξεστί μοι τοὺς ἰκέτας» (Ἀριστοφάνους, «Νεφέλαι», 7).
- «...χαλεπεστέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολάζομεν;» (Θουκιδίδου «Ἱστοριῶν», Η' 40).
- «οὐ γάρ τι θανάτῳ τοὺς κακοὺς κολάζομεν;» (Εὐριπίδου «Ἑλένη», ii72).

* * *

ὕδαμοῦ ἡ Ἑλληνικὴ Γραμματεία ὁμιλεῖ γιὰ «ὑπαρκτὸν μέρος», γιὰ ὑπαρ-ξη τόπου-κόλασης. «Οὐδ' ἄρα ἦν δ' ἐγώ, ὁ θεός, ἐπειδὴ ἀγαθὸς πάντων ἂν εἴη αἷτιος, ὥς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλὰ ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἷτιος, πολλῶν δ' ἀναίτιος... τῶν δὲ κακῶν ἀλλ' ἅττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἷτια, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν.» (Πλάτωνος «Πολιτεία» Β' XVIII 379 C.)

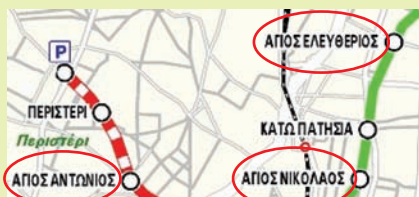
Τέλος, κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες δὲν ὑπάρχει θεός, ποὺ νὰ μὴν τὸν δημιουργήσαν οἱ ἄνθρωποι, ἐπομένως Κόλαση ὡς ὑπαρκτὸ μέρος (ὅπως καὶ Παράδεισος) εἶναι καὶ αὐτὰ προϊόντα τῆς φαντασίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀνύπαρκτα ἀντικειμενικά.

Σωτήριος Φλέκκας

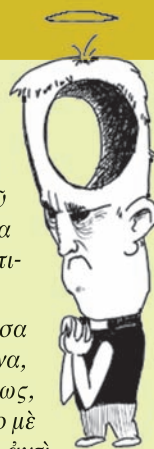
ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Οἱ ἅγιοι τοῦ Μετροῦ

Υπάρχει ένα πρόβλημα σοβαρό με έμένα και τὸ μετρό: Δὲν γνωρίζω
τις ἐκκλησίες τῆς Ἀθήνας, ποὺ σημαίνει, ὅτι δὲν μπορῶ νὰ ταξιδέψω!
Ἔτσι, ὅταν γιὰ παράδειγμα μπαίνω ἀπὸ τὴ στάση τοῦ Εὐαγγελισμοῦ
μὲ προορισμὸ τὰ Σεπόλια, εἶμαι ἀναγκασμένη νὰ τηλεφωνῶ στὴ θεία
μου τὴ Μαρίκα, γιὰ νὰ μὲ ἐνημερώσῃ, ποιανοῦ ἀγίου ἡ ἐκκλησία ἀντι-
στοιχεῖ στὸν προορισμὸ μου.

Αλλά προχθές, πού θέλησα να επισκεφθώ τα Πετράλωνα, αποδιωργανώθηκα τελείως, μπέρδεψα τον Άγιο Αντώνιο με τον Άγιο Δημήτριο κι έτσι, αντί να βρεθώ στα Σεπόλια, ξεβράστηκα στο Μπραχάμι. Ποιά παλαιολιθικά μυαλά είχαν την φαεινή ιδέα να βάλουν άγιους στην υπηρεσία του Υπουργείου Συγκοινωνιών: («Athens Voice», 22-28.3.2007.)

Σ.Π.

Ὁμοιότητες σὲ εὐσέβεια,
ἀλλὰ καὶ εὐτράφεια

Ὁ καθισμένος στὴν πλάτη τοῦ ἐλέφαντα παχύτατος κύριος -ἀνάλογος πρὸς πολλοὺς χριστιανοὺς ἱερωμένους- εἶναι βουδδιστὴς μοναχός, ὁ ὁποῖος ἡγεῖται διαδήλωσης μοναχῶν στοὺς δρόμους τῆς Μπανγκόκ, διαμαρτυρομένων γιὰ τὴ μὴ ἀναφορὰ τοῦ Βουδδισμοῦ ὡς ἐπίσημον θρησκείματος τοῦ κράτους στὸ ὑπὸ διαμόρφωση νέο Σύνταγμα.

K.E.

Ἀνιχνευτῆς Θεοῦ

Ἀπὸ ἀμερικανικὴ διαφήμιση: «Πόσες φορές ἔχουμε ἀκούσει: “Θεέ μου, δώσε μου ἕνα σημάδι!”. Όλοι θέλουμε νὰ ξέρουμε, ἐν ὃ Θεὸς ὑπάρχει. Ὡςὼς χρειάζεται μίᾱ ἀξιόπιστη μέθοδος, προκειμένου νὰ σιγουρευτοῦμε ὅτι εἶναι πράγματι ἐδῶ. Ὁ ἀνιχνευτὴς Θεοῦ ἐπιτρέπει στὸ Θεὸ νὰ στέλνῃ ἀπλᾶ καὶ σαφεῖς μηνύματα γιὰ τὴν παρουσία Του. Ἀγοράστε, θέσατε σὲ λειτουργία τὸν ἀνιχνευτὴ στὸ σπίτι, στὸ γραφεῖο, στὴν ἐκκλησία, προσευχηθῆτε κι ἀφήστε τὸ Θεὸ νὰ σᾶς ἀποκαλυφθῇ.»

I.Δ.

Λάθος-σωστό

Στην εικονιζόμενη πινακίδα δρόμου μουσουλμανικής χώρας εϊκονίζεται άριστερά τὸ Λάθος (άσεβης ένδυση, τὰ παιδιά με κοντὰ παντελόνια καὶ τὸ ζευγάρι νὰ πιάνεται ἀπὸ τὸ χέρι) καὶ δεξιά τὸ Σωστό (τὰ παιδιά με μακριὰ παντελόνια καὶ μακριὰ μανίκια, ἀκόμα καὶ τὸ μικρὸ κορίτσι με μαντήλα καὶ τὸ ζευγάρι σὲ «λογική» ἀπόσταση).

Γ.Α.

Μητροκτόνος για την Κάλι

Στην έφημερίδα «Μετρόπολις» της 10ης Μαΐου 2007 διαβάζουμε τὰ ἑξῆς: «Μητροκτόνος για την Κάλι. Ένας κρεοπώλης στην ανατολική Ινδία τεμάχισε την 65χρονη μητέρα του και πασαλείφτηκε με τὸ αἷμα της, για νὰ ἑξευμενίσῃ τὴν ἰνδουιστικὴ θεότητα Κάλι. Πέρυσι ένας Ινδὸς κουρέας σκότωσε τὸν 4 χρόνο γιὸ του, κόβοντάς του τὸ λαιμὸ με ξυράφι, ὅταν εἶδε τὸ ὄραμα τῆς Κάλι, ποὺ λατρεύεται ὡς ἡ θεότητα τῆς καταστροφῆς τοῦ Κακοῦ.»

Τί νὰ πῇ κανεῖς; Ἡ βλακεία εἶναι ἀνίκητη.

Α.Γ.

Τους γιάτρεψε ἡ Παναγία

Πλήθη πιστῶν ἀπὸ ἀρκετὲς πολιτεῖες τῶν Η.Π.Α. συνέρρευσαν σὲ κήπο κατοικίας τοῦ Ντάλλας τοῦ Τέξας, προκειμένου νὰ ἐπισκεφθοῦν καὶ νὰ προσκυνήσουν δένδρο, σὸ φλοιὸ τοῦ ὁποῖου παρουσιάστηκε ἓνα βράδν ἡ μορφή τῆς Παναγίας. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ δένδρου δήλωσε, ὅτι οὐδόλως τὸν ἐνοχλοῦσε ἡ πολυκοσμία στὸν κήπο του. Σ' αὐτὸ ἴσως βοηθήσαν οἱ ἀναφορὲς ἰάσεων ἀσθενειῶν πιστῶν, ποὺ ἐπισκέφθηκαν τὸ δένδρο, τὸ ὁποῖο εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ γεμίσει ὁ κήπος ἀναθήματα.

Γ.Γ.

Ο ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΑΙ Η ΑΠΟΘΕΩΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΚΑΣ

Ἀνάλυση τῆς ρωμαϊκῆς παθογένειας χωρὶς ἀναστολές καὶ χωρὶς πάθος

«Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι» εἶναι μία ἀπὸ τὶς γνωστότερες πεποιθήσεις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Δίπλα σὲ ἄλλες ἐξίσου γνωστές, ὅπως «μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύοντες», ἢ παραινήσεις ὅπως «πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα» κ.ἄ. συμβάλλει στὴ σύνθεση μιᾶς ὠλοκληρωμένης ἀντίληψης περὶ ἀνθρώπου καὶ στὴ δημιουργία ἐνὸς συγκεκριμένου ἀνθρωπότυπου. Ὁ ἀνθρωπότυπος αὐτὸς χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν διὰ βίου ἐμμονὴ στὴν ἐπίτευξη τῆς ἀποκλειστικῆς προσωπικῆς του ψυχικῆς «σωτηρίας» (παράμενει ἀδιευκρίνιστο ἀπὸ τί, ἂν καὶ ἔχουν περάσει δεκαεννέα αἰῶνες χριστιανικῆς θεολογίας). Σύμφωνα μὲ τὶς προηγούμενες ρήσεις γιὰ τὴν «σωτηρία», γι' αὐτὴ δὲν ἀπαιτεῖται καμμιά μορφῆς πνευματικῆς ἐξέλιξη, ἀντιθέτως θεωρεῖται ὅτι ἡ τελευταία ἐπενεργεῖ ἀνασταλτικὰ στὴν ὅλη προσπάθεια. Τὴν προσπάθεια τοῦ αὐτῆ γιὰ «σωτηρία» ὁ χριστιανικὸς ἀνθρωπότυπος τὴν ἀντιδιαστέλλει πρὸς ἐκείνες, ποὺ θὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν μία καλλίτερη μοῖρα, ὅπως εἶναι ἡ ὁποιαδήποτε δραστηριότητά του ὡς προσώπου. Τὸ δικαίωμά του στὴν τελευταία τὸ ἀντιλαμβάνεται ὡς περιττὸ βάρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖο παραιτεῖται μὲ ἀνακούφιση, ἐκχωρῶντας το σὺν ἀντίστοιχες «αὐθεντίες» τῆς ἐγκόσμιας καὶ ἐπουράνιας ἐξουσίας. Ὑπάρχει λοιπὸν στὸν Χριστιανισμὸ μία θεμελιώδης ἐπιλογὴ τῆς ιδιωτείας καὶ ἄρα μία ἐπακόλουθη –καὶ διακηρυγμένη– ροπὴ πρὸς τὴν βλακεία.

Θὰ μπορούσε νὰ ἀντιτάξῃ κανεὶς, ὅτι καὶ στὸν προχριστιανικὸ κόσμον ὑπῆρχαν πνευματικὰ συστήματα, ποὺ ἔθεταν κάποιο εἶδος προσωπικῶν ψυχικῶν στόχων,

ὅπως ὁ Στωικισμός, ὁ Ἐπικουρισμός κ.ἄ. Δὲν εἶναι βέβαια καθόλου μεμπτὸ τὸ νὰ φροντίξῃ κανεὶς γιὰ τὴν προσωπικὴ του ἰσορροπία, εἰδικὰ ὅταν ζῇ σὲ περιβάλλοντα ὅπου ἐκδηλώνονται συμπτώματα μεγαλοπολιτικῆς παθολογίας. Ἐν προκειμένῳ ὁμως ἐπρόκειτο γιὰ φιλοσοφικὰ συστήματα, στὰ ὁποῖα ἡ ἀναζήτηση δὲν ἀφωροῦσε σὲ κάποια «σωτηρία» ἀλλὰ στὴν ὀρισματικῶς προσδιωρισμένη εὐδαιμονία⁽¹⁾. Ἡ ἀναζήτηση αὐτοῦ τοῦ εἶδους διαθέτει μία τραγικότητα, καθὼς ἡ ἀκολουθοῦμενη πορεία ἀπαιτεῖ συνεχεῖς διορθωτικὲς κινήσεις καὶ προϋποθέτει προσωπικοὺς κινδύνους, χωρὶς τὴν ἀλύψη μεταφυσικῶν ἢ ἐγκόσμιων (=ἐξουσιαστικῶν) ἐγγυήσεων καὶ χωρὶς προδιαγεγραμμένο «χάπυ ἔντ». Ἐπίσης ἐπρόκειτο γιὰ ἐξωστρεφῆ συστήματα, ποῦ, ὅταν δὲν ἐπέβαλλαν τὴν ἐνασχόληση μὲ τὴν πρακτικὴ, τοῦλάχιστον δὲν τὴν ἀπέτρεπαν. Καὶ ὅχι γιὰ ἐσωστρεφῆ θεολογικὰ συστήματα μὲ ἐγωτιστικὸ στόχο, μπροστὰ στὸν ὁποῖο ὁποιοσδήποτε ἄλλος θεωρεῖται ἄνευ νοήματος, μὲ μιὰ συνταγὴ ἀπὸ ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειες, ποὺ ὁδηγοῦν ἐγγυημένα στὴν ἐπίτευξί του καὶ μὲ μιὰ ἐξασφαλισμένη ἀνταμοιβὴ νὰ περιμένῃ στὸ τέλος.

Ἄν ἡ παραπάνω ἀπεικόνιση τῶν πραγμάτων φαίνεται σήμερα κάπως σχηματική, ὥστόσο ἐπὶ αἰῶνες μέχρι καὶ τὸ τέλος τοῦ Μεσαίωνα παρέμενε ἐντελῶς πραγματική. Σήμερα ὑπάρχουν περιοχὲς τοῦ πλανῆτη, ὅπου ὁ χριστιανικὸς ἢ ἀπλᾶ ὁ θεοκρατικὸς ἀνθρωπότυπος ἔχει ὑποχωρήσει. Πρόκειται κατὰ κανόνα γιὰ τὶς χώρες, ὅπου ἔχει ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης διάκριση μεταξὺ Πολιτείας καὶ ὀργανωμένης θρησκείας. Ὑπάρχουν ὁμως καὶ πολλὲς περιοχὲς, ὅπου ὁ θεοκρατικὸς ἀνθρωπότυπος μέχρι πρόσφατα εἶχε ἐξωτερικὰ μόνον ἀπομεσαιωνοποιηθῇ.

Γνωστότερο παράδειγμα ἀποτελοῦν οἱ χώρες τοῦ πρώην ἀνατολικοευρωπαϊκοῦ «μπλόκ», ὅπου ἡ παραδοσιακὴ χριστιανικὴ θεοκρατία εἶχε ἀντικατασταθῇ ἀπὸ αὐτὴν τοῦ δικτατορεύοντος κομμουνιστικοῦ κόμματος. Ἐκεῖ εἶχε ἐπιβληθῇ ἓνα εἶδος «ἀθεϊστικοῦ» Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν διέφερε σὲ τίποτε οὐσιαστικὸ, μιὰ καὶ διέπετο ἀπὸ τὶς ἴδιες ἀρχές, ὅπως ἡ ὑπαρξὴ ἑνὸς ἱερατείου κατόχου τῆς ἀπόλυτης «ἐπιστημονικῆς» ἀλήθειας, μιὰ γνησίως μεταφυσικὴ («νομοτελειακὴ») ἀντίληψη τῆς Ἱστορίας, μιὰ ἐσχατολογικὴ καὶ σωτηριολογικὴ προσέγγιση τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος βασισμένη σὲ ἓναν ἰδιότυπο, ταξικῶς προσδιωρισμένο μεσσιανισμό, διαχωρισμὸς τῶν ἀνθρώπων σὲ καθοδηγητές-αὐθεντίες καὶ ποίμνιο-«μᾶζα» κ.λπ. Ἀλλὰ ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ χώρες, ποὺ ἀκολούθησαν φαινομενικὰ μόνον τὸν λεγόμενο «δυτικὸ» δρόμο. Σὲ αὐτὲς τὰ σημεῖα ἀναφορᾶς τοῦ θεοκρατικοῦ ἀνθρωπότυπου παραμένουν ἴδια καὶ ἀπαράλλαχτα παρὰ τὸν ἐπιφανειακὸ ἐκσυγχρονισμό, μὲ τὸν ὁποῖο ἔχουν ἐπενδυθῇ. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄποψη ὁ χριστιανικὸς ἀνθρωπότυπος ἔχει ἐπιβιώσει μὲ ἀξιοθαύμαστο τρόπο στὴν νεώτερη Ἑλλάδα.

Ἡ νεοεὐρωπαϊκὴ περίπτωση

μετεπαναστατικὴ ἑλληνικὴ κοινωνία βρέθηκε ξανά ἀντιμέτωπη μὲ τὸ ἴδιο περίπου δίλημμα, ποῦ εἶχε βρεθῇ ἀμέσως πρὸ τῆς Τουρκοκρατίας ἢ «βυζαντινῆς» πρόγονός της: νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἀποθεοκρατούμενη, ἀναγεννημένη καὶ δυναμικὰ ἀνερχόμενη Δυτικὴ Εὐρώπη, ποὺ ἐπιπλέον ἀποτελοῦσε καὶ τὴν πλησιέστερη κληρονόμο τοῦ ἑλληνικοῦ

ὀρθολογισμοῦ, ἢ νὰ παραμείνῃ προσκολλημένη σὲ μία μεσαιωνικὴ θεοκρατία καὶ νὰ ἀγκιστρῶθῃ ἀπὸ τὸν ἐπίσημο φορέα τῆς τελευταίας, δηλαδὴ τὴν ἀνατολικορθόδοξη Ἐκκλησία; Οἱ ὅροι τοῦ διλήμματος ἐλάχιστα εἶχαν ἀναδιατυπωθῇ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς πτώσης τῆς Κωνσταντινούπολης. Διαρκούσης τῆς Ἐπανάστασης ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐπιχείρησε νὰ σύρῃ γιὰ ἄλλῃ μιὰ φορὰ σιδηροδέσμιο τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος στοὺς Ὁθωμανούς, ὅπως εἶχε κάνει τὸ 1453. Πρὸ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ μετῆλθε κάθε ἐθνοπροδοτικὸ μέ- σου, ἀπὸ ἀφορισμοὺς ἐπαναστατῶν ἢ τῆς Ἐπανάστασης ἐν γένει⁽²⁾, διώξεις διαφωτιστῶν διανοουμένων, καταδό- σεις ἀγωνιστῶν (π.χ. τῶν Κολοκοτρωναίων) στοὺς Τούρ- κους κ.ἄ. Μετεπαναστατικὰ ἐξακολούθησε νὰ καλῇ τοὺς ἀπελευθερωμένους σέ... ἐπιστροφὴ στὴν Ὁθωμανικὴ Αὐτοκρατορία, μὲ τὴν ὑπόσχεση μάλιστα πὼς θὰ ἐξασφάλιζε τὴν ... ἀμνήστευσή τους⁽³⁾.

Γιὰ μία θεοκρατία πρώτη προτεραιότητα εἶναι ἡ ἐπιβίωσή της εἰς βάρος τῆς κοινωνίας. Ἐνῶ γιὰ μία ὑγιή κοινωνία ἡ πολιτισμικὴ ἀνέλιξη ταυτίζεται μὲ τὴ ζωὴ καὶ ἡ στασιμότητα μὲ τὸν θάνατο, γιὰ τὴν θεοκρατία ἰσχύει τὸ ἀντίθετο. Οἱ θεοκρατίες ὡς κάτοχοι τῆς ἀπόλυτης καὶ ἀμετακίνητης ἀλήθειας εὐνοοῦν τὴν ἐγκαθίδρυση καθεστώτων μιᾶς ἐξίσου ἀπόλυτης καὶ ἀμετακίνητης πολιτισμικῆς στασιμότητος. Ἡ στασιμότητα ἔχει ὡς ζωτικὴ προϋπόθεση τὴ διαιώνιση τῆς διανοητικῆς καθυ- στέρησης καὶ ἀντιστροφῶς. Οἱ καιροὶ ὅμως εἶχαν ἀλλάξει. Τὸ 1828 δὲν ἦταν 1453.

Ἀλλὰ ἂν τὸ ποτάμι δὲν γύριζε πίσω, μποροῦσε πάντως νὰ ἐκτραπῇ. Στὸ με- γαλύτερο μέρος τοῦ 19ου αἰῶνα ἡ Ὁρθόδοξία ἀντιπάλεψε μὲ τὰ τέκνα τοῦ Διαφωτισμοῦ. Ἡ πάλι ἀφωροῦσε στὸν δρόμο ποὺ θὰ ἔπαιρνε ἡ ἀναγεννημένη χώ- ρα. Θὰ ἐπεδίωκε νὰ γίνῃ μιὰ σύγχρονη Δυτικὴ κοινωνία (μὲ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ μειονεκτήματά της) ἢ θὰ πισωγύριζε σὲ μιὰ νεοβυζαντινὸν τύπου θεοκρα- τία μὲ κάποια ἐπιφανειακὰ χαρακτηριστικὰ σύγχρονου κράτους; Ἡ πάλι διεξή- χθη σὲ πολλὰ πεδία: στὶς ἀκαδημαϊκὲς ἀναμετρήσεις στὸ Πανεπιστήμιο, στὸν Τύ- πο τῆς ἐποχῆς, στὴ δημιουργία ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ παρακράτους, ποὺ εἰσέδυσε βαθμιαῖα στὸ Κράτος, στὶς δικαστικὲς αἵθουσες μὲ τὶς διώξεις ὑποστηρικτῶν τοῦ διαφωτιστικοῦ πνεύματος, ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα στὸ χαμηλὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο καὶ στὴ δεισιδαιμονία τοῦ πρόσφατα ἀπελευθερωμένου λαοῦ.

Ὅπως καὶ τὸ 1453 ἔτσι καὶ γύρω στὸ 1870 εἶχε ἐπικρατήσει ξανά τὸ δεῦτερο σενά- ριο. Ἡ πορεία πρὸς τὸν ἐκσυγχρονισμό καὶ τὴν ἀποβυζαντινοποίηση τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας εἶχε ἐγκαταλειφθῇ. Τὸ κράτος εἶχε ἀλωθῇ ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ παρα- κράτος. Παντοῦ σχεδὸν εἶχαν προωθηθῇ «ἡμέτεροι», προσκείμενοι στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἡ πνευματικὴ κίνηση ἐλεγχόταν ἄμεσα ἀπὸ αὐτήν.

Μετεπαναστατικὰ ἡ
Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία
ἐξακολούθησε
νὰ καλῇ τοὺς
ἀπελευθερωμένους
σέ... ἐπιστροφὴ
στὴν Ὁθωμανικὴ
Αὐτοκρατορία,
μὲ τὴν ὑπόσχεση
μάλιστα πὼς θὰ
ἐξασφάλιζε τὴν...
ἀμνήστευσή τους.

Τὸ ὀξύμωρο καὶ ἀνιστόρητο μιᾶς ἑλληνοχριστιανικῆς πολιτισμικῆς καὶ ἱστορικῆς ζεύξης προβλήθηκε καὶ ἐδραιώθηκε ὡς ἐπίσημη ἐθνικὴ ἰδεολογία. Ἀπὸ τότε Πολιτεία καὶ Ἐκκλησία διάγουν σὲ ἓνα συνταγματικῶς κατωχυρωμένο σφιχταγκάλισμα, τὸ ὁποῖο ὅμως ὅσο εὐεργετικὸ ἀποδείχθηκε γιὰ τὴν δευτέρη τόσο θανάσιμο στάθηκε γιὰ τὴν πρώτη. Τὰ ἦθη ξαναμύρισαν ἔντονα «Βυζάντιο». Ὅλη ἡ δημόσια ζωὴ, ἐπίσημη καὶ ἀνεπίσημη, ἄρχισε νὰ περιστρέφεται ἔκτοτε σὲ μικρότερο ἢ μεγαλύτερο βαθμὶ γύρω ἀπὸ τὴν πανταχοῦ παροῦσα καὶ κρατικοδιδάτη Ἐκκλησία.

Ἡ Πολιτικὴ μὲ τὶς διαπλοκὲς της, ἡ σχολικὴ Ἐκπαίδευση, ἡ Διοίκηση, ἡ Διανόηση, ἡ Δικαιοσύνη, μεγάλα κομμάτια τῆς Οἰκονομίας κ.λπ. ἔχουν τὴν σφραγίδα τῆς συμμετοχῆς της καὶ τῆς ἄλλοτε κρυφῆς κι ἄλλοτε φανερῆς παρέμβασής της. Ἀκόμα καὶ στοὺς ἐλάχιστους τομεῖς τῆς ζωῆς, ὅπου ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀποῦσα, τὰ βυζαντινὰ ἦθη ἔχουν ἐπικρατήσει ἐξ ἀντανακλάσεως. Ἕνα τέτοιο κοινωνικὸ καὶ πολιτικὸ σύστημα, τὸ ὁποῖο στηρίζει –καὶ στηρίζεται ἀπὸ– μιὰ θεοκρατικὴ κοσμοαντίληψη, ἡ ὁποία ἔχει ἐπιβάλει παντοῦ τοὺς δικούς της συσχετισμοὺς δυνάμεων, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ὀπισθοδρομικὸ, μεσαιωνικὸ, «βυζαντινόν». Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ σύγχρονο, παρὰ μόνον στὸν βαθμὸ καὶ στὰ σημεῖα, ὅπου ἓνας ἐνδεχόμενος ἐκσυγχρονισμὸς ἐξυπηρετεῖ ἴσως καὶ τὴν θρησκευτικὴ ἐξουσία.

Σήμερα, ἔπειτα ἀπὸ ἐνάμισι σχεδὸν αἰῶνα κυριαρχίας της, ἡ θεοκρατία ἔχει κατανοήσει, ὅτι ἡ παρουσία της καὶ οἱ ἐπεμβάσεις της δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι πλέον προκλητικὰ ὁρατὰ καὶ ἄμεσες, ἀφοῦ ἐδῶ καὶ πολλὲς δεκαετίες ἔχει ἐγκαταστήσει ἐπιδέξια στὴν κρατικὴ μηχανὴ τὸν δικό της «αὐτόματο πιλότο». Ὑπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια ἡ Ἑλλάδα δίνει τὴν ἐντύπωση μιᾶς καθ' ὅλα Δυτικῆς κοινωνίας. Εἶναι ὅμως;

Ἕνα τέτοιο σύστημα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ προωθῇ τοὺς –πάντοτε εὐκόλα χειραγωγήσιμους– φελλοὺς στὰ πολιτικὰ ἀξιώματα, νὰ τοποθετῇ «ἡμετέρους» σὲ θέσεις-κλειδιά τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, νὰ προβάλλῃ ἐντέχνως παντοειδῆ (οἰκονομικὰ καὶ ἄλλα) προσκόμματα στὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, νὰ στραγγαλίξῃ κάθε δημιουργικὴ δύναμη αὐτῆς τῆς χώρας ἐν τῇ ἀναδύσει της.

Ἐκατομμύρια Ἕλληνες ἔχουν μεταναστεύσει ἐδῶ καὶ πάνω ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια σὲ ἀνεπτυγμένους σήμερα χώρες. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦσαν ἀνεπιθύμητοι στὴν πατρίδα τους, γιὰ τὴν τελευταία ἦταν δῆθεν «φτωχή» καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς προσφέρῃ εὐκαιρίες. Στὴν πραγματικότητα ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία τῆς «Ψωροκώσταινας» ὀφείλεται στὴν νεοβυζαντινὴ καὶ βαθύτατα φεουδαρχούμενη οἰκονομικὴ της συγκρότηση, παρὰ τὸ ἐκσυγχρονιστικὸ ἐπίχρῖσμα («μόστρα») μὲ τὸ ὁποῖο ἡ τελευταία

Ἡ ρωμαϊκή παθογένεια ἀντικατοπτρίζεται στὸν εἰκονιζόμενο πίνακα τοῦ Δ.Α. Μακρῆ μὲ θέμα τὴ λιτανεὶα τῶν κατοίκων γιὰ τὴ γιορτὴ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος στὴν Κέρκυρα (Μουσεῖο Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας).

Τεμάχιο πτώματος, τὸ ὁποῖο ὑποστηρίζεται ὅτι εἶναι τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, μεταφέρθηκε τὸ 1520 (12 αἰῶνες μετά!) ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη, δόθηκε προῖκα σὲ Κερκυραῖο εὐγενῆ κι αὐτὸς τὸ παρέδωσε στὴν Ἐκκλησία. Ἐκτοτε, τέσσερις φορές τὸ χρόνο τὸ θεωρούμενο ὡς θαυματουργὸ τεμάχιο τοῦ πτώματος τὸ περιφέρουν μὲ ὅλες τὶς δέουσες τιμὲς στοὺς δρόμους τῆς πόλης.

περιβάλλεται: «χρηματιστήριο», «ἐπενδύσεις», «μάνατζερς», «ἐμβριθεῖς» οἰκονομικὲς ἀναλύσεις εἶναι ἡ σοβαροφανὴς πρόσοψη μιᾶς ἐθνικῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία κατὰ φεουδαρχικώτατο τρόπο ἐλέγχεται ἀπὸ μερικὲς οἰκογένειες.

Ἡ ἐλληνικὴ κοινωνία εἶναι κατὰ πλήρως βυζαντινὸ τρόπο μία two-classes society, στὴν ὁποία ἡ μεσαία τάξη εἶναι ἀπὸ κάθε ἄποψη ἐξουδετερωμένη, ἀφοῦ ἐπιβιώνει ὑπὸ συνεχῇ κοινωνικοοικονομικὸ διωγμὸ καὶ διαρκῇ κίνδυνο σύνθλιψης. Ἡ δὲ κατώτερη τάξη (στὴν πραγματικότητα, ἀν ὀριοθετηθῇ μὲ τὰ κριτήρια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσης, εἶναι ἀποκαρδιωτικὰ μεγαλύτερη ἀπ’ ὅσο τὴν παρουσιάζουν τὰ παντελῶς ἀναξιόπιστα καὶ «μαγειρεμένα» ἐπίσημα στοιχεῖα) εἶναι μεσαιωνικώτατα ἀφημένη στὴν τύχη της.

Οἱ Ἕλληνες μετανάστες στὴν συντριπτικὴ τους πλειοψηφία διακρίθηκαν, ἀκριβῶς ἐπειδὴ βρέθηκαν σὲ ἓνα εὐνοϊκὸ γιὰ τὴν εὐφυΐα τους καὶ τὶς ἱκανότητές τους περιβάλλον. Ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα παρατηρεῖται μία ἀπαξίωση π.χ. τῆς μόρφωσης καὶ τῶν μορφωμένων. Εἶναι γνωστὸ, ὅτι, ἀν κάποιος ἐπιχειρήσῃ νὰ πορευθῇ σὲ αὐτὴ τὴ χώρα βασιζόμενος ἀποκλειστικὰ στὰ πνευματικά του προσόντα (ὅπως δηλ. γίνεται σὲ ὅλον τὸν πολιτισμένο κόσμον ἐδῶ καὶ τοὐλάχιστον τριακόσια χρόνια), θεωρεῖται ἀφελὴς καὶ «καμμένο χαρτί». Ὑψηλοτάτου ἐπιπέδου καὶ παγκοσμίου φήμης Ἕλληνες ἐπιστήμονες ἀναγκάζονται νὰ προσφέρουν τὴ διάνοιά τους σὲ Δυτικὲς χώρες, γιὰτὶ ἐδῶ, στὴν «πατρίδα» τους –ὡς φύσει καὶ δυνάμει ἐχθροὶ τῆς βλακοκρατίας– θεωροῦνται ἄχρηστοι καὶ ἐπικίνδυνοι: «ἡ ἀπλὴ παρουσία τοῦ εὐφυοῦς ἀνθρώπου εἶναι κατὰ κανόνα διὰ τὸν βλάκα εἰς τὸ ἔπακρον προκλητικὴ».⁽⁴⁾

Ὁ Νεοέλληνας παραμένει «βυζαντινός»

τὴ σημερινὴ Ἑλλάδα ὑπάρχει ἀντιθέτως ἄφθονος χώρος γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς εὐφυΐας. Παντὸς εἶδους συμπλεγματικοὶ ἀνίκανοι καὶ κουτοπόνηροι φιλύποπτοι ἀναπαράγουν –καὶ ἀναπαράγονται μέσα ἀπὸ ἓνα πλήρως ἀποδεκτὸ κοινωνικὰ βυζαντινότροπο ἔθιμικὸ δίκαιο «κλίκας».

Μέσα από τις στήλες της σατιρικής εβδομαδιαίας εφημερίδας «Άσμοδαΐος» ο Έμμ. Ροΐδης ασκούσε κριτική στην παθογένεια της «Ψωροκώσταινας» (θεοκρατία, πολιτικά πάθη, οικονομική δυσπραγία κ.τ.λ.). Έξ αιτίας της σφοδρής αντίδρασης του πολιτικοθηρησκευτικού κατεστημένου μετά από 78 φύλλα ή εφημερίδα υποχρεώθηκε σε αναστολή της έκδοσής της. Ξανάνοιξε μετά από τέσσερα χρόνια, αλλά οι αντιδράσεις συνεχίστηκαν, οπότε ο εκδότης της Θέμος Άννινος προτίμησε την όριστική διακοπή της κυκλοφορίας της αντί του συμβιβασμού.

«Ο συνασπισμός των βλακών ένταῦθα εἶναι μηχανικὴ ὀργάνωσις βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς «ἐλαχίστης προσπάθειας» πρὸς ἀντιμετώπισιν ἰσχυροτέρας δυνάμεως. Ἡ ὀργάνωσις αὕτη περιορισμένης ἐκτάσεως καλεῖται κοινωνιολογικῶς κλίκα (clique). Ἡ ἔμφυτος τάσις τοῦ βλακός, ἐξικνουμένη συχνότατα εἰς ἀληθῆ μανίαν ὅπως ἀνήκη εἰς ἰσχυρὰς καὶ ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρας πάσης φύσεως ὀργανώσεις, ἐξηγεῖται πρῶτον μὲν ἐκ τῆς εὐκολίας ἀγελοποιήσεως, εἰς ἣν μονίμως ὑπόκειται λόγῳ ἐλλείψεως ἀτομικότητος (ἐξ οὗ καὶ τὸ μῖσος τοῦ κατὰ τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ ἀτομικισμοῦ) [...] Ἀποτελεῖ δὲ ἡ τάσις αὕτη ἀμάχητον τεκμήριον περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς πνευματικῆς του ἀναπηρίας. Τοιοῦτοτρόπως δημιουργεῖται αὐτόματος συρροὴ βλακῶν εἰς τὰς πάσης φύσεως ὀργανώσεις, αἵτινες, ἐὰν μὲν εἶναι συμφεροντολογικαί, διατηροῦν τοῦλάχιστον τὴν σοβαρότητα τῶν συμφερόντων των, ἐὰν ὅμως εἶναι «πνευματικαί», περιέρχονται σὺν τῷ χρόνῳ εἰς πλήρη βλακοκρατίαν⁽⁵⁾ [...] Ἐπόμενον εἶναι κατόπιν τούτων, ὅτι, ὅπως ἡ λεγὼν τῶν βλακῶν ὠθεῖται ἀκατανίκητως πρὸς τὴν ἀγέλην καὶ πρὸς τὰς πάσης φύσεως ὀργανώσεις, οὕτω ὑφίσταται ἀκατανίκητον ἔλξιν ἀπὸ τὰς παντὸς εἶδους ἀγελαίας ἀντιατομικὰς καὶ ὁμαδιστικὰς θεωρίας. [...] Τούτων δε-

δομένων ἐξηγείται καὶ ἡ ἀτελεύτητος καὶ αὐστηροτάτη ἐπιλογὴ βλακῶν εἰς τὰ ὁμαδικὰ συστήματα, ἡ ὁποία, τῇ βοηθείᾳ μιᾶς πολιτικῆς βίας, κατοχυροῦται καὶ ὡς πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν καθεστῶς, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως (χρήσιμος μόνον εἰς ἐκείνους, οἵτινες διαθέτουν σκέψιν) εἶναι μονίμως καὶ ἐξόχως ἀντιπαθητικὴ εἰς τοὺς βλάκας, διότι ἀσκουμένη ὑπὸ τῶν ἄλλων στρέφεται ἐναντίον των, ἰδίᾳ ὁσάκις οὗτοι κατέχουν ἐξουσιαστικὰς θέσεις ἢ ἔχουν συνδέσει συμφέροντα μὲ τοὺς κατέχοντες αὐτάς⁽⁴⁾.» Κλίκες οἰκονομικῆς, κομματικῆς, κ.ἄ. ἀποτελοῦν, ὡς γνωστόν, τὴν μάλιστα τῆς χώρας.

Τὸ πόσο συχνὰ ἐπισκέπτεται ὁ σημερινὸς Ἕλληνας τὸν ναὸ τῆς ἐνορίας του ἢ ἄλλον, τὸ ἐὰν τηρῇ ὁλόκληρην τὴν πρὸ τοῦ Πάσχα σαρανταήμερον νηστεία, τὸ ἐὰν συμμορφώνεται μὲ τὴν χριστιανικὴ ἀπαγόρευση περὶ προγαμιαίων σεξουαλικῶν σχέσεων, δὲν ἔχει ἀπολύτως καμμία σημασία. Πρόκειται ἀπλῶς γιὰ τὴν «φονταμενταλιστικὴ» ἐπιφάνεια τοῦ ζητήματος.

Ἐπὶ τῆς οὐσίας ὁ φιλοτομαρισμὸς τῆς προσωπικῆς «σωτηρίας» ἔχει δώσει τὴ θέση του σὲ αὐτὸν τῆς προσωπικῆς... ἡσυχίας. Ὁ Νεοέλληνας θέλει «νὰ τὸν ἀφήνουν στὴν ἡσυχία του», «νὰ μὴν τοῦ χαλᾶνε τὴν ἡσυχία του». Μπορεῖ μπροστὰ στὰ μάτια του νὰ ἐτοιμάζωνται νὰ ἀδικήσουν (ὑπονομεύσουν, παγιδεύσουν, «ρουφιανέψουν» κ.λπ.) τὸν διπλανόν του, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν θέλει νὰ «ἀνακατευτῇ», δὲν θέλει νὰ «μπλέξῃ», δὲν θέλει «νὰ βρῇ τὸν μπελᾶ του». Ἄν ὅμως αὐτοῖς ἀδικήσουν τὸν ἴδιο, θὰ κλαψουρίζῃ, ὅτι «κανεῖς δὲν βρέθηκε νὰ τὸν βοηθήσῃ», καὶ ὅτι τὸν «πούλησαν αὐτοὶ ποῦ τοῦ χρωστοῦσαν».

Ἀνασφαλῆς, ὑποπετεύεται προκαταβολικὰ τοὺς πάντες, ἀκόμα καὶ τὴν σκιά του καὶ γι' αὐτὸ δὲν θὰ ἀπαντήσῃ μὲ εἰλικρίνεια οὔτε καὶ σὲ ἀπλῶς ἀναγνωριστικὰς ἐρωτήσεις. Γιατὶ «δὲν ξέρει, ἀπὸ ποῦ μπορεῖ νὰ τοῦ τὴ φέρουν», πιστεύει ὅτι «ἀπὸ παντοῦ μπορεῖ νὰ τοῦ ῥθῃ» καὶ θεωρεῖ ὅτι «καλὸ εἶναι νὰ φυλάγεται κανεῖς». Ἄν ὅμως ἀνακαλύψῃ ὅτι οὔτε οἱ ἄλλοι τοῦ εἶπαν ὅλη τὴν ἀλήθεια γιὰ αὐτούς, θὰ τοὺς ἀποκαλέσῃ καχύποπτους καὶ ἀναξιόπιστους. «Ὁ βλάξ, ὡς πλησιέστερος πρὸς τὸ ζωικὸν βασίλειον, ἔχει τὴν ἐνστικτον καχυποψίαν οὕτω ἀνεπτυγμένην, ὥστε ν' ἀδυνατῇ νὰ διαγνώσῃ ἢ νὰ ἐννοήσῃ συλλογισμοὺς καὶ λογικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ εὐφυοῦς, βασιζομένους ὅχι εἰς τὸ ἐνστικτον ἀλλὰ εἰς τὴν διάνοιαν.

» Ἄοπλος καὶ ἀνυπεράσπιστος ἐναντι τῶν ψυχρῶν ὑπολογισμῶν τῆς ξένης διανοίας, ἥς ὁ μηχανισμὸς τυγχάνει εἰς αὐτὸν νοητικῶς ἀπροσπέλαστος, μίαν μόνην ἄμυναν διαθέτει, ἀκριβῶς ὅπως τὸ ζῶον καὶ ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος: τὴν ἐνστικτον καχυποψίαν (οὕτω ἐξηγείται καὶ ἡ φυσικὴ καὶ πνευματικὴ κατωτερότης τῶν λαῶν, οἵτινες ἐμπνέονται βασικῶς ὑπὸ τῆς καχυποψίας -ἣν αὐταρέσκως ἐκλαμβάνουν ὡς «εὐφυΐαν»- ἐναντι τῶν Εὐρωπαίων [σ.σ. ὑποτιμητικῶς ἀναφερόμενων καὶ ὡς «κουτόφραγκων»...], οἵτινες οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχουν αὐτῆς, ὡς ἀντιλαμβανόμενοι

Ἕλληνες ἐπιστήμονες
ἀναγκάζονται νὰ
προσφέρουν τὴ
διάνοιά τους σὲ
Δυτικὰς χώρες, γιὰτὶ
ἐδῶ, στὴν «πατρίδα»
τους -ὡς φύσει καὶ
δυνάμει ἐχθροὶ τῆς
βλακοκρατίας-
θεωροῦνται ἄχρηστοι
καὶ ἐπικίνδυνοι.

Σὲ κάποιον, ποὺ θαύμαζε τὰ ἀναθήματα στὴ Σαμοθράκη, εἶπε ὁ Διογένης: «Πολλῶ ἂν εἶη πλείω εἰ καὶ οἱ μὴ σωθέντες ἀνετίθεσαν», δηλαδή θὰ ἦταν πολὺ περισσότερα, ἂν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶχαν σωθῇ εἶχαν κάνει ἀφιερώσεις. (Διογένης Λαέρτιος, «Βίοι Φιλοσόφων», VI 59.) Στὴν φωτογραφία εἰκονίζονται ἀναθήματα σὲ εἰκόνισμα χριστιανικοῦ ναοῦ. Ἡ νοοτροπία καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῆς ἄβουλης καὶ ἀπρόσωπης μάζας παραμένουν διαχρονικὰ ἴδιες κι ἀπαράλλακτες.

νοητικῶς τὸν κόσμον. Ἐκ τούτων ἐπίσης φαίνεται σαφῶς, ὅτι ἡ καχυποψία καὶ ἡ ἀπότοκος αὐτῆς πονηρία εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον τῆς εὐφύιας...»⁽⁴⁾

Κρυψίνους, δὲν θὰ πῇ ποτὲ ξεκάθαρα τί θέλει ἢ τί προσδοκᾷ, ἀλλὰ θὰ κάνῃ ἕναν σωρὸ πλάγιες ἐρωτήσεις (θὰ «ψαρέψῃ»), προκειμένου νὰ πάρῃ τὶς πληροφορίες, ποὺ θὰ τοῦ φανοῦν χρήσιμες γιὰ τὶς -συνήθως συμφεροντολογικῆς- ἐπιδιώξεις του.

Συμπλεγματικός, μὲ ἐλάχιστη αὐτοεκτίμηση ἀλλὰ καὶ ὕπουλος, θὰ γλείψῃ, θὰ λυγίσῃ τὴ μέση του, θὰ «καρφώσῃ», θὰ μηχανορραφήσῃ κ.λπ., προκειμένου νὰ ὑποσκελίσῃ ἱκανώτεροῦς του καὶ νὰ πάρῃ μία θεσοῦλα προϋσταμένου, ὥστε νὰ ἐκτονῶνῃ στοὺς ὑφισταμένους του τὸ «νταηλίκι», ποὺ πάντα ζήλευε σὲ ἄλλους.

Ἐρμαιο ἀλλὰ καὶ χαμερπής, δείχνει πρὸς ὅσους τοῦ «τάζουν» -πολιτικούς κ.ἄ.- μία εὐπιστία δυσανάλογα μεγάλη σὲ σχέση μὲ τὴν καθημερινὴ κουτοπονηριά, ποὺ ἐπιφυλάσσει γιὰ τοὺς «κοινοὺς θνητοὺς» (εἴτε γιὰ νὰ τοὺς βάλλῃ μία οικονομικὴ τρικλοποδιὰ π.χ. νὰ τοὺς «γελάσῃ στὸ ζύγι», εἴτε γιὰ νὰ τοὺς κλέψῃ μία θέσι στάθμευσης).

Ψυχικὰ ἀνῶριμος, ἐγωπαθής, ἀνάγωγος καὶ ἀσύδοτος, δὲν ἔχει καμμία αἴσθηση τῆς ἔννοιας τοῦ κοινόχρηστου χώρου καὶ θὰ ἀνάψῃ τὸ τσιγαράκι του ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν πινακίδα μὲ τὴν εὐγενικὰ διατυπωμένη ἀπαγόρευση (προφανῶς ἐκλαμβάνει ὅχι

μόνο την ἐλευθερία ὡς ἀσυδοσία ἀλλὰ καὶ τὴν εὐγένεια ὡς ἐνδείξη ἀδυναμίας...)

Ἀσήμαντος ὡς προσωπικότητα, θὰ ζήσει μία ἐτοιματζίδικη ζωὴ, ὅπως τὴ θέλουν οἱ ἄλλοι κι ὄχι ὅπως ἴσως θὰ τὴν ἤθελε αὐτός, ἀν ἔψαχνε – λίγο – μόνος του. Θὰ φτάσει ἀκόμα καὶ νὰ δανειστῇ, γιὰ νὰ τὴ γεμίσει μὲ ἓναν σωρὸ ἀντικείμενα ἐπίδειξης. Τὸν ἀπασχολεῖ «νὰ δείξει στὴ γειτονιά» καὶ ὄχι ἡ οὐσία καὶ οἱ πραγματικὲς ἀνάγκες του. Θὰ κανυχᾶται γιὰ τὴν ὁμορφιά, ὄχι τὴ δική του ἀλλὰ... τῆς χώρας του, ἐνῶ θὰ ρυπαίνει τοὺς δρόμους τῆς, τὶς ἐξοχές τῆς, τὶς θάλασσές τῆς κ.λπ. Γνήσιος *ιδιώτης*, θὰ προσπαθήσει νὰ φτειάξῃ ἓνα νεόπλουτο καὶ ἐξωφρενικὰ κακόγουστο («κίτς») σπίτι, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ ὅτι κατὰ τὰ ἄλλα ζῇ σὲ μία ἀπὸ τὶς πιὸ βρώμικες χώρες τοῦ πλανήτη.

Ὑποκριτής, θὰ διαρρήξῃ τὰ ἱμάτιά του σχετικὰ μὲ τοὺς διαδηλωτὲς ποὺ εἰσβάλλουν στὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνωστοῦ Στρατιώτη, ἀλλὰ θὰ καταπιῇ τὸ ὅτι τὰ ὀστᾶ ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν Σαλαμινομάχων ξεθάβονται καὶ πετιοῦνται στὰ σκυλιά, γιὰ νὰ οἰκοπεδοποιηθῇ ἡ ἀρχαιολογικὴ περιοχὴ (καὶ ἴσως γιὰ νὰ πάρῃ κι αὐτὸς κανένα παραθαλάσσιο «φιλετάκι»). Θὰ καταπατήσῃ χαρακτηρισμένες δασικὲς περιοχὲς ἢ θὰ φράξῃ τὴν πρόσβαση στὸν αἰγιαλό, γιὰ νὰ χτίσῃ, καὶ παράλληλα θὰ προκαλῇ διαμαρτυρόμενος ὅτι τὸν «παρεξήγησαν» κι ὅτι ἀπέκτησε νόμιμα τοὺς συγκεκριμένους χώρους.

Διεφθαρμένος, θὰ τὰ βάλῃ μὲ τοὺς πολιτικούς ποὺ «ξεπλένουν», «τσογράφουν» καὶ «μιζάρουν» τὸ δημόσιο χρῆμα, ἀλλὰ ἐνδόμυχα συγχαίρει τοὺς «μάγκες» καὶ πο-νάει: πονάει πολὺ ποὺ δὲν εἶναι αὐτὸς στὴ θέση τους, γιὰ νὰ κάνῃ τὰ ἴδια. Θὰ ἀγανακτήσῃ γιὰ τὴν ἀναξιοκρατία καὶ τὴν ἀναποτελεσματικότητα τοῦ δημόσιου τομέα, ἀλλὰ θὰ τὶς διαιωνίσῃ χρησιμοποιώντας κάθε «μέ-σο» καὶ «βύσμα» ποὺ διαθέτει, γιὰ νὰ «βολέψῃ» σὲ κά-ποια δημοσιοὑπαλληλικὴ καρέκλα τὸ ἀτάλαντο βλα-στάρι του (φράζοντας ταυτόχρονα τὸν δρόμο σὲ κά-ποιον πραγματικὰ ἄξιο, ποὺ λόγῳ τῆς ἐπίγνωσης τῶν ἱκανοτήτων του καὶ τῆς συ-νακόλουθης αὐτοεκτίμησής του δὲν θέλει νὰ φιλήσῃ κατορηγμένες ποδιές, γιὰ νὰ ἐπιβιώσῃ).

Νομίζει ὅτι εἶναι κοινωνικός, ἀλλὰ δὲν εἶναι τίποτε περισσότερο ἀπὸ ἓνας κενώτα-τος δημοσιοσχεσίτης. Ἦ ἓνας πελάτης κάποιου σύγχρονου κοτσάμπαση-βουλευτῆ.

Θὰ ἀγανακτήσῃ γιὰ
τὴν ἀναξιοκρατία
καὶ τὴν ἀναπο-
τελεσματικότητα
τοῦ δημόσιου τομέα,
ἀλλὰ θὰ τὶς διαιωνίσῃ
χρησιμοποιώντας
κάθε «μέσο» καὶ
«βύσμα» ποὺ
διαθέτει, γιὰ νὰ
«βολέψῃ» σὲ κάποια
δημοσιοὑπαλληλικὴ
καρέκλα τὸ ἀτάλαντο
βλαστάρι του.

Ἀνεύθυνος, ἀν στριμωχτῇ λίγο σχετικὰ μὲ τὴν πολιτισμικὴ ὑπανάπτυξη τῆς χώ-ρας του, θὰ ἐπικαλεστῇ τοὺς τέσσερις αἰῶνες τῆς Τουρκοκρατίας («ξεχνώντας» τοὺς τελευταίους δύο αἰῶνες ἐλευθερίας), τοὺς Ἑβραίους, τὸν ἀμερικανικὸ «δά-κτυλο», κι ἀν στριμωχτῇ λίγο ἀκόμα, μπορεῖ νὰ ξεσπάσῃ λάβρος ἐπάνω σὲ ὅλους τοὺς «καταραμένους Δυτικούς», ποὺ «πάντα ἤθελαν τὸ κακὸ τῆς Ἑλλάδας» καὶ πάντα τῆς ἔσθηναν παγίδες (κλασικὸ δυτικόφοβο βυζαντινορθόδοξο ἐπιχείρημα

καὶ ἔνδειξη τῆς πάθησης ποὺ ὀνομάζεται «μανία καταδίωξης»). Οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες δὲν φταῖνε ποτὲ σὲ τίποτα... Πάντα φταῖνε οἱ ἄλλοι. Τὴν ἀνευθυνότητα αὐτὴ τὴν ἔχει ἀναγάγει ὅχι μόνον σὲ ἐθνικὸ ἀλλὰ καὶ σὲ ἀτομικὸ ἄλλοθι.

Ἄν αἰσθανθῇ ἀδικημένος, φταίει «ἡ ἄτιμη ἢ κοινωνία». Γι' αὐτό, «ἔτσι ποὺ μᾶς καταντήσανε», καὶ ἀφοῦ π.χ. «ὅλοι γλείφουν», «κοροῖδο εἶναι αὐτός;», γιὰ νὰ μὴν κἀνὴν τὸ ἴδιο; Στὸ κάτω-κάτω, «ὦχ, ἀδεορφέ!» καὶ «δὲν βαριέσαι καημένε...», «ἐμεῖς θὰ σώσουμε τὸν κόσμον;».

Οἱ παραπάνω ιδιότητες δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ συγκεντρώνωνται ὅλες ταυτόχρονα σὲ κάθε μεμονωμένο άτομο αὐτῆς τῆς χώρας. Καθένας μπορεῖ νὰ συγκεντρώνει μόνον κάποιες ἐξ αὐτῶν. Ἀλλὰ ἀκόμα κι ἔτσι τὸ κοινωνικὸ σύνολο παρουσιάζει μία ἀρκετὰ καθαρὴ βυζαντινότησι εἰκόνα καὶ φυσικὰ ἀναπαράγει διὰ τῆς «ἀλληλοσυμπλήρωσης» τῶν μελῶν τοῦ τὴν ἀνάλογη κουλτούρα καὶ τὰ ἀνάλογα ἦθη.

Υπάρχει ὡστόσο μία τοῦλάχιστον κατηγορία τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ποὺ συγκεντρώνει ἅπαντα τὰ παραπάνω χαρακτηριστικά: σχεδὸν ὅλοι οἱ ἀποκαλούμενοι «δημόσιοι» ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἀλλὰ βέβαια ἐδῶ ἔχουμε μία ἐπιβεβαίωση τῆς ρήσης «οἱ λαοὶ ἔχουν τοὺς ἡγέτες, ποὺ τοὺς ταιριάζουν». Ἡ εἰς βάρος τῆς κοινωνίας, παρασιτικὴ σταδιοδρόμησι τῶν Νεοελλήνων πολιτικῶν ἔχει ἀριστοτεχνικὰ σκιαγραφηθῇ κατ' ἀντίστροφο τρόπο: «Αἱ θέσεις τὰς ὁποίας λαμβάνουν [σ.σ. οἱ βλάκες] εἶναι τοιαῦται, ὥστε ἡ ἀνεπάρκειά των ἢ νὰ εἶναι πλεονεκτικὴ ἢ νὰ εἶναι ἀνεκτὴ, οὐδέποτε ὅμως θέσεις ἀπαιτοῦσαι πραγματικὰ προσόντα [...] Οὕτω λ.χ. πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κατέλαβον διαδοχικῶς πλείστα ἀξιώματα τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Πολιτείας, ἀπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας μέχρι τοῦ “Προέδρου τοῦ Συλλόγου Προστασίας Ἐγκύων Μυῶν”, τοῦ “Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Πωλητῶν Ποντικοπαγίδων” κ.ο.κ., ἀξιώματα βεβαίως τὰ ὁποῖα οὐδέποτε θὰ ἐπιδιώξῃ σοβαρῶς ἀπασχολούμενος ἄνθρωπος.»⁽⁴⁾ Ἡ σημερινὴ Ἑλλάδα διοικεῖται ἀπὸ ἄτομα τοῦ κοινωνικοῦ περιθωρίου, ἀφοῦ στὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοὺς δὲν ἔχουν ἐργαστῇ ποτέ. Οἱ ἄχρηστοι καὶ οἱ τεμπέληδες ἔχουν ἄποψη καὶ ἀποφασίζουν γιὰ τὴν τύχη τῶν ἱκανῶν καὶ δημιουργικῶν. Ἡ βλακοκρατία ὅχι μόνον ζῇ, ἀλλὰ καὶ βασιλεύει.

Ἕνα «ἠθικὸ δίδαγμα»

«Ἡ ἠθικὴ τέλος σχέσις μεταξὺ βλακὸς καὶ ἐπιτηδείου ἢ ἀπατεῶνος εἶναι ἀπροσδοκῆτως διάφορος τῆς ἥν ἐκλαμβάνει συνήθως ἡ “κοινὴ γνώμη”. Ὁ συνήθης κοινωνικὸς ἄνθρωπος θεωρεῖ τὸν ἐπιτηδεῖον καὶ τὸν ἀπατεῶνα ὡς ἀνηθίκους μὲν ἀλλ' ὡς ὑποδιαιρέσεις τοῦ εὐφυοῦς. Ὅλως τὸ ἀντίθετον ὅμως συμβαίνει: ὁ ἐπιτηδεῖος καὶ ὁ ἀπατεῶν εἶναι ἀκριβῶς ὑποδιαιρέσεις τοῦ βλακὸς [...]. Ἀπὸ τῆς

διαπιστώσεως τῆς ἀληθείας ταύτης μέχρι τῆς ἀκολούθου ἀληθείας ὑπάρχει ἐν καὶ μόνον βῆμα: ὅτι μόνον ὁ πνευματικῶς ἀνάπηρος ἔχει ἀνάγκη τῆς ἐπιτηδειότητος καὶ τῆς ἀπάτης, διὰ τὴν προωθηθῆ ἢ τὴν ἐπικρατήσῃ. Οὐδεὶς ἄνθρωπος ἀξίας ἔχει ἀνάγκη τὴν γίνῃ ἐπιτήδειος ἢ ἀπατεῶν. [...]

» Ἀπόλυτος ἐσωτερικὴ συνέπεια τῆς πνευματικῆς ἀναπηρίας τοῦ βλακὸς εἶναι ἄλλως τε ὅχι μόνον ἡ ἀγελαία του τάσις, ὅχι μόνον ἡ προώθησίς του “πλάτην με πλάτην” με τὴν λεγεῶνα τῶν ὁμοίων του, ὅχι μόνον ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ εὐτελέστερα μέσα τῆς ἐπιτηδειότητος, τὴν ἔλλειψιν ἀντιθέτου γνώμης, τὴν προσφορὰν εὐκόλων καὶ ἀνηθίκων ἐκδουλεύσεων καὶ τὴν κολακείαν, ἀλλὰ καὶ ἡ συστηματικὴ ἀποφυγὴ πάσης συγκρούσεως καὶ πάσης μάχης.

» Καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ βλάξ, ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ἐπιτηδείου ἢ τοῦ ἀπατεῶνος, ἐξαναγκασθῇ νὰ δώσῃ μάχην, θὰ δώσῃ αὐτὴν διὰ τῶν πνευματικῶς εὐκολωτέρων καὶ συνεπῶς ἀνηθικωτέρων “ὄπλων”: τοῦ ψεύδους, τῆς διαστροφῆς, τῆς ραδιουργίας καὶ τῆς συκοφαντίας. Ἐξ οὗ ἔπεται τὸ ἀκλόνητον δόγμα: καὶ ἡ ἀνηθικότης εἶναι ἀποκλειστικὸν προῖον τῶν βλακῶν.»⁽⁴⁾

* * *

ἀπόλυτη καὶ κάθετη διάκριση Πολιτείας καὶ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας χωρὶς «εἰδικὲς ρῆτρες», «ἐπεξηγήσεις», «ἐξαίρεσεις» καὶ λοιπὲς κουτοπονηριᾶς ἀποτελεῖ τὴν ἀναγκαίαν συνθήκη γιὰ τὴν μακροπρόθεσμη ἀποβυζαντινοποίηση καὶ ἀπελευθέρωση τῆς δημιουργικότητος ἐντὸς τῆς χώρας καὶ γιὰ τὴν ἐπανενεργοποίηση τῆς διαδικασίας πολιτισμικῆς συνεισφορᾶς τῶν Ἑλλήνων στὸν ἑαυτὸ τους καὶ στὴν Ἀνθρωπότητα.

Σημειώσεις

- (1) Π.χ. κατὰ τὸν Ἐπίκουρο «τὸ εὐδαιμον καὶ τὸ μακάριον οὐ χρημάτων πλῆθος οὐδὲ πραγμάτων ὄγκος οὐδ' ἀρχαὶ τινες ἔχουσιν οὐδὲ δυνάμεις, ἀλλ' ἀλυπία καὶ πραότης παθῶν καὶ διάθεσις ψυχῆς τὸ κατὰ φύσιν ὀρίζουσα» (Ἐπικούρου, Ἀπόσπασμα 85, Πλούταρχος, Πῶς δεῖ τῶν νέων ποιημάτων ἀκοῦειν, 14).
- (2) Βλ. Τὰ ὑβριστικὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐκδόσεις Δαυλός, Ἀθήνα 2007.
- (3) Βλ. «Δαυλός», τ. 300, Μάρτιος 2007.
- (4) Εὐάγγελος Λεμπέσης, «Ἡ τεραστία κοινωνικὴ σημασία τῶν βλακῶν ἐν τῷ συγχρόνῳ βίῳ», Ἀθήνα 1941 (ἐπανέκδοσις: Οἱ ἐκδόσεις τῶν φίλων, Ἀθήνα 1999).
- (5) Μπαίνει κανεὶς στὸν πειρασμὸ νὰ ἐπισημάνῃ τὸν συνειρμὸ, ποὺ δημιουργεῖται μετὰ τὴς πάσης φύσεως ἀγελαΐας «συλλογικότητες», ποὺ ἀναπαράγουν στὸ ἐσωτερικὸ τους τὸ βυζαντινὸ ἦθος, τὶς «ἐλληνώνυμες θρησκευτικὲς ὁργανώσεις καὶ ἐλληνεπίγραφα πολιτικὰ κόμματα», ποὺ ἔχουν προκύψει τὰ τελευταῖα χρόνια (βλ. ἐκδοτικὸ σημεῖωμα Δαυλοῦ, «Ὅταν τὸ ἐλληνικὸ πνεῦμα γίνεται... θεοκρατία καὶ ἡ Ἑλλάδα... κόμμα», τ. 301, Ἀπρίλιος 2007).

Θεόδωρος Α. Λαμπρόπουλος

ΕΥΡΕΙΑ ΧΡΗΣΗ ΜΠΕΤΟΝ ΣΤΙΣ ΜΥΚΗΝΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΝΩΣΟ

Είναι γνωστό από έρευνες του «Δ» ότι το μπετόν ήταν ύλικό ευρείας χρήσεως στην αρχαία Ελλάδα. (Βλέπε: Κ. Καρμιράντζου: «Τὸ πελώριο ὑπέρθυρο τοῦ “Θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως”», τ. 233, Μ. Μανιάνη: «Γέφυρα ἀπὸ μπετόν στὴν ἀρχαία Ἀθήνα», τ. 256, Π. Κουβαλάκη: «Ἀρχαῖο μπετόν καὶ στὴν Πάλαιρο», τ. 258, Ε. Εὐσταθιάδη: «Μπετόν στὴν Ἑλλάδα πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια», τ. 258, Κ. Καρμιράντζου: «Ἀπὸ μπετόν τὰ τεῖχη τῆς ἀρχαίας Ἀθήνας», τ. 258 καὶ 268.) Διάβασα στὸ τεῦχος 258 ὅτι τὸ ὑπέρθυρο στὸν τάφο τοῦ Ἀτρέως εἶναι ἀπὸ μπετόν. Ἀλλὰ, ἀπὸ ὅ,τι ἔχω προσέξει, δὲν εἶναι μόνο τὸ ὑπέρθυρο ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ τάφος, ἀκόμη καὶ τὰ τεῖχη τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Μυκηνῶν ἀπὸ μπετόν. Οἱ ξένοι ἀρχαιολόγοι λένε ὅτι τὸ ὑλικὸ εἶναι ἓνα μείγμα ἄμμου καὶ διαφόρων βοτσάλων (κροκάλες), ποὺ τὸ ὠνόμασαν «conglomerate».

Ἀλλὰ σὲ ὁλόκληρη τὴν Πελοπόννησο κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ βρῇ τέτοιο λατομεῖο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο νὰ ἐβγαζαν τὸ πέτρωμα αὐτό. Τελευταία διαπίστωσα ὅτι καὶ στὴν Κνωσὸ τῆς Κρήτης τὸ κτήριο μὲ τὴν κόκκινη κολῶνα καὶ ἡ ταράτσα του εἶναι ἀπὸ μπετόν, ὅπως καὶ σὲ ὅλα τὰ ἄλλα κτήρια τῆς Κνωσοῦ εἶναι ἐμφανὴς ἡ χρῆση τοῦ μπετόν.

Στέργιος Μανάκος

Νιοῦ Χαμσάιρ, ΗΠΑ

Φωτογραφία τμήματος τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ, ὅπου εἶναι ἐμφανῆ τὰ μέρη, ὅπου ἔχει χρησιμοποιηθῇ σκυρόδεμα.

ΠΕΝΘΗ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

Παναγιώτης Σαράντος (1945-2007)

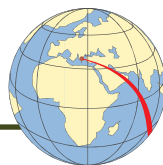
Στις 24 Ιουνίου έφυγε νωρίς ο Παναγιώτης Σαράντος, από τους παλαιότερους συνεργάτες του «Δαυλού». Έγραψε με τα ψευδώνυμα Σ. Πανάγος, Σαράντος Πάν και Πάν Αϊολος πολλές έρευνες με αντικείμενα δύο διαφορετικούς τομείς, τα Αρχαία Έλληνικά Μαθηματικά και τον Έλληνικό Διαφωτισμό επί Τουρκοκρατίας. Έγραφε επίσης παλαιότερα τις δύο μόνιμες στήλες «Χαρακτήρες χωρίς χαρακτήρα» και «Οί γεννήτορες του Παγκόσμιου Πολιτισμού», τα κείμενα των οποίων αργότερα συγκέντρωσε και αναδημοσίευσε σε δύο βιβλία με τους ίδιους τίτλους.

Ο Παναγιώτης Σαράντος, εκπαιδευτικός το επάγγελμα, μπόρεσε να υπερβή από σπουδαστής την παγίδα της επίσημης παιδείας, πού –όπως σ' όλους μας– του δόθηκε και, με την πρωτοτυπία που χαρακτηρίζει τη σκέψη του, να απορρίψει τις γνωστικές πλάνες, τις στρεβλώσεις και τις εκτροπές που κυριαρχούν στη Διανόηση της σημερινής Ρωμιοσύνης και να συλλάβη και εκφράση πολλές αλήθειες, με τις οποίες τα κείμενά του είναι διάσπαρτα. Ακολούθησε θαρραλέα και σταθερά την κοπιώδη πορεία μας στην αναζήτηση και έκφραση μέσω του Περιοδικού του Λόγου, που άρθρώθηκε στις στήλες του, μέχρι σχεδόν τον κλονισμό της υγείας του από την ανίατη νόσο, που πριν από πολύ καιρό τον προσέβαλε. Του προσήκει επάξια μία θέση στον όμιλο των πρωτοπόρων όπως και μία θέση στη μνήμη των ανθρώπων με φωτεινές συνειδήσεις.

Ήταν μακρινός συγγενής μου.

Δ.Ι.Λ.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

GEOFFREY REGAN, *Μάχες που άλλαξαν την Ιστορία*

«Οί κωπηλάτες δὲν ἦταν σκλάβοι, ἀλλὰ ἐκπαιδευμένοι θρανίτες, οἱ ὅποιοι θὰ πολεμοῦσαν στὴ μάχη· σειρὲς δέρματος τοὺς προστάτευαν ἀπὸ τὰ βέλη κατὰ τὴ διάρκειά της. Ἡ τριήρης ἦταν τόσο βαριά ὥπλισμένη, ὥστε δὲν μποροῦσε νὰ μεταφέρει προμήθειες καὶ ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέφῃ στὴν βάση της κάθε ἀπόγευμα γιὰ τροφίμα καὶ νερό. Αὐτὴ ἡ ἐξάρτησή της ἀπὸ μία βάση παρακώλυε τὶς ἐπιχειρήσεις μεγάλης ἀκτίνας, ἐκτὸς κι ἂν σκάφῃ ἀνεφοδιασμοῦ συνώδευαν τὸ στόλο, ὅπως κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἐκστρατείας στὶς Συρακοῦσες.» (Ἀπὸ τὴν πρώτη περιγραφόμενη μάχη, τὴ Ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας.)

«Ὁ Πόλεμος στὸν Κόλπο ἔδωσε στὶς ΗΠΑ καὶ σὲ ἄλλες χώρες τοῦ NATO τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπιδείξουν -γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Στρατιωτικὴ Ἱστορία- ὅπλα ὑψηλῆς τεχνολογίας, πὺν φαίνονταν νὰ σκέφτονται ἀπὸ μόνα τους, καθὼς κτυποῦσαν συγκεκριμένους στόχους ἀπὸ μεγάλη ἀπόσταση. Ἐνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ ἀπὸ αὐτὰ ἦταν ὁ πύραυλος BGM-109 Τόμαχοκ, ὁ ὅποιος ἀρχικὰ εἶχε σχεδιασθῇ νὰ φέρῃ πυρηνικὴ κεφαλὴ, ἀλλὰ στὸν πόλεμο στὸν Κόλπο ἔφερε κεφαλὴ μὲ 500 κιλά ἐκρηκτικῶν. Κατὰ τὸν πόλεμο αὐτοὶ οἱ πύραυλοι μὲ σύστημα καθοδήγησης TERCOM ἐκτοξεύθηκαν ἀπὸ ἀμερικανικὰ θωρηκτὰ ἐναντίον τοποθεσιῶν βαθιὰ μέσα στὸ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ Μ. ONFRAY

τὸ «Περὶ ἀθεολογίας» βιβλίῳ τοῦ Μ. Onfray «Πραγματεία περὶ ἀθείας» («Δαυλός», τ. 302) παρατήρησα: Πρῶτον: ὁ ὅρος «ἀθεολογία» (ὅπως καὶ ἀθεΐα, ἀθρησκεία: atheism(e) δηλώνει μόνον ἄρνηση, καμμία θέση. Προτείνω τὸν ὅρο Φυσιολογία/Physiology μὲ τὴν ἐλληνικὴ ἔννοια τῆς «ἐξέτασης τῶν φυσικῶν αἰτίων-φαινομένων». [«Φυσιολόγοι»: οἱ τῆς Ἰωνίας καὶ Μ. Ἑλλάδος σοφοί. Liddel-Scott.)

Δεύτερον: Τὸ βιβλίῳ ἔχει λάθος τίτλο, ἀφοῦ σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν ὁμιλεῖ περὶ ἀθρησκείας, κατὰ τῶν θρησκειῶν καὶ μάλιστα μόνον κατὰ τῶν θρησκειῶν τῆς Ἑρήμου (Ἑβραίων, χριστιανῶν, μωαμεθανῶν) καὶ παρεμπιπτόντως περὶ ἀθείας.

Τρίτον: Μέσα στὸ ἴδιο καλὰθι μὲ τίς τρεῖς θρησκείες τῆς ἐρήμου βάζει καὶ τὴν ἐλληνικὴ «θρησκεία». Ἐπίσης μέσα στὶς δοξασίες, δεισιδαιμονίες, πίστεις θέτει τίς μυθολογίες τῶν λαῶν καὶ δὴ τὴ Μυθολογία τῶν Ἑλλήνων, πὺν εἶναι Πρωτο-ἱστορία (προκατακλυσμιαία), ὅπως βεβαίῳ ὁ Πλάτων: «Μυθολογία γὰρ ἀναζητήσις τῶν πα-

Ἰράκ καὶ συχνὰ μέσα στὴν ἴδια τὴν Βαγδάτη. Ὁ πύραυλος εἶναι ἀπίστευτα ἀκριβής -ἀπόκλιση ἔως 15 μέτρα μετὰ ἀπὸ πτήση 2.125 χλμ.- καὶ ἀκολουθεῖ ἀκανόνιστη διαδρομὴ πτήσης (βασισιμένη σὲ 25 πιθανὲς διαδρομές), ὥστε νὰ μεپردέψῃ τὴν ἐχθρική ἀεράμυνα. Χρησιμοποιώντας τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐδάφους ὁ ὑπολογιστὴς τοῦ πυραύλου μπορεῖ νὰ συγκρίνῃ τὸ ἔδαφος ἀπὸ τὸ ὁποῖο περνάει μὲ τὸ πρόγραμμα πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκτόξευσή του καὶ ἔτσι νὰ κάνῃ διορθώσεις. Ὅταν οἱ αἰσθητήρες του ἀναφέρουν, πὼς ἔφθασε στὸ στόχο του, ἐκρήγνυται. Φωτογραφίες ἀπὸ κάμερες δείχνουν τὴν ὥρα κατὰ τὴν ὁποία ὁ πύραυλος κτυποῦσε κτήρια στὴν Βαγδάτη ἢ ἀκόμη καὶ τμήματα ἐπιλεγμένων κτηρίων.» (Ἀπὸ τὴν τελευταία περιγραφόμενη μάχη, τὸν Πόλεμο τοῦ Κόλπου.)

2.500 χρόνια πολεμικῶν συρράξεων στὸν πλανήτη μας σὲ 224 σελίδες, μέσα ἀπὸ 50 ἀποφασιστικὲς μάχες, ποὺ ἄλλαξαν τὴν Ἱστορία τοῦ Κόσμου. Αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα τοῦ ἱστορικοῦ λευκώματος τοῦ Βρεταννοῦ ἱστορικοῦ Geoffrey Regan. Πρόκειται γιὰ περιγραφή σημαντικῶν στιγμῶν στὴν Ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, μὲ πρῶτο σταθμὸ τὴ Ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας (480 π.Χ.) καὶ τελευταῖο τὴν Καταίγίδα τῆς Ἑρῆμου (1991). Μία ἱστορικὴ περιήγηση μὲ 48 ἐνδιάμεσους σταθμούς, ὅπως π.χ. τὴν Ἀθηναϊκὴ Ἐκστρατεία στὴ Σικελία (415-413 π.Χ.), τὴ Μάχη τῶν Γαυγαμήλων (331 π.Χ.) τὴν Πολιορκία (718) καὶ τὴν Ἀλωση τῆς Κωνσταντινούπολης (1453), τὴ Ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου (1571), καθοριστικὲς μάχες τῶν Παγκοσμίων Πολέμων (Μιντγουαίη, Ἑλ Ἀλαμείν, Στάλινγκραντ) κ.ἄ.. Μία ἔκδοση καλαίσθητη καὶ πολυτελής, μὲ παραστατικοὺς πίνακες, ποὺ ἀποδίδουν τὴν εἰκόνα κάθε μάχης, καὶ σχεδιαγράμματα μὲ τὴ διάταξη τῶν ἀντιπαρατεθεισῶν δυνάμεων.

Στὴ μεθοδολογία τοῦ συγγραφέα δὲν περιλαμβάνεται μόνον ἡ συνοπτικὴ καὶ ἡ πλήρης περιγραφή τῶν αἰτιῶν τῆς κατὰ περίπτωσιν ἀντίστοιχης νίκης ἢ ἥττας, ἀλλὰ καὶ ἡ παράλληλη περιγραφή τῆς μακροπρόθεσμης ἐπίδρασης τῆς κάθε μάχης στὸ

λαιῶν... γεγονότων» (Κριτίας 110 d).

Ὅμως ἡ ἑλληνικὴ «θρησκεία» δὲν εἶναι θρησκεία. Ὅπως ἀπέδειξα («Οἱ Ἕλληνες καὶ ἡ θρησκεία», «Δ», τ. 244) σὰν φυσιοκρατία/ἡρωολατρία/ἄξιολατρία δὲν εἶχε κανένα στοιχεῖο ἀπὸ τὶς σημερινὲς ἐξουσιαστικὲς θρησκείες: οὔτε ἰδρυτὴ, βιβλίο-δόγμα, οὔτε ἱερατεῖο, οὔτε προκαθήμενους, ἱεραρχία, ἐπαγγελματίες κληρικοὺς κ.λπ.

Σημ.: Τὰ ἄνω δὲν σημαίνουν ὅτι δὲν εἶναι ἐξαιρετικὰ εὐπρόσδεκτα τέτοια βιβλία ἀποδόμησης τῶν θρησκειῶν καὶ τῶν «θεῶν» τους.

Ἔτσι ὁ Μ.Ο. ὅπως οἱ λοιποὶ παλαιοὶ καὶ σύγχρονοι οὐμανιστὲς κάνει τὴ μισὴ δουλειά. Ἐνῶ φανερώνει καὶ διαλύει τὴν ἀρνητικὴ γνώση, τὰ ἰδεολογήματα, τὸ «Μὴ Ὄν» τοῦ Γοργία, τὴν θετικὴ γνώση, τὶς προτάσεις γιὰ νοοτροπία καὶ τρόπο ζωῆς, τὴν ἀγνοεῖ.

Γράφει ὁ Onfray, ὅτι «ὅλες οἱ θρησκείες δημιουργοῦνται ἀπὸ τὸν φόβο (=ἐνόρμησι) θανάτου» (σ. 96). Ἐννοεῖ βέβαια τὸ λεγόμενο «ὑπαρξιακὸ πρόβλημα», ὅτι -δῆθεν- ὁ ἄνθρωπος ἔχει στὴν φύση του τὸν τρόμο τοῦ σταματήματος τῆς ὑπαρξῆς του, τὴ «γνώση» τῆς φορικτῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου. Ὁ θάνατος στὶς μεγάλες θρησκείες, ὅπως καὶ στὸν Ἑξουσιασμό, ἐντάσσεται στὸ συνολικὸ τους σύστημα τρόμου γιὰ κάθε τι:

μέλλον του κόσμου, όπως για παράδειγμα μετά τη Ναυμαχία της Σαλαμίνας, όπου οι Έλληνες έθεσαν τέλος στην Περσική στρατιωτική απειλή. «Οί μακροπρόθεσμες -κατά το συγγραφέα- συνέπειες γίνονται σπάνια αντιληπτές από τους μετέχοντες σε μιὰ μάχη, όσο αποφασιστική κι αν είναι αυτή.»

Γιάννης Λάζαρης

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΗΛΙΟΥ, *Τύφλωσον Κύριε τὸν λαόν σου*

Δεν είναι μόνο ὑπερβολὴ τοῦ σατιρικοῦ λόγου ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου «Τύφλωσον Κύριε τὸν λαόν σου». Εἶναι καὶ ἡ ἀντίληψη, ποὺ ἐπικρατεῖ στὸν κόσμο τοῦ Διαφωτισμοῦ, ὅτι ἡ δύναμη τῆς Ἐκκλησίας στηρίζεται στὴν ἀμάθεια, τὴν «τυφλότητα» τοῦ λαοῦ. «Διὰ νὰ τιμᾶται ἐν ταυτῷ καὶ νὰ ὀρίσῃ χωρὶς δυσκολίαν», ἔγραφε ὁ Ἀνώνυμος τῆς Ἑλληνικῆς Νομαρχίας, τὸ Ἱερατεῖο «ἐκατάλαβεν ὅτι ἀναγκαῖον ἦτον πρότερον νὰ τυφλώσῃ τὸν λαὸν μὲ τὴν ἀμάθειαν, διὰ νὰ στερεώσῃ καλυότερα τὸν σκοπὸν του.» Ὁ κατατρεγμὸς τῶν νεωτεριστῶν καὶ τῆς Παιδείας ὀφείλεται στὸ ὅτι οἱ Ἐπιστῆμες καὶ οἱ Τέχνες «φωτίζουν τὸν νοῦν τοῦ λαοῦ, τὸν ἐλευθερώνουν ἀπὸ τὰς δεισιδαιμονίας καὶ ἀκολουθῶς ἀπὸ τὸν ζυγὸ ἐκείνων, εἰς ὅσους αἱ δεισιδαιμονίαι ἔγιναν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ μεταλλεῖα ἀνεξάντλητα» (Ἀδ. Κοραῆς, «Συμβουλή τριῶν ἐπισκόπων», 1820).

Στὸ ὑπὸ κρίση βιβλίον περιγράφεται ἡ βιαιότητα, μὲ τὴν ὁποία ἐκτυλίχθηκε, ἀλλὰ καὶ βιώθηκε ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἡ σημαντικώτερη ἰδεολογικὴ κρίση τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸν αἰῶνα τῶν Φώτων, ὅταν, στὰ χρόνια 1819-1821 τὸ κίνημα τοῦ Διαφωτισμοῦ, μέσα σὲ μιὰ πολλαπλᾶ δυσμενῆ συγκυρία, ἔδινε τὴ μεγάλη του μάχη ἐναντὶον τοῦ σκοταδισμοῦ τοῦ Πατριαρχείου.

Ἐκρηκτικὲς ἦταν οἱ ἐντάσεις καὶ οἱ ρήξεις, ποὺ γνώρισε ἡ Ἑλληνικὴ πνευματικὴ κοινωνία στὰ τρία χρόνια, ποὺ προηγήθηκαν τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821. Ἡ προϋ-

φόβος σκοταδιοῦ, μαγείας, νόσου, ἀνθρώπων, ἐργασίας, σχέσεων κ.ἄ. Ὅταν ρώτησα τὸν πατέρα μου, 93 χρονῶν τότε: «Τώρα ποὺ ἐτοιμάζεσαι νὰ πεθάνῃς, φοβᾶσαι τὸν θάνατο;», «Ἐδῶ δὲν φοβήθηκα τὴ ζωὴ, αὐτὸν θὰ φοβηθῶ;», ἦταν ἡ ἀπάντησή του.

Εἰδικώτερα οἱ τρεῖς θρησκείες τῆς ἐρήμου στὸν φόβο θανάτου/φόβου Κυρίου ἀνταποδίδουν μεταθανάτιον παράδεισο/κόλαση, μὲ ἀποτελεσματὴν τὴν ἀπαξίωση τῆς Ζωῆς. Ὅμως πολιτισμοὶ ποὺ στηρίχθηκαν σὲ ἄλλη βάση, μὴ θρησκευτική, ὅπως κατ' ἐξοχὴν ὁ Ἑλληνικὸς, κήρυξαν τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς, ἀπαξίωσαν μέχρι ἐξαφανίσεως τὴν ἐννοία τοῦ θανάτου. Ὁ Ἐπίκουρος ξεκαθαρίζει («Πρὸς Μενοικέα» 125): «Αὐτὸ ποὺ καταστρέφει τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς δὲν εἶναι (τὸ γεγονός) τοῦ θανάτου, ἀλλὰ ἡ συνεχὴς ἀναμονὴ του [ὑπενθύμιση τῶν θρησκειῶν]. Τὸ φρικωδέστερο τῶν κακῶν, ὁ θάνατος, ἐμᾶς δὲν μᾶς ἀφορᾷ (= οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς!), ἀφοῦ, ὅσο ζοῦμεν (ἐν ἀληθείᾳ), αὐτὸς εἶναι ἀνύπαρκτος καὶ ὅταν συμβαίῃ, ἐμεῖς δὲν ὑπάρχουμε.»

Σημ.: Βέβαια ἡ Λαϊκὴ Θρησκεία (καὶ στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα) προέβαλλε τὸν θεὸ/θεοὺς ὡς ἀρωγούς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Onfray ὀργίζεται γιὰ τὰ δεινὰ ποὺ προκαλοῦν οἱ θρησκείες -καὶ καλὰ κάνει. Δύο χιλιετίες σιωπῆς εἶναι πολλές. Φτάνει πιὰ.

Κ. Καρμιράντζος

οὔσα σκλήρυνση τῆς στάσης τῆς Ἐκκλησίας ἐκφράστηκε μὲ συνολικὰ ἐπιθετικὴ πολιτικὴ, ποὺ εἶχε ὡς στόχο τὴν ἐξουδετέρωση τῶν κέντρων τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ τὸν ἔλεγχο τῶν πνευματικῶν δραστηριοτήτων, ποὺ ἀνέπτυσσαν οἱ φορεῖς τῶν νέων ἰδεῶν. Τὰ μέτρα, ποὺ ἔλαβε ὁ Γρηγόριος Ε΄ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τρίτης πατριαρχίας του, ἦταν σκληρότατα καὶ ἀκραῖα: κλείσιμο σχολείων, πολλαπλοὶ ἀφορισμοί, ἐγκύκλιοι κατὰ τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων, λογοκρισία, κάψιμο βιβλίων κ.λπ.. Πο-
τὲ στὸ παρελθὸν δὲν εἶχε ἐπιχειρηθῇ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Πατριαρχείου μιὰ τόσο ἐκτεταμένη, μὲ τόση ἐσωτερικὴ συνοχὴ καὶ συνέπεια στὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἐπιχείρη-
σης, προκειμένου νὰ ἀνακοπῇ μὲ ὅλα τὰ μέσα ἡ ἀνάπτυξη κάποιου ἀντιπάλου ἰδεο-
λογικοῦ κινήματος.

Ὁ Φίλιππος Ἡλιοῦ (1931-2004), γιὸς τοῦ Ἡλία Ἡλιοῦ, ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς ση-
μαντικώτερους ἱστορικοὺς τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας. Ἡ βιβλιογραφία καὶ ἡ ἱστορία
τοῦ Ἑλληνικοῦ Βιβλίου, ὁ νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς καὶ ὁ Κοραΐς, οἱ Ἕλληνες δι-
ανοούμενοι τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ἡ ἱστορία τῆς ἐλληνικῆς Ἀριστερᾶς καὶ ὁ Ἐμφύλιος
Πόλεμος ἀποτελέσαν ὥρισμένους ἀπὸ τοὺς βασικοὺς τομεῖς, στοὺς ὁποίους ἐντόπι-
σε τὰ ἐνδιαφέροντά του. Μὲ τὶς μελέτες του κλόνισε ἐμπεδωμένες ἀπὸ τὸ ἐλληνοχρι-
στιανικὸ κατεστημένο γνώσεις, ἐνῶ ταυτόχρονα μὲ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ κρι-
τικὸ του πνεῦμα ἐνέπνευσε νέους ἐρευνητές.

Γιῶργος Γαλανὸς

Ἀρχιμανδρίτης ΣΠ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ, *Εἶναι κακὸ ὁ δεσμός;*

Πρόκειται γιὰ χριστιανικὸ βιβλίο, ποὺ συνέγραψε ὁ Σπυρίδων Λογοθέτης, καθη-
γούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Ναυπάκτου. Ἀποστέλλε-
ται δωρεὰν σὲ οἰκίες, προκειμένου νὰ ἐνημερώσῃ τὸ ὀρθόδοξο ποιμνιο πάνω στὸ
ἀκανθῶδες γιὰ τὴν Ἐκκλησία ζήτημα τῶν προγαμιαίων σχέσεων.

Ἐντὸς τῶν λίγων σελίδων του ἀναπτύσσεται ἓνας διάλογος ἀνάμεσα σὲ ἓνα παιδί,
ποὺ θέτει τὰ ἐρωτήματά του, καὶ σὲ ἓναν μοναχό, ποὺ ἀπαντᾷ σ' αὐτά.

Στὴν σελ. 12 ἀναφέρεται κάτω ἀπὸ μιὰ φωτογραφία, ὅτι «τὸν κόσμον σήμερον τὸν
κυβερνάει τὸ μέταλλο ποὺ λέγεται χρυσός. Γι' αὐτὸ τὸ μέταλλο γίνονται ὅλα τὰ
κακά», ἐνῶ στὴν σελ. 50 ὁ ὑπότιτλος λέει, ὅτι «οἱ διαφημίσεις εἶναι ἡ πιὸ ἐπικίνδυ-
νη παγίδα τοῦ διαβόλου».

Τὸ ὀξύμωρο συνίσταται στὸ ὅτι τὸ ἐν λόγω βιβλίο συνοδεύεται μέσα στὴν ζελα-
τίνα του ἀπὸ ἓνα ἐντυπο ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, μέσῳ τῆς ὁποίας ὁ πιστὸς θὰ μπο-
ρῇ νὰ καταθέσῃ ὁποιοδήποτε χρηματικὸ ποσὸ ἐπιθυμῇ στὴν Ἱερὰ Μονὴ Μεταμορ-
φώσεως.

Δηλαδή μέσα στὸ ἴδιο ἐγχειρίδιο ὁ ἀρχιμανδρίτης ἀφενὸς κατηγορεῖ τὸ χρῆμα
καὶ τὶς διαφημίσεις, ἀφετέρου ὅμως ζητᾷ τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυση ὡς μέσον διαδό-
σεως τοῦ βιβλίου του.

Δάσκαλε, ποὺ δίδασκες καὶ νόμον δὲν ἐκράτεις...

Κωνσταντῖνος Μίχος
(Λεύκαρος)